

En röd liten stuga

Maths Nilsson

1

DÅTID ...

”Ooouuuuii!”

Tjutet fick bussens passagerare att kasta ängsliga blickar mot den gamla damen som satt och stirrade ut genom fönstret med ena handen för munnen. Blickar som snabbt vändes bort igen för att slippa bli den som behövde ingripa om det handlade om en hjärtinfarkt eller liknande. Men det kluckande skratt som följde fick dem alla att återigen titta dit i smyg och spricka upp i ett leende. Hennes blå ögon glittrade i det smala och rynkiga ansiktet. Ett ögonblick av glädje bröt sig in i pendlarnas grå vardag.

”Hujedamej, vad spännande”, sa Gunvor mest för sig själv men i sin exaltation blev det så högt att alla hörde. Människorna i den halvtomma bussen mötte varandras blickar och log. De kunde naturligtvis inte veta att det var damens första resa över Ölandsbron trots att världen nyss tagit steget in i tvåtusentalet. Hon hade aldrig någonsin befunnit sig så högt över havet som nu. Över fyrtio meter. Ölands högsta punkt var visserligen femtiofem meter över havet men den punkten låg på norra delen av ön och det var tveksamt om hon någonsin varit där.

Men det var varken äventyrslystnad eller en nyvaknad lust att upptäcka världen innan livet tog slut som kommit över Gunvor, hon visste mycket väl att gräset inte var grönare någon annanstans och hon hade det bra hemma i byn. Nej, det här handlade om något annat och det gjorde att hon behövde besöka ett bankkontor, men det var lättare sagt än gjort om man bodde på Öland då hennes bank lagt ner sina filialer på ön. Det hade slutat med att hon fick ta sig in till staden, som i de här trakterna betydde Kalmar, på andra sidan sundet och en färd över bron som en gång i tiden varit Europas längsta. Naturligtvis skulle hennes dotter eller grannar ha skjutsat henne om hon frågat men det här var inget hon ville berätta om för någon. Dottern skulle definitivt inte gilla hennes ärende och just det gjorde det så svårt. Hon hade vändats länge innan hon tagit beslutet men nu var det gjort. Och så var det med det.

Bussen rullade in i Kalmars utkanter och Gunvor såg med stora ögon på alla bilar och människor. Pulsen tilltog och hon fingrade nervöst på handväskan i knäet. Hur i all sin dar skulle hon hitta rätt på banken bland allt detta? Men hon satt kvar och väntade, precis som busschauffören sagt. Det tog sin tid och efter alla svängar och turer var hon yr i huvudet när

de rullade in vid järnvägsstationen. När alla kvarvarande resenärer reste sig och gick ut satt hon kvar med pumpande hjärta. Tittade ut. Där låg Kalmars slott. Alldeles på riktigt. Ett tåg rullade iväg från stationen när busschauffören böjde sig ut från sin förarhytt och log mot henne.

”Vi är framme i Kalmar nu. Det här är ändhållplatsen.”

Hon rättade till sitt kritvita hår, strök med handen på sin beiga finkappa och tog ett djupt andetag.

”Jösses”, mumlade hon innan hon greppade handväskan och tog sig ut med viss möda. Där blev hon stående i solen. Vattnet glittrade framför slottet. Det luktade avgaser, människor gick än hit och än dit, alla verkade vara på väg någonstans utan att bry sig om någon annan eller omgivningarna. När pulsen la sig plockade hon fram vägbeskrivningen, frågade en ung flicka om hjälp och började sedan promenera in mot centrum och förundrades över allt hon såg. Fascinerad tittade hon upp på de höga husfasaderna i sten och fick hjärtat i halsgropen när en bil smattrade förbi på kullerstensgatan. Det luktade mat från en hamburgerkiosk. Människor gick fram och tillbaka med blicken i sina mobiltelefoner, stötte till henne utan att be om ursäkt. Hon var förskräckt och upprymd på en och samma gång.

*

Den gänglige bankmannen med en grop i hakan bar kostym och tjusig slips men var ändå bara barnet. Det var väl förstås bara en lärling, tänkte Gunvor när hon följde efter honom in i bankens korridorer. Det var prydligt och rent, människorna var vackra och de gröna växterna var välskötta och stora. Det blänkande trägolvet fick pojkens steg att eka och hennes egna att knarra. Han bad henne slå sig ned på en stol medan han själv gick runt på andra sidan av bordet och sjönk ner i direktörsstolen. Kastade en blick på datorskärmen innan han lutade sig framåt och log stort mot henne.

”Vad kan jag stå till tjänst med?”

Hon såg förvånat på honom och tittade sig sen omkring.

”Jo, förstår han, det är ett viktigt ärende och jag skulle vilja prata med en vuxen person.”

Pojken hann snörpa en aning på munnen och snabbt titta ner innan han verkade komma på sig själv och återtog sitt skinande leende medan han förklarade att han skulle kunna bistå henne med den hjälp hon behövde. Hon grymtade besviket men började sedan gräva i handväskan, såg sig hemlighetsfullt omkring som för att säkerställa att ingen tjuvlyssnade.

”Nu ska han höra”, sa hon och plockade upp ett kuvert. Med händer som darrade lätt av ålder la hon upp brevet på bordet framför sig. ”Kan han tänka sig så lustigt? Min släkting har dött. Ja, han förstår, min mors syster for iväg när det var svåra tider hemma på ön. Som det

verkar flyttade de till Afrika och gav sig in i oljebranschen.” Hon lutade sig framåt och letade med ett krokigt finger i texten. ”I Nigeria, vet han var det ligger?”

Pojkens leende hade skrynklats ihop till en grimas men han sa inget. Stirrade bara på tanten och tycktes fundera på varför han spenderat alla dessa år i skolan för att sitta där han nu satt.

”Och nu har han hamnat i knipa och behöver låna pengar av er kanske?”

Den gamla damens ansikte sprack upp i ett leende.

”Ja, hur i allsindar kunde han veta det? Visst är det fantastiskt. Efter alla dessa år.”

Pojken gnuggade sig hårt i ansiktet, tog ett djupt andetag innan han började berätta om Nigeriabreven och hur de försökte lura folk på pengar.

”Dummer”, svarade damen och hötte med pekfingret i luften. ”Vet du, man måste lita på varandra, annars går det förstås inte.”

”Men, snälla ...” försökte han skjuta in men avbröts direkt.

”Se så, nu så vill jag göra så här förstår han”, sa hon och förklarade sina planer. Han försökte med en allt mer desperat röst förklara att det inte alls var någon bra idé. Riktigt dålig rent utav. Men hon gav sig inte och till slut krävde hon att få prata med en vuxen. Och pojken kunde inte annat än att gå och hämta sin chef så att Gunvor fick prata med en vuxen trots allt. Hade det inte varit det hon sagt från början?

Men inte heller han tyckte det var en bra idé. Riktigt dålig rent utav. Men hon gav sig inte den här gången heller och sa som hon brukat säga till sin man:

”Så är det med den saken. Så de.”

Och om hennes man varit vid liv hade han kunnat berätta att om hon sa så, så var det verkligen så, och så skulle det också bli. Så de. Och så blev det förstås även denna gång. Det var trots allt hennes pengar. Bankdirektören och hans springpojke såg länge efter den gamla damen och undrade vad som just skett. Även om de hade fått henne att skriva på ett papper om att de avrått henne från transaktionen kändes det inget vidare att vara banktjänsteman just då. Om damens dotter vetat vad hennes mor just hade gjort skulle inte heller hon mått särskilt bra.

2

NUTID ...

Öland. Solen och vindarnas ö. Ett eldorado för fågelskådare. Ett paradiset för semesterfirare med långsträckta sandstränder och smältande glass. Så kunde man se på det. Men det var knappast de första tankarna som ploppade upp i hjärnan hos dem som råkade passera Hemlösa by på sydöstra delen av den långsmala ön. Om man alls hann uppfatta att den existerade ville säga. För det var ganska lätt att missa, särskilt efter det att Gris-Erik råkat köra ner ortskylten med sin traktor på vägen hem efter en livad kväll i grannbyn. Det var ett trettiotal hus och gårdar som låg till synes slumpmässigt utkastade i det platta landskapet nästan helt oskyddade mot naturens krafter. Från nordost kunde vindarna ta sats långt bortom den avlägsna horisonten innan de jagade in mot ön med en våldsam fart, drev fradgande vågor framför sig tills de brakade in över den steniga kustremsan i ett skummande inferno. Vindarna kunde utan större motstånd svepa vidare upp över de bördiga strandängarna där tallar och tjuriga enar piskats till ett kuvat och krumryggt liv. Det blev inte mycket bättre om det blåste från det andra hållet, Ölands Stora Alvar bjöd inte heller det mycket motstånd. Ett synnerligen platt och kargt landskap där kalkstenen gick i dagen här och var. En bitande fåk kunde bygga meterhöga drivor snö vid de kilometerlånga stenmurar som löpte kors och tvärs genom landskapet. Det var inte konstigt att byborna här blev hårdiga och kanske en aning tvära över sin lott i livet att leva på det som landet gav. Odlar majs och bönor på strandängarna mellan havet och det ödsliga alvaret. Föda upp köttdjur som ingen ville betala för eller fiska torsk som inte längre fanns kvar.

Ja, Hemlösa by var en ansatt by på många sätt. Byggnader täcktes av flagnande färg och sprucken puts, takplattor var mjukt inslagna i mossor och gårdsplaner var belamrade med rostande jordbruksmaskiner och annat skrot. Byns enda lilla lanthandel hade tvingats lägga ner för länge sen och det var flera mil till närmsta systembolag. Men ändå, det fanns något där. Det gick inte att ta på men något var på gång. Något glödde. Dess ursprung var oklart, kanske var det gamla järnåldersspöken som härjade i skymningen, kanske var det den märkliga gemenskapen bland de som bodde där. Kanske var det rädslan för allt det nya. Kanske var det Försäkringskassan eller Skatteverket. Något fick det i alla fall att pyra. Om

man bara stannade till och kände efter kunde man märka det, vibrationerna från något som var i görningen. Det lilla samhället stirrade döden i vitögat men det var uppenbart att byborna bestämt sig för att ta striden, de ville inte ge upp utan vidare. Men de var inte så många kvar nu. Byborna. De hade i och för sig aldrig varit särskilt många men det bar utför, inget snack om saken men de ville inte erkänna sig som en utdöende art.

Ingen visste riktigt vad det handlade om, men ryktena gick. Helt säkert var att Rudolf Carlzon, stockholmare som köpt den gamla herrgården i utkanten av byn bara för att riva och bygga nytt, låg bakom. Det visste alla. Frågan var bara vad onskans makter hade i sitt sköte. Oron bland bygdens invånare hade inte varit så stor sedan Ölandsbränderna på femtiotalet då en pyroman härjat i området och gett upphov till en av Sveriges största polisutredningar någonsin. Ingen hade blivit fälld. Många menade att det inte var så konstigt, människan hade ingen makt över den som levde i underjorden. Hin håle. Måne var han här på besök på nytt? Mannen i herrgården var från Stockholm. För somliga var det bevis nog. Att han även var en av Sveriges rikaste affärsmän var ingen merit i sammanhanget.

En utav dessa bybor var Greta, en observant och oftast ganska redig gammal dam numera när det fanns medicin som hållit henne borta från tokhemmet under flera decennier. De flesta tänkte nog att hon hade funnits med sedan tidernas begynnelse men när diskussionen fördes på tal var det inte längre någon som var riktigt säker. Hon bodde med sin systerdotterdotter uppe på höjden (nåja, det var väl snarare en liten kulle men med öländska mått var det definitivt en höjd) och gjorde inte så mycket väsen av sig. Hon tog sin dagliga promenad, alltid samma runda och alltid på samma tid, men på det hela taget var hon en ganska hemlig gestalt även för de så tajta Hemlösaborna. Lite som Fantomen, få visste något om hennes bakgrund eller vad hon pysslade med för att få tiden att gå. Bara att hon, precis som Fantomen, visste det mesta om de gamla legenderna i trakten. Hur hon fick reda på saker och ting var det många som undrade men få som egentligen funderade på, det var bara så det var.

Just den här vackra vårmorgonen var som de flesta andra i Gretas liv. Hon satt vid sitt köksbord täckt av en blårutig vaxduk och drack kaffe. Leffe, hennes svartvita katt satt i fönstret och tittade ut. De två mackorna med leverpastej och gurka hade hon redan stoppat i sig. Hon bredde ett par mackor till sin systerdotterdotter Stina och satte in i kylen. Sen diskade hon och torkade omsorgsfullt av bordet och såg till att allt var rent och fint i det gamla köket som förde en tillbaka till sjuttiotalet med diskbänk i knähöjd och luckor i brunt. Hon klappade Leffe som spann och tryckte sig mot hennes hand. En klocka tickade rogivande. Hon trivdes där och ville ha det precis som det var. Det var visserligen kul när det

hände saker men då skulle det gärna hända andra, hennes eget liv fick gärna rulla på i invanda banor.

Men även om Greta var både gammal och hemlig av sig var det inte mycket som undslapp hennes vakande ögon, likt klarblåa sjöar glittrade de i kontrast mot det i övrigt smala och fåriga ansiktet. Med frukosten avklarad gick hon upp i husets tornliknande tillbyggnad och Leffe tassade efter. Hon öppnade ett fönster på glänt och drog in de välbekanta dofterna av en nyplöjd åker och hörde gulsparven räkna till sjuuu bortifrån Alvaret. Hon log omedvetet, det var en självklar del av hennes värld som nu började leva upp igen efter en lång och gråmulen vinter. Sen gick hon och satte sig vid fönsterbordet där hon tillsammans med Leffe spanade ut över nejden. Precis som de brukade göra. Hon slog upp sin almanacka och la pennan till rätta bredvid, beredd att anteckna om det hände något speciellt. Sörplade ljudligt på efter-frukost-kaffet. Starkt så tungan ville skrynkla ihop sig men det var helt i sin ordning, det var så hon ville ha det. Leffe hoppade upp på fönsterbrädet och hon strök honom varsamt över ryggen.

”Du lille kattarompa. Va ska hände ida’ tro?”

Men hon var redo. Kikaren stod där den skulle på fönsterbrädet jämte katten. De hade full koll på alla bilar som passerade genom byn nere på landsvägen, inte för hon ville spionera på något sätt, hon var bara intresserad. På ett bra sätt. Hon kunde även se över strandängarna på andra sidan vägen ända ner till vattenbrynet där vågorna smekte strandens stenar som de alltid hade gjort. Norrut kunde hon se bort till Oskars och Gris-Eriks gårdar och bortom dem skymtade den gamla herrgården som stockholmar’n hade köpt. Rudolf Carlzon hette han men det var det ingen i byn som kallade honom. Det var inte tal om någon grannfrid där inte, vilket var spännande trots att det rubbade balansen i tillvaron.

”Jojo, den som leve få se”, mumlade hon lika mycket för sig själv som till Leffe och sträckte på sig när hon såg att bonden Oskar styrde traktorn mot stockholmar’ns ägor och den omstridda tomtgränsen. Under renoveringen hade den rike entreprenören även passat på att bygga en jättealtan och röjt undan tallar och buskage och fraktat dit sand så det skulle likna de populära stränderna på norra delen av ön. Det var inget han hade haft bygglov för enligt Stina, men trots bybornas klagan hade myndigheterna inte lyft ett finger för att göra något åt det. Nu lät han sätta upp ett staket ända nerifrån vattenbrynet upp på den strandäng som både Oskar och stockholmar’n ansåg som sin. Oskar var inte den som brukade tänka efter innan han gick till handling och det var med en blandning av spänning och oro som Greta lyfte kikaren och spanade ner mot den, i hennes ögon, tidvis galne bonden. De hade haft sina duster genom åren men det hon såg fick henne faktiskt att skrocka och för en gång skull heja på sin antagonist.

Oskar skumpade fram i sin traktor till platsen där stockhomar'ns staket höll på att sättas upp. Genom kikaren kunde hon se hur han spanade bort mot herrgården och hon kunde nästan höra hur han svor och skrattade för sig själv inne i traktorhytten. Snart hade han lyft traven med staketstolpar som ännu inte använts upp på traktorns framgaffel och körde in på grannens marker och släppte ner dem. Det borde ha låtit rejält tänkte Greta och stirrade på det plockepinn i jätteformat han skapat, men det kom inga livstecken bortifrån herrgården.

Oskar körde sen ner traktorn till det uppsatta staketet och för ett ögonblick såg det ut som han tänkte mosa ner det men istället åkte han därifrån med en belåten min i ansiktet. Greta satte ner kikaren och undrade vad det skulle bli av det här. Genom åren hade hon sett mer än nog av dispyter spåra ur trots att det då varit mellan personer från samma bygd, nu var den ene stockholmare. Och karlar var som de alltid hade varit.

*

Klockan var strax innan nio och som vanligt började det klia i Gretas ben, ett tecken nog så tillförlitligt som klockans visare: det var dags för den dagliga promenaden. Trots att hon passerat åttio kände hon sig frisk och hurtig, kroppen var naturligtvis inte i samma skick som förr men hon behövde varken rullator eller käpp och hon undrade fortfarande om hon någonsin skulle bli vuxen i hjärnan, det var fortfarande samma tramsigheter, samma djupsinnigheter, samma oro och glädjeämnen som snurrade runt därinne som förr. Kanske inte exakt samma, omvärlden förändrades men det var ändå bara varianter på samma tema. Det sades att man blev klokare med åren men det var något Greta själv tvivlade på, i hennes ögon blev människan trångsynt och skenhelig så snart hon lämnade barndomen och det tenderade att bara bli värre med åren. Men det fanns å andra sidan ingen större anledning att fundera så mycket över saken, saker var som det var och blev som de blev.

Hon hade sett stockholmar'n lämna herrgården i sin gråa Mercedes och han verkade inte ha lagt märke till Oskars nybyggda plockepinn av staketstolpar och det hade inte lett till någon ny skärmytsling. Ännu, var väl bäst att tillägga. Det hade överlag inte hänt särskilt mycket under morgontimmarna: Elsa, Oskars fru, hade hängt tvätt och sedan gått in i ladugården, Gris-Erik hade varit ute med traktorn på åkern och Jannes fiskebåt syntes som en prick långt ute på Östersjön. Övriga bybor hade knappt synts till och bara några enstaka bilar hade susat förbi på landsvägen som delade byn itu. Allt var med andra ord som det brukade.

Hon tog sig ner för den i hennes ögon något för branta trappan från sitt örn näste varifrån hon hade koll på det mesta som hände i byn. Leffe smög efter och väl nere på undervåningen

jamade han framför ytterdörren och Greta släppte ut honom med en förmaning att inte komma hem med några möss eller fåglar. Inte för att Leffe någonsin brukade lyssna. Det slamrade ute i köket, Stina hade vaknat och var uppenbarligen i färd med att plocka fram frukosten Greta hade förberett trots att Stina närmade sig de trettio. De sa god morgon till varandra men inte mycket mer. Ingen av dem var särskilt mycket för småprat om det inte fanns något särskilt att säga. Stina var dessutom allt som oftast grinig på morgonen efter att ha suttit uppe halva nätterna framför datorerna hon hade i källaren. Spelade tevespel eller vad det nu var hon gjorde, det där begrep sig Greta inte riktigt på. Hur det var möjligt att sitta hemma och tjäna pengar så det räckte till dem båda gick över hennes förstånd. Men det hade hänt så mycket under hennes levnadsår att hon slutat att förvånas över sådana saker, som liten hade de varken haft tillgång till el eller rinnande vatten i huset. Så hade man det då, och det skulle Stinas generation aldrig begripa.

Hon gick ut och möttes av en härlig vårdag. En stilla bris förde med sig lukten av gräs och ljuden av kvittrande fåglar. Deras hus, tekniskt sett var det väl i för sig Stinas hus, låg vid änden av en grusväg, en cirka trettio meters tarm ut från den asfalterade Hemlidavägen, vägen där de flesta av byns bostadshus låg. Den utgick i sin tur nerifrån landsvägen och fortsatte i en vid båge in mot Alvaret för att sen åter ansluta till landsvägen en knapp kilometer bort.

Gruset krasade lätt när hon i rask takt tog sig nerför grusvägen för att sen svänga höger på bygatan. Asfalten var sprucken och det fanns hål här och var, det gnälldes konstant om att den behövde en uppfräschning och det gällde även flera av husen som låg längs med den. En salig blandning av husmodeller från olika tidsepoker, enplanshus med eternitplattor stod jämte tvåplansvillor med tillbyggda garage och utbyggnader av varierande kvalitet. *Kan själv* var ett gångbart tema här, dels av rent ekonomiska skäl, men för Greta var det lika mycket en del av den öländska själen, det hade aldrig fungerat att åka in till staden och köpa nytt eller hyra in fackmänniskor till än det ena och än det andra. Och kanske var det också en orsak till varför hon inte hade en tanke på att lämna ön hon vuxit upp på: Att hjälpas åt med det som behövde göras, tjänster och gentjänster, var saker som svetsade samman en bygd. Skattmasen kunde väl ha ett och annat att anmärka på det som utfördes men det var inte mycket Greta fäste sig vid. Var och varannan dag avslöjades någon riking, som stockholmar'n, med att ha smitit undan skatten eller utnyttjat kryphål i systemet utan att samhället gjorde ett skvatt. Ingen hade gjort något åt stockholmar'ns uppenbara fuskbyggen men när Elsa och Oskar skulle till att borra en brunn eller bygga ut sin ladugård, då hade det minsann varit det stopp och belägg.

De flesta trädgårdarna var omgärdade av häckar och träd av olika slag för att skydda mot den ständigt närvarande vinden. Lukterna från den spirande våren fick henne att tänka på sin

man som alltid brukat plocka blommor åt henne på våarna. Hon sprack omedvetet upp i ett leende när hon såg Sven framför sig. Det var tio år sedan han hade gått bort men ofta kändes det som igår. Åren efteråt hade inte varit så bra. Det hade återigen blivit svårt att skilja på vad som hände på riktigt och vad som bara fanns i hennes huvud. Rösterna. Hon hade inte klarat att ta hand om huset och det hade slutat med att hon flyttat in hos Stina. Byns kanske mest udda och hemliga par. Ingen av dem var några sociala genier även om de inte skydde människor på något sätt. Bara för att man inte gillade att prata om vädret betydde inte att man hatade alla sociala evenemang.

”Kom nu, hundskrälle!”

Bertils frustrerade utrop längre fram på gatan drog henne tillbaka till nuet. Som vanligt var det mer hunden som var ute och gick med Bertil än tvärtom. Snart skulle Britta, hans fru, ropa efter honom spådde Greta, och han skulle förtvivlat slita och dra i kopplet för att hasta hemåt. Men tack och lov gick hennes promenadstråk in på ett grönområde mellan husen och hon kunde vika av från vägen innan hunden skulle få för sig att släpa fram Bertil till henne. Det var inte hunden hon ville slippa undan.

Stigen gick utmed en tujahäck och hon kunde höra röster på andra sidan. Hon gjorde stora ögon när hon hörde vad de pratade om:

”Har du hört?”

Det var Rune, byns före detta lanthandlare och nu pensionerad pratkvart, i full färd med att berätta vad som *egentligen* pågick i bygden: ”Oskar har gått och skjutit stockholmar’n!”

”Herrejösses”, svarade grannen Ulla. Greta kunde för sitt inre se hur hon satte handen för munnen och förfärades över världens snara undergång. Men det var förstås inte sant. Greta hade själv hört skotten sent under gårdagen och sett Oskar stå med hagelbössan på sin åker och flina. Det var inte första gången han hade skrämt fåglarna på det sättet men hon hade anat att det inte varit hela sanningen den gången. Stockholmar’n hade gjort gemensam sak med måsarna och kråkorna och flytt all världens väg. Men hon hade själv sett honom vid liv bara för en stund sedan, skvallret hade en tendens att växa sig större än Alvaret själv när viskleken fick fart.

”Det var ju bara en tidsfråga”, fortsatte Rune, ”Hur mycket ska stackars Oskar och Elsa behöva stå ut med där borta på gården?”

”Ja, vad ska det sluta?” svarade Ulla. ”Snart driver de väl bort oss alla härifrån. Så de kan smälla upp lyxiga strandvillor till de förbannade nollåttorna.”

Greta skakade på huvudet men visste samtidigt inte riktigt vad hon skulle tro. Naturligtvis hade Oskar inte skjutit stockholmar’n men vad skulle hända i framtiden? Ryktena gick, för

några år sen hade livliga diskussioner förts om ändringar i detaljplanen över Hemlösa by med omnejd men de hade lagts ner då Länsstyrelsen inte tyckte de var förenliga med en rad omständigheter. Hela södra Ölands odlingslandskap fanns bland annat på UNESCO:s världsarvslista. Nu gick rykten om att stockholmar'n blåst liv i planerna igen och ingen tycktes veta vad det innebar eller om det fanns någon sanning i det över huvud taget. Greta var inte den som brukade oroa sig, men det kändes en aning annorlunda den här gången. Att jämna Hemlösa by med marken skulle vara som att radera hela hennes liv. Byn och dess invånare var en del av själen.

Hon fortsatte på den vältrampade stigen genom en gles tallskog. Luften doftade av barr. Ett par blåmesar for än hit och än dit bland grenarna i jakt på något ätbart, hon inbillade sig att hon kunde höra deras silverspröda kvitter även om det inte var sant, åldern hade sedan länge tagit ut sin rätt på den fronten. Hon hade å andra sidan aldrig varit helt på det klara med vad som var verkligt eller inte när det kom till saker som hördes i hjärnan och det fanns ingen anledning att fundera på om kvittret var verklighet eller inte, det var lika vackert ändå. Och så var det med det.

Hon tog sig över en raserad stenmur av grånad kalksten och var sen ute på sitt älskade alvar som tycktes breda ut sig ut i det oändliga. Som inget annat i Sverige. Det var i alla fall vad hon hade hört, det var sällan hon själv reste från sin ö, men det fick vara hur det ville med den saken; vårsolen, lukten av enar och gräs, de drillande lärkorna som sakta steg mot skyn gjorde henne varm i hela kroppen. Stenmurar och krumma enbuskar utgjorde en labyrinth i det platta landskapet. Hennes älskade hembygd.

Hon gick fram till en dunge av enar som bildade en ring med en nästan dold ingång till den öppna mitten. Därinne fanns en sten hon satte sig på och vände ansiktet mot solen. Märkligt nog såg det ut precis som när hon varit barn. Hon hade lekt att det var hennes borg tillsammans med sina imaginära vänner. Hon kunde sakna dem, rösterna hon hört och samtalen de fört. Medicinerna hade gjort tillvaron stabilare och hon saknade definitivt inte de tillfällen när hon själv varit medveten om att hon inte riktigt kunde skilja på verklighet och fantasier. När hon varit liten hade ingen brytt sig, barn hade alltid haft låtsaskompisar, men senare i livet hade alltfler tagit avstånd och tyckt hon varit en idiot. De få vänner hon haft hade ändå varit verkliga vänner i vått och torrt, oavsett om det handlade om de imaginära eller de verkliga personerna, de hade aldrig svikit trots att hon ibland villat bort sig i tillvaron. (Innerst inne funderade hon fortfarande på om det bara varit fel på henne eller om det var den verkliga världen som levde i förnekelse över allt som fanns i världen).

Tyvärr var ingen av hennes gamla vänner kvar i livet. Det var Stina och hon, och så byborna även om de var på ett mer behörigt avstånd. Hon visste att många inte riktigt tog notis om henne, men hon älskade att smyga runt och fiska upp detaljer om vad som hände, lägga ihop saker och ting och luska ut hemligheter. Om hon bara velat hade hon kunnat vara traktens Krösamaja i kvadrat men det fanns andra som mer än gärna tog på sig den rollen.

Det var helt vindstilla i hennes borg av enar. Bortsett från lärkans drillande var det alldeles tyst. Bara kondensstrimman från planet högt ovanför hennes huvud vittnade om att hon befann sig i tvåtusentalet. En del av henne skulle inte bli förvånad om far hade dykt upp med sin höskrinda. Tankarna snurrade iväg. Sven var där och dansade med henne, hennes systrar kom förbi och de plockade blommor, mamma sjöng vaggvisor och deras gamla hund Rolf jagade efter bollarna hon kastade. Eftersom det var soligt och skönt tillät hon sig själv att sitta och drömma längre än vanligt men sen blev hon rastlös och reste på sig, sträckte på ryggen som knakade. Men Greta var inte den som klagade, det var som det var.

Hon traskade vidare söderut, stannade upp och iakttog Gunilla som var ute och påtade i sin trädgård. Greta hade haft bra kontakt med Gunillas mor Gunvor som tyvärr gått bort förra året. Det hade blivit ett väldigt rabalder i byn när det visat sig att Gunvor skänkt bort hela arvet till någon bedragare och Gunilla, som själv var sjukpensionär hade gått i taket. Det gick att förstå men det var sådan Gunvor hade varit. Och kanske var det därför Greta hållit av henne så mycket, hon hade litat på människor om än lite väl mycket ibland. Hon suckade och gick vidare samtidigt som hon funderade på hur mycket Gunilla egentligen visste om sin mor och mormor. Säkerligen inte allt men Greta hade inga planer på att svika sitt ord om att hålla de gamla hemligheterna för sig själv.

Hammarslag ekade i tystnaden. Längre ner i husraden såg hon på avstånd hur några av byns män samlats för att hjälpa Bengt att lägga nytt tak. Erik var där, han var sjukpensionerad snickare och Bengt själv var rörmokare. Tjänster och gentjänster. Inte bra för den ekonomiska tillväxten men ganska praktiskt för de inblandade. Greta log, hon brydde sig egentligen inte särskilt mycket om det där ekonomiska, det var Stina som brukade prata om det och hon litade på henne. Själv skulle hon inte kunna göra något åt saken så det var lika bra att acceptera det som det var.

Hon fortsatte, kom snart fram till en väg som ledde ner till landsvägen där en lastbil dundrade förbi och hon blev tvungen att gnugga bort damm i ögonen. Hon såg sig noga om och tog sen höger och efter en kort bit gick hon över gatan och ner på grusvägen som ledde ner till hamnen. På var sida om vägen bredde strandängarna ut sig och solen glittrade i vattnet

därnere. Lukten av tång tilltog och måsarnas skrån fick henne som vanligt att sluta tänka på vad framtiden hade i sitt sköte och bara njuta av tillvaron.

Hamnplanen utgjordes av en gropig grusplan, alldeles till vänster låg en röd liten stuga inbäddad i en vildvuxen syrenhäck. Det var Oskar och Elsas, även om det förmodligen bara var Greta kvar i livet som hade koll på allt som hade hänt här nere. En vitmålad cementpir sträckte sig ut i havet och bildade en skyddad hamnbassäng där Jannes fiskebåt nu hade återvänt och låg förtöjd mot kajen. Viktors båt låg också kvar men tamparna från pollarna ledde ner i vattnet: båten hade sjunkit för länge sen men Viktor var inte längre kvar i livet och ingen släkting bodde kvar i trakten. Kort och gott hade ingen haft råd att ta rätt på vraket och kommunen prioriterade annat.

Hamnen hade varit full av liv under större delen av Gretas liv och det högg alltid till en aning i hjärtat när hon kom ner hit. Nu var de små fiskestugorna igenbommade och det var bara Janne kvar som bedrev något yrkesfiske och han kämpade för sin tillvaro han också. Förr hade de landat mängder med torsk och annat och doften från fiskrökarna hade bäddat in hamnen i en gemytlighet som var svår att finna idag. Men fångsterna hade sjunkit i samma takt som börserna stigit (det var Stinas ord igen).

Greta satte sig på bänken mot den fallfärdiga gamla lagerbyggnaden och tittade ut mot havet. Janne stod på sin båt och såg ut att ta hand om dagens fångst. Måsarna försökte bli bästa kompis med honom genom att skrika högt och flaxa vilt omkring i hopp om att få en smakbit. Vattnet kluckade mot kajkanten.

Hon satt där och drömde sig bort och ryckte till när Janne helt plötsligt stod framför henne.

”Hej Greta! Visst är det härligt med vår?”

Hon log tillbaka, Jannes blå ögon plirade fram under ett rufsigt mörkt hår. Sin farfar upp i dagen tänkte hon. En koltrast på den röda lilla stugans tak började sjunga och de vände blicken dit båda två.

”Vad jag älskar den här tiden”, sa Janne, ”Lärkan. Koltrasten.”

Svartstaren. Det var så den hette, tänkte Greta men sa inget. Ungdomarna glömde bort sin öländska allt mer. Janne var visserligen en bra bit över trettio men det var ändå en livstid dem emellan. Sen såg hon hur han vände blicken mot herrgården igen och hur han tryckte ihop ögonbrynen.

”Vad i helvete nu då?”

Hon tittade ditåt och reste sig förvånat.

”Vad i all sin dar?”

En polisbil. I Hemlösa by. Det hade lika väl kunnat vara en farkost från yttre rymden. Hade Oskar skjutit stockholmar'n trots allt? tänkte Greta och svalde hårt medan hjärtat dundrade på.

3

Bosses hand letade sig ner mot skrivbordshurtsen som om den hade eget liv. Lirkade upp den översta lådan och prasslade begärligt med det som fanns däri. Utan att han behövde ta blicken från travprogrammet kom handen lastad med godsaker till hans mun. Pollysar. Mjuka och goda chokladbollar. Han smaskade och njöt. Bestämde sig för att spika *Donttellmewhattodo* i femte avdelningen. Lennartssons häst var visserligen bra men det var inte bara därför valet föll på just den hästen, namnet påminde en hel del om Bosses egen personlighet om han själv fick säga det. För han var inte den man satte sig på. Bosse Byling som buset kallade honom. Det var bra. Hade man ett smeknamn visste man att man betydde något. Att man fanns till och gjorde skillnad.

En klunk cola följdes av en inte helt diskret, men undergörande, rap som fick dubbelhakorna att vibrera och han lutade sig tillbaka med en suck. Fredag. Äntligen helg och några dagars ledighet från meningslösheten som belamrade hans skrivbord. För Bosse var erfaren och visste mycket väl hur det skulle gå med utredningarna han höll på med, de skulle förpassas in i arkivet utan åtgärd. Inte för att han utförde dåliga utredningar, inte alls, det var inte där skon klämde. Överbetalda advokater i färglada glasögonbågar (undrar om de inte var fikusar hela högen) satt i rätten och jonglerade med lagparagrafer i en fart som vore värdig den bästa av cirkusartister. Bosse själv var övertygad om att domarna inte kunde tyda allt som kom ur överklassadvokaternas välsmorda munnar men det fick så gott som alltid domarens bifall, lika självklart som att en kulturskribent skulle hylla det mest obegripliga av konstverk. Det var helt enkelt så det var. Adeln och prästerskapet skulle alltid göra som de ville. I modern tappning satt den skyldige på en parkbänk och halsade folkbärs och sjöng finska slagdängor: det fanns alltid ett gammalt uteliggarfyllo till hands för att agera målvakt för eliten medan skattepengarna hamnade på avlägsna öar omgivna av vatten som skimrade i turkost.

Inte för att Bosse brydde sig så mycket om det, han hade sedan länge insett det lönlösa i att förändra samhället. Människor var idioter, det var inte mycket mer än så. En insikt som gjorde att man kunde ta det lite lugnare, inte stressa upp sig över nya chefer som ville spela viktigpettrar med sina nyckeltal och allehanda effektivitetsmått. Akademiska modeller från folk som aldrig hade arbetat på riktigt. För kompetens, alltså *riktig* kompetens, värdesattes

inte i dagens samhälle. Det fanns inte längre plats för personer som han själv, de som fick saker gjorda, de som utgjorde nationens grundpelare och fick allt att fungera. Det var inte särskilt svårt att förstå varför landet höll på att systemkollapsa. Det var sådan han var, Bosse: såg igenom finpolerade ytor och falskheter och hittade den råfula sanningen bakom fasaderna.

Bosse var poliskommissarie. I hela sitt liv hade han velat hamna på ekoroteln. Han gillade ekologiska saker och sådant där. Det var långt efter polishögskolan och år kajkandes runt i radiobil han insett att ekoroteln handlade om ekonomi och inte ekologi. Och ekonomi gillade han inte. Siffror och sådant blev lätt jobbigt och invecklat. Men till slut hade han ändå fått börja jobba med miljöbrott, mest av en slump faktiskt, men nu var han där. Och precis som vanligt hade det blivit mycket tråkigare än han hade förväntat sig och när det väl kom omkring så handlade det alltid om den där förbannade ekonomin i alla fall. Och alla dessa konstiga kemikalier med namn han inte förstod. Varför lägga ner sin själ i sådant som ingen brydde sig om, det blev ändå bara några dagsböter om det över huvud taget ledde till åtal. Att ful-streama TV-program gav fängelse och trettiosju miljoner i böter, att skölja oljetankern i Östersjön var riskfritt, det hjälpte inte att man filmade utsläpp och bestämde vilken båt det kom ifrån. Samhället visade vad som var viktigt här i livet. Och i den kategorin hamnade inte Bosse och hans arbete.

Kort sagt, Bosse var helt enkelt lite trött på det hela, det han gjorde kändes inte viktigt eller betydelsefullt längre. Han ångrade att han inte riktat in sig på mordbranschen istället. Gjort karriär nere i Ystad där mördades det som aldrig förr. Att få vara med på bild och bli utsedd till Årets polis. Men nu bodde han i Kalmar och där fanns inte så många mord att utreda. Till och med på Gotland tog de ihjäl varandra mer än här. Han hade alltid haft omständigheterna emot sig.

Det knackade på dörren. Bosse grymtade och gömde travprogrammet bakom ett av de rangliga papperstornen på sitt skrivbord. Lutade sig bakåt med armarna bakom nacken och tittade på dörren. Det var aldrig fel att låta folk vänta.

Ytterligare en knackning. Det bådade inte gott. Fredag eftermiddag och allt. Han suckade och brölade ut ett *jaaa*, varpå dörren öppnades. In steg Pia, avdelningens piplärka, alldeles för ung för att ha kommit underfund med hur meningslöst livet egentligen var. Men hon var vacker att titta på. Och luktade gott gjorde hon. Han sniffade i sig av den friska doften hon förde med sig men såg samtidigt frågande på henne.

”Jaha?”

”Kommer du?”

Bosse drog ihop ögonbrynen. Han hade läst posten och lunchen var avklarad, mycket mer än så gjorde man inte på en fredag.

”Vadå?”

”Du kan väl inte ha glömt bort det redan?”

Bosse smekte sin väl tilltagna mage i små cirklar medan tankarna snurrade, grymtade när han insåg vad det handlade om. Klart den lilla snärtan ville ställa sig in hos den nye chefen. En spoling även han som inte hade en aning om vad hederligt polisarbete innebar. Nu ville hon förstås få beröm och en klapp på axeln. Medan han fick sitta där med hundhuvudet för att han var den enda som vågade säga sanningen om hur illa avdelningen, ja hela polisväsendet, fungerade. Det kostade på att gå emot strömmen.

”Du, Pia. Jag har mycket att stå i.” Han svepte teatraliskt över sitt belamrade skrivbord. Det var mest gamla handlingar som förmodligen skulle befinna sig i något lämpligt arkiv vid det här laget, men vad skulle man göra när det inte fanns tid åt ens det mest akuta? Och nu det här. På en fredag eftermiddag. ”Det där sköter du finemang själv. Åka och titta på en skjuten jävla kossa.”

”En gnu”, sa Pia och snörpte ihop munnen.

”Det där tror du väl inte själv på lilla vän?” Det var ingen hejd på galenskapen nu för tiden. Någon hysterisk miljöpartist hade rört upp himmel och jord för att hon hittat en ihjälskjuten kossa ute på Alvaret och tagit det för att vara en gnu efter att ha sett något naturprogram på teve kvällen innan. Han hade hört alla tokerier vid det här laget.

”Det har varit skottlossning också.”

”Skottlossning?” sa Bosse och höjde på ena ögonbrynet. ”Det är väl klart att det varit om en ko har skjutits.”

”Inte gnu. En viss Rudolf Carlzon uppger att en av grannarna avlossat en hagelbössa mot honom.”

”Den Rudolf?”

Pia nickade och Bosse himlade med ögonen. Carlzon undvek gärna media som många andra riskkapitalister och var inte direkt välkänd för den breda allmänheten men han var ändå en av höjdarna inom svenskt näringsliv. I Bosses värld var det att likställa med att mannen var en girigbuk av värsta sorten, alla människor var i grund och botten kräk, det var Bosse helt på det klara med, men det fanns grader även i helvetet. Nu hade väl någon traktor snedtänt och idioten tagit det för ett skott och ringt efter kavalleriet.

”Det är väl något för den uniformerade högvakten att ta hand om”, muttrade han.

”Det är inte akut läge men ja, Ordningen åker också.”

Pia öppnade munnen för att säga något mer men avbröts av en röst utifrån korridoren. Det var deras chef.

”Tjafsa inte nu, Nilsson. Det har varit skottlossning. Ni åker båda två. Det är en order.”

Bosse skrynklade ihop ansiktet i en grimas och suckade ljudligt innan han reste sig upp. Drog på sig kavajen och plockade fram sin Sherlock Holmes-inspirerade trenchcoat i beige. Han muttrade något om högadel och att de aldrig skulle skickat två kommissarier för att förhöra en inavlad bonnläpp om någon grannfejd. Inte ens om de skjutit mot varandra. Men nu var det en gång för alla inte någon bonnläpp som anmält saken och då var det bara att rätta in sig i ledet.

Han lommade efter Pia i korridoren. Hon var ju i alla fall trevlig att titta på. Och luktade gott. Även om han inte såg fram emot att sitta i en bil och umgås. Småprata var en ganska meningslös sysselsättning och det skulle säkert ta en knapp timme att ta sig till Hemlösa by långt nere på sydöstra Öland. Livet var ett långt lidande.

*

Bosse hade låtit Pia köra, han var trött och det skulle knappast hända något som skulle kräva en man vid ratten. Det var dessutom bara att följa den målade polisbilen framför dem. Pia hade naturligtvis börjat med sitt inställsamma kvittrande om väder och vind. Sedan hade hon åtminstone kommenterat att även hon tyckte det var märkligt att chefen kommenderat ut dem dit, det kändes som ett solklart uppdrag för de som körde framför dem. Vad skulle de tillföra? *Det pågick en grannfejd som det kanske fanns anledning att undersöka* hade deras chef tydligen sagt till Pia. Bosses kommentar till det var:

”Den lilla spolingen har brunare näsa än en häst. Långt upp i stjärten på herr Polismästaren själv som i sin tur har huvudet så långt upp i arslet på den rika jäveln där nere i Hemlösa att han aldrig sett dagens ljus.”

Pia såg på honom och log.

”Det låter nästan som du menar det på riktigt?”

Bosse svarade inte utan blundade för att slippa prata. Dessa naiva små liv som inte visste hur samhället fungerade bakom kulisserna. Sen somnade han på riktigt redan på Ölandsbron bara för att vakna till när Pia svängde söderut efter tagit av från bron vid Färjestaden. Han grymtade till och såg surt mot Pia som fokuserade på vägen. Sedan informerade han henne om det idiotiska att kommunen spenderat enorma summor på ett flyktingboende i turiststugorna på campingen de passerade.

”Det går inte att bygga ett samhälle på bidrag till allt. Pengarna räcker ju inte ens till pensionärerna och sjukvården.” Han avslutade med en kort indragning av luft genom näsan som för att understryka allvaret i sitt budskap.

Pia bet ihop. Snörvlandet och den där gubb-jag-vet-bäst-attityden kunde driva henne till vansinne. Men det var meningslöst att brusa upp. Han var inte värd det. Hon tog ett djupt andetag och drog nytta av det hon lärt sig på sin mindfulness-träning. La sedan till:

”Och kommunen la femtio miljoner på att bygga ett eget reningsverk i Mörbylånga till Guldfågeln som gör mångmiljoner i vinst.”

”Men lilla vän, det skapar jobb och tillväxt. Det är en helt annan sak.”

Pia skakade på huvudet och var på vippen att fortsätta argumentationen med att företaget trots allt omsatte över en miljard men insåg det lönlösa i det och försökte tänka på annat. Bosse lutade sig återigen nöjt tillbaka och blundade. Det var få som klarade av en debatt med honom. Snart snarkade han igen.

De fortsatte söderut längs med Ölands kust för att sedan svänga österut vid Mörbylånga, över den bördiga Mörbylångadalen, uppför landborgen som en gång i den geologiska tidskalan varit en strandkant men som nu utgjorde en av de större nivåskillnaderna som fanns på ön, och ut på det vidsträckta och alldeles platta Alvaret. Stenmurar och vindpinade enar så långt ögat kunde nå. Bosse såg inget av detta då han befann sig djupt försjunken i en drömvärld men han fick ett bryskt uppvaknande när Pia tvärnitade och Bosses anse- nliga kroppshydda fångades upp med ett ryck i säkerhetsbältet. Förvirrat slog han upp ögonen och vräkte ur sig ”Vad gör du kvinna?” Hjärtat slog oroväckande snabbt.

Pia svarade inte. Såg inte ens på honom. Framför dem stod polisbilen på bara någon meters avstånd och framför den stod ytterligare en bil. Rutan åkte ner på polisbilens passagerarsida. Likaså på bilen framför, det såg ut som en kikare stacks ut. En stor fågel seglade förbi söderut.

”Vad är det frågan om? Varför sitter Kling och Klang bara där istället för att ta hand om idioten framför dem?” sa Bosse och försökte klicka ur sig ur säkerhetsbältet. Han skulle minsann säga dem ett sanningens ord om hur man betedde sig på vägarna. Men trenchcoaten hade virat in sig i knäppanordningen och han fick inte loss det. Medan han mumlade diverse svordomar pratade Pia i radion.

”Det var nära ögat. Vad händer?”

Det sprakade till och en mansröst som verkade upphetsad svarade.

”Äsch, sånt får man räkna med på Öland om våren. Fick ett nytt årskryss. En blå kärnhök. Så jävla snygg.”

Bosses ansikte antog en allt rödare färg när han allt mer desperat fumlade med spännet. Men en duns och ett kraftigt skrapande fick dem alla att vrida på huvudet. En blå gammal Volvo 240 kom bakifrån och hade kört över på andra sidan vägen, ner i det minimala diket och for fram parallellt med kalkstensmuren. Grus och sten rasslade mot underredet. En kvinna greppade skräckslaget i ratten för att till slut få stopp på bilen efter ett femtiotal meter.

Det blev tyst. Alla stirrade på Volvon och undrade vad som just hade hänt. De uniformerade poliserna reagerade först och tog sig ut ur bilen. Pia var inte långt därefter medan Bosse fortsatte sin kamp med säkerhetsbältet. Efter ett antal svordomar fick han upp det och rusade efter. I den mån han kunde rusa. Pulsen var skyhögt och svetten hade börjat lacka när han väl nådde fram.

Den unga kvinnan stod lutad mot sin bil och såg skrädd ut. Punktering på framdäcket. Hon såg med ögon som var skuggade av mörka ringar mot den kvinnliga polisen, sen ner i marken, upp på den manliga polisen, ut över Alvaret. Som om hon längtade bort. Bortom horisonten. En knarkare, tänkte Bosse. Alla ungdomar gjorde väl det nu för tiden, för bidragspengar de fått från staten istället för att jobba.

De två civila medborgarna i den främsta bilen hade också tagit sig dit. En av dem kände kvinnan och när det stod klart att ingen större skada var skedd erbjöd de sig byta däck och hjälpa henne hem, det var inte långt därifrån: Hemlösa by. Bosse skakade på huvudet när han hörde namnet. Vad var det för håla egentligen? Och hade det inte varit fredag hade han insisterat på att de skulle ha bötfällt de tokiga fågelskådarna som utsatt dem för livsfara genom att tvärnita mitt på vägen på grund av ett jävla fjäderfä. Den unga kvinnan skulle han ha tagit in till stationen för drogtest. Men nu var det som sagt fredag. Och de skulle tjäna högadeln. Och identifiera en död kossa. Det var vad chefen ville och då var det så det skulle bli, det viktiga fick stå tillbaka som alltid. Det var inget han kunde göra något åt. Han gick och satte sig i bilen igen, korsade armarna ovanpå sin fylliga buk och såg surt på när de bytte däck och hur buset bara slapp undan. Hur inkompetent och slapphänt hade poliskåren inte blivit med åren?

Ordningsmakten lämnade platsen och lät medborgarna ta hand om varandra. I Pia och Bosses bil rädde iskyla trots att vårsolen stod högt på himlen. Det karga Alvaret gav snart vika för hus och ladugårdar inbäddade bland tallar och björkar och de svängde söderut. Bosse kämpade hårt för att hålla surhetsgraden på en jämn nivå, mumlade för sig själv om hur fel allt var i världen, framförallt med de rika stockholmarna som kom hit och trodde de ägde världen.

”Men ge dig nu, Bosse. Även om han är rik så har någon för fan skjutit mot honom.”

”Han säger det ja.”

”Och varför skulle vi inte tro på det?”

”Hmpff!” sa Bosse och tyckte det förklarade det mesta.

”Hans företag har skapat över tusen jobb i Kalmartrakten, det kanske inte är raketforskning men han gör i alla fall något istället för att bara sitta och sura och klaga på andra”, sa Pia. Det sista var riktat mot sin kollega men Bosse gav inget sken av att ha uppfattat gliringen. Han knep istället igen munnen ännu hårdare och hoppades att dagen kunde ta slut någon gång.

De svängde in på en grusväg ner mot Östersjön, en stor gulmålad villa, eller snarare herrgård, med vita knutar låg halvvägs ner till vattnet. En Audi SUV och en grå Mercedes av sportigare modell stod parkerade på en grusplätt intill den stora gräsmattan. Lummiga fruktträd stod innanför staketet, vindpinade tallar på utsidan. Östersjöns vågor slog in mot stranden några hundra meter bort och en lukt av tång låg i luften. En lång man i skjorta, bakåtslickat grått hår och en rosa tröja över axlarna kom ut på verandan och gick upp för att möta dem. Bosse suckade djupt av synen men sa inget. Återigen fick han brottas med säkerhetsbältet och lyckades inte ta sig ut förrän de andra hade börjat diskutera vad som hänt. Bosse cirklade runt dem, spanade efter ... efter någon ledtråd ... till vad visste han inte riktigt, men det skulle säkert väcka en del oros känslor hos Herr Carlzon att den mest seniora polisen av dem lät bli att hälsa och snokade runt medan han lyssnade med ett öra på vad som sades. Så uppfattade i alla fall Bosse situationen.

Men det var som Bosse hade trott, inte mycket att ojas över. Stockholmare hade tagit en promenad och råkat stöta på en av grannbönderna. De hade haft en upprörd diskussion om gränsdragningarna mellan sina marker, varpå bonden hade hoppat upp i sin traktor och kört därifrån och kommit tillbaka med en hagelbössa och skjutit. Inte mot stockholmare, men han hade blivit rädd ändå. Stackar'n, tänkte Bosse men kommenterade inte heller det. Spanade istället bort mot gården som syntes halvannan kilometer därifrån.

Men herr Carlzon ville ”inte göra en stor grej” av det som hänt, att han redan blev servad med en av de större polisinsatserna på denna del av ön på år och dar funderade han nog inte alls på, tänkte Bosse och knöt händerna i trenchcoatens fickor. Men nobla herrn kunde minsann tänka sig att dra tillbaka anmälan bara de åkte bort till ”den galna bonden” och pratade vett med honom.

”Och jag skulle titta både en och två gånger på bondens räkenskaper när ni ändå är där”, sa Carlzon och la till med ett Colgateleende: ”Om ni förstår vad jag menar?”

Bosse kände hur övertrycksventilen brast, men det var inte ett surt vrål som kom ur hans strupe, protesten mynnade ut i en ljudlig rap och sällskapet vände sina blickar mot honom. Han la armarna bakom ryggen och spände ögonen i dem allihop. Det blev tyst. Sjöbrisen susade lätt i tallkronorna. På avstånd hördes några måsar skräna. Bosse söp in respekten de visade honom. Förmodligen väntade de på att han i kraft av sin seniora ställning skulle ta befälet och ställa allt till rätta. Men han skulle inte låta dem slippa undan så lätt. Det var chefen som ställt till det här och han tänkte inte lyfta ett finger för att spela med i teatern som pågick framför ögonen på honom. Icke.

Men hans undergivna kollegor gick förstås ned på knä och sa att de skulle göra vad hans höghet riskkapitalisten önskade: att läxa upp proletariatet. Bosse sa inget nu heller. Men han tänkte följa med och se till att det inte spårade ur mer än det redan hade gjort. Väl i bilen lät han Pia veta att det inte understod poliser att agera så underdånigt bara för att herrn var stormrik. Pia svarade inte.

4

Pia följde efter polisbilen bort mot bonden som skjutit mot Carlzon och försökte med bristande framgång ignorera Bosses tjuriga mummel från passagerarsätet. Hon hade normalt sett inte svårt att tänka bort den aura av bitterhet som omgav honom, tvärtom burkade hon mest tycka synd om honom, men den blev väldigt påtaglig i en bil med honom på en armlängds avstånd. Hon var visserligen lika oförstående som han över att de tvingats att åka på detta uppdrag men av ren trots blev rektionen istället att hon försökte försvara det.

”Är det här detaljplanerat område?” sa hon och nickade ut över åkern där bonden tydligt stått när han skjutit.

Bosse grymtade till och såg frågande på henne.

”Tänkte bara om det är tillåtet att använda vapen här utan särskilt tillstånd?”

”Det är väl ingen här nere som bryr sig om det är tillåtet eller inte.”

”Kanske inte, men det är utan tvekan därför vi är här.”

”Om det är bondens marker och han är långt från närmsta hus ska väl herr riskkapitalist inte klaga?”

”Det gör det knappast lagligt att skjuta mot någon.”

De tystnade men det var inte långt till bondens gård. Två vitmålade grindstolpar stod post vid infarten till gårdsplanen som var skuggad av ett väldigt kastanjetråd. Ett par rödmålade ladugårdar låg framför dem och till höger bostadshuset, också det målat i falurött med vita knutar och Pia fick en känsla av att ha hamnat i en av sin barndoms teveserier. Emil och Ida skulle mycket väl kunna komma utspringande från den gamla snickarboden intill ladugården. Men det gjorde de förstås inte, istället var det en gråhårig kvinna i övre medelåldern som kom ut från boningshuset och blev stående på farstubron med en förskräckt blick på polisbilen. En man i blå arbetsoverall och gröna stövlar satt i en traktor parkerad intill ladugården. Dörren till förarhytten var öppen och han blängde på dem samtidigt som han tryckte in en snus direkt från dosan utan att krama till prillan. Ansiktet var fårat likt en nyplöjd åker och dominerades av en överdimensionerad potatisnäsa men det var ändå de blå ögonen som drog åt sig all uppmärksamhet. Det var uppenbart att han inte var glad över besöket, blicken ljungade mot dem och Pia förmodade att det var bonden Oskar. Anledningen till att de var där.

De uniformerade poliserna steg ur bilen med miner lika bistra som Oskars. Pia kände mest för att åka därifrån och blev sittande ett tag innan Bosses kommentar om bidragsfuskande bonnläppar fick henne att också stiga ur. Lukten av ladugård och den värmande solen framkallade en odefinierad känsla från barndomen, hennes farmor och farfar hade också haft en gård även om de gått bort innan några detaljerade minnen av lantlivet hunnit etsa sig fast. Bosse satt kvar i bilen.

”Oskar Svensson?” frågade den kvinnliga polisen medan hon gick fram mot traktorn och passade samtidigt på att le mot kvinnan på farstustrappen. Pia antog att det var Elsa, Oskars fru. Bonden själv stirrade på besökarna utan att svara.

”Vi har fått en anmälan om skottlossning”, fortsatte den manlige polisen.

Bonden korsade armarna och lutade sig tillbaka mot sätet, harklade sig ljudligt och levererade en snusblandad loska framför poliserna vars huvuden bara nådde honom till knäna där han satt.

”Det vet ja inge om.”

”Kan du komma ner så vi kan prata?”

”Det går så bra att prate härifrån. Vi prater ju redan.”

Pia tog ett djupt andetag och var precis på väg att blanda sig i diskussionen när Elsa röt till bortifrån farstubron.

”Gör dig inte dum nu, Oskar. Kom ner därifrån!”

Oskars blängde mot sin fru, drog ner skärmen på sin skitiga Lantmännenkeps och såg ut som ett barn som blivit påkommen med att ha ritat på mamma och pappas nytapetserade vägg. Pia fick kämpa för att inte le åt situationen, av någon anledning hade hon svårt att ta det som hände på riktigt allvar trots att det kunde involvera skjutvapen.

”Oskar!” Det var Elsa igen.

Bonden klämde ihop sin näsa med valkiga fingrar. Det gick en stund, kråkorna kraxade i tystnaden, sen tog han sig ner och ställde sig framför poliserna med armarna demonstrativt korsade över bröstet med blicken fäst i fjärran.

”Prate på då.”

”Som sagt, enligt anmälan har ni avfyrat en hagelböss mot er granne.”

”Det ante ma, ni har förstås prate mä han där bortte? Stockholmar’n. Jag har bare skrämt iväg måsjävlarna från åkern min.”

”Finns det någon som kan intyga det?” frågade Pia och Oskar tittade på sin fru som bara nickade.

”Stämmer det?” frågade Pia.

”Jo, han brukar göra det ibland.”

Pia anade att hustrun inte talade sanning, att hon egentligen inte sett det som hänt men kände inte för att gå på allt för hårt. När de uniformerade poliserna förhörde sig närmare om vad som hade hänt fick de en historia som mycket väl skulle kunna gå ihop med den de fått av deras förmögne granne Carlzon, som tydligen gick under namnet stockholmar'n här. Detaljer som platsen för skottlossningen och avståndet mellan Oskar och Carlzon gick isär men det var ord som stod mot ord och Pia lyssnade bara med ett halvt öra, Bosse hade nämligen tagit sig ur bilen och gick fram mot boningshuset där Elsa fortfarande stod som fastfrusen. Han tycktes intressera sig för en träskylt där namnet Hemlida Gård var vackert utmejslat. Både skylt och boningshus såg ut att vara gamla. För ett ögonblick såg det ut som att Bosse var på väg att fråga Elsa om något men istället la han händerna på ryggen och spatserade runt som om han vore någon inspektör från hälsovårdsmyndigheterna, kikade på diverse jordbruksredskap, petade på detaljer, fortsatte gå till synes helt ointresserad av bonden Oskars redogörelse som nu handlade om licens och vapenförvar. Bosse nådde fram till ladugårdens port som stod halvöppen, tycktes tveka men gick sen in och försvann in i skuggan. Pia ville springa dit och dra ut honom som om han var ett litet barn som förirrat sig in i affärens lagerdel men stod kvar. Oskar hade nu fått upp andan.

”När utböligen därborte stjälppte en sandhög på mine marker, då stanne lagens knektar hemma. Då var det för långt att åke, minsann. När han bryter varenda punkt i bygglovets hanses då är statsmaktens resurser slut, men bare han piper te så kommer hela poliskåren med en gång.” Han avslutade med en rejäl loska och stegade därifrån. Pia och de uniformerade poliserna såg på varandra och Pia ryckte på axlarna. Carlzon hade lovat att dra tillbaka anmälan om de åkte och pratade med Oskar och de hade de gjort. De skulle knappast komma mycket längre utan betydande utredning. Ord stod mot ord och ingen hade kommit till skada. Pia gick fram till Elsa.

”Vad handlade det om? Har det varit mycket bråk mellan er tidigare?”

Elsa kliade sig i sitt grånande hår medan hon ängsligt såg efter sin man som gick bort mot ladugården där Bosse försvunnit in.

”Stockholmar'n har smällt upp en jättealtan och anlagt en liten sandstrand nedanför sin tomt och dessutom satt upp stängsel ända ner till vattnet och inget har bygglov för. Det är anmält för ett par år sedan men inget händer. Och han påstår att hans mark går in på vår markgräns.”

Pia nickade och spanade bort mot herrgården de nyss hade besökt. Hon såg staketet som sträckte sig ner mot vattnet.

”Det är inget jag har hört något om”, sa Pia, ”och det är Länsstyrelsen bord är jag rädd.”

”Vad händer nu?” Elsa tittade snabbt på Pia och vände sen ner blicken. Orolig.

”Ingenting. Anmälan är tillbakadragen, men jag skulle avråda från att plocka fram något vapen i framtiden även om det bara handlar om att skrämma fåglar.”

Pia la håret bakom örat och harklade sig, det hon skulle säga hade hon gärna avstått ifrån.

”Men får jag ställa en annan, kanske märklig, fråga?” Elsa tittade upp. Poliserna hade anslutit bakom Pias rygg. ”Det har rapporterats in en skjuten ... ja, en skjuten gnu här ute på Alvaret, har ni hört något om det?”

”En gnu? Från Afrika?” Elsa log men Pia skyntade för ett ögonblick något annat i hennes blick, kanske hon inbillade sig men det kändes som något som hon sett så många gånger förr, en antydning till att något dolde sig bakom orden som sedan sades. ”Nej, vet du vad, några gnuer har jag då aldrig hört talas om. Kanske rymt från Ölands djurpark?”

”Ja, kanske det”, skrattade Pia. ”Var tvungen att fråga.” Hon kände sig en aning dum men det var ändå något i Elsas uppträdande som störde henne. Hon avbröts av Bosses röst bortifrån ladugården:

”Du vet att Elado är förbjudet i Sverige, va?”

Pia kunde inte avgöra vilket som förvånade henne mest, energin i Bosses röst eller att han kunde namnet på ett bekämpningsmedel. Oskar spottade men skrattade sen håfullt.

”Jo du, det vet han. Men det där är ingen kemikalie, ser du konstapeln, det är utsäde.” Triumferande traskade han vidare medan Bosse tycktes leta efter ord men det kom inget. Och Pia visste att bonden hade rätt fast hon misstänkte att Bosse inte hade en aning. Även om det aktuella bekämpningsmedlet var förbjudet i Sverige gick det alldeles utmärkt att köpa betat utsäde i andra EU-länder där medlet var tillåtet. Då var det inte längre en kemikalie utan en helt vanlig handelsvara och enskilda länders lagar fick inte komma i vägen för handelns fria konkurrens. Så var det helt enkelt med det.

Alla ryckte till av en kraftig tutning. En lastbil ville komma in på gården men deras bilar stod i vägen. Det var en lastbil fylld med kraftfoder till korna, gjort på sojabönor som var odlade på marker av skövlad regnskog i Amazonas. Både korna och bönderna hade nöjt sig med gräset runt hörnet men det gjorde inte det ekonomiska systemet. Djuren var produktionsenheter som behövde leverera. Men just då var det ingen av dem som orkade fundera mer på världspolitik, det var fredag och de skyndade sig för att släppa in lastbilschauffören. Och leta efter en gnu.

5

”Du, den där skjutna kossan tar du hand om själv, va?” sa Bosse och tittade med en överdriven gest på klockan. ”Jag åker tillbaka med kollegorna här.” Sen muttrade han något om att medborgarna redan förbrukat för mycket av statens resurser för en dag, det fanns annat att göra. Och så var det fredag.

I viss mån kunde hon hålla med honom och det var lockande att hitta på en ursäkt för att slippa möta upp kvinnan som hittat den påstådda gnun ute på Alvaret. Det hade låtit som en ordentlig pratkvart i telefonen. Men hon protesterade inte mot Bosses beslut, det var betydligt mer attraktivt att spendera eftermiddagen här nere *utan* hans sällskap än med. Så medan den målade polisbilen for norrut tillbaka mot Kalmar med Bosse Byling i baksätet vände Pia söderut. Hon passerade genom byn i ett huj även om hon krypkörde. Trälador som såg ut att kunna rasa ihop i vilken sekund som helst låg vägg i vägg med nya i röd och svartmålad plåt. Många av bostadshusen verkade också ha sett sina bästa dagar och inget var det andra likt, några tomter var helt vildvuxna och belamrade med diverse bråte medan andra vittnade om prunkande trädgårdar även om det ännu var för tidigt på året för att ha blommat upp helt. Men det bestående intrycket var en känsla av förfall, som en bild av den döende landsbygden, fornlämningar från en annan epok och det gjorde henne sorgsen.

GPS:en lät henne veta att hon skulle svänga höger om hundra meter och hon saktade in och gjorde som hon blev tillsagd. Efter halvannan kilometer passerade hon en gård alldeles på gränsen till där Alvaret tog vid. Ytterligare några hundra meter fram stod en gammal Toyota Corolla i en mötesficka. Hon parkerade bakom och gick ur bilen. Kvinnan, till synes i pensionsåldern, som satt i bilen hade inte märkt att Pia anlät och hoppade till när hon vinkade utanför fönstret. Kvinnan steg ut med en min av att ha varit nära en hjärtattack.

”Herrejistanes vad rädd jag blev. Man vet ju aldrig vad det är för folk som springer omkring i markerna nu för tiden. Alla dessa våldtäkter och mord, man vågar knappt ge sig ut längre. Inte utan att man funderar på vart är världen på väg egentligen. När jag var liten var vi minsann ute och lekte hela dagarna men nu sitter barnen och tittar på våldsfilmerna och spelar spel. Och alla dessa invandrare, ja inte för att jag är rasist men de har faktiskt inte våra värderingar.”

Pia ryggade tillbaka av det oväntade ordflödet och suckade inombords utan att visa en min utåt. En hispig tant var inte det hon önskade sig för tillfället och hon kunde höra sig själv tänka *Det var trots allt fredag*, precis som Bosse skulle ha uttryckt det. Och något sa henne att han nog varit rätt ute vad det gällde gnun.

”Det är du som är Kristina Andersson förmodar jag?”

”Javisst, och vad bra att ni kunde komma, det är ju så förfärligt det här. Här går jag med lilla Fiffi, ja min hund, och letar efter vårsvampar och hade tänkt oss en sådan där härlig dag ute i naturen och så stöter man på ett stort dött djur. Ja, du förstår. Fy, bubblan vad otäckt. Jag fick ju lyfta bort lilla Fiffi som blev så rädd och ...”, hon la handen på pannan och rullande med ögonen för att sedan lägga handen på Pias underarm och nämna, som i förtroende: ”ja, jag blev själv förstås förfärad av det hela. Jag såg ju att det var något konstigt. Att det inte var något svenskt djur. Jag har ju sett dem många gånger på teve så det är klart att jag vet hur de ser ut.”

Pia kände plötsligt att Bosse tysta tjurighet var ett utmärkt sällskap i jämförelse med denna ordsvada. Han hade med all säkerhet bara gått därifrån och inte stått kvar och lyssnat som hon gjorde. Men hon var så bra på att lyssna. Det fick hon höra hela tiden och ibland ville hon bara skrika rätt ut i frustration över sin goda egenskap och all den skit det innebar att hon fick ta in. Nåväl, det var trots allt en del av jobbet även om hon undrade varhän detta skulle bära. Om det verkligen stämde skulle det bli ett av de märkligaste fall hon hade utrett, jaktbrott var normalt sett inte det mest prioriterade men det här skulle förstås innebära en helt annan sak med insmuggling av vilda djur och så vidare. Hon bad kvinnan visa henne vägen. Lilla Fiffi fick stanna kvar och bjäbba inne i bilen.

Pia följde efter den hurtiga damen klädd i rosa vindjacka och tillhörande handskar och mössa trots att det inte behövdes för temperaturens skull. De klev över en låg kalkstensstenmur som sträckte sig vidare ut över det vidsträckta landskapet. En öppen vidd bebodd av grupper med enar och enstaka vindpinade björkar. De gick mot en björk ett femtiotal meter ut under ett ihållande tjatter från kvinnan som hette Kristina som hade varit förskolelärare men sadlat om till sjuksköterska och ... vad det nu var, Pia fick erkänna att hon inte orkade lyssna riktigt trots sina meriter på just det området.

Kristina stannade upp.

”Här ska det vara. Hm, jo minsann visst var det väl här?” De sökte genom området och kvinnan blev allt mer uppjagad och försäkringarna om att *det visst var där* kom i en allt gällare ton.

”Men jag lovar”, sa hon och Pia anade tårar i ögonen. ”Jag har ju bara varit borta en liten stund.” Till slut fumlade hon upp telefonen och visade en bild hon tagit. Och det var mycket riktigt en död gnu på fotot kunde Pia konstatera. Men det var svårt att avgöra om fotot verkligen var taget här.

”Det var där”, sa Kristina till slut och pekade på en öppen plats bakom några enar. ”Helt säkert. Jo. Jag tror det. Där.”

Pia tog ett djupt andetag och hoppades att hennes skepsis inte lyste igenom, hon tyckte faktiskt synd om den förvirrade kvinnan. Men hon gick dit kvinnan pekat och försökte betrakta den som om det vore en riktig brottsplats. Vek undan gräs med ena foten. Gick fram och tillbaka i ett rutnät. Men det var tomt. Hon skulle precis ge upp när hon såg en fläck i gräset och satte sig på huk. Det såg faktiskt ut som en blodfläck. Sedan hittade hon flera och invid ett snår av enar fanns en hel pöl av koagulerat blod. Utan tvekan var det blod. Kristina såg oerhört lättad ut och för första gången verkade hon sakna ord. Men det fanns ingen kropp. Eller kadaver var nog mer passande, tänkte Pia.

”När var det du upptäckte det?”

”Ja, jag blev ju lite chockad och var tvungen att ta hand om lilla Fiffi så jag sprang härifrån ett tag innan jag vågade mig tillbaka.” Hon tog upp mobilen igen. ”Fotot är taget klockan halvtio i morse.”

”Och har du berättat för någon?”

”Nej.”

”Säkert?”

”Ja, eller kanske nej. Jag skickade det ju till Ölandsbladet förstås. Kanske har de lagt ut det på sin hemida?”

Pia log. Hon blev inte direkt förvånad.

”Och, jag måste fråga: du är säker på att det var djuret på fotot som låg just där?”

”Jag skulle väl i allsindar inte stå och ljuga för självaste polisen.”

Pia försäkrade att det inte var för att hon misstrodde kvinnan och bad henne skicka över fotot. Efter att ha letat igenom området igen utan att hitta något gick de tillbaka till bilen.

”Ska du inte fotografera och ta prover? Brukar man inte det?”

”Jag ska kalla hit tekniker”, ljög Pia och tog hennes uppgifter varpå Kristina återigen la handen på Pias underarm och lutade sig mot henne och viskade:

”Ja, jag är som sagt inte rasist men nog pågår något fuffens här och nog började det när de dök upp i stugan. Utlänningarna. Ja, fråga vem som helst.”

”Vadå för fuffens? Och vilken stuga?”

”Den nere vid hamnen. Säg inte att jag har sagt något, men den borde ni kolla upp. Kanske börja spana och tjuvlyssna på telefoner.”

Pia orkade inte spinna vidare på det hon hört men lovade att ta en titt på saken och kom på sig själv med att leda bort kvinnan till hennes bil. Till slut lyckades hon få Kristina att sluta prata och slå igen bildörren och åka därifrån.

Pia såg efter den rostiga Toyotan som försvann bort mot landsvägen. Fiffi satt på hatthyllan och tittade på Pia som i sin tur släppte ut en suck av lättnad över att äntligen ha blivit kvitt denna ström av ord i överljudsfart.

Hon lutade sig mot bilen och lät tystnaden ta över. Det luktade av tallbarr och gräs. Någonstans drillade en lärka i skyn. Vårsolen värmdde. Det var fredag, kanske lite för tidigt för att checka ut för dagen men hon tänkte inte skynda sig tillbaka. Och det hon hört och sett fick fantasin att vingla iväg. Även om hon inte visste vad hon skulle tro om saken så intresserade det henne. Något djur hade legat där och förblött, det fanns ingen tvekan om det. Men en gnu? Hon log och plockade fram en återförslutbar plastpåse ur bilen och gick tillbaka till ”brottsplatsen”. Hittade inget mer den här gången heller men för kvinnans skull, och lite för sin egen, drog hon av några grässtrån som var täckta av blod, där fanns även en del hårstrån som hon la dit och förslöt påsen. Reste sig och hörde hammarslag från bondgården en bit bort. Hon promenerade dit.

En kvinna klädd rutig flanellskjorta och ett par välanvända arbetsbyxor fixade med ett staket till en hage. Den satta kvinnan sa något åt en man i grön arbetsoverall som genast försvann bortom hörnet. När Pia dök upp rätade sig kvinnan upp och korsade armarna över bröstet, minen hon antog var inte heller särskilt inbjudande.

”Härligt vårväder”, började Pia.

”Om man hade tid att njuta av det. Vissa måste ju arbeta dygnet runt för att få det att gå ihop.”

Vilken underbar dag, tänkte Pia och bet ihop käkarna, om några timmar var det helg.

”Du pratade med tokstollen såg jag?” sa kvinnan. ”Förra våren ville hon att vi skulle ta in djuren från hagen för att de skrämde hennes råtta till hund när de promenerade förbi ute på Alvaret. Allemansrätten och så vidare.” Hon skakade på huvudet. ”Tokfan.”

”Jo, jag är från polisen.”

”Jaha, nu duger det att dyka upp.”

”Något särskilt du tänker på?”

Kvinnan ryckte på axlarna och stoppade hammaren i byxans hållare, som om hon stoppade ner en revolver i hölstret.

”Folk vågar knappt gå ut längre, det skjuts och våldtas men polisen tittar bara på och politikerna visar handhjärtan och låter vårt land svämmas över av extremister. Är du en sån där förbannad miljöpartist som sitter inne i stan och tror att världen kommer bli bättre genom att ha ihjäl våra kossor och att vi käkar deras gräs istället. Snart får man väl trä på sig burkan, världen är för fan inte klok längre. Folk vet väl knappt varifrån mjölken kommer längre.”

”Från havre”, sa Pia och kvinnan stirrade på henne som om hon inte var riktigt klok. ”Jag är laktosintolerant, dricker havremjolk. Mina farföräldrar hade gård så jag vet nog hur det funkar.”

Kvinnan fortsatte att stirra på henne men bröt sedan upp i ett kraxande skratt, strävt som om hon levt på cigarettrök i hela sitt liv.

”Så vad har konstapeln på hjärtat då?”

”Det verkar som något djur har mött sitt öde där borta. En del blod, kvinnan sa att hon sett ett kadaver där men nu var det borta. Har ni sett något?”

Kvinnan skakade på huvudet med blicken stadigt fäst i Pias. Nästan lite *för* självsäkert.

”Vad då för djur?”

Pia tittade bort innan hon vände tillbaka blicken och skrattade kort.

”Ett exotiskt djur som inte ska finnas här om vi säger så.”

Kvinnan skakade på huvudet samtidigt som mannen i den gröna overallen dök upp igen.

”Nog hörde vi några smällar härom natten gjorde vi inte det, Lena.”

”Skulle du inte lämna grejor till Jörgen?”

Mannen stannade upp och såg, nästan skrämt, på vad Pia antog vara hans fru. Han vände på en femöring och försvann bort igen.

”Vad då för smällar?” ropade Pia efter honom. Han stannade och vred huvudet men fortsatte sedan när han hörde frugan svara.

”Krister fantiserar ihop saker, han sover som en stock om nätterna och drömmer både det ena och det andra. Du skulle höra honom ligga och gny. Nu får kommissarien ursäkta, hederligt folk måste arbeta.”

Pia gick ut till vägen och promenerade bort mot bilen igen. Det kändes som om hon hamnat i en inspelning av i Morden i Midsommer även om brottsoffret nu var ett exotiskt djur som inte längre fanns. På något märkligt sätt fick hon ändå känslan av att ha glipat på ett lock till något annat mer invecklat och djupare än hon kunde föreställa sig. Men det kunde precis lika gärna vara det nonsens hennes intellekt sa henne att det var. Men just nu kunde det kvitta, nu ville hon bara ta helg.

Hon satte sig i bilen och körde sakta ut till landsvägen igen och blinkade vänster för att åka hem men blev stående. Strandängarna framför henne sluttade ner till ett inbjudande hav med en obruten horisont. Solen fick det att glittra. En bit söderut låg några byggnader nere vid stranden och en vitmålad cementpir sköt ut i vattnet. Hon tittade på klockan och bet sig lätt i underläppen. Nu skiter jag i det här, tänkte hon och svängde åt höger istället och körde snart ner på grusvägen till hamnen. Gruset knastrade under däcken. Hon tryckte ner fönsterrutan, drog in lukten av tång och log. Upprymd som om hon skolkade från skolan.

Hon parkerade vid en byggnad som sedan länge hade fallit i dvala, ockrafärgat tegel stack fram bakom den spruckna, numera smutsvita, putsen likt blottade tänder som inte sköts som de skulle. En gång i tiden hade det kanske varit en lagerbyggnad för de anlöpande fiskebåtarna tänkte hon men det verkade vara en svunnen tid.

En vit van stod parkerad där. En stor och glad torsk i blått var lackerad på sidorna. Men det var tomt på människor. Piren som löpte ett femtiotal meter ut i vattnet låg också öde och tom. Den enda båten som fanns där såg man bara toppen på, resten låg under vattnet med tampar hängandes likt navelsträngar från pollarna ner i vattnet.

Hon steg ur bilen och gick fram till kajkanten. Småfiskar simmade omkring i ett vatten som skimrade i grönt och i luften skränade måsar. Hon såg ut över Östersjön och fylldes av en känsla av frihet och förundran över vad som fanns bortom världens rand. Det var svårt att tro att hon spanade ut över ett av världens mest förorenade innanhav.

Solen värmden men vinden kylde då vattnet fortfarande var kallt. Hon gick sakta tillbaka till den fallfärdiga byggnaden där det var lä. Några förfallna fiskebodar låg i rät vinkel till lagerbyggnaden. Bodarnas väggfasta bänkar låg fortfarande i solen och hon gick dit och satte sig. Njöt av stillheten, kluckandet från vågorna. Framför henne, på andra sidan den grusbelagda hamnplanen, låg en övervuxen tomt omgärdad av vildvuxna syrener och vindpinade tallar. Bakom den fanns en åker och bortom den en strandäng med en insprängd mosaik av enbuskar som sträckte sig ända bort mot Rudolf Carlzons herrgård.

En stålgrind hängde på sniskan mitt i den gröna syrenvallen vid huset och såg ut som en portal in till den torpliknande byggnaden som låg gömd där innanför. Hon log och tänkte på den förvirrade kvinnan som hittat den påstådda gnun. Var det denna stuga hon menade? Hon kunde inte hålla sig och gick dit.

Hon noterade att brevlådan var försedd med hänglås och såg relativt ny ut. Åtminstone i jämförelse med allt det övriga. Grinden gnisslade när hon sköt upp den. En liten vildvuxen gräsmatta dolde sig därinne. Ett solur stod på en piedestal av kalksten framför huset. En röd

liten stuga med vita knutar. Gardinerna i fönstren fick det att se spöklikt ut trots att det var mitt på dagen och hon rös till. Hon gick runt hörnet och tittade ut över åkern.

Jaha, och vad hade jag tänkt att detta skulle ge?

Hon hade inget svar och gick tillbaka mot hamnen, tog sig en bit ut på piren och rundade ytterligare en fiskebod. Satte sig på en trave lastpallar, lutade sig mot väggen och slöt ögonen. I lä från vinden kom sommaren tillbaka igen. Hon försköt det dåliga samvetet över allt hon egentligen borde göra på kontoret och njöt istället av stunden. Tiden gick men hon kunde inte förmå sig att gå därifrån.

Ett taktfast dunkande utifrån sjön växte sig allt starkare. En båt var på väg in mot hamnen med en svans av måsar i följe. En fiskebåt som såg ut precis som hon tänkte sig att en fiskebåt skulle se ut, vitmålad trä, hög i fören med en styrhytt därbak. Hon följde med viss förundran hur båten rundade piren och lätt och smidigt la till bredvid den sjunkna farkosten. En man i orangefärgade galonbyxor och flanellskjorta med upprullade ärmar kom ut ur hytten. Ett barn hoppade iland. Båda tittade nyfiket bort mot Pia som inte kunde låta bli att vinka. Hon ångrade sig genast, det fick henne att känna sig som en fånig turist. Men de vinkade tillbaka innan de började lasta av vita lådor på en vagn som stod på kajen.

Mannen och flickan var snart klara och började dra vagnen längs med piren. Pia kände sig lika obekvämt som en utomjording på fel planet där hon satt och såg på. Flickan sa hejdå till den äldre mannen, som visserligen inte var särskilt gammal, på sin höjd några år äldre än hon själv. Trots flera dagars skäggstubb och det svarta håret i en enda spaghettiröra var det något i de blå ögonen som fick det att virvla till i magen. Inte mycket. Bara lite oskyldigt och glatt.

”Hej, hej”, sa de båda när de passerade Pia och flickan hoppade upp på en oläst cykel hon inte hade lagt märke till tidigare. Mannen gick bort till den vita vanen med torsken på sidorna och lastade in lådorna där bak. Hon märkte hur han kastade nyfikna blickar bort mot henne men snart vände de båda uppmärksamheten mot det knastrande ljudet från grusvägen. En grå sportig Mercedes och Pia insåg att det var Carlzon, alias stockholmare, långt innan hon egentligen såg vem det var på grund av solens reflektioner i vindrutan. Av någon outgrundlig anledning förflyttade hon sig närmre kanten på fiskestugan och därmed till stor del skymdes av en utskjutande plywoodskiva som stod lutad mot väggen.

Bildörren öppnades och stängdes. Direktörsskor klappade mot cementen. En djup röst som hon kände igen från deras besök hos Carlzon tidigare.

”Hej.”

Inget svar från fiskaren.

”Var fångsten god?”

Efter en stunds tystnad kom svaret:

”Ungefär som vanligt nu för tiden, det vill säga ganska dåligt.”

”Du borde skaffa dig en större båt. Få större fångster. Större vinster.”

Pia skakade lätt på huvudet för sig själv, det lät som en parodi på hur en rik finansman gjorde sig impopulär hos landsortens befolkning.

Två måsar seglade ner och satte sig på en upp-och-ner vänd eka på andra sidan hamnbassängen och tittade åt fiskaren och stockholmare till. Som om de blivit medvetna om den spänning som uppstått och ville se den pågående matchen. Eller så var de bara hungriga.

”Det kostar”, sa fiskaren.

”Jo, men ska man hänga med gäller det att våga satsa. Våga växa.”

”Man kanske inte vill.”

”Växa? Det borde man vilja, annars är man torsk, om uttrycket tillåts.” Stockholmare skrattade åt sitt egna skämt. En av måsarna verkade skratta med. Det gjorde inte fiskaren.

”Man kanske trivs med det lilla. Större fångster kräver annan logistik, ett annat liv. Inget för mig.”

”Därför ser det ut som det gör också.” Pia inbillade sig hur han samtidigt svepte med armen bort mot den sjunkna båten vars tampar ledde ner under den blågröna vattenspegeln.

”Man måste hänga med, det är felet med småbrukare. För mycket känslor.”

”Eller för många siffermänniskor som räknar på fel saker. Det är människor som du som gör att jag inte kan fortsätta. Sänker priser till nivåer som det inte går att leva på. Enda sättet är att dra upp ännu mer, mindre marginaler, större kvoter. Skeppa runt jordklotet. Raka rent tills det tar slut och sedan dra vidare utan minsta tanke på framtiden.”

Pia hörde hur orden pressades fram och vibrerade av återhållen ilska.

”Känslor ser jag. Inte bra i affärer. Ett tips från en som varit med.” Det var uppenbart att Carlzon gillade att retas, men Pia kunde för sitt liv inte förstå vad han förväntade sig få ut av det. Sedan skrattade han till.

”Nä du, jag skojar bara med dig. Tänkte höra om du hade lite färsk fisk att sälja?”

Var han inte riktigt klok? tänkte Pia. Förmodligen var det samma tankar som rörde sig i fiskarens huvud. Han med det rufsiga håret och de knallblå ögonen.

”Tyvärr. De tog slut just nu faktiskt. Men åk ner till Färjestaden. På ICA kan du säkert hitta några frysta block från andra sidan jordklotet. Från de som hänger med.”

Pia log. Måsarna skrattade. Hon hörde skrammel från lådor som flyttades om i bilen. Klapprande steg följdes av ljudet från en bildörr och snart försvann Mercedesen därifrån och Pia kikade fram bakom träskivan. Fiskaren stod och kikade efter bilen.

Hon reste sig och gick mot honom. Fjärilslätta vingslag fladdrade i magen.

”Hej”, sa hon.

”Hej”, svarade mannen, log och tittade snabbt ner och sedan tillbaka igen.

”Trevliga kunder”, hörde hon sig själv säga.

Fiskaren log och skakade på huvudet. ”Ja, ibland undrar man vad det är för fel på folk.”

Han hivade in den sista lådan och stängde dörren. ”Ville du köpa fisk kanske?”

Hon skrattade till.

”Nja, jag åkte väl mest ner här av en slump. Ville bara njuta av vattnet och utsikten.”

”Jo, visst är det fint.”

Han tog av sig handskarna som var fulla av fiskfjäll och försökte rätta till frisyren men det var en hopplös uppgift.

”Var det din dotter?” frågade Pia och ångrade sig genast. Vad hade hon med det att göra?

”Näe, det är grannens tjej. Hennes mamma är iväg och jobbar så hon brukar följa med ibland när det inte är skola. Hon vill bli fiskare när hon blir stor även om jag försöker få henne på andra tankar.”

”Jaså, varför då?”

Han fick något sorgset i blicken och dröjde en aning med svaret.

”Det är nästan omöjligt att få det att gå runt.” Han ryckte på axlarna. ”Men jag kan inte tänka mig ett liv utan det.”

Det blev tyst, fiskaren kliade sig i nacken och flackade med blicken mellan sina korta tittar på henne. Han verkade nervös men hon kunde inte låta bli att charmas av blygheten. Samtidigt kände hon nästan likadant och letade febrilt efter något att säga medan han gick tillbaka till bilen och plockade fram något från förarsätet. Till slut skakade Pia på huvudet och påminde sig själv varför hon var nere i byn. Hon harklade sig.

”Egentligen är jag faktiskt här i tjänsten.”

Mannen vände sig om och såg frågande på henne. Hon presenterade sig och höll upp polislegitimationen och mannen, som tydligen hette Janne, fick något oroligt i blicken och kliade sig ännu en gång i håret. Pia log.

”Nej, inte på det sättet. Jag ville bara ställa några frågor.”

”Jaha.” sa Janne och såg fortfarande skeptiskt ut trots sitt skeva leende. ”Bråket mellan Oskar och stockholmar’n antar jag?”

Pia blev en aning förvånad över svaret, efter det bemötande hon fått av de personer hon hittills träffat härnere hade hon inte väntat sig att hon skulle få information gratis på något sätt.

”Är det något som det pratas mycket om i byn?”

Janne ryckte på axlarna och drog en aning på munnen.

”Från och till. Det är väl inte bara Oskar som gnäller direkt, bara det att han är närmsta granne. Men det är kanske inte alltid lätt att vara nykomling här nere kan jag tänka mig, framförallt inte om man är en rik stockholmare. Vi får det liksom i modersmjölken att inte gilla den typen av människor.” Han log och fortsatte. ”Men han betar sig som den värsta typen, en riktig översittare och är inte direkt populär för att uttrycka det milt. Och Oskar kan ha en ganska kort stubin ibland. Men det här var faktiskt första gången jag pratade med stockholmarn själv när jag tänker efter.” Han skrattade igen för att sedan tystna tvärt. Kastade en allvarlig blick på Pia och såg ut över havet. ”Nej, han gör det inte särskilt lätt för sig, om man säger så.”

”Stockholmaren? Något särskilt?”

Han hummade jakande till svar, funderade en stund innan han fortsatte:

”Gården han köpte var visserligen i stort behov av renovering men han rev helt sonika ner hela skiten och slängde upp ett nytt arkitektdesignat hus. Inget fel i det kanske men många här nere hade personliga relationer till huset och de som bott där tidigare. Även om det stått tomt i evigheter och delar var nedbrunna. Men oavsett det har han dessutom smällt upp ett jätteträdäck till altan och satt upp stängsel ända ner till vattnet utan bygglov.”

”Jag hörde det”, var allt hon fick fram.

”Jodå, det har varit ett himla hallå om det där. Han har till och med fått böter på nittio papp och order om att plocka bort staketet.”

”Det såg ut som att det fanns kvar när vi var där.”

Janne skakade på huvudet.

”Kommunen verkar ha sjabblat bort alltihop. Han har helt enkelt inte gjort det han skulle utan hävdade att han istället utförde en god gärning för bygden genom att återställa markerna till som det en gång var. Två dagar *efter* preskriptionstiden påpekade kommunen, länsstyrelsen eller vilka det nu är som har hand om skiten, att han var tvungen att åtgärda det.” Pia märkte hur Janne spänt sig och orden flödade i allt snabbare takt. ”Så nu vetefan vad som händer. Rika människor slipper väl undan som vanligt antar jag.”

Hon visste inte vad hon skulle säga men Janne verkade ha fått upp ångan och fortsatte:

”Nu ryktas det att man gett tillstånd att starta en jävla fiskfarm här. Det är helt vansinne. Norge spenderade tio miljarder förra året bara för att bekämpa laxlusen i sina odlingar. Virus som sprider sig till den vilda fisken. Allt bara för att vi lyckats överfiska och skita ner. Jag menar, för i helvete, hela produktionskedjan finns därute. Optimerad och klart. Bara att hämta. Nu är det bara skit av alltihopa. Det lilla som finns kvar ska vi dela med sälar och skarvar.” Han for ut med armen mot vattnet, svor och tittade bort. Efter en stunds tystnad ryckte han till. ”Ursäkta, jag har själv svårt att få ihop det och så, ja ...”

”Du behöver inte be om ursäkt. Jag förstår hur det måste kännas. Om du vill kan jag kolla lite”, sa Pia utan att egentligen veta vad hon skulle kolla. Bara att det kändes rätt. ”Med bygglov och så menar jag.” Hon plockade i vilket fall fram ett visitkort ur fickan samtidigt som hon funderade på vad hon egentligen höll på med.

”Har det varit mycket bråk mellan Oskar och Car... stockholmaren?”

”En del. Jag vet inte vad som pågår, men jag är helt övertygad om att stockolmar'n bara är ute efter fler strandtomter och det är bara Oskars mark som ligger här emellan”, han pekade bort mot herrgården, ”men jag är väl bara paranoid, antar jag.” La till med ett leende: ”Och det är bara skvaller och inte meningen som någon officiell anmälan.”

”Uppfattat”, skrattade Pia. Efter en viss tvekan fortsatte hon: ”Det här låter kanske lite märkligt, men du har inte hört något om någon jakt på ... på en gnu?”

Janne såg snabbt på henne. Var det *för* snabbt? Blev den härligt blå blicken kall för ett ögonblick?

”Utreder ni det?” Han skrattade. ”En gnu?”

”Blev tvungen. Något har i alla fall fällts uppe på Alvaret. Inget du vet något om låter det som?”

Han skakade på huvudet. Pia sa inget. De två måsarna hade förflyttat sig till varsin pollare och kikade nyfiket på dem. Vågorna skvalpade mot kajkanten. Hon vände sig mot den röda lilla stugan.

”Är det någon som bor där?”

Janne vände sig snabbt mot henne. Där kom den igen. Den där knappt märkbara vidgningen av pupillerna. Eller hennes egen vilja att se det som passade in.

”Nä. Eller ja ... Det är Elsa och Oskars stuga. Det har väl hänt att de lånat ut den ibland.”

”Utlänningar?” Frågan kändes plump.

”Jo, det också. Det kan vara svårt att få svensk arbetskraft till skördearbetet.”

Hon nickade och visste inte vad hon skulle göra med informationen. Faktum var att hon inte var helt säker på vad hon hade där nere att göra över huvud taget även om det var trevligt

att stå där och prata. Han plockade fram en termos och en påse bullar och frågade om hon ville ha kaffe. Hon tackade ja med ett leende men blev irriterad på sig själv när hon märkte att hennes spontana fundering över frågan var om han hade bakat bullarna själv eller om det var hans fru, om han var singel eller inte. De gick och satte sig på bänkarna där hon suttit tidigare. De sa inte så mycket men Pia tyckte ändå inte att det kändes särskilt jobbigt. Det var sällan hon kände så inför tystnaden.

6

Pia slog på radion och nynnade med i en låt hon aldrig hört tidigare medan hon återigen körde genom Hemlösa by fast nu norrut på väg hem. Hon funderade på vad hon skulle göra, fallet med den skjutna gnun var förstås för galen för att ta på allvar, särskilt med tanke på hur hispig kvinnan som upptäckt den varit. Hon fick nog ge Bosse rätt på den punkten även om det tog emot, det var förmodligen ett rådjur och ärendet skulle läggas ner. Men en del av henne fascinerades av det galna i hela historien. Det hade helt klart varit en gnu på den bild kvinnan påstod sig ha tagit och Pia tvivlade på att hon var kapabel att manipulera en bild av den kvaliteten. Men det fanns förstås andra som kunde och det vore inte första gången en naiv människa blev lurad av något som publicerats på nätet.

Hon passerade herrgården och funderade på vad som låg bakom kulisserna till det hon hört om bråket mellan bonden och Carlzon. Det lät inte som det enbart handlade om det där med bygglovets men det spelade ingen roll hur nyfiken hon var, grannosämjan var inte heller det något som skulle utredas vidare. Åtminstone inte innan det hände något mer och då skulle det vara andra inom kåren som skulle ta hand om det. Motvilligt fick hon även erkänna för sig själv att hon börjat ta ställning i sakfrågan utan att ha särskilt mycket att gå på. Hon hade i princip bara hört ena sidan av storyn och fick inte dra slutsatsen att stockholmarn hade fel bara för att han var rik. En sarkastisk figur dök dessutom upp på hennes axel och mumlade att det var en snygg mörkhårig fiskare som låg bakom det nyväckta intresset. Hon viftade bort den och i en plötslig ingivelse bromsade hon in och svängde ner till herrgården. Det var några kompletterande frågor hon ville ställa till herr Carlzon. Bondens skottlossning var naturligtvis oförsvarbar men det verkade onekligen finnas mer bakom det här än vad hennes chef hade sagt innan de åkte hit.

Mercedesen saknades när hon kom fram och parkerade framför huset. Det var vackert här men hon skulle väl inte ha råd med mer än farstubron antog Pia medan hon klev upp för trappen. Ringde på, trots att mannen hon sökte förmodligen inte var hemma. Det lät som en gonggong inne i huset men sen följde bara tystnad. Med en slog det henne att hon inte visste vad hon ville ha ut av det här och pulsen drog iväg och hon bet sig i underläppen. Men det förblev tyst och hon kände en viss lättnad i magen. Hon tryckte ändå på klockan igen

samtidigt som hon sakta började gå därifrån. Hon var halvvägs ner för trappen när hon hörde en dörr öppnas på balkongen ovanför farstubron. Hon tog några steg ut på gången och tittade upp. En ung snygg tjej i hennes egen ålder tittade ner på henne och hälsade.

”Ursäkta, jag var helt uppe i mitt målande”, sa hon och viftade med en pensel i luften.

Håret var uppsatt i en hästsvans och det såg ut som hon hade en exklusiv silkesskjorta som målaroverall under ett par onaturligt stora och fasta bröst. Överklassbrud, kom Pia på sig själv att tänka i en nedlåtande infall och funderade på om det var Carlzons dotter eller fru. Hon frågade efter Rudolf Carlzon men han var som förmodat inte hemma. Men Pia var välkommen att komma in och ställa några frågor ändå.

Det blev snarare en guidad rundtur bland tafflig konst gjord av guiden, vid namn Jennifer, själv som uppenbarligen var Rudolf sambo. Eller Ruppe som han kallades. Men om konsten var sådär var huset desto finare för att inte tala om den enorma altanen ner mot vattnet. Fuskbygget. Några resväskor stod på altanen och nere vid vattnet stod två män hon inte lagt märke till då de pratat med Carlzon tidigare. Pia frågade om staketen som gick ända ner till vattnet men Jennifer förklarade att det var ”Ruppe” som ordnade med det där, hon ägnade sig själv mest åt sin konst och yoga medan hon var där nere på lantstället för att varva ner från tempot i Stockholm.

Jennifer var trevlig men det gav inget vad det gällde grannfejden så Pia tackade för sig och gick därifrån. Hon skulle just öppna bildörren när knaster i gruset avslöjade att Mercedesen hade svängt ner från landsvägen. Husets herre var på ingång tänkte Pia sarkastiskt och medan bilen närmade sig funderade hon på om han lagt märke till henne nere vid fiskehamnen. Rudolf parkerade och hoppade ur bilen med ett leende på läpparna.

”Jaha, ni var tillbaka igen. Har ni fått pli på den galne bonden nu?”

Hon ignorerade den syrliga tonen i frågan.

”Svensson har lovat att inte använda sin hagelbössa igen. Men jag ville bara kontrollera ett par saker om det går bra?”

”Ja, naturligtvis”, sa han med ett alldeles för brett leende.

”Inte helt oväntat hade han en annan åsikt om vad som hänt som du kanske förstår. Enligt honom hade han bara skrämt fåglarna men lovat att inte göra om det. Jag ville bara höra om staketen och altanen som jag förstår inte var helt enligt byggloven.”

”Äsch, det där är bara trams. Jag har återställt tomten som den en gång såg ut, jag har bilder om du vill se.”

”Fast det hör inte riktigt hit, det är vad som står i bygglovet som gäller.”

”Det är under alla omständigheter preskriberat nu.”

Pia bet sig i underläppen igen och beslutade sig för att inte gå vidare på det spåret, det han sagt tydde i alla fall på att Janne haft rätt.

”Dina grannar säger att du har använt deras mark som upplag för ett parti grus eller sand, stämmer det?”

Rudolfs leende försvann och han såg irriterad ut.

”Nu går grammofonskivan igång igen. Det är hack i den kära du, samma trötta argument som inte stämmer. De har helt enkelt fel i sina papper. Ta och ring Brita Degato på kommunen. För all del gör det, vet jag.”

Pia skulle precis skjuta in en fråga men han avbröt henne.

”Nu, lilla vän, det var inte därför jag kallade på er. Bonden har skjutit mot mig. Det är vad ni ska utreda, inte massa lögner och påhittade historier från en samling bidragsknarkande dårar.” Med det vände han och började gå mot huset.

”Nu är jag inte din lilla vän...”, började Pia men Rudolf vände sig och avbröt henne återigen och hötte med fingret.

”Nu ber jag fröken att lämna mina ägor. Den där historien är utagerad sedan länge. Ska jag behöva berätta för din chef hur det ligger till kanske?”

Nu är det inte herrn som bestämmer spelreglerna, tänkte Pia men lyckades hindra sig själv från att säga det högt. Entreprenören fnyste och gick in i huset. Pia stod kvar med alldeles för mycket adrenalin kvar i blodomloppet och med ens kände hon tillhörighet med Janne, Elsa och Oskar. Men varningsklockan klämtade på avstånd i bakhuvudet: låt inte känslorna ta överhanden. Andas och tänk. Och hon tog ett djupt andetag innan hon till slut satte sig i bilen och smällde igen dörren. Uppenbarligen hade hon trampat på en öm tå. Den insikten fick henne faktiskt att må lite bättre igen. Det var väl därför hon jobbade, att stampa på tår som inte befann sig där de borde? Frågan var vad det innebar i detta fall. Onekligen fanns det fall där hon klampat på helt oskyldiga tår också.

Hon startade bilen och körde iväg, uppe vid landsvägen stannade hon och väntade på att en bil skulle passera. Bilen passerade och det blev tyst för ett ögonblick. Hon skulle precis trycka till på gaspedalen igen när hon hörde ett smattrande ljud som snabbt växte sig starkare. Snart dånade en helikopter förbi på låg höjd, gjorde en vid sväng ut över vattnet och gick ner för landning på tomten bakom herrgården. Hon vände sig om men såg inte särskilt mycket då bilen stod i en lätt uppförsbacke och sikten genom bakrutan blev begränsad. Hon kunde inte låta bli att öppna dörren och kika bort mot byggnaden. Genom fönstren tyckte hon sig se aktivitet på altanen, förmodligen hämtade någon väskorna som stått där, tänkte hon. Snart tilltog det karaktäristiska ljudet igen och som i en actionfilm kunde hon se helikoptern stiga

upp bakom huset och smattret kom framstormande och höjdes till ett crescendo när helikoptern svepte förbi igen. Trädgrenarna viftade och gruset yrde. Hon hann uppfatta att det fanns två personer utöver piloten i helikoptern. Hon gjorde en mental anteckning på dess registreringsnummer och körde sen därifrån med en obehaglig känsla av att allt det som hänt under dagen hängde samman på något sätt. Det kunde bara inte vara en slump att så mycket hände i en liten håla som Hemlösa by på en gång och atmosfären här nere kändes vådligt labil, som om minsta sak kunde få det att explodera.

Fast ju mer hon tänkte på det desto större blev frågetecknen om det egentligen hade hänt något över huvud taget. Att det skulle legat en död gnu ute på Alvaret som sen spårlöst försvunnet kändes lika troligt som att Vänsterpartiet skulle förorda mer privat ägande inom välfärdssektorn.

7

Vad var det för fel på stekt fläsk med sås och potatis? tänkte Greta och försökte förstå vad de två kvinnorna pratade om. Hon satt vid en busshållplats nära Färjestadens hamn och väntade på bussen hem, bredvid henne satt två, i jämförelse med henne själv, unga kvinnor som diskuterades superbär, kolhydrater, tabata, botox och mycket annat som Greta inte riktigt kunde greppa. Det fanns så mycket tokigheter nu för tiden. Mitt i allt överflöd tycktes alla vara missnöjda med det mesta ändå, det fanns alltid någon annan som hade det bättre.

Det var ändå roligt att sitta bland folk och tjuvlyssna på deras samtal, fantisera om deras bakgrund och skratta inombords över hur småsinta människor kunde vara. Egentligen skiljde det sig inte mycket från att lyssna på de röster som underhållit henne i perioder genom livet, många gånger var de betydligt mer sansade än rösterna från verkligheten, men sådant var det bäst att hålla för sig själv hade hon lärt sig med åren.

Men det var ändå inte en dag för glädje, det var Svens födelsedag och som vanligt brukade hon gå förbi graven i Hulterstad med blommor och sen ta en tur med bussen in till Kalmar för att tänka på annat. I år hade hon skippat Kalmar och hoppat av redan i Färjestaden, sista anhalten innan bron över sundet, gått en promenad längs med stranden och ätit glass vid hamnen. Drömt sig tillbaka till då det inte funnits någon bro och deras familj för första gången tagit färjan över till Kalmar. En livshändelse som för alltid skulle sitta fastetsad i hjärnan, så exalterad och spänd hon hade varit. Men det var andra tider nu, färjelägen och bilramper hade länge fått stå kvar och använts som hopptorn av barn under decennier efter färjetrafiken lagts ner men även det var nu ett minne blott. Hamnmagasinet hade blivit butiker och restauranger och nya lägenheter hade förts upp. Det var vackert och gemytligt där nu tyckte Greta men dagar som denna kröp ändå de nostalgiska tankarna fram. Sven hade alltid velat ha kroppkakor på sin födelsedag och därför hade hon varit på köpcentrumet och ätit det på en restaurang som fick dem levererade dem från Arontorp. Goda som om de vore hemmagjorda. Med ovispad grädde och lingon.

Bussen kom och Greta klev på med minnet av Svens leende i sinnet, glad och sorgsen på samma gång. Hon var inte den som klagade men just dagar som denna var tyngre än andra. Livet hade blivit fattigare utan honom. Men det var inte bara det. Allt som hände hemma i byn

hade sått ett frö av oro i hennes annars så trygga själ. Hon hade varit förbi Elsa och frågat vad polisen hade velat när de varit där även om hon anat vad det handlade om. Mycket riktigt hade stockholmar'n ringt polisen efter Oskars skjutande med hagelbössan men tack och lov hade han dragit tillbaka anmälan och ärendet var utagerat. Åtminstone för den här gången.

Greta kom bra överens med Elsa, hon hade varit god vän med hennes mor, men det var sämre med Oskar. Han hade varit en riktig rackarunge som liten och då Greta alltid ansetts som udda hade hon också ofta blivit föremål för barnens trakasserier. Oskar hade varit en av de drivande och de var fortfarande som katt och hund. När han dykt upp och avfyrat några syrliga kommentarer om att de haft nog av tokigt folk på besök hade Greta gått därifrån till ljudet av Elsas ursäkter och efterföljande utskällning av sin man. Numera bekom dylika uttalanden från Oskar inte henne särskilt mycket. Det var det som det var.

Bussen rullade på och när de passerat Torslunda kyrka var det bara hon och ett par ungdomar längst bak i bussen kvar. Hon stirrade ut på landskapet utan att egentligen registrera vad hon såg, väderkvarnar och gamla järnåldersgravar passerade medan tankarna föll tillbaka på det Stina hade sagt under gårdagen. De hade druckit te uppe i deras utsiktstorn under mestadels tystnad som vanligt men hon hade betraktat sin systerdotterdotter i smyg och känt på sig att det var något hon ville säga. Och det var det. Stina hade lagt sitt vackra röda hår tillrätta bakom ena örat och sagt, med blicken fortsatt fäst på horisonten bortom Östersjön:

”Ölandsbladet skrev om att de ser över detaljplanen här på östra sidan. Igen. Det lät som att det kunde inkludera Hemlösa också.”

Greta hade slutat klappa Leffe och tittat oroligt på Stina som mött hennes blick.

”Men Länsstyrelsen stoppe väl det förre gången? Vad innebär det nu då?”

”Svårt att säga, det verkade vara prat om att möjliggöra för investeringar för att öka turismen, utveckla den östra kusten och det vanliga om tillväxt och bla bla.”

”Utveckle?”

Stina hade ryckt på axlarna ”Oklart vad det innebar, det lät som det skulle kunna byggas hotell och sånt. Typ.”

De hade tystnat båda två men blickarna hade dragits mot den nyrenoverade gula herrgården som om den vore en magnet.

”Jaja, något måste di väl hitte på, antar jag”, hade Greta suckat efter ett tag och smakat på teet. Stina hade bara hummat till svar. De var båda lika på det sättet, de såg relativt krasst på tillvaron och det gick inte att komma ifrån att deras by sakta höll på att implodera.

”Fast det innebär ju inte att man måste skövla allt det fina och köra bort oss härifrån.”

Greta hade tittat storögt på Stina. Hon var visserligen ung men för Greta hade hon blivit den stabila punkten i tillvaron, den som kunde förklara allt det nya som hon inte hängde med i.

”Stod det så? Skrev di att kommunen skulle tvinga bort oss?”

Stina hade lett men det hade inte nått ända upp till ögonen.

”Nej, Greta, det gjorde det inte uttryckligen. Men vem vet om det nu ska bli hotell och annat här?”

”Elsa talte om att stockholmar’n ville köpe deras stuga nere vid hamnen.”

För så var det. Elsa hade berättat det när Greta varit där och hört sig för om polisbesöket. Det hade bara varit en spontan förfrågan från stockholmar’n och inget konkret, men tillsammans med det Stina sagt var Greta mer orolig än hon egentligen ville erkänna för sig själv. Men klumpen i magen kunde hon inte tänka bort. Hon hade trott att allt det där var över sen förra gången de försökt, men nu skulle det alltså rivas upp igen?

Greta hajade till när hennes undermedvetna, eller om det var rösterna som började göra sig hörda igen, registrerade den gula herrgården och hon tryckte på knappen för att stanna vid nästa hållplats. Hon log åt sig själv när hjärtat lugnat ner sig och bussen började sakta in. Det kändes som igår när man hade dragit i en lina för att meddela chauffören att man ville hoppa av, för att inte tala om tiden när hon varit liten och åkt hästskjuts till grannbyn då far och mor inte hade haft råd med bil.

Hon klev av och blev stående. Såg efter bussen som försvann ner mot Hulterstad där Sven låg begravd. På samma kyrkogård det sades att många av regalskeppet Kronans sjömän låg begravda efter att det förlist strax utanför kusten i slutet på 1600-talet. Året efter hade ön blivit invaderat av danskarna och holländarna. Öland hade varit en utsatt ö sen urminnes tider och de fattiga hade alltid varit hunsade av övermakten, tänkte hon och började traska hemåt.

Halvvägs uppe på byvägen kom labradoren Teddy dragandes med sin husse Bertil. Med viftande svans överöste den henne med pussar och gnyende medan Bertil gjorde allt för att ursäkta sin otillräcklighet som husse och människa. Tack och lov var han inte på prathumör och Teddy ville snart vidare så mötet stannade vid de vanliga artighetsfraserna.

Hon fortsatte gå men när hon såg att Gunilla var ute och påtade i rabatten blev hon stående igen. För ett ögonblick fick hon för sig att det var Gunvors ryggstavla hon såg, Gunillas underbart snälla men alltför naiva mor. Greta hade umgåtts mycket med henne i sin ungdom men hade nog ändå haft bäst kontakt med Gunvors mor Rut som varit ett stöd under tiden hon varit tvungen att ligga på dårhuset.

”Hej Gunilla!” sa hon.

Gunilla vände sig om. Log kort och reste sig med en grimas och tog sig för ryggslutet.

”Så du är ute och går, Greta? Så de. Själv försöker jag fixa till i trädgården men det är ju inte så lätt när kroppen inte vill. Men man får väl skylla sig själv, antar jag.”

Gunilla hade inte ärvt mycket av sin mors glada godtrogenhet.

”Jag va te Svens grav idag. Fina blommer de stod vid Rut och Gunvors gravar.”

Gunillas ansikte sprack upp i ett kort leende som snabbt försvann.

”Jo. Fast det gör sig ju inte självt. Så de.”

”Jag sakne dem.”

Gunilla bara nickade och Greta undrade om Gunilla någonsin skulle förlåta sin mor för att ha skänkt bort sitt arv till en bedragare. Förmodligen inte.

De sa hejdå och på vägen hem fick hon dåligt samvete. Hon ville så gärna berätta om allt det där Rut hade sagt och som Gunvor valt att hålla hemligt. Det kändes som att Gunilla borde få veta men hon hade gett sitt ord på att inte säga något och det tänkte hon hålla fast vid.

Väl hemma sjönk hon ihop på soffan i vardagsrummet. Stina var antagligen nere i källaren med sina datorer, tänkte hon och la sig ner. Lyssnade på den härliga tystnaden. Leffe hoppade upp och kurade ihop sig intill hennes midja och snart låg de där och tog en välförtjänt eftermiddagslur ihop. Det hade varit en jobbig dag på många sätt.

8

Den 27/3 1888 har häktats och till länsfängelset i Kalmar införpassats förra pigan Sara Maria Johnsdotter, född 24/12 59, för undergående af rannsaking inför Åkerbo H. R. såsom skäligen misstänkt för barnamord. Källa Polisunderrättelser 1888 Nr: 39, Avd. B:4.

Bosse läste meningen en gång till för att begripa innebörden av den gammelmödiga texten. Han hade börjat med släktforskning och var trött och grusig i ögonen efter allt letande bland papper och klickande runt på nätet. Han hade inte kommit särskilt långt, mycket beroende på att programmet han betalt dyrt för var odugligt och ledde bara in i återvändsgränder. Det var tydligt att den ansvarige hade en grav störning i sin verklighetsuppfattning om hur information borde sammanställas Och Bosse om någon borde veta, det var hans profession att snoka rätt på mönster och trådar i okända marker.

Nu verkade det inte finnas någon koppling mellan hans egen släkt och den piga som anklagades för barnamord i texten som han precis läst men det var inte lätt att veta, Bosses rötter ledde in i ett outforskat mörker. Han hade vuxit upp i fosterhem och hade inga minnen av att ha träffat sina biologiska föräldrar. Om sin far visste han inget alls och om sin mor visste han på sin höjd att hon hade hetat Simonsson i efternamn och hade bott på Öland men det var i princip allt och eftersom omständigheterna var emot honom även i detta projekt hade han lagt det åt sidan. Men där nere på gården i den gudsförgätta Hemlösa by hade det plötsligt virvlat till i magtrakten när han läst vad det stått på skylten på den galna bondens hus. Hemlida Gård. Han hade hört det förut. Helt säkert. Förmodligen i anslutning till släktforskandet men det var han inte lika säker på och därför hade han spenderat eftermiddagen med att försöka ta reda på det. Det hade gått så där. Eller inte alls faktiskt. Han hittade ingen intressant information och nu orkade han inte mer även om det gnagde inombords.

Han förflyttade sig till teve-soffan och sjönk ihop. Det var lördag kväll. Travet hade också gått åt skogen, han hade spikat den bästa hästen men efter ett obegripligt beslut av kusken så hade hästräket suttit fast med alla krafter kvar över mållinjen. Det var så han kände sig, både på jobbet och i livet i övrigt, krafterna inombords gick inte att utnyttja när han bara snärjdes in i ett allt klibbigare nät av byråkrati som byggts upp av inkompetenta

människors beslut genom åren. Han suckade djupt och gned sin uppsvällda mage med handen. Satte på teven och bläddrade igenom det digra teve-utbudet men det verkade vara samma program på nittio procent av kanalerna. Reklamen dundrade oupphörligen fram sitt budskap om att aldrig vara nöjd. Handen som inte skötte fjärrkontrollen letade upp chipspåsen som han nästan hade satt sig på och lirkade sig in i dess gömmor. Det fanns bara smulor kvar men han skyfflade i sig dem och irriterade sig på det som fastnade i tänderna medan han tittade ut genom fönstret. På innegården satt en familj och grillade. Barn som borde gått och lagt sig för länge sen stimmade omkring så det ekade bland huskropparna. Det var skönt att kunna rå sig själv, tänkte Bosse samtidigt som tröttheten kom flygande och han mer eller mindre trillade omkull i soffan. Bakom tunga ögonlock kikade han bort mot bordet där pizzakartongen fortfarande stod framme. Det fanns en bit kvar, det visste han. Och han var sugen. Men kampen var över knappt innan den hunnit börja på allvar. Bosse somnade in till ljudet spelbolagsreklam blandat med skratt och dunka-dunka-musik från grannen. Folk tog ingen hänsyn längre.

Snart sov Bosse som en stock och snarkade så det skakade i hela lägenheten. Han drömde om besöket i Hemlösa. Märkliga vyer av ett böljande Alvar där han ensam vandrade omkring bland bråkande gnuer, jagad av inavlade bönder med högafflar och facklor, som från en gammal film om Dracula. Förgäves försökte han fly men han var en marionett i handen på klåfingriga affärsmän och nykläckta chefer. Han kom inte undan. Ensam mot världen. Det var för väl att han inte var den som kom ihåg sina drömmar.

*

Bosse kämpade sig yrvaket upp i sittande ställning i sängen efter att ha dödat alarmet ett antal gånger. Helgen var över. Jobbdags igen och han hade ont i sin voluminösa mage. Utan entusiasm tog han sig genom morgonrutinerna som inte längre innefattade något ätbart, en kopp kaffe var allt han fick ner medan han bläddrade bland de sedvanliga nyheterna i tidningen: Bara massa skit, var det inte utlänningar som gruppvåldtog kvinnor så var det rika riskkapitalister som smet från skatter och gnällde som små barn att de inte hade tillräckligt trots att de kunde köpa klockor som kostade mer än vad han själv hade i årslön. Människor var ynkliga bortskämda varelser, varken mer eller mindre.

Han tog bilen till jobbet. Det var bara några stenkast från polishuset men man visste aldrig vad som skulle hända, kanske skulle han behöva handla efteråt eller så. Han gillade friheten och så var det ganska jobbigt att behöva promenera innan man vaknat till liv.

Väl på jobbet sjönk han ihop bakom skrivbordet med en suck, lika mycket av uppgivenhet som av lättnad. I änden på korridoren pågick nämligen avdelningens bönemöte; uppföljning, veckoplanering och den sedvanliga dosen av klyschor som inplanterats av överbetalda konsulter. Han gjorde allt för att slippa undan och den här morgonen hade han lyckats smita in på kontoret utan att någon la märke till honom. En seger i det tysta.

Men nöjdheten försvann tämligen omgående. Pappershögarna låg kvar som han lämnat dem. Ena handen letade sig reflexmässigt ner i skrivbordslådan men det fanns inga Pollysar kvar i den tomma påsen. Besviket knäppte han på datorn och när han hörde att kollegorna lämnade korridorsmötet gick han och hämtade en kopp kaffe. Ännu en dag i paradiset var igång.

Han brakade ner på kontorsstolen igen och satte muggen med automatkaffe mellan pappershögarna. Märkte försent att det låg en penna i vägen och muggen kantrade. Kaffet flöt likt en brunsvart flod mellan bergen av dokument och rann över bordskanten. Ett Victoriafall i det lilla, upptäckt av Livingstone trots att det bott folk där sedan tidernas begynnelse. Det här fallet var dock Bosses egna, svart och hett som bara den. Till en början muttrade han barnförbjudna ord medan han iakttog det som hände medan frustrationen över alltings jävlighet blåstes upp som en ballong i magen. Snart stillade sig kaffe-floden men flödet av olämpliga ord från Bosses mun inte ville avta. Han fick springa, nåja, ta sig fram snabbare än vanligt, och hämta papper på toaletten och torka rent. En del utredningsmaterial hade blivit lika svartfärgat som det jobb som beskrevs i dem brukade vara. Förbannade måndagar.

Försiktigt lirkade han fram de papper som legat underst och såg ut att ha drabbats värst av syndafloden. Gamla papper som fallit i glömska kom i dager för första gången på länge. Med en lätt uttråkad blick ögnade han igenom några förhørsprotokoll och transaktionsutdrag. Det var inget han kom ihåg att han utrett och förmodligen var det inget viktigt tänkte han även om han insåg att akterna kanske skulle befinna sig någon annanstans än på hans kaffeindränkta skrivbord. Men hade man fullt upp och ont om resurser fick det förr eller senare konsekvenser. Det var knappast hans fel och han tänkte inte ta på sig ansvaret för dåligt ledarskap. För ett ögonblick funderade han på om han inte skulle råka kasta de gamla papprena, ingen skulle sakna dem och inte skulle väl någon misstänka honom, en erfaren och duglig polis som han var? Men han orkade inte riktigt ta något beslut och lät det bero, de låg ganska bra där de låg.

Han skulle precis skjuta tillbaka papprena underst i högen när ordet Öland fångade hans uppmärksamhet. Utredningen handlade tydligen om Öland och ekonomisk brottslighet såg han och tankarna letade sig genast tillbaka till de bidragknarkande bonnläpparna han tvingats

besöka i förra veckan. En obehaglig känsla av déjà vu for genom hans kropp, som om han varit igenom något liknande fall tidigare. Att han hade missat något. Men han avfärdade det snabbt, det var sällan han gjorde fel och om det ändå hade hänt fanns det alltid en anledning till att det nu var så. Han slet i alla fall fram hela akten igen och ögnade igenom det som stod där.

Det handlade om en påstådd penningtvätt, ett anonymt tips om hur personer med kopplingar till det kinesiska konsortiet Fanerdun hade utnyttjat situationen genom att starta bluffföretag och slussa runt pengar i en sedvanlig kontohärva där utomstående varken visste ut eller in. Hjärtfrekvensen travade på när han tänkte på det, Fanerdun hade satsat stort i ett projekt i Kalmar för många år sen men allt hade slutat som en imploderad dröm och miljoner i obetalda räkningar för skattebetalarna på grund av naiva politiker. Han drog ut ett ensamt lösblad från utredningen och hajade till när han läste vad som stod på en post-it lapp. En adress på Öland enligt postnumret. Handstilen var väldigt lik hans egen, men det kunde inte vara han, för han kom inte ihåg ett dyft om fallet.

Han bläddrade vidare. Ett förhørsprotokoll med en viss Bengt ”Bagarn” Nordström, en filur Bosse kände till sedan tidigare, det gjorde de flesta poliser i Kalmar. En mångsysslare av rang, det var han, även om det alltid handlat om småaffärer. Det var ingen man diskuterade etik och moralfrågor med men utan tvekan fick han saker gjorda under de perioder han höll sig någorlunda nykter. Eller åtminstone hade det varit så, Bosse hade ingen aning om hur det var med den saken längre, kanske hade han gjort samhället en tjänst och supit ihjäl sig? Det var tydligen Klas Karlsson som hade skött utredningen innan den hade hamnat på Bosses bord och med ens förstod varför han hade förpassat den längst ner i att-göra-listan: Klas Karlsson var en av de där anabolstinna idrottsfanatiker och en typisk banka-bus-snut vars utredningar inte var något att ha. Kort och gott.

Förhöret Klas hade haft med Bagar’n hade, föga förvånande, inte gett något, läste Bosse, och lika resultatlöst hade husrannsakan varit; med all sannolikhet hade det funnits stulet gods där men det hade inte gått vidare med fallet eftersom det inte hade med penningtvätten att göra. Medan han läste dök några vaga minnesbilder av utredningen upp på näthinnan. Om han mindes rätt fick han ta vid efter Klas inkompetenta hantering och hade så gjort. Någon hade säkert räknat med att han skulle jaga småhålar men han hade ganska snart insett att de egentliga skurkarna satt högre upp i näringskedjan även om han inte hade några direkta bevis. Men det hade inte gillats av ledningen och han hade inte fått fortsätta utredningen. Det var så det sett ut under senare år i kåren och det var förmodligen därför han inte hade några

detaljerade minnen från just det här fallet, tänkte Bosse, alla såg likadana ut. Toppstyrt och ineffektivt. Det var inte konstigt att han hade tröttnat.

Han la akten åt sidan och knölade ihop det kaffeindränkta pappret med post-it-lappen och kastade ner det i papperskorgen. Men det var måndag och hamnade förstås utanför. Han lät det ligga. Lutade sig tillbaka och slöt ögonen. Lät handen söka sig till skrivbordslådan igen men fann inga Pollysar den här gången heller. När han öppnade ögonen igen såg det förstås likadant ut som innan men han var en aning bättre till mods och han hittade kraften att resa sig och plocka upp pappret han just försökt kasta i papperskorgen. Gjorde vad han kunde för att stryka bort skrynkleken men suckade ljudligt när han såg att han inte fått med sig post-it lappen med adressen som suttit på dokumentet. Med en närmast övermänsklig ansträngning reste han sig, plockade upp den från golvet och hade precis dunkat fast den på pappret igen med en smäll när han såg vad det stod. Det var slarvigt skrivet och det han tidigare tolkat som Hemligt var något helt annat och han hajade till när han insåg vad det stod. Hemlida!? Precis det som stått på den galne bondens gård. Var det därför han hade kommit ihåg det?

Han lutade sig tillbaka igen. Kliade sig på hakan och stirrade ut genom fönstret medan tankarna irrade runt. Därute skymtade han ett av alla förbannade köpcentrum som ploppat upp överallt. Parkeringen var full trots att det bara var förmiddag och måndag. Hade folk inga jobb att gå till längre?

Men han kom inte längre i sina funderingar och förmiddagen passerade i ett makligt tempo. Han hade svårt att koncentrera sig på det han skulle, det var visserligen inget specifikt för just den här måndagen men nu var det värre än vanligt. Han kunde inte släppa tankarna på sydöstra Öland, inte för att han egentligen var särskilt nyfiken på vad som pågick mellan bonden och stockholmare som bråkade, inte heller vad den där gamla utredningen handlade om. Men att Bagar'n för flera år sen verkade ha agerat målvakt och stått som ägare för ett bluffföretag med en adress i Hemlösa By där det nu bodde en förmögen riskkapitalist var lite väl mycket att bara vifta bort för en gammal erfaren kommissarie. Han drog återigen fram den skrynkliga akten han tittat på förut. Läste igenom den lite noggrannare.

Öland, ekonomiskt fiffel, en stenrik entreprenör och Bagar'n. Han fick inte ihop det. Hemlida Gård dessutom. Tänk om det fanns någon koppling till hans släktforskning ändå? Det kunde väl bara inte vara en slump? Men det fanns bara ett sätt att få reda på hur det låg till även om det var jobbigt och han reste sig, tog sin trenchcoat i handen och skyndade sig ut.

9

”Och vilken *core value* ska vi sätta på den?”

Gruppen stod tyst. Pia skruvade på sig. I grunden tyckte hon att den nya uppföljningsmetodiken hade sina fördelar men det hade snabbt utvecklats till att bli en sektliknande verksamhet där kritik bemöttes med att man inte hade begripit. Att det var fel på en själv. Effektivitet. Uppföljning. Prioriteringar. Någon hade lyckats sälja in idén om att det var något som man aldrig tidigare jobbat med inom organisationen. Eller åtminstone hade man gjort det på fel sätt. Det nya kom från den privata sektorn med en bunt *case studies* och en garanti för att det var *cutting edge*. Japanska termer på redan existerande svenska ord gav det hela en exotisk touch. Siffror kunde bevisa exakt hur fantastiskt det var, det gick inte att argumentera emot, ungefär som den beryktade tran-sparken från åttiotalsfilmen Karate Kid: det fanns inget försvar.

Det var morgonmöte och veckogenomgång och guldstjärnor till kollegor som gjort något extra under veckan höll på att delas ut. I enlighet med det nya skulle medarbetarna kategorisera sina insatser till att stödja något av organisationens välformulerade värderingar för att alla bättre skulle förstå varför saker och ting utfördes (föll det inte under någon av dessa kategorier var det förstås felprioriterat). Det var tydligt och effektivt. Allt för att åskådliggöra det dagliga arbetet, eller som Bosse brukade uttrycka det: bedriva tukt och hjärntvätta organisationens fotfolk. Han var som vanligt inte där till chefens illa dolda irritation (Pia hade sett sin buttre kollega smita in på kontoret men valt att inte säga något, hans grymtande brukade inte tillföra något ändå). Hon tyckte själv det var bra att värderingar diskuterades och att mål för verksamheten sattes upp men processen tycktes ha fått ett eget liv och förbrukade resurser likt ett svart hål, tvärtemot det tänkta syftet. I realiteten var det bara ledningen och ett fåtal andra som tog det på allvar, de flesta ansåg sig veta varför man gjorde det man gjorde under arbetsdagarna bortsett från just alla dessa byråkratiska kvalitetsvänder. Allt fokus tycktes ligga på att mäta och utvärdera, inte en tanke på att det lett till ett ogenomträngligt snår av växande rutiner och datasystem som bara tycktes gjorda för en ekonomisk utvärdering medan användarna i andra änden fick slita sitt hår i frustration och

extrajobb. Likt en bakteriehärd i ett soprum fanns det i det närmaste oändligt utrymme att växa i för den här typen av verksamhet medan det snålades till förbannelse med annat.

Pia gick tillbaka till sitt kontor, på mötet hade hon tagit upp det som hänt i Hemlösa by i slutet på föregående vecka. Beskjutningen verkade inte ha varit så allvarlig som det först befarats och anmälningen var tillbakadragen vilket chefen säkert var lättad över. Hon anade att det främst berodde på svårigheterna att motivera varför deras avdelning hade fått åka på det över huvud taget. Att det var för att de ändå skulle undersöka den påstått skjutna gnun kändes ganska krystat i hennes ögon. Hon hade även berättat om överträdelsen av bygglovet och den försvunna gnun och dess snacksaliga finnare, vilket lett till en del skratt, alla hade de stött på tokiga medborgare under sina år inom kåren. Men det hade blivit ett solklart nej från chefen, det fanns inte tid att jobba med det. Det fanns inget att börja nysta i och det fanns annat att prioritera. Ingen sa emot.

Väl tillbaka på kontoret lutade hon sig tungt tillbaka i kontorsstolen och hörde hur kollegornas steg försvann bort i korridoren. Egentligen höll hon med i beslutet att inte lägga mer tid på det som hänt men det kändes som ett så härligt mysterium att utreda, ungefär som i Enid Blytons gamla Fem-böcker. Spännande och obegripligt. Samtidigt kom hon på sig själv med att för en gång skull inte helt avfärda en av Bosses alla konspirationsteorier. Var det för att Carlzon var rik och hade kontakter högt upp som de inte skulle rota mer i saken om hans brutna bygglov och annat där nere?

Hon försökte släppa det, beslutet var naturligtvis rätt, det fanns det gott om annat att göra. På tur stod en utredning om ett tankfartyg som gått på grund och släppt ut olja i Östersjön. Hon tog fram akten men blev sittande och stirrade ut genom fönstret. Sen reste hon sig häftigt, det här gick inte. Hon hade tagit med sig träningskläderna och valde att sticka ut och springa en sväng och sedan äta en tidig lunch på stan.

På väg tillbaka passerade hon Länsstyrelsen och stannade upp utanför ingången. Hon hade lovat Janne att kolla upp något om det som hände i Hemlösa utan att haft en aning om vad det var hon skulle kolla upp. Hon tänkte på Carlzons bygglov vars preskriptionstid hade gått ut? Hon försökte lura i sig själv att det var för jobbets skull hon till slut gick in. Inte för att ha en anledning att kontakta Janne igen.

*

Karin tryckte pekfingret mot underarmen ännu en gång. Lite längre, lite hårdare och ryckte sen snabbt bort fingret igen. Det kändes inget men hon såg med stora ögon på hur skinnets färg gick från likblek till rosaskimrande röd. Jobbet hade gjort henne hårdhudad, tänkte hon

och upprepade proceduren ytterligare en gång men inte heller nu kändes det särskilt mycket. Bara denna färgskiftning. Vitt till rött. Rött till vitt. Kalmar FF:s färger.

Hård hud var vad hon hade fått efter att ha tvingats trycka undan konsekvenserna av de beslut hon tvingats ta genom åren. Hud som på en krokodil, tänkte hon. Undrar om det blev samma färgskiftning om man petade på den? Var alla de där taggarna och rutorna bara ett skal med en mjuk och rosafärgad kropp därunder, som en korv instoppad i en träsko? Det var i alla fall så hon föreställde sig det. En korvkropp där innanför som skiftade från rött till vitt om man tryckte på den. Om det nu var så, så var det precis så hon kände sig: som en grislefärgad blubb instoppad i ett alldeles för litet paket.

Telefonen ringde igen. Den stod på ett pedantiskt städat skrivbord, en penna låg i parallell linje med den minutiöst upplagda dokumentmappen rakt framför sig. Hon tittade på telefonen igen, signalen verkade så långt borta, som från en annan värld. Hon behövde inte lyfta luren för att svara, den var kopplad till ett headset nu för tiden, det var bara att trycka på en knapp så kunde hon börja prata i mikrofonen. Som en pilot. Men planet hon flög var på väg ner och hon undrade vem som egentligen hade kontrollen. Hon orkade liksom inte fundera på att fälla ut landningsställena åt alla andra längre. De som levde i kaos och inte bemödade sig med att planera och ordna upp sin vardag. Det var förskräckligt hur det hade blivit, om alla bara hade följt lagar och regler skulle allt fungera utmärkt. Men inte, svensken skulle ha allt serverat och göra som var och en ville. Men det visste ju alla, så fungerade inte livet. Det fanns rutiner att följa och det var så det skulle vara.

Sakta rörde hon handen mot knappen för att svara i telefonen trots allt. Plikten kallade, men det kunde vara bra att hålla folk på halstret. Visa vem som bestämde. Pärnarna som stod i prydlig givakt i bokhyllorna runt omkring henne utgjorde en trygg försvarsmur att luta sig mot.

”Karin Petersson, Länsstyrelsen. Hur kan jag stå till tjänst?” Hon blev själv förvånad med vilken säker stämma hon fick ur sig den numera reflexmässiga frasen. Men hon hade tjugofem års träning på nacken, med eller utan headset.

Hon möttes av en våg av upprört tjatter. Den uppringande mannen hade till slut lyckats hitta igenom den labyrint av otaliga val som erbjöds av den automatiska telefonsvararen och arbetat upp en glödande irritation. Eller hade ilskan rent utav svalnat av något på grund av väntan, vad visste hon? Den kvarvarande hettan i rösten gick dock inte att ta miste på. Karin kopplade bort hjärnan ett tag tills svadan tog slut. Efter ett tag blev det tyst i luren, förmodligen hade mannen förklarat sitt ärende men Karin hade inte lyssnat riktigt, men även det tillhörde hennes gängse rutiner numer.

”Och hur var ditt personnummer?” svarade hon mekaniskt.

”Men det har jag ju för fan redan knappt in!” röt gubben tillbaka.

”Jo, jag är ledsen men jag måste bara dubbelchecka förstår du.”

Mannen kunde inget annat än att uppge det igen och Karin fick snart upp ärendet på skärmen och skummade snabbt igenom det. Visst kunde hon förstå hans situation men det var faktiskt inte hon som bestämde reglerna. Mannen hade helt enkelt inte ansökt om tillstånd i tid. Vad skulle hon göra åt det? Hon hade hört alla bortförklaringar vid det här laget. Hur skulle det se ut om det var upp till henne att börja glida på lagar och förordningar? Var skulle det sluta, att den som fick den mest blödiga handläggaren fick rätt? Det fungerade förstås inte. Och hon var benhård. Men rättvis. Det var viktigt. Alla var vi lika inför lagar och förordningar. Hårdhudad. Som en krokodil. Hon kunde inte låta bli att trycka en gång till med pekfingeret på underarmen. Verkligen hårt denna gång. Det vita området stannade kvar ganska länge men falnade sen sakta bort till tonerna av mannens snyftande i luren. Lagar var till för att följas. De var stiftade i demokratisk ordning och det anstod inte henne att tänja på reglerna.

Efter hon lyckats avsluta samtalet sjönk hon ihop och stirrade tomt ut i luften. För ett ögonblick kände hon sig alldeles vit under sin hårda hud men det återgick sakta till sin mera livsdugliga färg. Ibland kändes det som att det tog allt längre tid att återgå till jämviktsläget.

Det plingade till i mejlboxen -ytterligare jobb. *Tag en nummerlapp och ställ dig sist i kön*, tänkte hon cyniskt. Kön var i det närmaste oändlig som den var. Prioritera var chefens lösning på det hela för hans budget hade redan sinat. Effektivisera och jobba smartare löd kraven från omvärlden. Från alla dem som inte hade en aning om vad pratade om. De som ville ha allt men inte betala ett dyft.

Mobiltelefonens alarm ringde, dags för nästa uppgift. Var sak hade sin tid. Ordning och reda. Hon bockade av den gångna telefontiden i excelarket och bara någon sekund efter utsatt tid hade hon kopplat telefonen till att hon satt i möte och öppnat det dokument hon nu skulle ta tag i. Därför blev hon irriterad när det knackade på dörren och någon behagade att öppna utan att vänta på svar.

”Du har besök”, berättade Martin, den unge mannen som nyss börjat på avdelningen. En ungdom av sin tid, ingen respekt för kompetens som byggts upp under år av idogt arbete, bara klampade på för att se om sitt eget hus. Karin snörpte på munnen för att visa sitt ogillande. Att det ens existerade människor som kom på oanmälda besök var för henne ett mysterium. När hon fick reda på att det var en polis som ville prata med henne blev hon på aningens bättre humör, de var trots allt på samma sida, de var båda satta på den ansvarstygda uppgiften att upprätthålla den demokratiska ordningen i samhället.

*

Pia steg in på Karin Peterssons kontor och förundrades av den kliniska ordning som rådde. Pärmar stod på samma millimeters avstånd från bokhyllkanten och texten på pärmryggarna var i samma font och storlek på alla. Skrivbordet var helt rent bortsett från en dator och en dokumentmapp som låg helt parallellt med en statlig penna. Kvinnan bakom skrivbordet tycktes smälta in i bakgrunden, en vit blus knäppt ända upp i halsen övergick till ett nästan lika färglöst ansikte, munnen var som ett streck och tycktes sakna läppar, det raka håret låg platt och var grått som en novemberdag.

De skakade hand och Pia blev erbjuden att sätta sig på en av besökstolarna på ett överdrivet sätt:

”Varsågod och sitt, poliskommissarie Eneroth. Vad gäller det?”

”Det gäller ett bygglov på en fastighet nere i Hemlösa by på sydöstra Öland.”

”Jag får nog be er att precisera saken.”

Pia berättade om den gula herrgården och vad hon hört om bygglovet som inte åtföljts. Den grå damen som hette Karin såg ut att himla med ögonen och torkade bort något osynligt dammkorn från bordet.

”Och vilken fastighet gällde det?”

”Det är en gul herrgård, inte långt från hamnen.”

Karin såg på Pia med en uttryckslös min.

”Och benämningen på fastigheten är?”

Pia ryckte på axlarna och sa att hon inte hade en aning. ”Kanske du kan söka i datasystemet på något sätt?”

”Jag får nog be kommissarien precisera sig. Jag kan naturligtvis inte veta vad det gäller när ni kommer på ett oförberett möte så här.”

”Självklart, men jag ville bara veta status för vad som gäller då det verkar ha strulat med uppföljning och efterlevnad av bygglovet.”

”Vi här på myndigheten ’strular’ förstås inte vind för våg, Jösses, hur skulle det se ut. Det finns naturligtvis regler att hålla sig till.” Hon avslutade med en lätt blåsning genom näsan som för att understryka hur illa hon tog antydningen om att de inte skötte sitt jobb på rätt sätt.

”Men det är just det som är problemet, ägaren har inte följt bygglovet och dessutom fått order om att åtgärda det. Och böter om jag inte minns fel. Det känns lite märkligt tycker jag.”

”Det är inte vår sak att bedöma om det är märkligt utan att se till att reglerna efterföljs. Där har vi samma samhällsbärande uppgift, ni och jag. Jag kan naturligtvis inte sitta här och bedöma saker efter mina egna känslor.”

Om du har några? Tanken bara för genom Pias huvud men hon sa istället: ”Så klart, men skulle jag kunna få se handlingarna?”

Återigen började Karin borsta bort osynligt smuts från skrivbordet.

”Jag kan rekvirera det från arkivet. Det går inte att ordna så här på oplanerade möten. Vi har våra rutiner.”

Pia nickade. Tänkte först utnyttja sin ställning som polis och tvinga fram dokumenten men det fanns förstås ingen anledning till det. Och chefen skulle bli tokig om han fick reda på att hon fortsatt med det här ärendet trots den uttryckliga ordern att inte göra det. Men framförallt orkade hon inte ta fajten med en byråkrat av talibanmått. Hon tackade och gick därifrån och visste precis lika lite nu som innan hon gått in där.

Efter lunch kom hon igång med det hon skulle göra men drogs ur sin effektivitetsbubbla av ett hårt knackade på en dörr ute i korridoren. Hon lutade sig nyfiket ut och såg en vältränad man i jeans och T-shirt stå utanför Bosses dörr. Klas Karlsson, de hade gått på polishögskolan samtidigt för många år sedan. Hon hälsade och sa att Bosse nog var på lunch. Han kastade en blick på klockan.

”Nu? Fortfarande?”

”Ja, han är ambitiös när det kommer till den biten ...” Pia skrattade. ”Nej, jag skojar. Men jag har inte sett honom sen i morse.” Han nickade. ”Men kul att se dig, vad gör oss den äran? Och framförallt, varför vill du prata med avdelningens charmtroll?”

Klas skakade lätt på huvudet och gick bort till Pia.

”Det gällde en gammal utredning han hade ett finger med i, ville bara kolla upp en grej men jag hittar inte det jag letar efter.”

”Lycka till, det ligger nog handlingar sen andra världskriget i hans högar på skrivbordet.”

Klas lutade sig mot dörrkarmen och flinade.

”Hur går det med gnujakten, då?”

”Käften”, skrattade Pia. Det fanns gott om krösamajor i kåren och rykten hade en förmåga att spridas otäckt snabbt i polishuset. ”Själv då, vilka parkbänksdirektörer spanar ni på nu?”

Sist de träffats hade Klas klagat på att de mest satte dit gamla alkinsar som agerade målvakter i härvor där de som höll i trådarna allt som oftast slapp undan.

”Det vanliga, brevlådeföretag och komplexa företagskonstruktioner som får min treårings teckningar att verka både strukturerade och lättbegripliga. En kär gammal medborgares namn dök upp. Du kanske kommer ihåg Bagar’n?”

Pia nickade, hon visste vem det var. En lokal förmåga som pendlat fram och tillbaka från att agera driven hälare till att vara en närpå utslagen missbrukare. Ett av alla sorgliga människoöden som alla poliser ofrånkomligen stöter på, han gjorde inte en fluga förnär och var extremt driftig så länge han höll sig ifrån spriten men det var inget han lyckats med under några längre perioder.

”Jag har för mig att jag försökte få Bosse att göra något angående ett liknande fall för några år sen där Bagar’n var inblandad”, sa Klas. ”Han stod som ägare av fyra företag med en adress som ledde till ett gammalt ödestorp. Tänkte bara kolla upp om det finns några samband med det jag håller på med nu, fick för mig att jag sett en av de fejk-adresserna som nu används förut.”

”Ska jag be Bosse kontakta dig?”

”Nä, skit i det, jag får tag i honom på nåt sätt”, sa Klas och grimaserade. ”Det sjuka är att vi har span på en kille som skulle träffa just Bagar’n nere på Larmtorget tidigare idag. Gissa vem som dök upp?”

Pia slog ut med armarna i en frågande gest men fick en obehaglig känsla av att hon visste svaret.

”Vår käre Sherlock där borta”, han nickade mot Bosse kontor, ”jag vet inte om det var en slump men han gick rakt mot Bagar’n som verkade känna igen honom och pep iväg som en hare.”

Pia såg scenen spelas upp för sitt inre och kunde inte låta bli att skratta. Bosse hade förmodligen gått där i sin egen värld och hade ingen aning om vad han hade sabbat, tänkte hon. De övergick till att prata strunt ett tag till Klas mobil ringde och han gick därifrån.

Hon sträckte på sig och sneglade motvilligt på rapporten på skärmen. Av någon anledning såg hon den där fiskaren framför sig. Janne. Kände lukten av kaffe och hav, hörde ljudet från måsar och skvalpet av vågor. Hon såg torpet framför sig. Längre bort fanns den nyrenoverade herrgården. Hon tänkte på Jennifer och Rudolf Carlzon som tycktes helt malplacerade där nere. För att inte tala om gnun. Om den verkligheten funnits?

Hon suckade och lutade sig framåt. Funderade. Tog fram surfplattan och besökte Ölands Djurparks hemsida. De hade inga gnuer där. För säkerhets skull ringde hon även upp och efter en del kopplande fick hon reda på att det stämde, de hade inga gnuer och de saknade heller inga andra sorters djur. Nu hade hon i alla fall kollat.

När hon ändå var igång sökte hon efter information om Carlzons fuskbygge nere vid Hemlösa. Mycket riktigt fanns det några tidningsartiklar som bekräftade det hon hört men det hade inte slagits upp så stort som man kanske skulle ha trott när det rörde sig om en så pass

förmögen man, de brukade vara heta villebråd när de hade gjort fel. Carlzon figurerade å andra sidan inte särskilt ofta i publik media och för gemene man var han inte direkt känd trots sina framgångar och betydande rikedom. Men han hade mycket riktigt fått böter med krav på att riva det han inte haft tillåtelse att bygga och likaså skulle han återställa stranden som den varit men inget av det hade han gjort. Och Länsstyrelsen hade av någon märklig anledning inte agerat förrän ett par dagar *efter* det hade hunnit bli preskriberat och det vart oklart vad som hände nu. Intresset verkade sen ha svalnat från medias sida, hon hittade i alla fall inget mer skrivet om saken. Däremot hittade hon av en slump några artiklar om att Mörbylånga kommun för drygt ett år sedan godkänt en avsiktsförklaring att uppdatera detaljplanen över ett område på sydöstra Öland. Men Länsstyrelsen hade senare sagt nej till den nya detaljplan som togs fram eftersom den ansågs riskera Ölands Södra Odlingslandskap som var klassat som ett världsarv av UNESCO. Hela ärendet verkade därmed ha avslutats.

Hon lutade sig tillbaka igen och stirrade in i skärmen. Konstaterade besviket att inget av det här kändes som någon information som kunde förvandlas till en ursäkt att kontakta Janne igen. Och det var inget polisärende så det var inte särskilt troligt att hon skulle kunna sniffa upp några nyheter inom organisationen heller.

Hon reste sig och gick ut i korridoren, gick bort till fikarummet och tryckte fram en kopp automatkaffe. Det smakade skit och hon brukade inte dricka det mer än till morgonfikat men idag fick bli ett undantag, hon var tvungen att hitta energi nog för att få klart det hon höll på med. På vägen tillbaka kastade hon en blick mot Bosses kontor som fortfarande såg ut att vara tomt. Han var inte den som gav sig ut på externa uppdrag i onödan, tänkte hon och gick dit. Knackade på men fick inget svar. Dörren var öppen så hon kikade in. Det såg ut som vanligt, en salig röra på skrivbordet, ett par urdruckna kaffekoppar ovanpå några brunfärgade dokument som uppenbarligen fått sig ett kaffebad. Hon log och kunde föreställa sig hur det hade låtit när det hänt. Men om hans kontor var stökigt så det räckte när det gällde papper var det kliniskt rent ifrån personliga attiraljer, inga foton på barn eller barnbarn, sommarstuga eller liknande. Det slog det henne hur lite hon egentligen visste om honom, hon hade ingen aning om vad han pysslade med på fritiden eller om han ens hade en familj även om hon misstänkte att så inte var fallet.

Hon skulle precis gå därifrån när hon upptäckte ett dokument som låg på golvet halvägs under skrivbordet och vän av ordning som hon var tog hon upp det. Skakade på huvudet när hon märkte hur skrynkligt och brunfärgat av kaffe det var. En utredning som var flera år gammal. Hon kunde förstås inte låta bli att ögna igenom framsidan. Var det detta Klas hade varit ute efter? Han stod i alla fall som utredare och Bengt Bagar'n Nordström var en av

huvudpersonerna. Men det var en gul liten post-it-lapp intill hans namn som drog till sig hennes blick. En adress stod nerklottrad med vad hon tolkade som Bosses handstil. En adress hon kände igen. På Öland. Hon la dokumentet på Bosses bord och skyndade sig in på sitt eget kontor, skakade liv i datorn och sökte fram adressen hon memorerat.

”Men vad fan!?”

Platsmarkören på kartan stod nere vid Hemlösa hamn. Jannes fiskehamn. Förmodligen var det den röda lilla stugan som avsågs. Var *det* fejkadressen som använts för att tvätta pengar i en utredning från flera år tillbaka i tiden? En utredning som Bosse varit involverad i? Hon kom att tänka på hans märkliga beteende när de varit hos bonden, han hade helt plötsligt stirrat på huset och börjat snoka omkring som en blodhund. Det var inget som hade fått henne att lyfta särskilt mycket på ögonbrynen just då, men i skuggan av det här? För bara några dagar sen hade hon inte vetat att byhålan Hemlösa existerade, nu dök den upp överallt.

Hon bet sig lätt i underläppen och funderade. Gjorde en ny sökning med den angivna adressen och Bagar’ns namn. Resultatet blev en rad nonsensträffar som inte verkade ha med saken att göra. Hon scrollade ner och klickade slumpvis på det som med lite god vilja skulle kunna vara något. Fick upp en hemsida om ett byggföretag som erbjöd billig utländsk arbetskraft. Hon klickade vidare. Det mesta var helt irrelevant men en av länkarna ledde till ett nu aktivt kommanditbolag som på engelska förkunnade att de förvaltade pengar åt andra. Det fanns även en rysk flagga i övre högra hörnet man kunde klicka på för att få sidan översatt till ryska.

”Men vad i ...?”

Hon drog efter andan efter att ha sökt upp bolagets företagsinformation. Den registrerade ägaren hette Bo Nilsson. Precis som Bosse! Det snurrade runt i skallen. Var det därför Klas hade letat efter honom? Och Bagar’n? Bo Nilsson var knappast ett unikt namn i Sverige men var det verkligen en slump att båda namnen förekommit som ägare, äkta eller inte, till bolag som var registrerade på en och samma adress? Och att Bosse verkat leta efter Bagar’n liksom Klas.

Hon reste sig och halvsprang ut i korridoren, hämtade den skrynkliga utredningen från Bosses bord, gick ner en trappa och stod snart utanför Klas kontor. Han satt bakåtlutad med fötterna på bordet och pratade i telefon, såg henne och avslutade samtalet.

”Har Bosse kommit tillbaka?”

Pia skakade på huvudet. ”Vad är det för grej ni håller på med?” Hon viftade med utredningen. ”Var det den här du letade efter? Den låg på Bosses golv.”

Klas sträckte sig efter dokumentet och grimaserade när han såg kaffebläckarna.

”Jag, det var nog den. Hade han den framme? Det är ju många år sen nu.”

Pia ryckte på axlarna, hon hade sällan en aning om vad Bosse hade för sig.

”Är Bosse inblandad i nåt ni håller på att utreda?”

Klas skakade på huvudet och drog sen på munnen.

”Har svårt att tänka mig att Bosse har hjärnceller nog att begripa sig på den typen av affärer...” Han slog ut med armarna när Pia inte reagerade på hans skämt. ”Men nej, Bosse har inget med det vi pysslar med att göra. Det handlar om bedrägeri och pengatvätt som sagt.” Han reste sig och drog ner en pärm från bokhyllan och satte sig igen, bläddrade fram en sida och visade henne. Det liknade ett företags organisationsschema, företagsnamn i rutor och personnamn i cirklar förbundna med heldragna eller streckade linjer och ett antal frågetecken. Han pekade på den gamla utredningen Pia hade hittat inne på Bosses kontor.

”Det där ärendet handlade om penningtvätt. Vi fick tips om att en snubbe ägde ett trettiotal företag, mestadels bluff alltihop, och erbjöd andra företag att fakturera dem för tjänster som inte utfördes men som de sen kunde plocka ut pengar för och därmed göra svarta pengar vita och även komma undan skatt. Han hade bland annat en byggfirma med en hemsida där det stod arton fina pojkar uppradade som på ett lagfoto med arbetskläder med företagsloggan på och allt, men enligt bokföringen fanns det inte en enda anställd.”

Klas suckade och la händerna bakom nacken, oklart om det var omedvetet eller avsiktligt för att visa sina välpumpade biceps. ”Vi har precis upptäckt att några kommanditibolag finns registrerade på en bluffadress och det var den jag tyckte jag kände igen.” Han nickade mot den gamla utredningen. ”Och det var mycket riktigt i Hemlösa, så udda namn att jag kom ihåg det.”

”Märkligt vad den hålan dyker upp överallt nu då”, sa Pia, men kunde inte låta bli att lägga till: ”Det finns ingen gnu gömd i utredningsmaterialet?”

Klas skrattade. ”Kan tyvärr inte hjälpa dig på den fronten.”

”Men är Bagar’n insyltad i de här nya bolagen också?”

”Inte vad vi vet, han misstänktes vara målvakt förra gången men om jag kommer ihåg rätt så dömdes han inte för nåt då. Av någon för oss okänd anledning skulle den här snubben ...”, han pekade på ett ryssklingande namn överst i pärmen, ”... träffa Bagar’n på Larmtorget när Bosse trädde fram i all sin prakt.” Han suckade. ”Det ser ut som klassisk upplägg, företagen ägs av andra företag som i sin tur av ägs av företag på typ Bahamas.

”Så vad håller vår kära Bosse på med?”

”Ja, säg det. Undrar om han ens själv vet det?”

De skrattade båda två.

”Men allvarligt, ska jag prata med honom, fråga om det är han?” frågade Pia och syftade på att hans namn stod som ägare till kommanditbolaget.

”Klart du ska, men det låter helt otroligt att det skulle vara han.” Telefonen ringde och han rullade in sin kontorsstol mot skrivbordet och sträckte sig efter mobilen, nickade mot Pia och la till innan han svarade: ”Någon kanske har kapat hans identitet?”

Pia gick därifrån men kände sig varken lugnare eller mer beslutsam än innan utan mest förvirrad. Gnun, grannfejden mellan stockholmaren och Oskar och Elsa och nu företagsbedrägerier med bluffadress på torpet nere vid Hemlösa hamn. Kunde det verkligen vara en slump alltihop? Hon insåg att det var kopplingar mer eller mindre gripna ur luften och det var ett klassiskt misstag att se mönster där det inte fanns något. Men ändå. Bosse, Bagar’n, Hemlösa. Det enda gemensamma nämnaren hon kunde komma på var den röda lilla stugan vid hamnen. Hon visste att Helena, hennes bästa väninna, skulle sagt att det var Janne, fiskaren, som var den gemensamma nämnaren för hennes intresse till det ännu inte existerande brottet. Men Helena brukade å andra sidan alltid ha fel.

10

Patrik Johansson stormade fram i kommunhusets korridorer så den välbyggda kulmagen närapå kom i självsvängning. Han var högröd i ansiktet och trots att läkarna varnat honom för just denna typ av utbrott kunde han inte låta bli. Den här gången hade kärringen gått för långt. Ännu en gång. Det räckte med att han var borta i ett par veckor så var det alltid något skit som behövde hanteras när han kom tillbaka. Det värsta var att han numera satt i opposition, eller mer korrekt: partiet satt i opposition men för Patrik var det ungefär samma sak, han *var* Socialdemokraterna i Mörbylånga kommun. Arbetarnas förkämpe mot det kapitalistiska högervälde som tagit folket som gisslan under senare tid genom hjärntvätt och trollande näaktivister. Ett gigantiskt ansvar låg på hans axlar. Och Patrik var inte typen som la sig platt, gammal fackräv som han var.

Dörren till moderatledarens, och därmed nuvarande kommunchefens, kontor var stängd men ett stickande moln av parfym avslöjade att hon förmodligen gömde sig därinne. Brita Degato stod ingraverat i guldskylden utanför, bara namnet fick honom att må dåligt. Moderater och socialdemokrater tyckte olika om *allt* och var det inte så fick man se till att det framställdes så. Det var sedan gammalt. Patriks pappa hade varit socialdemokrat och hans far innan det och han skulle bli grymt besviken om hans son inte förde den stolta röda fanan vidare. Det låg på fädernets axlar helt enkelt.

Utan att knacka vräkte han upp dörren och Brita flämtade till där hon satt bakom sitt skrivbord med telefonen vid örat. Det gråa håret var som vanligt anlagt i en pedantisk pageliknande frisyr, hermetiskt fixerad med ett överflöd av hårspray eller vad tanter nu använde för dylika ändamål. Patrik hade inte de problemen, det lilla hår han hade kvar fick leva fritt och otuktat.

”Vad fan har du hittat på nu?”

Brita ursäktade sig för den hon pratat med och la ner telefonen. Blinkade några gånger som för att ta in vad som hände. Grimaserade när verkligheten kom ifatt.

”Det anstår dig inte att rusa in på mitt kontor bara sådär. Jag satt i ett viktigt möte.”

Patrik fnös och kastade fram ett dokument på hennes skrivbord där saker och ting placerats i rutnät med militärisk disciplin. Hon såg, närmast äcklad, på bunten av papper innan

hon petade försiktigt på det. Beslutsunderlaget för Projekt Solig Framtid. Försäljning av några fastigheter på östra Öland och upplägg för ett tjugofemårigt hyresavtal mellan kommunen med en entreprenörsfirma där även kommunen förband sig till en rejäl utbyggnad av vatten och avlopps nätet. Ett gigantiskt projekt för kommunen som hade det knapert som det var. Och dessutom baserat på en detaljplan som inte fanns.

”Man får vara både blind och döv om man missat att Länsstyrelsen sågat detaljplanen som det ...”, Patrik kämpade för att hitta ord för att beskriva eländet men fick bara fram ett kvidande medan han pekade med hela handen på dokumentet, ”...det *här* ... bygger på. Länsarkitekten sa nej, chefen för samhällsbyggnadsenheten sa nej, naturvårdshandläggaren sa nej, fornlämningshandläggaren sa nej, bebyggelseantikvarien sa nej. Men jag kanske inte ska bli förvånad över att moderaterna ändå lägger ner pengar på att ta fram ett helt jävla prospekt som bygger på att ett beslut som redan är fattat ska ändras?”

Patrik var tvungen att hämta andan, men det var svårt att få ner pulsen och det blev inte bättre av att Brita lutade sig tillbaka i sin vräkiga kontorsstol och log mot honom.

”Käre Patrik, det är inte bra för din hälsa att brusa upp sådär om saker du inte begriper dig på.” Han hatade den där blicken. Den sa att något hade hänt. Att hon satt på information han inte hade och hon njöt av det. Häxan. ”Detaljplanen blir nog inget problem ska du se.”

”Vad menar du?”

Hon satte de båda händernas fingertoppar mot varandra. Log överlägset.

”Vår förnuftige landshövding har tagit ställning och beslutat att jobb och tillväxt väger tyngre än horderna av nej-sägare som dragit vårt land till randen av kollaps. Han kommer driva igenom beslutet att detaljplanen blir giltig och vi kan därmed se till att Södra Öland kommer blomstra som förr under Sockerbrukets glada dagar.” Nu var det hennes tur att peka mot dokumentet Patrik hade kastat på hennes bord. Projekt Solig Framtid. ”Utan höjda skatter och ökat bidragsberoende.”

Patrik hörde hur det knakade i huvudet när han bet ihop käkarna. Han var på vippen att vräka ur sig något sarkastiskt om att landshövdingen inte bara kunde köra över sina tjänstemän sådär men ångrade sig i sista sekund. Det kanske var så jävligt att det var sant och det sista han ville var att bjuda henne på den segern. Och så det här förbannade prospektet, det var inte så att han var helt emot att det skulle investeras och byggas nytt, det skulle onekligen skapa jobb och det var något av ett livsmål för hans del. Men nu kunde han bara konstatera att det uppenbarligen förts långtgående diskussioner mellan privata entreprenörer och de högervridna clownerna till politiker i kommunhuset utan hans vetskap. Bara det gjorde att han

blev tvungen att motsätta sig saken. Men prospektet tycktes också ha svällt ordentligt från de samtal som förts när frågan tidigare varit aktuell för något år sedan.

”Vad är detta för trams?” tryckte han fram genom sammanbitna käkar. Han skulle minsann se till att det blev annat ljud i skällan om det skulle hamna i fullmäktige.

Brita rynkade på näsan och såg med avsmak på den småfete gråsossen på andra sidan bordet. Hon var van, Patrik sa alltid nej till allt, såvida det inte rörde ökade skatter och inskränkningar i människans valfrihet. Men han väntade inte på något svar innan han fortsatte.

”Vi pratar mångmiljoner rätt ner i en kapitalistficka i en evighet framöver. Du vet också mycket väl att kommunen i det närmaste lovat Lelle att bygga en fiskodlig där och du vet mycket väl att vi kan tappa en rad andra viktiga etableringar om vi inte håller det vi lovat.” Lelle var bygdens lokala toppentreprenör med ett finger med i spelet i de flesta affärer som utfördes på södra delen av ön. Patrik var väl förtrogen med hur saker och ting fungerade, det var som en symbios, man fick ta och man fick ge och det var inte alltid möjligt att låta den breda massan få vetskap om alla informella beslut som behövde tas för att dra runt en kommun. Men inget enskilt projekt av det Lelle eller någon annan sysslade med kunde mäta sig med det här. Brita skrattade till, i Patriks öron lät det hånfullt och om möjligt hoppade hjärtfrekvensen upp ett par hack och läkarna hade nog dragit honom ur rummet om de varit där.

”Nu har det kommit större fiskar till sjön, förstår herr Johansson. Med avsevärt mycket större resurser att investera, vilket är precis vad vi behöver för att skapa jobb och glada kommuninvånare. Vi måste ta ansvar för framtiden. Men om du verkligen vill veta så är Lelle helt med på planerna.” Hon lutade sig tillbaka igen med en triumferande min. Men Patrik fortsatte som om han inte hört ett ord:

”Och du kan förbanne mig inte mena allvar med att expo... exprep...”

”Expropria, heter det kära Patrik” sa Brita in och log, ”men ni kom väl inte till den glosan på ditt sjuåriga läroverk antar jag?” Hon log nöjt åt att färgvalören i Patriks ansikte gick än mer åt det kommunistiska hållet.

”Du kan för bövelen inte bara köra bort dem.”

Brita suckade och knäppte tålmodigt sina händer på skrivbordet framför sig.

”Om du brytt dig om att läsa hela rapporten så står det klart och tydligt. Givetvis kommer vi erbjuda de berörda, de är trots allt inte hela byn utan ett fåtal, nybyggda lägenheter här i Mörbylånga.”

”Vilken planet kommer du ifrån?” Patrik såg ut som en fisk som kämpade efter luft för att kunna fortsätta skälla ut henne. Brita såg ut att mysa, det var så här det brukade vara, tänkte

hon, vänstermänniskor blandade in för mycket känslor och såg inte på saker på ett faktabaserat och rationellt sätt. Utveckling krävde att man ibland fick offra något, det var sorgligt men ett faktum som inte gick att gråta sig ur.

”Vi är valda för att ta de svåra besluten, de som ni Socialdemokrater aldrig vågar fatta och därför är vi där vi är, med arbetslöshet och företagsflyttar. Det här ...” hon knackade med en av sina långa rödmålade naglar på Projekt Solig Framtid, ”... det här kommer innebära massor med jobb. Investerare och turister kom vända sina blickar hitåt istället för att stirra sig blinda på norra Öland med sina uttjatade turistfällor som Böda Sand och allt vad det heter. Vi pratar sysselsättning, framtidstro och frihet. Södra Öland ska inte bara locka fågelskådare som på sin höjd åter medhavd smörgås och dricker choklad ur termos när de är här. Vi sopar undan er socialistiska dystopi och skapar tillväxt. Vi har dessutom redan kommit långt i upphandlingen, den här gången sköter vi det genom konkurrenspräglad dialog. Effektivt, snabbt och ekonomiskt.”

”Du kan för fan inte ha en upphandling innan det har gått igenom fullmäktige. Och ...” han kämpade med orden igen.

”Det är ett toppenförslag, kära du. Men det är ingen som räknar med att du ska förstå det.”

”Det är dessutom Krille som skrivit offerten.” sa Patrik. Krille var en tidigare moderat som suttit i kommunstyrelsen men lämnat politiken för den privata sektorn.

”Krille är en mycket kompetent människa.”

”Men han jobbar för i helvete åt Marmenill nu.” Det var företaget som utan rimligt tvivel skulle vinna upphandlingen med gällande prospektbeskrivning insåg Patrik och förmodligen alla andra som var någorlunda insatta, förutsatt att projektet röstades igenom i fullmäktige.

”Jösses, Patrik. Att du så lätt faller in i konspiratoriska tankar bara för att någon råkar jobba inom den privata sektorn.”

Det knackade på den öppna dörren, Brita såg upp och såg sin medarbetare Lynn titta frågande på henne. Efter en snabb titt på klockan viftade Brita mot Patrik och sa att han skulle förflytta sin kropp ut från hennes kontor. Hon hade viktigare saker att göra.

”Det här kommer du aldrig få igenom i fullmäktige”, sa Patrik och klampade ut därifrån, om möjligt ännu ilsknare än när han kommit dit. Förbannade hagg. På vägen ut vräkte han nästan omkull Lynn som var på väg in men han la knappt märke till det.

”Bry dig inte om honom”, sa Brita till Lynn, hennes nya kommunikator, man skulle ha en sådan i politiken nu för tiden. Brita skulle precis börja ordergivningen när idioten Patrik stormade in på kontoret igen. Utan ett ord slet han åt sig dokumentet han tidigare kastat på

hennes skrivbord och försvann ut igen. Prospekt Solig Framtid är fantastiskt på alla sätt och vis, tänkte Brita, och njöt av att ha satt tjockisen på plats igen. Hon vände sig till Lynn och förklarade vad hon ville ha gjort och när Lynn var på väg ut la hon till:

”Och jag behöver det till nästa vecka.”

Brita kastade en nedlåtande blick på den unga kvinnans välformade rumpa och alldeles för korta kjol och var på väg att säga till henne att ta på sig något mer ... värdigt. Kanske även lägga till ”slampa” som för att understryka hur illa det såg ut, men Brita var för slipad för att komma med dylika påhopp på unga människor.

När Lynn hade stängt dörren lutade sig Brita tillbaka och suckade. Att vara chef över kommunen kändes ibland som att vara dagisfröken åt en hop ungar även om det inte fick heta dagis nu för tiden. Hade hon fått bestämma skulle projektet redan varit klubbat och klart och grävskeporna redan varit igång. Men hon insåg att hon borde bearbeta Patrik på något sätt. Han hade tyvärr stort inflytande över mycket av det som hände i kommunen trots att han nu satt i opposition och det var farligt att underskatta honom. Hon misstänkte att det inte skulle räcka med att hota med att avslöja turerna bakom sossarnas julfest som betalats av skattepengar (via omvägar förstås) med mängder av alkohol och spårat ut. Hon brukade använda det som påtryckningsmedel för att få igenom saker utan allt för mycket rabalder men det började bli överspelat och det fanns risker med dylika metoder. De var inte helt utan lik i garderoben själva. Hon funderade en stund och tog sedan upp telefonen.

*

Efter att ha suttit och hyperventilerat på sitt kontor en stund fick Patrik nog och drog på sig kavajen och forsade ut genom korridoren. Ignorerade folk som hälsade på honom. Fan, vad han önskade att han stannat kvar på semesterorten.

Väl ute drog han in den friska luften och försökte ventilera bort den kvarvarande stanken av Britas parfym. Sen gick han planlöst runt i byn; Mörbylånga var inte särskilt stort och det var knappt en människa ute men han skulle ha ignorerat dem om så ändå vore fallet. Efter en stund kände den välbekanta lukten av tång och äntligen började pulsen gå ner igen. Han blev stående och tittade på vågorna som stilla rullade in mot Kalvhagens badplats och den lilla småbåtsbryggan alldeles jämte. Efter ett par djupa andetag gick han vidare norrut längs med Kalmarsund och var snart framme vid samhällets riktiga hamn, en rektangulär hamnbassäng av rejäla mått men som med all sannolikhet aldrig skulle få uppleva sina fornstora dagar igen .

En fiskebåt låg förtöjd vid cementkajen men i övrigt var det tomta bryggor och folktomt. En makaber skillnad från när han själv varit liten.

Mörbylångas glansdagar var över sen länge även om Patrik levde för att blåsa liv i sin kära landsbygd igen. I början på nittonhundratalet hade Sockerbruket byggts en bit upp mot land och dess enorma silos och skorsten hade varit det dominerande inslaget i landskapet under lång tid och fabriken hade sysselsatt flera hundra arbetare. Betor hade skeppats in från både Öland och de omgivande landskapen och hamnbassängen hade till stor del varit ett resultat av den trafiken. Likaså hade det lett till att södra Öland fått sin järnväg för att betorna skulle kunna transporteras hit. En gång i tiden hade det gått tåg nere från Ottenby i söder ända upp till Böda på norra delen av ön. Han hade själv minnen av järnvägen från sin barndom men det var ett helt liv sen nu. Idag fanns det inget kvar, varken järnväg eller Sockerbruk. Fabriken hade till stor del jämnats med marken, något som nog bara barnen i den näraliggande Skansenskolan uppskattat, röken från brukets skorsten hade stundtals varit kväljande. Många skulle nog ändå säga att den finala spiken i kistan för Mörbylånga som kommunens centralort var när även Systembolaget lades ner. Numer fanns allt sådant i Färjestaden några mil norrut, som i sin tur hade blivit en förort till Kalmar på andra sidan sundet. Liksom det mesta annat i dagens samhälle sög städerna åt sig allt likt svarta hål, tänkte Patrik och suckade för sig själv. Tidigare hade Öland varit det självklara semestermålet, och var det väl än idag, men Kalmar hade blivit en allvarlig konkurrent och hade blivit utsedd till Årets semesterstad flera år i rad. Det var inte lätt att konkurrera med ett digert utbud av affärer, uteserveringar och nöjesarrangemang. Att vara politiker i en bonnhåla var inte lätt även om han ägnade all sin energi åt den saken. Men det var som att kämpa i en snöyrande Ölandsfåk med vinden rakt emot sig. Både vad det gällde attityder och reella möjligheter. När skattepengar spenderades i Stockholm hette det investeringar och sågs som en satsning medan det här nere fick samma sak gå under benämningen stöd eller bidrag.

Han började gå mot torget igen. Det var bara några hundra meter och på något sätt fann han sig själv sitta på restaurang Kajutan som öppnat för lunch. Han tog en Capricciosa. Och en starköl där till. Semestervanorna satt kvar. Det var precis vad han behövde, tänkte han, när ölen sakta silade ner genom strupen och det initiala härliga pirret tog hjärnan i besittning. Men någonstans långt bort hörde han varningsklockorna ringa. Eller om det var det sedvanliga tjetet från frun. Eller från läkarna. Öl på en måndagslunch var kanske inte just vad hans kropp behövde. Men vad visste de?

Efter maten började tankarna mala igen och ilskan kröp tillbaka. Med en grymtning tog han upp telefonen och ringde upp Lelle. De hade haft mycket med varandra att göra genom

åren, till exempel hade ett av Lelles företag skött stora delar av byggandet av det nya vattenreningsverk som kommunen investerat nästan femtio miljoner kronor i. Drygt tretusen kronor per invånare. Det hade behövts för att Guldfågeln, kommunens största arbetsgivare, skulle kunna utvidga sin verksamhet. När det sen blivit kris i vattenförsörjningen på grund av sinande grundvattendepåer hade frågan om hur Guldfågeln skulle kunna försörja sin produktionslinje med vatten uppstått. Det hade lösts på liknande sätt, även här hade Lelle varit delaktig. En avsaltningsanläggning hade byggts och även denna gång stod kommunen för investeringen medan Guldfågeln stod för i princip all användning. Förhoppningsvis skulle företaget stanna kvar så pass länge att det skulle betala tillbaka sig via vattenavgiften. Det var inget Patrik gillade egentligen men som han såg det satt de lite som gisslan i det stora landsbygdspusslet, det visade sig inte minst när Facebook fick hundra miljoner i bidrag för att etablera delar av sin verksamhet i Sverige. Trots bisarra vinster och trots att de gjorde allt för att inte betala skatt i landet. Eller någon annanstans heller för den delen.

Patrik hade tänkt använda Lelle som slagträ i det nya kriget mot Brita och Moderaterna, det var uppenbart att hans position som entreprenör i kommunen skulle hotas av det nya prospektet i Hemlösa by med omnejd då de skulle bli tvungna att prioritera i investeringarna om det blev verklighet. Men han sjönk ihop alltmer ju längre samtalet pågick. Det visade sig att häxan verkligen hade varit i kontakt med honom. Och han verkade inte ett dugg orolig och Patrik förstod att han skulle få vara med och leka, antingen via något delprojekt Brita lovat honom eller via Marmennill, det företag som med all sannolikhet skulle vinna upphandlingen trots att den knappt startat ännu, och Rudolf Carlzon som numera bodde på östra Öland. Han la på och klumpen i magen blev allt mer påtaglig, han verkade ha blivit utmanövrerad på många plan.

Han hajade till när telefonen som han lagt på bordet ringde och kanade runt av vibrationerna. Det var ett okänt nummer och efter han svarat for han upp som i en sorts sittande givakt och hade glömt bort alla funderingar om det förflutna eller tjatiga förmaningar. Efter samtalet satt han och stirrade rakt fram och var lätt chockad över vem det var som hade ringt och vad det hade gällt. Han insåg att han fortfarande var en maktpelare att förhålla sig till inom kommunens bärande konstruktion. Hur han någonsin kunnat tvivla på den saken?

11

”För sautan man, ho tappe ju bollen!”

Oskar slog ut sina långa armar i en uppgiven gest när alla tycktes ignorera honom. Man fick inte poäng för en lyra om man tappade bollen, det visste alla. Han drog in andan för att med ännu starkare röst se till att rättskipa skipades, men Elsa anade, på empiriska grunder, varthän det lutade och röt till:

”Oskar!”

Oskar insåg, på lika empiriska grunder, att tonläget i Elsas röst inte var att leka med och släppte ut luften med en ljudlig suck. Istället mumlade han surt för sig själv medan han på sedvanligt vis klämde ihop sin potatisnäsa mellan nariga fingrar. Elsa la till mellan sammanbitna tänder: ”Hon är ju bara barnet, tok!”

”Tokkärring, kan du va själv, mor”, mumlade Oskar lagom tyst för att hon inte skulle höra vad han sa men tillräckligt högt för att deklarerat sitt missnöje.

Det var brännbollsmatch. Årets vårfest vid bygdegården med hemvändande barn och barnbarn och andra som hade anknytning till Hemlösa by. Det innefattade naturligtvis inte stockholmar’n, man blev inte ölänning för att man köpte hus där.

Greta satt på en bänk vid sidan av och njöt av all liv och rörelse. En dag på året som fick allt att verka som förr när det var skördefest. Dagen hade börjat med att byborna hade hjälpt den stackars Lisa att renovera sitt läckande tak. Hon hade det inte lätt efter att hennes man hade omkommit i en bilolycka för ett par år sen. Nu försörjde hon sig på diverse olika jobb och det var allmänt känt i byn att hon gick på knäna även om hon försökte dölja det så gott det gick. Stina hade berättat att stackaren fick sitta och vakta telefonen i väntan på sms för att hinna svara på eventuella jobberbjudanden innan någon annan tog uppdraget. Lika livegen som en gammal statare, hade Greta kommenterat det med även om hon misstänkte att det var något Stinas generation aldrig skulle förstå. Sen hade det blivit brännboll och grillfest vid bygdegården med lokalproducerat lamm och gris helt enligt traditionerna. Gubbarna smet bakom knuten och tog sig en sup, också det en gammal sedvana.

Brännbollsmatchen var nu över och alla hade redan glömt bort vem som vann, utom Oskar och kanske några av barnen. Gubbarna samlades vid grillen och turades om att komma

med goda råd till Svempa som traditionsenligt chefade över den biten. Småbarnen for omkring medan tonåringarna satte sig på bänken intill huset och stirrade ner i sina telefoner. Unga mammor och pappor tog bilder på det idylliska och förmedlade det på sociala medier med tillhörande solar och leende figurer.

En lätt berusad Gunnar försökte samla barnen och lära dem att leka Röda vita rosen som han själv gjort när han var liten. Ena laget gömde en skatt varpå leken gick ut på att motståndarlaget skulle ta dem till fånga och få ledtrådar till var skatten fanns. Här började meningarna om hur leken gick till gå isär mellan Gunnar och några numer utflyttade föräldrar med en mer modern (några skulle kalla det politiskt korrekt) syn på hur uppfostring gick till. Gunnar hävdade med emfas att det roliga i leken gick ut på att man skulle plåga de tillfångatagna för att få ledtrådar medan pk-föräldrarna inte alls tyckte det var lämpligt att lära barnen tortyr och förföljelse. I den dispyt som uppstod passade barnen på att försvinna in i en annan virtuell värld innesluten i sina ”alla-andra-har-den-nyaste-Iphone-modellen”-telefoner.

Greta gick in i bygdegården och hjälpte byns kvinnor att duka och fixa den mat som inte handlade om grillat kött. Birgittas dotter Sara, som flyttat till Stockholm och var mitt uppe i karriären, påpekade mellan sina ”jag-ska-bara-ta-det-här-det-är-jobbet-telefonsamtal”, det bisarra i könsfördelningen i arbetsuppgifterna. Birgitta kontrade med ett leende:

”Du vet att jag håller med dig kära dotter, men drar du in karlslokarna hit åker du ut. Nu tar vi och öppnar vinet.”

Sara skakade på huvudet men skrattade sen och plockade fram en bag-in-box-kartong. Hon höll upp den och granskade texten och Birgitta sköt in: ”Seså, öppna den nu, kommer du med nedlåtande kommentarer om vinkvaliteten åker du också ut. Högfärdiga låtsasnullåtta.”

Sara bad sin mor hålla truten med ett skratt, rev upp kartongen och började hålla upp vin.

”Jag såg en bild på Twitter på en död gnu de hittade här. Är det sant?” frågade hon.

Greta höll sig som vanligt i bakgrunden men spetsade öronen. Inte för hon visste vad Twitter var för något men det hade varit märkligt tyst om den saken i byn. Udda rykten brukade annars spridas likt kodynga på åkern om våren och sen ältas i det oändliga. Och det var ingen av kvinnorna som svarade direkt nu heller.

”Äh, det är förstås bara dumheter”, sa någon efter ett tag. Greta såg hur Birgitta kämpade med sig själv för att inte säga något. Men när det kom till skvallerfronten hade hon svårt med den detaljen och hon förlorade även denna gång.

”Det sägs att det var stockholmar’n och hans gäster”, sa hon.

”Du prate strunt”, svarade någon.

”Di sköt en kossera, min själ så di gjorde”, det var Eivor som mumlade fram sin åsikt efter att ha tagit ett rejält smakprov av vinet.

”Men i jösse namn, det hade vi väl hört om någon fått sin kossa skjuten.”

”Bengt köpte en ny bil, bara så där”, sköt Birgitta in och nickade menande, som om det vore självklart varifrån de pengarna kom.

”Stockholmar’n betalte, så han gjorde”, konstaterade Eivor.

”Det var det dummast jag hört!” Alla vände blickarna mot dörren där Malin, Bengts fru stod med armarna i kors. ”Det är ingen som skjutit våra kossor.”

”Kanske kom den från grannbyn?” försökte Birgitta.

”Äh, det var Kristina från Hulterstad som skickade bilden till Ölandsbladet”, sa Malin. ”Det var en polis och förhörde mig om saken, jag såg hur hon pratade med Kristina innan. Hon är galen, pladdertackan.”

De flesta skrattade instämmande och de gick snart över till att prata om stockholmar’n och bygdens framtid. De flesta diskussioner tycktes leda dit förr eller senare nu för tiden. Greta hade aldrig upplevt sådan oro tidigare, inte ens när lanthandeln och vårdmottagningen i grannbyn lagts ner och flyttat till tätorter mil därifrån. Det här var skillnad, folk verkade rädda för att hela närområdet skulle jämnas med marken och de tvingas bort därifrån. Det var inget hon själv hade oroat sig för, mest för att hon sällan oroade sig för det hon inte kunde göra något åt, men när alla pratade om det var det svårt att inte ta intryck.

Sara kom med ett glas vin till henne och slog sig ner på en utfällbar plaststol. De satt tysta och lyssnade på den smattrande diskussionen som pågick under tiden dukning, matlagning och vindrickning fortskred. Till slut suckade Sara.

”Morsan, ni låter som det är fan själv som flyttat hit och världen ska kollapsa. Det är väl bra om någon försöker göra något nytt här nere. Ni är bara avundssjuka, herrgården blev ju jättefräsch, det har ju varit ett halvbrunnet ödeshus så länge jag kan minnas. Och det är förresten inget fel på stockholmare, jag älskar stan.”

”Din dotter är förtappad, Birgitta.”

”Var rädd om mitt hjärta, gumman”, sa Birgitta och tog sig för bröstet.

Sara ignorerade pikarna och vände sig mot Greta.

”Hur kom det sig att det brann ner egentligen?”

Greta rykte till av den oväntade frågan, hon brukade trivas med att andra stod för pratandet och nu fylldes hon med motstridiga känslor; en del av henne älskade att berätta om hur det varit förr medan en annan protesterade vilt av att befinna i uppmärksamhetens centrum, under hennes unga år hade det oftast inneburit att hon blev mobbad. Men frågan var

känsligare än Sara förmodligen kunde ana och det av helt andra orsaker. Greta fingrade på bluskanten och harklade sig.

”Oj, det går långt tebaka, kära barn. Det var godsherre Bockemans ägor, di sträckte så ända bort te hamnen och en bit söderut också. Och en stor del av Alvaret me. Jag brukte valla kossera där som liten jänta. Far och mor jobbade för Bockeman.” Hon tystnade medan sinnet gled in i tidens trassliga garn. Hon märkte inte hur alla hade vänt sig mot henne och lyssnade nyfiket. Istället skrattade hon till. ”Men Bockeman kärade ner sej i pigan minsann. Alle trodde det var det vanlige, att han taget sej friheter med pigera, men det var på riktigt. Di försvann på tu man hand.” Hon skrockade och letade efter Elsas blick. ”De var en skandal av rang må ni tro. Pigan var Elvira, Oskars mormors syster, eller hur Elsa?”

”Jo, fast han brukar inte prata om det.”

”Nej, det är en sorglig historia också.” Greta såg upp men vände blicken ut genom fönstret istället för att möta någons blick. Långt där nere rullade vågorna in mot stranden och hon kände hur hjärtat blev kallt när hon tänkte på natten då herrgården brann. Bygdens mörka hemlighet. Få därinne visste vad som hade hänt och Greta fick svårt att reda ut tankarna på hur mycket hon kunde säga utan att bryta sitt ord. Till slut fann hon sig. ”Fru Bockeman tog det inte så bra. Det sägs att hon bragte se själv om livet, stackaren. Satte fyr på hela stället med sig själv och Sten Bockemans yngre bror kvar därinne. Sen har det stått tomt. Innan di for hade Bockeman skänkt stugan nere vid hamnen till Elviras syster Ing-Britt. Oskars mormor.”

”Vad sitter tokkärringa å prate om nu?”

Alla vände sig mot dörren där Oskar stod med snusdosan och petade in en rejäl prilla utan att krama den medan han fäste blicken på Greta. Hans uttalande chockade varken henne eller någon annan i rummet. Det var sen gammalt. Greta hade en gång för länge sen kommit på Oskar att krossa glasrutor och berättat det för hans föräldrar som hämnd för att han brukade mobba henne trots att hon var en generation äldre än honom. Sen dess hade de varit som katt och råtta och Oskar var inte den som glömde. Greta skulle precis till att replikera något vasst men Elsa hann före och skällde ut honom och han försvann ut med svansen mellan benen.

”Förlåt Greta. Jag kan bli galen på karln.”

”Äsch, han gör ingen fluge förnär”, sa Greta.

Det började lukta från grillen och potatisen var färdigkokt meddelades utifrån köket. Alla tankar på bygdens historia eller spådda undergång försvann. Snart ekade snapsvisor i bygdegården. Precis som det brukade vara. Efter maten tyckte Greta det var dags att lämna tillställningen, hon var trots allt en bit över åttio år och hon var trött. På vägen hem började

hon tänka på den gamla herrgården igen. Hon hade förstås inte berättat allt. Pigan Elvira som rymt med sin rikeman hade utöver Oskars mormor haft ytterligare en syster, Rut. Under perioder när Greta varit inlåst på dårhuset hade Rut blivit en trygg punkt i tillvaron och det hade fortsatt att vara så under hela hennes uppväxt. De hade brevväxlat länge efter att Rut hade flyttat från bygden men det var länge sen nu, hon hade gått bort likt alla de andra i hennes generation.

Hon var nästan hemma när hon stannade tvärt. Tankarna på Rut och det hemska som hänt i herrgården hade fått minnen att vakna till liv igen. På avstånd hörde hon sorlet från hembygdsgården. Hon vände sig om och mer anade än såg herrgården långt bort i skumrasket.

Det har vi ju sagt hela tiden.

Hon ryckte till av rösten. Såg sig om men visste att hon inte skulle se någon där. Ljudet kom inifrån huvudet. En oförklarlig glädje värmdes inombords. Som ett kärt återseende. Rösterna. Var de tillbaka?

Får verkligen stockholmar'n bo där? Utbölingen.

Greta log. Det var förstås en tokig tanke men vad var det Rut hade skrivit om stugan och herrgården egentligen?

12

Stockholmar'n var egentligen inte alls från Stockholm även om han mer än en gång hävdade det i sin ungdom. Det lät bättre så. För de mer närgångna blev det *från Söder*, eller kanske *söder om Söder* och det var faktiskt inte alls någon osanning. Nynäshamn låg definitivt söder om Stockholm även om det var några mil. Fast okej, nu var det inte riktigt Nynäshamn han kom ifrån heller utan från Ösmo, men vem visste var det låg? Ösmo hade i alla fall en simhall till skillnad från Nynäshamn men hur man än vände och vred på det så var det ändå inte Stockholm. Han brukade le för sig själv när han tänkte på det, sådana mindervärdeskomplex hade försvunnit med ålderns rätt, det var inte lika viktigt när man fyllt livet med andra värderingar och man visste vad som var viktigt på riktigt. Numera bodde han verkligen i Stockholm. På Östermalm, *öfre* Östermalm till och med. Med företagsadress på självaste Strandvägen med en fantastisk utsikt över staden och dess glittrande vatten.

Stockholmar'n, som han visste att han kallades av byborna, hette förstås inte heller så. Han hette Rudolf men kallades Ruppe av vänner och bekanta. Rudolf Ruppe Carlzon. Efternamnet hade han ändrat lite på, han gillade att sticka ut och därför ändrat s till ett z. Vem ville vara som alla andra? Han brukade räkna sig själv till de nyliberala, även om han i ärlighetens namn inte riktigt visste vad det innebar på djupet och hade bara i förbigående hört talas om Adam Smith och hans tankegångar, men i de kretsar han rörde sig var det vad man skulle vara, kanske lite åt det konservativa hållet. Men egentligen brydde han sig inte särskilt mycket, politik handlade mest om önsketänkande och skapande av onödig byråkrati. Politiker imponerade inte på honom, allt som oftast var de inkompetenta, snacksaliga människor som petade med sina fingrar i alla små syltburkar de kunde komma åt även om de inte tillhörde dem. De hade inte en aning om vad affärer och effektivitet gick ut på. Men han gillade grejen med det liberala, det skulle vara möjligt att forma det liv man själv ville ha och det skulle löna sig att vara ambitiös. Rudolf hade heller inte mycket till övers för dem som ojade sig över hur bra alla andra hade det. Det var upp till var och en att se om sitt hus, han kom själv från ingenstans med alldeles vanliga arbetarföräldrar. Inte så att han ville avskaffa all socialhjälp och sådant, självklart inte, men det var bara att gå till kommunismens fall för att inse hur det gick om man förlitade sig på att staten tog hand om allt. Likt förbannat fanns det dem som

fortfarande omfamnade socialismen som något vackert. Men världen var bra märkelig, det visste han ju.

Rudolf hade ett ganska enkelt recept på framgång, det gällde att vara först och inte göra som alla andra. Våga gå in när andra retirerade. Nu var det förstås inte så enkelt som det lät, men rent empiriskt gick det inte förneka att han var duktig på det han gjorde. Där andra såg förfall såg Rudolf möjligheter. Och det var så idén med hans nya prospekt hade kommit till. Med förfäran hade han sett delar av sin barndoms favorit-ö Öland förfalla med avfolkning och nedläggningar som resultat. Till skillnad från de flesta turister hade Rudolf och hans familj alltid semestrat på sydöstra delen av ön, här var stränderna inte lika inbjudande som i norr men å andra sidan fanns här annat, som det säregna Stora Alvaret och Eketorps borg. Men ändå, husen förföll och lantbruk lades ner. Bygden höll på att dö och ingen hade kraft nog att få den att leva igen. Men det innebar å andra sidan att allt var billigare här. Och billigt var bra.

Det var först efter att han köpt sitt nya sommarställe, den gamla herrgården utanför Hemlösa, som det fullständigt självklara hade kommit till honom. Vem, om inte han, var rätt man att blåsa liv i samhällena därnere? Pengar, affärer, kontakter och kompetens var hans signum. Hur många arbetstillfällen hade inte alla hans företag skapat under åren? Tanken hade fyllt honom med liv sådär som det hade gjort i början av hans karriär inför en rejäl utmaning. Och så var det också en god gärning, bara tanken på att skapa hundratals, eller varför inte tusentals i en förlängning, jobb härnere gjorde honom varm inombords.

Rudolf stod på sin nyrenoverade altan och blickade ner över den vidsträckta trädgården som nästan obemärkt övergick i en strandäng som sträckte sig ända ner till Östersjön. Deras prisbelönta trädgårdsarkitekt hade gjort ett briljant jobb. Likaså var deras anlagda sandstrand precis så inbjudande han hade hoppats den skulle bli. Naturligtvis hade det väckt den svenska avundssjukan hos den galne bonden till granne och andra bybor men det var sådant han var van vid att hantera.

Det var ovanligt stilla, en morgonstund med en nyvaken sol och kvittrande vårfåglar. Han drog in den daggfyllda luften och smakade på det nybryggda kaffet. Dubbel espresso. En gulsvart liten fågel sattes sig på en av de exklusiva utemöblerna och tittade på honom med huvudet på sned. Nästan bedjande. Upptäckte sedan att det fanns några smulor från frukosten borta vid bordet och flög dit. Det var härligt att vara nära naturen tänkte Rudolf. Ruppe. Stockholmar'n. Som snart skulle bli bygdens frälsare, han insåg mycket väl att byborna såg honom som den raka motsatsen men det var så det brukade vara inför förändringar. Han såg fram emot det ögonblick då de skulle inse att de haft fel hela tiden. Men han förstod sig på människor och var därför ödmjuk och inte särskilt långsint.

Han tömde kaffekoppen, ställde den ifrån sig och gick ut på gräsmattan. Han behövde inte mer än vrida huvudet åt höger och morgonfriden var över. Den galne bonden startade upp sin traktor, det var några hundra metrar av orörda strandängar och vindpinade enar bort till stenvuren som markerade tomtgränsen i hans ögon. Det kunde lika väl ha varit Berlinmuren efter allt som hade hänt. Kanske inte lika mäktig och bastant men stämningen var lika spänd. Rudolf hade köpt marken fram till stenvuren men det hade inte bonden accepterat. Oskar, som han tydligen hette var helt galen, häromdagen hade han avlossat hagelgeväret över huvudet på honom och sedan bara stått och flinat medan han skrikit:

”Ge dig av från mina marker. Stockholmarjävlar.”

Men Rudolf var inte den som gav efter för hot och terror. Tvärtom så sporrade det honom, han var tävlingsinriktad som få, lite väl mycket om man frågade Jennifer, hans underbart vackra fru. Men bonden innebar ett reellt problem. Kommunchefen, Brita Degato hade ringt och uppdaterat honom om hur det låg till med hans projekt att rädda detta döende men otacksamma samhälle. Hon hade, i förtroende, berättat att landshövdingen skulle godkänna den tidigare detaljplanen trots alla invändningar från tidigare remissrundor och det var ett krav för att hans planer skulle gå i lås. Ruppe hade lett för sig själv när hon lagt fram det som att hon avslöjat en hemlighet men det hade inte varit en nyhet för honom. Landshövdingen och Ruppe hade en gemensam bekant och de var alla tre vänner av fri företagsamhet och insåg att det krävdes starka ledare för att nå framgång. De hade även en samsyn när det gällde framtidsplanerna för Hemlösa-området och landshövdingen hade lovat att reda upp den byråkratiska röran som omgett ärendet på Länsstyrelsen. Men Ruppe hade förstås inte avslöjat något om den saken, politiker ville gärna tro de satt på makten.

Men det fanns som sagt ett par verkliga orosmoln att förhålla sig till och ett var den förbannade bonden. Hans marker låg helt enkelt i vägen. Brita hade inte hyst några tvivel om att Ruppes företag skulle vinna upphandlingen, det var förstås också sagt i förtroende, men det skulle först tröskas igenom de politiska kvarnarna i kommunfullmäktige och som vanligt hade den nej-sägande vänsterfalangen börjat krångla. Enligt Brita skulle en gråsosse behöva övertalas innan det kunde sägas vara säkerställt att projektet blev av. Men Ruppe var en problemlösare och van att handskas med den typen av människor. Han skulle lösa det hade han lovat henne och efter en del funderande hade han en plan.

Han vände blicken bort mot hamnen som skymtade bortom strandängarna. Fäste blicken på den röda lilla stugan som låg inbäddad i grönskande syrenhäckar. Vackert och idylliskt men den innebar ett problem. Eller snarare markerna runt omkring. Bonnjävelns marker. Som han såg det var detta det enda som egentligen kunde hota hans projekt. Ja, hela bygdens

framtid även om de stackarna inte insåg det själva. Brita, som verkade vara en förständig och handlingskraftig kvinna, såg inga problem med att expropriera marken om det skulle krävas men som hon också påpekade, det fanns andra syltryggspartier som hellre visade upp handhjärtan i media än att göra något åt problem på riktigt. De skulle knappast gå med på att marken togs över med tvång så där utan vidare. Det skulle dessutom med all sannolikhet innebära överklaganden och processande som kunde pågå i evigheter. Tid som inte fanns.

Han gick fram till stenvallen och följde den ner mot stranden. När vallen tog slut hade han låtit sätta upp ett staket för att slippa intrång av folk som inte hade på hans sandstrand att göra. Det var han som betalat men som vanligt så den svenska avundssjukan att alla skulle ha tillgång till den. Äganderätten hade aldrig fått den respekt som krävdes i Sverige. Med en snabb blick bort mot bondens gård kunde han konstatera att traktorn var ute på åkern på andra sidan landsvägen och han klev över staketet och promenerade bort mot hamnen. Mot stugan.

Lärkornas drillande i skyn och ljudet från vågorna som rytmiskt rullade in mot den steniga stranden fick honom att glömma alla projekt och planer för en stund. Det var få andra ställen som kunde få honom att slappna av som här. Men han var snart framme vid den i syren inbäddade stugan och tankarna på affärer och framgång dök upp lika säkert som flugorna kom till kobblarna han passerat. Och han älskade det. Det var det han levde för, att smida ränker och utmanövrera sina konkurrenter, att det sen gav pengar var mest en bonus på vägen.

Det fanns en glipa i syrenhäcken och det såg öde och ovårdat ut inne på tomten. Gräset var inte klippt och stugans röda färg hade bleknat betänkligt och till och med flagnat bort på sina ställen. Mossa växte fläckvis på takpannorna.

Det skramlade till borta vid det gamla hamnmagasinet. Fiskaren han stött på tidigare staplade plastbackar på varandra. Rudolf log nöjt och gick ditåt, de hade hittat en bra nivå förra gången och skojat med varandra, han skulle säkert kunna ge honom lite upplysningar.

Fiskaren ryckte till när Rudolf hälsade på honom, uppenbarligen hade han skrämt honom och det var inte så konstigt att hans uppsyn var lite trumpen, tänkte Rudolf men la inte större vikt vid det.

”Är det någon som bor i den där stugan?” sa han och pekade.

Fiskaren kastade en blick ditåt och ryckte på axlarna.

”Bor och bor, det är Oskar och Elsas.”

Det visste han ju redan men nickade och försökte igen.

”Men den ser inte använd ut.”

Återigen ryckte fiskaren på axlarna och verkade en aning förbryllad över frågorna.

”De brukar hyra ut den då och då. Hur så?”

”Det skulle kunna ta lite bättre betalt om de fräschade upp det en aning.”

”Kanske det, men lever man på marginalerna får man välja vad man ska göra. Och vissa måste jobba dygnet runt för att hanka sig fram”, sa fiskaren, böjde ner sig och lyfte upp plastbackarna och gick därifrån. Rudolf drog på munnen, där var den igen, den svenska avundssjukan, han om någon visste vad det innebar att jobba dygnet runt. Och om man inte investerade i sina tillgångar föll de snabbt i värde.

Han gick mot stugan, ställde sig framför den rostiga grinden och kikade in på den ovårdade men lummiga trädgården. Det var inbjudande och skrämmande på samma gång, som ett gammalt ödestorp från sagornas värld. Han insåg att han skulle behöva köpa den här tomten för att röja undan alla eventuella hinder men han förstod också att bonden inte skulle sälja det till honom utan vidare. Men sådant gick att ordna. Han tog upp telefonen.

13

Greta satt i sitt torn och drack efter-frukost-kaffe precis som vanligt. Leffe låg i fönstret och gäspade. Det verkade även Hemlösa by göra efter gårdagens begivenheter, den årliga vårfesten i bygdegården satte sina spår, också det precis som vanligt. Det hände inte mycket nere i byn, bönderna var förstas tvungna att ta hand om sina djur men annars var det stilla. När Leffe valde att lägga sig och spinna i hennes knä slöt hon ögonen och tog sig en lur. Det hade blivit ett par glas vin för henne också. Men promenadsprattlet i benen kunde hon inte sova bort och hon var snart uppe på benen. Nere i köket hade Stina inte rört de mackor hon hade brett och hon kunde inte låta bli att tassa ner till källaren och kika in i hennes rum. Hon hade lättat konstaterat att hon legat där och sovit. Man visste ju aldrig. Stina hade knappast varit den som suttit kvar på festen natten igenom, det var mer troligt att hon suttit uppe framför datorerna, det var obegripligt hur hon redde ut det men så såg Greta på många företeelser i dagens moderna värld men tyckte inte det var värt att fundera djupare över. Det var som det var.

Ute var det molnigt men behagligt vårvarmt. Det var bara Gunilla hon skymtade ute i trädgården, inga andra var ute och skvallrade om vad som hänt under gårdagen, hon hörde ingen radio som stod på och ingen gräsklippare störde lugnet. Men det var inget Greta beklagade sig över.

Hon kom ner till hamnen och satte sig som vanligt att vila på bänken mot hamnmagasinet med utsikt över hamnbassängen. Jannes fiskebåt låg förtöjd vid kajen men han var inte där. Kanske tillhörde även han skaran av bakfulla bybor som inte skulle vara särskilt aktiva denna dag? Brisen från havet fick vågorna att skvalpa mot kajen och Greta att känna sig kall. Hon reste sig och gick mot den röda stugan. Som alltid steg pulsen när hon närmade sig, det hade hänt så mycket här nere, under en period då mor och far hade haft det svårt hade de fått låna stugan. Det kändes så avlägset och överkligt, minnen som från en helt annan värld där bekvämligheter som var en självklarhet idag inte existerat och det hade varit mer regel än undantag att hon somnat med knorrande mage.

Hon kom fram till grinden och tittade in på den vildvuxna trädgården och log. Det var också här Sven hade kysst henne för första gången. När hon så gott som accepterat att hon för alltid skulle vara ensam på grund av sin psykiska sjukdom hade han dykt upp som från

ingenstans. Naturligtvis hade de känt till varandra tidigare men första gången de träffades *på det viset* hade de båda stått utanför bygdegården men inte riktigt vågat gå in på dansen.

Konstigt nog kändes just den händelsen som om den var igår och hon blev varm inombords.

Grinden gnisslade när hon öppnade och gick in. Syrenen hade inte börjat blomma ännu men det luktade ändå ljuvligt av gräs och vårblommor som växte vilt i trädgården. Hon var född inom timmen före midnatt och hennes mor hade sagt att man då kunde se spöken i blommande syrenbuskar under samma tid på söndagar. Det hade hon aldrig gjort men det var här hon börjat höra rösterna för första gången. Det var också här hon brukat höra dem som starkast men det var först under tonåren de hade skrämt henne. När det gått upp för henne att det bara var hon som hörde dem, att det inte var normalt och att hon var konstig. Då hade det också eskalerat och ibland hade hon tappat tråden över vad som var verkligt och vad som bara hände i hennes huvud. Hon hade hamnat på dårhuset. Men det var som det var, det var inget att göra åt nu och inget hon ville tänka för mycket på. Hon hade heller inte särskilt mycket tid kvar att tillbringa här på jorden, det fanns ingen anledning att gräva ner sig i gamla olyckor.

Först trodde hon det var de gamla välbekanta rösterna som dök upp igen vilket fick henne att le omedvetet. Men rösterna kom bortifrån hamnmagasinet. Hon satte handen för munnen när hon hörde vem det var. Stockholmar'n. Han pratade med Janne även om hon inte kunde urskilja vad de sa. Konversationen blev inte lång och snart hörde hon ljudet av plastbackar som slog mot varandra och det lät som steg kom åt hennes håll. Pulsen drog igång och av någon anledning tog hon ett steg in i syrenhäckens skuggor.

Stegen kom alldeles nära och hon kände doften av rakvatten. Hon höll på att ropa till när hon hörde stockholmar'ns röst alldeles intill. Han pratade uppenbarligen i telefon och det hon hörde fick henne att rysa in i märgen.

Hon stannade kvar länge där efter hon hört att stockholmar'n promenerat tillbaka bort mot sin herrgård. Allt prat om att han skulle förstöra hela deras bygd var inte enbart elaka rykten trots allt? Var Oskar och Elsas stuga det enda hindret i vägen för att stockholmar'n och hans gelikar skulle kunna göra verklighet av sina planer, vad det nu innebar?

De fick bara inte sälja sin stuga, tänkte hon och tankarna letade sig iväg till Rut och de mörka minnena som doldes sig i stugans väggar. Kanske skulle Greta bli tvungen att bryta sitt ord ändå? Att berätta det hon lovat Rut att aldrig avslöja. Det var för en god sak och kanske kunde det innebära att de fick hjälp, frågan vara bara hur det skulle gå till. Kanske kunde Stina hjälpa henne?

14

I polishuset i Kalmar satt två personer och hanterade sina upplevelser på de sätt de brukade hantera livet: Bosse mumsade i sig Pollysar och undrade hur han skulle få tiden att gå utan att behöva sysselsätta sig med meningslösa saker. Visst var han konfunderad över att plötsligt ha hittat gamla papper som kopplade Bagar'n till Hemlösa precis efter att de hade varit där nere, men det hade varit en ren slump att han sett idioten stå vid fontänen på Larmtorget. Var det ändå inte märkligt att fyllot sprungit iväg när han sett honom komma? Men han insåg samtidigt att det skulle innebära merjobb om han började grotta i det och det fanns en överhängande risk att det kom fram att han borde ha följt upp något i den utredning han fått av hurtbullen Klas Karlsson för flera år sen. Så han sköt undan problemet och funderade mest över sina senaste framgångar i släktforskningen som inte heller de var så mycket att skryta med.

Pia satt samtidigt på sitt kontor och hade beslutsångest. Ett tag hade hon varit orolig för att Bosse försvunnit men han hade dykt upp dagen efter utan ett ord om vart han hållit hus vilket gjorde henne en aning irriterad: hade han skolkat trots att det fanns så mycket att göra? Hon funderade på om hon skulle prata med honom om att hans namn stod på ett företag kopplat till den röda stugan i Hemlösa By eller försöka ta reda på mer innan hon gjorde det? Svaret var förstås självklart, klart hon skulle berätta det men det var något som höll henne tillbaka. Tänk om han höll på med något som han inte borde? Visst, han var ingens favorit på avdelningen men hon hade ändå svårt att se att han skulle hålla på med den typen av bedrägeri. Men det hade hon trott om mången idrottsidol också innan de åkt dit för doping. För att inte tala om överbetalda fotbollsstjärnor som agerade skådespelare utan dess like i matcher utan åtgärd.

Hon bestämde sig, reste sig tvärt och gick med beslutsamma steg över korridoren, knackade på Bosses dörr samtidigt som hon gick in utan att vänta på något svar. Han tittade förvirrat upp och för ett ögonblick tyckte hon se att han sken upp men ögonblicket försvann snabbare än hon hann blinka och förmodligen hade hon bara inbillat sig. Det var den vanliga hopsjunkna Bosse som satt där bakom högarna av papper och sög energin ur allt som befann

sig i hans närhet likt ett svart hål. Hon hatade hur hans blick alltid tycktes hamna i hennes urringning men sa inget om det denna gång heller. Han såg frågande på henne medan hon satte sig på besökstolen. Hon skruvade på sig.

”Bosse, känner du till Bengt Nordström, mer känd som Bagar’n?”

Kanske inbillade hon sig ännu en gång men nog ryckte Bosse till när han hörde namnet. Direkt efteråt korsade han armarna ovanpå sin överdimensionerade mage och såg på henne med en skeptisk min.

”Klart jag gör. Honom träffade jag innan du ens började på polishögskolan. Varför frågar du?”

”Äh, jag kollade bara upp en grej och vet du vad jag fick fram när jag gjorde en slagning på honom?”

Bosse stirrade på henne utan att säga något.

”För några år sen var han inblandad i en bedrägerihärva och agerade förmodligen målvakt genom att stå som vd för ett par bluffföretag.”

”Jaha?”

”Företagen hade en och samma adress, nämligen till en röd liten stuga i Hemlösa av alla ställen.” Nu var hon säker på att Bosse hajade till och visst försökte han dölja det? Hon låtsades inte om det. ”Lite udda med tanke på att vi var där alldeles nyss, eller hur? Men det blir konstigare än så.” Bosses ena hand letade sig ner i skrivbordshurtsen, det prasslade och snart satt han och glufsade på sina Pollysar, helt utan ansats till att bjuda henne. Precis som vanligt. Hon bet sig i läppen. Egentligen ville hon gå därifrån, men någonstans djupt inom henne fanns en motvillig känsla av att tycka synd om mansgrisen som satt framför henne. Det var som om han levde i ett eget, ensamt universum och inte förstod ett dyft av det som pågick i den verkliga världen. Och det var för sent att vända om nu så hon fortsatte:

”Förundersökningen las ner men nu finns det tydligen nya företag registrerade på samma adress. Och det är förstås inte Bagar’n som står som vd.”

Bosse ryckte på axlarna. Dubbelhakan dallrade. Inget tydde på att han brydde sig. Hon tog ett djupt andetag.

”Det var ditt namn som stod där, Bosse.”

”Va?”

”Jag lovar, det var du som stod som vd. Jag antar att det är något fuffens, men det var så det var. Kolla själv. Det är din adress också.”

Hon lämnade över ett papper med en utskriven skärmdump och såg hur Bosse svalde så det hördes. Hon anade en rödlätt ton på hans kinder. En rad osammanhängande ord kom ur

hans mun men det var inte ämnat åt Pia, antog hon. Käkarna malde. Utan ett ord for han upp och slet åt sig sin beiga rock och försvann ut ur rummet med Pias papper i handen.

”Vad ska du nu?” frågade hon men fick inget svar. Hon ställde sig upp och såg honom försvinna bort i korridoren. Hade hon gjort rätt?

Hon gick till fikarummet tog en kopp automatkaffe. Stirrade ut genom fönstret. Suckade. Funderade på vad som egentligen hände. Satte sig vid bordet och bläddrade förstrött i en dagstidning som låg på bordet. Volvo hade fått rekordvite för kartellbildning under lång tid, men eftersom de samarbetat i utredningen fick de strafflindring och hela ärendet hemligstämplades och förpassades in i EU:s djupa arkiv. Scania hade också dömts i samma härva och fått skyhöga böter. Men de stora mediedreven uteblev. Aktiebetalarna fick betala, den tidens ansvariga hade redan gått vidare till andra toppjobb inom svenskt näringsliv. Hon suckade igen, kraven på ansvarstagande för denna allvarliga attack mot den fria marknaden var högst modesta med tanke på hur det brukade låta om en politiker trampat i klaveret..

Hon bläddrade vidare och kunde inte låta bli att skratta åt den lilla notisen som knappt syntes: de hänvisade till Ölandsbladet om att någon observerat en död gnu ute på Alvaret. Polisen hade inga kommentarer om saken. Säger ni det, mumlade hon för sig själv och slog igen tidningen.

Kaffet smakade beskt och hon höllde ut det och gick in på sitt kontor igen. Försökte ta upp tråden på det hon borde syssla med igen. Det gick inget vidare den här gången heller och snart kom hon på sig själv med att googla ett av företagen med adress nere i Hemlösa. Hon hajade till när hon för andra gången på kort tid kollat upp företagsinformationen, det var inte längre Bosse som stod som vd. Där fanns istället ett slaviskt namn, hon gissade på polskt. Men vafan. Hade hon fantiserat ihop allt? Om hon känt sig snurrig tidigare var hon nu alldeles yr och det enda hon var säker på var att det definitivt var något märkligt med den här historien.

15

Lider med er ♥ skrev Pia men ändrade sig snabbt och tog bort hjärtat. Funderade en stund och la till att hon inte visste hur det låg till i det här specifika fallet. Granskade det hon skrivit innan hon skickade iväg meddelandet. Kinderna hettade av någon anledning. Det var till Janne, fiskaren från Hemlösa. Han hade skickat ett sms och berättat att landshövdingen upphävt Länsstyrelsens beslut att inte bevilja ändring av detaljplanen över deras område. Det gick även rykten att kommunen skulle tvinga några att sälja sin mark längs med stranden på grund av ett planerat byggprojekt och Jannes fråga hade varit om de verkligen hade rätt till det. Sanningen var att hon inte visste, nog hade staten rätt att expropriera egendomar om det verkligen behövdes men om detta var ett sådant fall hade hon ingen aning om. Vad det gällde landshövdingens beslut att köra över sina experter så hade ett liknande beslut tagits uppe i Västervik för några år sen mindes Pia. Det gällde något bygge som involverat Abba-Björn på något sätt hon inte mindes. Om det här var identiskt visste hon heller inte riktigt.

Men hon log ändå. För bara en liten stund sen hade hon drabbats av en efter-lunch-koma men den var som bortblåst. Hon klarade inte av att sitta still utan gick ut till fikarummet men väl där visste hon inte varför hon gått dit. Kaffe var hon inte sugen på men det låg ett par kakor kvar på bordet sen morgonfikat hon hade bommat. Hon norpade åt sig en och började förstrött bläddra i gårdagens Barometern, Kalmars lokaltidning. Hon hittade en artikel om det Janne precis hade messat om. *Ett nytt Böda Sand på södra Öland?* löd rubriken men utöver optimistiska siffror på jobb och tillväxt enligt uppskattning av kommunchefen Brita Degato innehöll den inte särskilt mycket mer information än den hon redan fått av Janne. Tidsplanen var osäker och det var inte klubbat i fullmäktige även om det fanns långt gångna planer. Journalisten verkade inte ha ställt några direkt kritiska frågor mer än en skämtsam avslutning att man fick hoppas att det inte gick som det hade gjort med Fanerdun i Kalmar. Enligt Degato skulle det heller inte inbegripa några större ingrepp i lokalbornas livsmiljö, det var tämligen glesbefolkat där och därför en mycket lämplig plats att expandera på.

”Det beror väl på vem man frågar antar jag”, mumlade hon för sig själv. Hon skulle precis lägga ifrån sig tidningen när hon i bildtexten såg att frågan hade debatterats i Mörbylånga kommunfullmäktige under gårdagen. Hon gick tillbaka till kontoret och skakade

liv i datorn. Letade upp kommunens hemsida, i sann demokratisk anda filmades alla sammanträden och gick att se i efterhand. Hon tryckte på start men ångrade sig. Rullade stolen mot dörren och slog igen den och tog sen fram sin privata surfplatta och gick in på kommunens hemsida därifrån och hoppade fram till den aktuella frågan.

*

”Det är en betydelsefull kuststräcka för fåglarna och strandängarna är viktiga odlings- och betesmarker men jag hittar ingen konsekvensanalys. Bara ett stycke floskler. Vad menar moderaterna?” Miljöpartisten som stod vid talarpodiet vände sig mot Brita Degato, som i kraft av ordförandeskap i kommunfullmäktige satt på podium vänd mot åhörarna, ”Vad menas med detta? Och nu läser jag innantill: *Vi tar ansvar gentemot kommande generationer, kommunen ska driva sin verksamhet med en hög nivå av integritet och transparens. Vi ska leva i enlighet med vår uppförandekod och inte acceptera några genvägar, vi är grunden i samhället och strävar därefter att hitta nya sätt att minimera vår miljöpåverkan. Samma krav kommer naturligtvis ställas på de entreprenörer som vinner upphandlingen.* Är detta resultatet av den PR-konsult kommunens skattepengar finansierat? Det står ju ingenting där, bara en massa ord utan innehåll.” Mannen suckade ljudligt i mikrofonen innan han fortsatte:

”Och all sand, varifrån ska de ta all sand till den konstgjorda beachen? Se bara hur sandsugningen i Danmark helt tagit död på allt liv som funnits där innan. Och radbyarna ...”

Miljöpartistens ansikte var nu högrött och han fick hämta sig en aning innan han återigen fattade talarstolens sidor och fortsatte. ”Ölands radbyar är en del av ett världsarv som vi lovat ska finnas kvar. Det här ... det här vansinnesprojektet, kommer förvandla hela området till ett tivoli. Och har någon av er egentligen läst prospektet? För bara ett halvår sedan överklagade moderatledare Brita Degato ett bygge av en liten stuga som inte ens ligger i anslutning till stranden med hänvisning till att det skulle stressa fåglar som häckar längs kustlinjen. När nu flera kilometer kust ska skövlas finns det knappt nämnt. Kanske hade det att göra med att Britas Degatos egna stuga låg i närheten av det lilla torpet som då skulle byggas medan det nu handlar om att hon ska få frotera sig med de stora pojkarna med pengar från Stockholm och utlandet.” Han tittade hastigt upp från sitt skrivna anförande, men vågade inte söka ögonkontakt med de samlade i kommunfullmäktige. ”Det kommer kosta kommunen miljoner i en evighet framöver. Vi lovar hyror till privata riskkapitalister vars egna investeringar är minimala medan nästan allt är lånade pengar taget från intet. Förstår ni inte? Det finns ingen som helst täckning. Vi, skattebetalarna, tar alla risker och Marmennill eller vilket företag det

nu blir kommer plocka hem vinsterna.” Han tog ett djupt andetag och skulle fortsätta men Brita Degato avbröt honom, hans tid var ute.

Bland åhörarna logs det i mjugg, nej-sägarpartiet hade äntligen svamlat klart. Brita gäspade och mumlade något om att miljömuppen skulle läsa en rad eller två om hur ekonomi fungerade och tyckte det här mest liknade en fars och var slöseri med tid. Ibland kunde hon gilla det, höra hur motståndarna sprattlade emot med sina lama argument samtidigt som hon visste att det var ett spel för gallerierna, när det var dags för röstning var det redan klart. Demokratin behövde bli effektivare, fungera mer som ett företag. Inte för att hon hade någon erfarenhet av att just leda ett företag men det var förstås självklarheter att det var så det låg till. Nu var det en hel vecka till det var dags för omröstningen av det här och det var ändå att anses som överljudsart för att vara inom det kommunala.

Men det var ändå annorlunda den här gången, hon hade lyckats hålla media borta i det längsta men nu skulle det säkerligen börja tjafsas om både det ena och det andra. Gnälliga bybor och offerkoftor i miljöorganisationer från alla världens hörn. De skulle säkert leta fram någon förbannad skalbagge att skydda. Hon hade pli på både sitt parti och syltryggarna i övriga Allianspartier men hon var inte helt säker på hur gräsossen Patrik skulle ställa sig när allt kom omkring. Han kunde landa precis hur som helst och det av rena principskäl och det brukade vara få i hans parti som vågade tycka annorlunda. Det värsta var att han även hade kontakter in i andra partiers manskap, med betoning på man. Hon kunde inte alls vara riktigt säker ännu. Hon hoppades vid Gud att Ruppe skulle ordna med den saken till helgen som han lovat.

*

Pia stängde av web-sändningen och beundrade dem som orkade jobba som politiker samtidigt som hon ibland föraktade det. Så mycket tjafs men det var väl själva grunden i demokratin även om det inte gick i takt med dagens krav på effektivitet och snabba klipp, tänkte hon. På gott och ont. Demokrati skulle aldrig bli tidseffektivt i det korta perspektivet.

Hon la bort plattan och gnuggade ögonen. Tittade ännu en gång på mobilen men det fanns inget svar från Janne. Hon drog fram dokumentet hon borde jobba med och började läsa. Men det dröjde inte länge innan hon satte sig spikrakt i stolen. Det var något som inte stämde. Vad var det miljöpartisten hade sagt? Marmennill? Hade hon inte hört det förut?

Hon for upp och sprang ut i korridoren, noterade i förbigående att Bosse inte hade syns till på hela denna dag heller (vad höll han på med?), fortsatte ut i trapphuset ner till Klas kontor men brydde sig inte om att knacka.

”Du, pratade du inte om Marmennill förut? Att de var inblandade i den där bedrägerigrejen ni håller på med?”

Klas skakade på huvudet och såg förvirrad ut.

”Hej på dig också”, sa han och skrattade kort men såg plötsligt allvarlig ut. ”Det tror jag faktiskt inte att jag sa något om. Men visst har namnet dykt upp men att de skulle vara inblandade vet jag inte, det jag eventuellt kunde ha sagt var att två utländska personer som tidigare beskyllts för pengatvätt, men inte dömts, via omvägar är delägare av ett svenskt företag som heter Marmennill. Som råkar vara det som Rudolf Carlzon är vd för. Men mer än så vet jag inte. Hur så? Har vår käre Sherlock hittat på nåt mer?”

Pia skrattade.

”Inte vad jag vet.”

”Så vad menar du?”

”Äh, jag vet inte, men jag får inte ihop det. Förmodligen målar jag bara fan på väggen. Vad sysslar Marmennill med egentligen då?”

”Men du måste väl ändå hört talas om dem?”

”Klart jag hört namnet men inget jag funderat noggrannare på.”

”Det är en byggkoncern med huvudkontor i Stockholm. Men det är egentligen inte Marmennill i sig som är inblandade i det vi utreder utan några av de större ägarnas och deras förehavande i diverse företag med bas i Dubai och annat. Men det är fan lättare att förklara Einsteins relativitetsteori än att reda ut den biten. ”

”Den speciella eller allmänna?”

Klas tittade frågande på henne. ”Vad pratar du om?”

”Han la fram två relativitetsteorier. Jag kan förklara dem för dig vid tillfälle, just nu är jag jaaaävvligt upptagen.”

”Idiot”, skrattade Klas. ”Men vad var det som var konstigt med Marmennill menar du?”

”Jag vet inte, bara det att det ska startas ett stort projekt nere vid Hemlösa, precis där Rudolf Carlzon har sitt lantställe och han är vd för ett företag som verkar vilja vara med och ge en offert på ett eventuellt projekt.”

”Det kan väl knappast betraktas som olagligt att ett byggföretag lämnar en offert för ett byggprojekt? Du har umgåtts för mycket med Sherlock.”

Pia visade honom sitt långfinger och bet sig själv i läppen.

”Nej men min kvinnliga intuition ger utslag.”

”Men då så, jag skickar det till åklagaren så syns vi i rätten nästa vecka. Schyst.”

”Det bjuder jag på. Men fan, lägg till de där kommanditbolagen som är registrerade på stugan vid hamnen varav ett med Bosses namn på vd-posten. Det kan inte vara en slump. Du får gärna berätta om ni kommer fram till något.”

”Självklart, Pia. Blir bara nyfiken, är det något du jobbar med eller?”

Hon skakade på huvudet. ”Fick inte. Det var Herr Carlzon som blivit utsatt för beskjutning och inte tvärtom. *Case closed*. Inget mer att utreda.”

Hon log när hon gick därifrån men innerst inne hade något börja skava. Hon kunde för sitt liv inte sätta fingret på exakt vad det var. Nej, intresset var inte *bara* på grund av Janne höll hon på att säga högt när hon hörde sin vän Helenas röst i bakhuvudet.

16

En djurtransport väckte normalt sett ingen större uppmärksamhet i Hemlösa by, inte ens om den kom mitt i natten. Men det var annorlunda den här gången, flera bybor hade letat sig ut i mörkret och väntade trots den udda tiden. Alla i byn visste och de allra flesta ansåg att det som påbörjats var rena rama dåskapen men det var ändå lite spännande. Storslaget och visionärt på något sätt. Men tokigt.

Myggornas surr och doften av daggfuktigt gräs byttes mot motorljud och lukten av diesel när lastbilen svängde in på gårdsplanen. Strålkastarna lyste upp natten och svepte förbi de förväntansfulla människorna som samlats där. Gruset knastrade. Det lät som klampet av klövar inifrån lastutrymmet. Byborna hjälptes åt att rigga upp staket mellan lastbilen och ladan. Den hade tidigare varit hem för mjölkkor men det hade inte gått runt ekonomiskt så det fanns nu gott om ledigt utrymme, kanske kunde det här galna idén bli en räddning?

En rektangel av ljus uppenbarades när ladugårdsdörren sköts upp. När allt var klart öppnade de även in till lastutrymmet. Det trilskades och klampades. Men inte riktigt på samma sätt som det brukade. Byborna gjorde stora ögon när de såg hur de bångstyriga djuren föstes in i sitt nya hem. Ingen sa något. När tillfället kom var man tvungen att slå till som Tomas hade sagt. Byns fixare. Om alla rättade in sig i ledet skulle det knappast bli någon utveckling. Riktigt hur det skulle fungera var inte helt klart men nu var det alltså igång. Några av byborna som samlats i natten skrattade och försåg sig av en hundra procent lokalproducerad dryck som brände i strupen. Inifrån ladan hördes oroliga ljud som inte lät som dem som brukade höras i en ladugård på Ölands östra kust.

17

Socialdemokraternas starke man Patrik Johansson satt i baksätet på en splirrans ny Audi SUV och kände sig vilsen och förvirrad när chauffören svängde in på vägen som ledde ner till Rudolf Carlzons sommarresidens. Den rike entreprenören som skulle förstöra livet för traktens stackars ölännningar. Om förslaget gick igenom skulle kommunen dessutom sponsra det med väldiga investeringar en evighet framöver. För en bygd som redan hade det svårt med vattentillgången och där varje nyborrad brunn innebar en risk för att bräckt vatten letade sig in i grundvattentäkterna. Det var en av anledningarna till att han kände sig irriterad och vrång. En annan, och kanske tyngre vägande, var tanken på att Brita och övriga borgare hade rundat honom som en brännbollskon i hanteringen av detta jätteprojekt och bara liksom i förbigående nämnt vad som var på gång. Men än var inte spelet över och det var ändå en liten tröst att de uppenbarligen fruktade vad han skulle kunna ställa till med: varför skulle de annars ha bjudit hit honom på en mutmiddag för ”att informera”? Han var förstås inte korkad och visste precis vad det handlade om. Men konflikter var inget han fruktade, snarare tvärtom, det var det som gett honom energi som facklig företrädare och stora arbetsgivare brukade frukta hans vassa tunga.

Utanför den stora villan stod några nya och exklusiva bilar redan parkerade. En bil var på väg att lämna platsen och Patrik svor till inombords när han tyckte sig se att var Brita Degatos nya BMW (hur hade hon råd egentligen?). Och det var mycket riktigt kärringen som inte ens kunde stava sitt förnamn rätt som satt i. Han skakade på huvudet och muttrade för sig själv. Det var sjukt hur naiva högervridna politiker kunde vara, minsta ryck i tömmarna från näringslivets toppar och de rättade in sig i ledet som små marionetter.

När han klivit ur bilen och närmade sig trappen öppnades dörren och en jättelik människa klädd i kostym och slips log åt honom.

”Good Evening, mister Johansson. Welcome.”

Patrik blev tagen på sängen och sa bara hej på svenska tillbaka och kände sig märkligt naken i brist på egen slips. Tack och lov hade han tagit på sig finbyxorna med skjorta och kavaj. Men personen, som mest liknade en livvakt, tog ingen notis om saken utan berättade att de övriga väntade på andra sidan. Det var bara att fortsätta genom huset. Patrik nickade och blev stående i hallen, villrådig om han skulle plocka av sig skorna eller inte. Hur betedde man

sig i en rikemans villa? I fiendens kula. Moderatpaket. Inte fanken skulle han ta av sig några skor inte.

Han steg försiktigt in i huset, ekparkett, ljust och fräscht, nyrenoverat, vad som såg ut som dyr men obegriplig konst och lampor i märkliga utformningar. Eftermiddagssolen flödade in i det stora vardagsrummet och den öppna altandörren förde med sig en frisk fläkt av nyklippts gräs och hav. Han steg ut på den väldiga altanen, lyxiga möbler uppiffade med vita kuddar stod under ett jätteparasoll i ena hörnet. På gräsmattan, som sträckte sig ner mot Östersjön ett hundratal meter bort, stod värden och ytterligare tre gubbar. Tack och lov verkade han ha träffat rätt i sin klädsel, kavaj men avspänt utan slips verkade vara det som gällde, även om han surt misstänkte att deras kostymer antagligen kostade mer än hela hans gamla bil, men ändå.

Det var inte Rudolf som först fångade hans blick, det var en man i vit cowboyhatt och gubbmage som fick hans egen att te sig liten och trind. Även på detta avstånd hörde han mannens bullriga stämma på bråkig sydstatsamerikanska. Bredvid honom stod en annan man i övre medelåldern Patrik inte kände igen. Men det fanns ytterligare en man och den kände han sedan tidigare. Krister Nord. Krille. Moderaten som jobbat inom kommunen och till stor del utformat prospektet Solig Framtid innan han gick blev egen konsult med uppdrag hos Marmennill, Carlzons företag som skulle delta i upphandlingen. Intressekonflikter som fick det att koka i Patrik även om han inte var förvånad, det var så den högervridna världen fungerade och det var hans uppgift att kämpa emot. Ibland hade han svårt att låta bli att se sig själv som en riddare, ensam försvarare av moral och etik i en korrupt värld.

Han tog ett djupt andetag och gick emot dem. Rudolf sken upp och kom emot honom med ett försäljargrin som gick up till öronen. Det var naturligtvis inget som bet på Patrik men han kunde spelet och log tillbaka. Mannen i hatten var mycket riktigt från Texas och hette Bob, den andre för honom okände, pratade också engelska men det lät som han bröt på ryska eller annat östeuropeiskt språk och hette Boris. Efter en sedvanlig introduktion skakade han pliktskyldigt även hand med Krister men de undvek någon vidare kommunikation. De visste var de hade varandra. Sen dök ännu ett tjänstehjon upp, en ung söt fröken i kort kjol, vad annars, med ett glas bubblande champagne på en bricka som glänste i guld. Patrik fick en känsla av att vara med i en film men han kunde naturligtvis inte säga nej om det bjöds.

Efter lite kallprat la Rudolf, eller Ruppe som han av någon outgrundlig anledning ville bli kallad, handen på Patriks axel och erbjöd sig visa honom runt. De gick ner mot vattnet. Nedanför tomten var det röjt och drygt halva stranden var täckt med vitaktig sand. Som en playa nere på Medelhavet, tänkte Patrik.

”Visst är det vackert här”, började Ruppe på sin överlägsna stockholmskdialekt.

”Jovars.” Än så länge, tänkte han lägga till men beslutade sig för att vara defensiv. Klart att han inte skulle backa när det väl kom till kritan men det gällde att vara taktisk.

”Men titta ditåt”, han pekade söderut. Där rullade vågorna in mot en öde stenstrand. På strandängarna växte enbuskar och slånsnår. Där fanns stenmurar och mitt i allt låg en åker och en stuga. Bortom det stack en cementpir ut i havet. Det var pittoreskt på sitt sätt tyckte Patrik men det var inte särskilt inbjudande för sol och bad.

”Jag var nere och pratade med fiskaren där borta”, fortsatte Ruppe. ”En mycket trevlig man, vi hade ett snack om framtiden. Jag kan säga att han var mycket orolig. Fisket gick inte så bra längre. Hamnen är alldeles nedgången, skutorna är rena rama vraken. Sorgligt. Folket flyttar härifrån. Människorna har inget att försörja sig av. De behöver jobb.”

Ruppe stannade upp och vände sig mot Patrik och såg honom förtroligt i ögonen.

”Jag vet hur det här ser ut. En storstadsbo som kommer hit och vill exploatera. Men jag säger dig, Patrik, och det är från djupet av mitt hjärta.” Han la handen teatraliskt mot sitt bröst för att sedan peka norrut. ”Min barndoms somrar spenderade jag bara några kilometer härifrån. Jag älskar den här bygden. Jag älskar människorna. Naturen. Jag vill bara ge tillbaka till dem som gett mig så mycket. Fråga människorna här, vem som helst, de behöver något nytt. De ropar på hjälp även om de är för stolta att göra det högt. De behöver någon som för dem ur denna hopplöshet. Och, Patrik, jag har möjlighet att ändra på detta. Bob och Boris däruppe, de är beredda att investera tillsammans med mig och mitt företag. Men det är inget vi klarar av ensamma. Vi behöver en stark förankring i det lokala. Utan er kommer det aldrig att fungera.”

Patrik kände sig tagen av den plötsliga känslouttrycket. Ruppe såg uppriktigt engagerad ut. Att han varit sommarölännings var förstås en förmildrande omständighet även om det tog många generationer innan man blev en ölännings på riktigt. Det var sen gammalt. Han tog en klunk av champagnen. Det bubblade skönt.

”Så vad är det ni vill åstadkomma?”

”Tänk dig en långsträckt sandstrand. Några bungalows. Nere vid hamnen ett gemytligt hotell med exklusiva restauranger med fiskinspirerad meny. Finns det något liknande på hela Öland? Nej, det är ett segment som helt saknas, särskilt här nere i söder. Det finns en enorm outnyttjad potential här. Jag pratar Visby. Båstad.”

Patrik öppnade munnen för att protestera, det var knappast fulla stockholmsungdomar han ville ha hit och visst fanns det bra restauranger på ön, men Ruppe hann före.

”Nej, nej, nej. Patrik. Vi är på samma linje här. Tänk mer Österlen. Det lockar fullt av människor som har pengar. Stockholmare som är trötta på stan som säljer sin villa har mycket pengar att spendera. Om det kan man tycka vad man vill, men pengar ger jobb. Vi tänker oss också en golfbana lite längre söderöver. En klubbstuga och fina lägenheter längs vattnet. Vi har redan folk som står på kö. Och du ...” Han knackade Patrik käckt på axeln och lutade sig mot honom. ”Det slutar inte där. Men vi spar det bästa till senare. Fantastiska planer.”

De började gå tillbaka och Patrik påpekade det faktum att det låg åkermark här och det var tomter som inte tillhörde kommunen. Det var inte bara att förskjuta befolkningen hur som helst. Det fanns lagar och sådant. Ruppe instämde men återigen fick han det där finurliga uttrycket i ansiktet och tyckte att de kunde spara den diskussionen till senare. Det fanns lösningar sa han. Och det oroade Patrik. Samtidigt kunde han inte ge honom helt fel, bygden behövde verkligen något nytt och det var hans mission att ordna arbeten till sina medborgare. De litade på honom. Hittills hade norra Öland mer eller mindre haft ensamrätt på den stora badturismen, medan södra sidan mest fått ta hand om kulturnördar och vimsiga fågelskådare. Det var ärligt talat inget som intresserade honom överdrivet mycket även om han förstod att det var viktigt. Också. Men fågelskådare köpte på sin höjd en bulle när de var här. Till och med kaffet hade de med sig. Det låg ingen framtid i dem. Det hade han insett sedan länge. Det behövdes tillväxt och jobb på riktigt.

När Patrik insåg att hela det här projektets framtid kunde hänga på honom for en pirrande känsla av stolthet genom kroppen även om han samtidigt kände en vörndnad inför det ansvar det innebar. Men kanske skulle han ändå kunna bli segrare oavsett hur det här slutade? Om han spelade korten väl? För om han biföll projektet och det gick bra skulle han bli mannen som blev ihågkommen av att han fick bygden att blomstra igen. Om det gick dåligt var det moderathäxan Brita Degato som skulle få sitta med hundhuvudet. Bara det gjorde saken tilltalande. Men även om han sa nej och projektet röstades ner skulle han bli en hjälte, han kände folk i media, bilden av att han just undanröjt en katastrof för skattebetalarna skulle ge honom en hjältegloria. Och partiet skulle jubla. Folket skulle jubla. Och det var ju för dem han jobbade.

Det blev ett glas champagne till. Ruppes fru hade dykt upp. En charmerande kvinna tyckte Patrik, men nog var hon lite väl för ung för den äldre affärsmannen? Hennes konst var urusel men han stämde naturligtvis in i hyllningskören. Personal började ordna inför middag. Den jättelika grillen drogs igång och det dukades upp ute på trädäcket, gin-tonic hamnade i glasen, infravärmare sattes igång och Boris, ryssen, lovordade projektet inför Patrik. Han stod beredd med miljoner om kommunen var med på tåget. Utan lokal förankring var det inte värt

besväret, sa han och berättade att han var en erfaren investerare och behövde handlingskraftiga personer som Patrik att leda saken i hamn. Sedan lutade han sig förtroget mot Patriks öra och viskade att fruntimmer inte var att lita på när det kom till den här typen av projekt och syftade på Brita. De skrattade båda två. De hade en del gemensamt, Boris och han, erfarenhet av världen och hur saker och ting fungerade.

De satte sig till bords. Patrik fick Jennifer till bords, hon luktade gott och visade sig vara riktigt trevlig. Amerikanen Bob satt mitt emot. Något Patrik aldrig sett tidigare hamnade på hans tallrik.

”Pilgrimsmissla”, förklarade Jennifer och han åt med behag. Drog in doften av hennes parfym och instämde i kommentarerna om hur fantastiskt vinet var även om hans egna kunskaper sträckte sig till att skilja på rött och vitt. Ruppe berättade historier om sina resor till Karibien och de fantastiska människor han mött, det var där han hade träffat Bob, vilket lett till en lysande affär när de investerat i produktion i Puerto Rico och hjälpt många fattiga till ett bättre liv försäkrade Bob. Det var viktigt för Patrik.

Det blev en utsökt köttbit till huvudrätt och vinet var gott även denna gång och Boris bjöd på en klaring på ryskt vis, även där låg Boris och Patrik på en nivå ovanför de andra, de fick i sig hela snapsen på en gång. Jennifer skrattade vackert. Hon var charmerande på alla sätt tyckte Patrik.

Till efterrätten blev det whisky och Jennifer doftade fortfarande underbart, ja till och med Bobs cigarr luktade gott. Det hade artat sig till en riktigt trevlig afton, tänkte Patrik och tog en klunk av whiskyn. Den värmdes skönt och han kände sig avslappnad. Ruppe harklade sig och alla vände sin blick mot honom. Patrik undrade om det var nu det skulle komma? ”Det bästa” som han hade uttryckt det.

”Så oerhört trevligt att ha er alla här. Visst är det en härlig tid det här när man sitter med handlingskraftiga människor som har förmågan att förändra världen. Blåsa liv i en hel bygd. Gjuta mod i människor vars låga har falnat. Och det är vi här. Har ni tänkt på det? Vi kan göra skillnad. Men det som gör det så fantastiskt är att vi gör det tillsammans.” Han höjde på glasets, mötte deras blickar en och en, stannade på Patrik, ”En för alla, alla för en.”

De skålade. Patrik också. För han kände också av lågan nu. Känslan att vara den som drev utvecklingen. Trots att det skiljde oceaner mellan deras sociala situation i världen så gjorde de det tillsammans. Ruppe fortsatte:

”Och så till guldkanten på det hela.” Han log mot Patrik. ”Golf, sol och bad måhända vara dragplåster men det gäller att sticka ut. Erbjuder man något speciellt finns det många som är beredda att betala bra för det.” Han log hemlighetsfullt. Infravärmen mötte alkoholens

välgörande värme halvvägs. Sådär bra som det bara kan bli en svensk vårkväll när sommaren var på väg att brista ut. Det var fortfarande ljust. Ett par måsar seglade över tomten.

”Jag känner ägaren till Ölands Djurpark, en mycket trevlig man, en entreprenör ut i fingerspetsarna.” Patrik kände också honom, ytterligare en sak de hade gemensamt när allt kom omkring. ”Och han kan djur. Han älskar djur.” Han vände blicken mot Patrik. ”Patrik, du som är uppväxt här. Vad ser du framför dig när du tänker på Alvaret?”

Patrik blev en aning ställd och svalde innan han fann orden.

”Det är platt.”

”Exakt. En platt, öde slätt. Tänk vilken potential det innebär. Men den håller på att växa igen, det kommer inte finnas några djur som betar där om EU beslutar sig för att stoppa bidragen. Det är inte hållbart. Snart kommer denna fantastiska natur vara borta om inget görs. Och därmed kommer hela södra Öland att dö som turistlokal och del i världsarvet. Tänk på det.” Han nickade tyst. Smakade på whiskyn. Patrik tog också en klunk. Det var gott.

”Betande får och kor i all ära men det är lite av en *dead end*. En *exit* utan att man ens gått in i en investering.” Han skrattade med en menande min till Bob och Boris. ”Men tänk nu om vi lät djurparken expandera?”

Som från ingenstans damp en bibba papper ner på bordet framför Patrik. Han bläddrade i dem. Bilder på en framtida strand med hotell och bungalows och vackra leende människor överallt, golfbanor, restauranger vid en pittoresk liten hamn med fina båtar och vackra leende människor. Visioner av Prospekt Solig Framtid. Men längst ner i bibban fanns även bilder på Alvaret. Med exotiska gräsätare, gnuer och zebror.

”Svensk safari på riktigt”, sa Ruppe och ögonen glittrade.

”Kanske upprätta en hel savann med rovdjur och allt”, sköt amerikanen Bob in. ”Inte på direkten så klart. Men visionen. Man måste ha visioner.”

Patrik skrattade men när han insåg att alla tittade på honom bet han sig i läppen. Det snurrade i huvudet och det var inte längre bara alkoholens fel. De menade allvar. Av blickarna att döma var han sist på den här bollen.

”Och så var det jakten. Tänk bara, vi skulle kunna locka hit intressanta människor från hela världen. De betalar tusentals dollar för att få chansen att fälla ett exotiskt djur. Va? Tänk.”

Bob lutade sig mot Patrik och fingrade med sin telefon. Snart tryckte han upp den i ansiktet på honom. Det var bilder på en kakiklädd Bob med bössan i hand och foten på en stendöd giraff. Han bläddrade vidare. Samma motiv men nu en elefant. Han berättade om den jaktpark han drev hemma i staterna. Människor betalade tiotusentals dollar för att skjuta en

gnu. Och genom pengarna de drog in på jakten kunde de hålla hotade arter vid liv. Det var inget annat än ett viltvårdsarbete, sedan fick miljöalarmisterna säga vad de ville.

”Det skulle aldrig tillåtas här i Sverige”, klämde Patrik ur sig. ”Vi har lagar.”

”Nu ja, men lagar kan ändras. Först måste vi sälja in tanken att vi gör något gott. För det gör vi naturligtvis. Men politiker och den breda massan måste också *förstå* det. Att vi inte gör det för pengarna i sig utan för att dra in pengar för att rädda hotade arter. Sen är det bara en tidsfråga innan vi är på rätt spår. Vem kunde tro att Sverige av alla länder helt plötsligt skulle gå i bräsch för utvecklingen av de privata alternativen inom välfärden?”

Patrik visste inte vad han skulle säga. Det snurrade i huvudet och argumenten tycktes försvinna i samma ögonblick han försökte uttala dem och resulterade i ett ohörbart mummel.

”Jag hörde du var jägare också, Patrik?” sa Bob. ”Tänk om man kunde få fälla en av era magnifika älgar. Har du gjort det?”

Och det hade faktiskt Patrik. På en kurs med LO-gänget hade de jagat älg uppe i Värmland och han hade lyckats fälla en tolvtaggare. Han berättade stolt om sina bravader och fick en kort applåd och en uppskattande klapp på axeln av Jennifer.

”Patrik”, sa Bob på sin allra bräkigaste Texasdialekt och med ett brett leende, ”du bara måste följa med Ruppe och mig på nästa resa. Vi åker till Zambia till hösten. Vi bor på min ranch, all-included. Det kommer bli fantastiskt.” Han höll fram handen. ”Har vi en deal?”

Patrik blev alldeles rusig, han hade alltid velat åka till Afrika. Hur skulle han kunna missa detta tillfälle? Precis innan han sträckte fram handen för en tanke genom huvudet: var det vettigt? Men han släppte den genast. Det hade förstås inte med projektet att göra. Och kände man varandra gjorde man bättre affärer. Han hade gjort en uppsjö med team-bildningsaktiviteter med facket genom åren. Det var väl ingen skillnad på det här? Han skakade amerikanens hand och alla skrattade runt bordet.

”Vad har du för vapen?” frågade Bob.

”En Sauer 202 med möjlighet att byta pipa”, sa Patrik.

”Ett rejäl gammal trotjänare”, fyllde Ruppe i. ”Själv kör jag med svensk kvalitet, VO Vapen om jag får be.”

Patrik spärrade upp ögonen. Det var samma märke som prins Carl Philip använde hade han läst och i standardutförande kostade de en halv miljon. Men de hade nyss sålt ett vapen till en prins i Abu Dhabi för sex miljoner spänn.

”Inget mot mina Fabbri, italiensk maffiakvalitet”, skrattade Boris och ropade på personalen att ta in en vodka till.

Det förre detta moderatspöket Krille deklarerade att han var tvungen att lämna tillställningen och Patrik log nöjt. Det var betydligt ledsammare att Jennifer sa det samma. Han såg besviket efter hennes utsökta kropp men blev snart upptagen i den pågående diskussionen där en svensk, en amerikan och en ryss debatterade vapenkvalitet och lagar. Tillsammans med den inkomna snapsen kunde det naturligtvis bara sluta på ett sätt. Snart satt de där med varsitt vapen i hand och Patrik schasade iväg den sista Bror-Duktig-tankens försök att göra sig påmind. Efter ytterligare en snaps började världens konturer bli lite blurriga. Det sista han kom ihåg var att de knölade in sig i en av de lyxiga bilarna och någon, förhoppningsvis, mer lämpad förare än de själva satte sig vid ratten. Men sen suddades gränsen mellan verklighet och berusad fantasi ut, Patrik kände det som att han helt försvann in i dimman. Om han haft sinnesnärvaro att registrera känslor och logiskt tänkande vid det laget ville säga. Men det hade han inte.

*

Munnen var snustorr, tungan var svullen och klibbade fast mot gommen i en mun som stank likt en torrlagd golvbrunn. Patrik mådde illa. Det snurrade fortfarande i skallen och det tog ett tag innan han förstod att han låg i ett gästrum på Rudolfs lantställe. Solen sken in genom fönstret. Förgäves försökte han samla tankarna och reda ut vad som hade hänt under gårdagen.

De hade skjutit. Han skrattade till. Ja, jävlar. De hade skjutit på fyllan. Men vad hade hänt efter att de dragit iväg med bilen? Det stack till i mellangärdet av ångest men det fanns också något annat där. Projektet. Nog hade planerna låtit bättre än han först trott? Och känslan av att de faktiskt behövde hans godkännande. De hade fjäskat för honom. Han log omedvetet åt tanken trots illamåendet. De rika jävlarna hade krupit för honom. Han var nu jaktkamrat, och inbjuden till Afrika, med några mycket viktiga människor. Och de skulle lyfta bygden med sina insatser. Och Patrik var en del av allt. En del av teamet. Kanske den viktigaste, de hade faktiskt sagt att utan lokala handlingskraftiga ledare var det dödfött. Han var naturligtvis inte dum, de såg inte upp till honom men de behövde hans röst och det gjorde honom betydelsefull. Inte ens de här rika människorna kunde köra över kommunen hur som helst, det var han garant för.

Han nöjde sig med en kopp kaffe till frukost. Det var inte lika stöjt idag som under gårdagen men de intygade alla hur trevligt det hade varit. Och hur enastående projektet var även om Patrik själv lät bli att yttra sig i frågan. Han var långt ifrån övertygad och så lätt lät han sig inte köpas. Det var när han skulle gå, eller snarare bli hemkörd, som Rudolf skrattade

och bad om hans telefonnummer och skickade sedan ett meddelande. Det plingade till i telefonen. Rudolf hade skickat en bild där Patrik poserade med ett gevär med foten på ett ihjälskjutet djur tillsammans med Ruppe och Bob. Han skrattade till men tystnade tvärt.

”Du kan väl slänga det där va? Inte så bra om det kommer ut menar jag.”

Rudolf la en arm runt hans axlar medan de sakta gick mot bilen.

”Självklart, Patrik. Det är sådant man har vänner för. Så länge alla jobbar mot samma mål blir det ett vinnande team.” För ett ögonblick anade Patrik en hårdhet i Rudolf blåa ögon. Det försvann snart när han sken upp i ett leende. Han betraktade Patrik med en broderlig blick.

”Om du vill skulle jag kunna ordna en bil till ett mycket förmånligt pris. Jag har kontakter. Inget fuffens, vänner hjälper vänner, det är så enkelt, man behöver inte komma dragandes med konspirationstankar.”

Patrik fick skjuts hem. Många förbryllande tankar for genom hans huvud. Vad hade precis hänt?

18

Pia gav upp och öppnade ögonen. Stirrade upp i taket medan pulsen agerade som en trotsig treåring och vägrade lugna ner sig. Hon hade vänt och vridit sig i sängen halva natten men kunde inte slappna utan att förstå varför. Hon tog några djupa andetag och log sen åt det hennes mamma hade sagt tidigare under kvällen: *Du sprang alltså från jobbet till den där avslappningsgrejen och skyndade sen till träningen för att hinna besöka mig i en kvart innan du rusar till nästa sak. Du borde lyssna på din gamla mamma: att sitta på en stubbe i skogen och inte göra någonting är en mycket väl spenderad tid.*

Hon hade säkert rätt men å andra sidan hade det väl alltid låtit sådär mellan generationerna. Det var andra tider nu. Men det fick vara hur det ville med den saken, hon kunde inte sova och hon tänkte under inga omständigheter åka och sätta sig i skogen och glo. Men hon gick upp på toaletten för femtioelfte gången och satte sig sen i soffan och tittade ut i natten. Det var inte många timmar det var mörkt så här års men det var ändå något visst med nattens stillhet. Rogivande och mystiskt otäck på samma gång.

Bosse hade inte varit på jobbet sen hon berättat att han stått som vd på ett företag med adress nere i Hemlösa. Det var ett och ett halvt dygn sen nu men på jobbet verkade det bara vara hon som noterat att han inte var där. Bosse var inte den som frivilligt deltog på kurser och liknande och han brukade låta omgivningen veta om han trots allt blev tvingad till sådant, men ingen hade hört något och chefen hade inte varit där. Hon hade själv haft för mycket göra för att rota något mer i saken men det kändes inte bra.

Hon petade igång surfplattan och kollade sociala medier men av förklarliga skäl var det inte mycket aktivitet där. Hon hoppade runt på måfå och plötsligt fann hon sig själv söka på Rudolf Carlzon. Trots att hon självklart hört namnet tidigare hade hon inte någon riktig detaljkoll på vad han höll på med. Det framgick ganska snart att han var något av en superstjärna i finansvärlden med den sedvanliga historien om att komma från ingenstans och lyckas slå igenom med dunder och brak helt på egen hand. *The American Dream* personifierad. Hon hade svårt för den typen av framgångshistorier som mest liknade beskrivningen av en seriefigur. Om man skrapade lite på ytan var verkligheten oftast mer komplicerad än så.

Rudolf Carlzon hade börjat i liten skala men sen satsat allt på ett kort och belånat hela sitt företag för att köpa ett annat inom fastighetsbranschen och det hade gått vägen. Om man

skulle tro ekonomijournalisterna var han fenomenal på att knyta kontakter och prata för sin sak, hade näsa för affärsmöjligheter och vågade satsa när andra backade. Med pengarna han tjänat på fastighetsaffärerna hade han köpt några små byggfirmor som han slog ihop till ett bolag som sedan bara hade växt och han hade snart ett mindre imperium av olika bolag. Men Carlzons krona hade fått sig en och annan törn under resan, många betraktade honom som en skrupelfri man som gjorde vad som helst för att få en affär att gå i lås och tänjde på gränserna vad det gällde bokföring och insiderhandel även om han aldrig blivit dömd för något om än upptaxerad. Han hade bland annat spelat ut tre länders skatteverk mot varandra: En tid då han bott i London såg han till att plocka ut en stor del av lönen via sitt Hongkong-baserade dotterbolag och därmed yrkade han på att den inte skulle beskattas i Storbritannien. I anställningsavtalet med dotterbolaget stod det dock att arbetet skulle utföras utanför Hongkong och skulle därför inte beskattas där enligt de gällande lagarna. I Sverige yrkade han vidare på att bara behöva betala den låga skatt som gäller för personer som bor utomlands. Men det svenska Skatteverket hade varit småaktiga och tyckt att han ändå haft en väsentlig anknytning till landet då hans företag både köpt och låtit lyxrenovera en jättevilla i Tyresö utanför Stockholm åt honom, han hade dessutom haft fjällstuga, segelbåt och flera bilar i Sverige och Skatteverket hade upptaxerat honom. Men det var inget som fick hans fanclub att tveka på hans storhet. Det hade ju inte ens lett till rättegång så vad var problemet?

Senare hade han även startat ett eget investmentbolag som han skulle sköta vid sidan av jobbet som vd på sitt börsnoterade bolag. Det verkade ha gått sådär, av skatteskal hade han byggt upp en struktur runt sitt privata bolag på Cypern, men det fanns en hake med upplägget, det innebar nämligen att han själv inte fick fatta beslut om investeringar. Men det hade gått för långsamt för herr Carlzon och han hade kört över reglerna och krävt av sin bankkontakt att agera. Det hade gått så långt att han blev dragen inför rätta då det dessutom fanns misstanke om insideraffärer. Men han hade blivit friad och även om aktieägarna hade blivit sura för att han inte fokuserade helt på sitt vd-jobb så var han ingen brottsling. Kungakronan hade kanske hamnat på sned för en stund men det verkade inte ha tagit särskilt lång tid förrän det var glömt.

Hon gjorde en sökning på hans byggbolag Marmennill AB och insåg snart att det bara var moderbolaget i en koncern av en uppsjö av olika dotterbolag, främst svenska men det fanns även kopplingar utomlands, de allra flesta var till hundra procent ägda av moderbolaget men två stack ut där två tredjedelar ägdes av andra företag. Ett i Ryssland och ett i USA. Hon gäspade och klickade planlöst på länkarna men la sen ifrån sig surfplattan med en suck. Det fanns naturligtvis helt legitima orsaker till att de flesta stora bolag var uppbyggda av diverse

dotterbolag men jobbet hade gjort henne en aning paranoid. Hon hade sett för mycket av den andra sidan av myntet och kunde bli galen på företagsstrukturer som bara krånglats till av en anledning; att förvilla och utnyttja kryphål för att slippa skatt och eventuellt tvätta pengar från den kriminella världen. I denna katt-och-råtta-lek mellan företag och skatteverk växte regelverken i rasande fart vilket i slutänden resulterade i att även småbolag måste sätta sig in i och rätta sig efter dessa regler. Men det var bara politiker och klåfingriga byråkrater som fick ta smällarna för den ökade byråkrati det medförde, och förstås de själva inom poliskåren som hade svårt att få till fällande domar i ekonomiska härvor. Frustrationen kunde ibland vara tärande.

Hon la sig i soffan och tittade upp i taket. Ljuset från surfplattan slocknade och det blev mörkt och tyst. På avstånd passerade en buss. Tankarna gled vidare och hon hamnade snart nere i Hemlösa. Hur det gick för Janne? Han verkade trevlig men nog var de för olika? Att flytta till sydöstra Öland, kändes heller inte aktuellt. Hon hade varken tid eller lust med ett förhållande nu. Sen förbannade hon sig själv, varför skulle hon alltid börja planera giftermål och barnafödande så fort hon så mycket som pratade med en intressant kille? Hon rullade över på sidan och drog upp knäna mot kroppen, hittade filten med ena handen och drog den över sig. Sent omsider kom sömnen med drömmar om gnuer hoppande omkring på en savann som var misstänkt likt ett alvar.

19

Stina började närma sig de trettio och hon var väl medveten om att många tyckte hon var märklig liksom att många var oförstående inför det liv hon levde. Kanske för att ingen egentligen visst vad hon hade för sig. Att bo med sin gamla släkting Greta var inget som besvärade henne, tvärtom de var ganska lika på det sättet att de gärna skötte sig själva. Greta hade haft problem med psyket till och från och behövde ibland hjälp med att komma ihåg sina mediciner men annars var hon ganska cool för att vara så gammal.

Stina hade lärt sig en sak här i livet den hårda vägen: Antingen kämpar man emot eller så accepterar man och utnyttjar förändringarna till sin fördel. Hon hade gjort det senare och lyckats så mycket bättre än någon i byn hade en aning om. Hon hade lite av den där allt-eller-ingen-mentaliteten och gick verkligen in för det hon gjorde. Det gick kanske väl långt mellan gångerna när hon faktiskt utförde något men när det väl hände, ja då gjorde hon ordentligt. Hon hade också alltid varit duktig på att lyssna på andra och ta åt sig av goda råd. Särskilt de hon fått av sina sedan många år avlidna föräldrar: Mamma, iförd sitt förkläde och viftande med stekspaden: *Man måste lära sig av andra. När livet blir svårt och det sker saker man inte kan göra något åt kan man välja att kämpa emot och bli olycklig eller acceptera och vända det till något gott. Sanna mina ord, min flicka.* Och pappa, alltid i sin arbetsoverall och skitiga keps, kliande på sitt yviga skägg och lågmält uttalat sina klokheter, han hade heller aldrig varit mycket för småprat: *Min flicka, man ska alltid uppträda sportsligt. Det är viktigt.* Alltid med en avslutande nickning, som om han var imponerad av den vishet han just formulerat. Pappas idol hade varit tennisspelaren Mats Wilander och otalet var gångerna Stina fått höra hur han i en viktig match rättat domaren med att en boll han vunnit faktiskt hade varit innanför linjen och därmed förlorat poängen. Stina hade tyckt det var lite märkligt att det fått sådan uppmärksamhet eftersom det skulle vara själva innebörden av att agera sportsligt.

Men livet hade lärt henne att det mesta som rörde ära och godhet bara var floskler, alla fuskade så fort man fick tillfälle. Åtminstone om man skulle komma någon vart i samhällshierarkin. Hon hade lärt sig läsa innan hon börjat skolan, det var något av ett mysterium hur hon lyckats med det för varken hennes mamma eller pappa hade haft något läshuvud och i ärlighetens namn inte ansträngt sig särskilt mycket för att hon skulle lära sig

läsa heller. Men Stina hade plöjt Fem-böckerna i rasande fart, förlorat sig Narnias garderobsvärld och blivit uppslukad av Tolkiens äventyr i mycket tidig ålder. Sedan hade hon slutat tvärt. Det var helt enkelt inte roligt längre. För att sedan börja igen efter några år, lika intensivt och uppslukande som förut. Och så var det med det mesta. Utom det som var tråkigt. Och det var det ganska mycket som var. Påtvingade läxor. Hjälpa till hemma. Fixa på gården. Utom ibland, när det var kul. Då var det förstås jättekul. Men bara när hon själv kände för det. Och det gjorde hon sällan när någon annan talade om för henne att något borde utföras. Men bortsett från det så lyssnade hon gärna på goda råd från dem som visste bättre. Problemet var att det inte fanns så många som just visste bättre än hon själv.

Stinas personlighetsdrag var förstås inget som passade in i skolans värld och hon hade blivit allt annat än lärarnas favorit eftersom hon sällan gjort vad hon blivit tillsagd. Men påtagligt ofta hade hon gjort exceptionellt bra ifrån sig på proven ändå vilket lett till att hon hade anklagats för fusk, vilket i sin tur gjort hennes föräldrar ledsna och naturligtvis gjort henne själv deprimerad. Det var också då hon hade börjat ana hur saker och ting fungerade här i världen: sanningen verkade mest vara relativ, det var alltid domaren som dömde och så länge ingen såg något var det helt okej att fortsätta fuska. Blev man upptäckt var det bara att be om ursäkt och ta sitt ansvar. Vad det innebar verkade mest bero på var i samhällshierarkin man befann sig. Problemet var att hon än idag inte riktigt kunde avgöra vem som var den där domaren som skulle döma. Var det radio och teve, sociala medier, domstolen eller byborna?

Men det fanns, som hennes mamma sagt, två alternativ, kämpa emot eller acceptera. Längre hade hon varken gjort det ena eller det andra utan bara flutit med medan världen tyckt att hon var en lat, om ändå märkligt läraktig liten flicka. Under högstadiet i Mörbylånga fick hon också lära sig hur ens intelligens mest verkade bero på varifrån man kom: som den bonnläpp från ödsliga sydöstra kanten av Öland hon var placerades hon genast i division sju i ögonen hos stadsborna från det myllrande Färjestaden med flera tusen invånare. De som i sin tur var mindre intelligenta än de upplysta människorna i Kalmar på andra sidan bron. Och det var förstås ingenting med den briljans som rådde uppe i hufvudstaden. Lantisar var helt enkelt lite dummare än de som handlade på NK och betalade en månadslöner per kvadratmeter för sin bostad. Någon högt uppsatt politiker hade till och med sagt det på teve och då var det väl sant. Hennes storebror Stefan verkade inte bry sig så mycket, nästan så att han accepterat att han var lite dummare än övriga befolkningen och han hade aldrig haft några andra planer än att ta över gården efter mamma och pappa. Men tidiga morgnar och att klafsas runt i gytta och koskit var inte Stinas grej. Men vad skulle hon göra?

Gymnasiet fick öläningar gå inne i Kalmar. Stefan hade valt fordonstekniskt och gått ut med lagom betyg efter en alldeles lagom arbetsinsats. För Stina hade det blivit annorlunda, hon hade valt fyraårigt teknisk på Lars Kagg-skolan. Till en början var det skoj men det hade snart gått som det brukade: tempot hade varit för lågt i de roliga ämnena och mycket hade blivit ganska ointressant i längden. Matteboken hade hon snart räknat igenom och hon behövde inte många dagar för att läsa ikapp det som hon missat på lektionerna, som hon därför började skolka ifrån. Men så småningom hade även utmaningen i att läsa på så lite som möjligt men ändå klara proven blivit ganska tradig. Och när mamma börjat bli dålig hade inget varit roligt. Inget. När bröstcancern tog hennes liv så hade även Stina gett upp det mesta, inklusive gymnasiet och därmed blivit helt oanvändbar i det moderna samhället.

På något sätt hade den värsta sorgen bedarrat, kanske hade det påtvingade jobbet på gården hjälpt till att skingra tankarna? Det hade under alla omständigheter hjälpt henne på traven i att söka sig till något annat. Hos Arbetsförmedlingen hade hon förklarat sina färdigheter med matematik och datorer men, som tjänstemannen sagt med medlidsam röst och sorgsen blick, det var inte så det fungerade. Utan bevis, inget jobb. Och bevisen i det här fallet var betygen hon inte hade.

Arbetsförmedlingen hade i alla fall lyckats få in henne på ett av Sveriges mer framgångsrika teknikföretag, Johanssons Mekaniska AB, alldeles utanför Kalmar. Men att stå vid ett löpande band i en jättefabrik var kanske inte det mest lämpliga jobbet för någon som vägrade följa IKEA:s instruktionsmanualer av enda anledning att hon var nyfiken på hur det blev om man gjorde det annorlunda. Snart hade hon också upptäckt att vissa moment i monteringen var omständliga och hon hade förvånats över att ingen gjorde något åt saken. Hon nämnde saken för en kollega men det var ingen som brydde sig och som vanligt tänkte hon då att hon fick väl göra det själv. Utan att vare sig berätta för någon eller ta ut någon lön för mödan hade hon stannat kvar efter sitt skift och smitit in i utvecklingsverkstaden, hon hade hamrat och skruvat, svurit och bankat lite till men snart hade hon byggt en makapär som löst ett av problem hon tyckte fanns på monteringslinjen.

Stina kunde fortfarande skratta när hon tänkte tillbaka på det där mötet med Arbetsförmedlingen efter hon hade beslutat sig för att skita i allt på Johanssons Mekaniska AB. Hon älskade att se scenen spelas upp som en film i hjärnan:

”Va? Sa du upp dig? Inger du vilken chans du fått? Utan gymnasiebetyg dessutom.” Den äldre tjänstemannen på andra sidan skrivbordet hade haft svårt att kontrollera sig. ”Och du slapp till och med undan golvet och fick börja på deras utvecklingsavdelning.” Mannen hade lutat sig framåt mot Stina som varit fullt upptagen med att skruva isär en penna hon hittat på

skrivbordet. ”Det är alltså ett av Sveriges mest framgångsrika företag. Ett av de bästa i världen. Teknik.”

Pjong. Pennans fjäder hade flugit iväg som en projektil genom rummet och båda hade följt den med blicken. Sedan hade tjänstemannen fortsatt att stirra på Stina.

”Nä.”

”Nej, vadå?”

”Jag sa inte upp mig. Jag gick bara inte tillbaka.”

Det var faktiskt sant, men Stina tyckte än i dag att de hade kunnat skylla sig själva. Hon hade fått börja vid de löpande banden men sedan effektiviserat tillverkningen helt på egen hand men det hade inte lett till stående ovationer från företagets sida, snarare tvärtom. Frågorna hade haglat: Hade hon jobbat övertid utan tillstånd? Hade hon snickrat ihop en tidsplan och förankrat den i organisationen? Det hade tydligen funnits rutiner för hur förbättringsarbete och även problemlösning gick till, och Stina hade brutit mot dem alla. Att det lett till en bra lösning hade inte riktigt varit poängen här, utan mer en fråga om likformighet. Hur skulle det se ut om alla medarbetare hade uppfört sig som hon, det skulle bli total kaos och ineffektivt. Stina hade kippat efter andan av kritiken men med ens insett att det också varit enda tillfället hon haft en klar målsättning sedan hon kommit dit: att ta sig därifrån så fort som möjligt. Och hon hade löst det på enklast möjliga vis och promenerat därifrån. Tjänstemannen hade vid det laget fått en rosaskimrande ton i ansiktet och nästan exploderat när Stina hade fortsatt:

”Och nu vill jag ha pengar.”

”För att du avvikit från jobbet utan att ens meddela din arbetsgivare?”

Hon hade bara ryckt på axlarna.

”Tja, såndär A-kassa, typ.”

”Du ... du ...”, tjänstemannen hade viftat med armarna i luften som han velat flyga därifrån medan han kämpat med att få luft. ”Det är inget man bara får, unga dam.” Det sista hade han sagt med en förvriden grimas.

”Deras förre vd fick ju en tio miljoner för att sluta i förtid för att han inte lyckats med sitt jobb, så jag tänkte ...”

Hon hade inte hunnit avsluta meningen innan en ljudlig duns avbrutit henne. Tjänstemannen hade drämt en blankett i bordet och viftat med fingret åt Stina.

”Du kan börja med att skriva in dig som arbetslös. Gå hem och fyll i den här. Nittio procent klarar inte av att fylla i den rätt så du kanske ska börja i tid.”

Hon hade tänkt att det var siffror som borde lett till att blanketten gjordes om men insett att det inte var läge för att ge konstruktiv kritik. Hon hade dessutom inte haft några planer på att fylla i den. Samhället hade visat sig vara till för strukturalibaner och folk som inte kunde tänka själva utan böjde sig för maktlystna idioter. Tjänstemannen hade inte gillat hennes attityd, men det var å andra sidan ömsesidigt. Stina hade gått därifrån och visslat i korridoren med en märklig känsla av frihet.

Men det var svårt att komma runt det faktum att man behövde pengar för att leva. Arbetet på gården därhemma var ibland ganska okej men också ganska jobbigt. Återigen blev frågan vad hon skulle göra aktuell.

Hon hade tagit sina föräldrars råd om att lära sig av andra och särskilt iaktta de som lyckades här i livet. Naturligtvis hade hon även följt hur det gick för Johanssons Mekaniska AB utan henne. Företaget hade inte lyckats förvalta sina astronomiska vinster till något ny teknologi eller produkt (det hade knappast förvånat henne) men det var inget som ägarna verkade ha tyckt vara särskilt bekymmersamt, snarare tvärtom då de belönade sin ledning, med Johan Leifsson i spetsen, vars bonusar hade samma verklighetsförankring som Snövit och de sju dvärgarna. Och snart hade varslen börjat hagla.

Hon hade funderat över detta medan hon motvilligt skötte sysslorna på gården. Hon hade dragit slutsatsen att ett nederlag var bara ett nederlag om man betraktade det som ett nederlag, det fanns alltid en möjlighet att se saker från en mer passande vinkel och såg till att andra fick ta de stora smällarna. Det gällde bara att kunna uttrycka det på rätt sätt. Riskmitigering. Med dagens moderna ekonomiska utsnitt var det heller inte särskilt svårt, det fanns siffror och uppföljningar på allt, det var bara att plocka ut det som var användbart i ens eget syfte. Det var så man gjorde. Domaren dömde.

Efter en del sökande på nätet hade hon börjat ana ett mönster. Gary Cohn, en av de högsta Wall Street -hönsen på investmentbanken Goldman Sachs hade inte tagit sig in där via sina gedigna meriter. Han var dyslektiker och hade, enligt egen utsago, dessutom inte en susning om vad aktier och optioner handlade om men ändå lyckats lura till sig en tjänst i företaget genom vackert snack och spelad professionalitet. Sedan hade han arbetat sig uppåt och hade mer pengar än bönor som odlades på hela Öland. Stina hade hittat ett antal historier om folk som lyckats satsa lånade pengar på börsen och blivit rika som troll. Stockholmar'n verkade vara en av dem. Det kunde väl inte vara sådär jättesvårt med finansindustrin funderade hon? Det kanske vore värt att testa? Problemet var att hon fortfarande behövde pengar att starta med och hon misstänkte att en fattig bonläpp från Hemlösa by knappast skulle få lån av en bank för att spela på börsen med. Hon hade funderat på om hon inte kunde pantsätta sin

pappas traktor eller rent utav att iscensätta en stöld av några kossor men det hade fallit på att det lät ganska jobbigt. Och fanns det egentligen en svart marknad för kor?

Hon hade i alla fall börjat med de besparingar hon ändå hade och det hade naturligtvis visat sig vara betydligt svårare än det hade verkat. Man blev inte miljonär över en dag. Men hon var läraktig och insåg att hon behövde ändra strategi innan hon gjort av med alla pengar.

Till slut hade hon lyckats ganska bra, främst på grund av att hon hade blivit duktig på att hitta information om företagen. Inte alltid på ett etiskt riktigt sätt, inte särskilt ofta om hon skulle vara ärlig, men det var effektivt att kunna gå in på företagens egna datorer och läsa vad som skulle hända. Ändlösa studietimmar på obskyra internetsidor började ge utdelning. Till slut hade hon kunnat ge bort gården till brorsan som fick driva den på egen hand och själv köpt ett av de övergivna husen i byn och renoverat det. Mest på insidan för att inte skylta med sin rikedom, hon visste vad avundssjukan kunde göra med folk. Men det var inte många som brydde sig mycket om henne. Det hade det aldrig varit och hon hade aldrig varit särskilt social av sig så det passade henne utmärkt. Hon hade tillräckligt med vänner på nätet.

Nu satt hon på altanen och tittade ut på gräsfältet utanför tomten. Strån som böljade i vinden. En sånglärka drillade i skyn. Hon hatade dem, ljudet påminde henne bara om ännu tidigare morgnar och jordgubbsplockning under en stekande sol. Barnarbete under slavliknande förhållanden enligt Stina. En unges förbannade plikt om du hade frågat hennes bortgångne far eller för all del hennes bror Stefan. Medan sånglärkans envetna läte ersattes av ett lika irriterande pipande från en gulsparv bröt solen igenom molntäcket och hon märkte att den inte alls stod i öst, det var inte alls morgon utan eftermiddag. Hon hade vänt på dygnet. Igen. Det hade varit en hård spel natt och hon hade somnat framför datorn. Det var inte första, och med all säkerhet inte sista, gången heller.

”Så det är här du är?”

Stina ryckte till av rösten, hon hade inte hört att hon fått sällskap. Greta slog sig ner vid bordet och de satt tysta ett tag.

”Det verke som att kommunen kommer tvinge Oskar och Elsa att sälja sin stuga nere vid hamnen.”

Stina tittade på den gamla kvinnan som såg märkbart tagen ut. Trots sin ålder brukade Gretas blå ögon alltid utstråla energi men så var inte fallet nu. Hon höll ett gulnat kuvert i handen. Texten utanpå var gammalmodig och snirklig bläck som på ett pergament från forntiden.

”Vi måste göra nåt, Stina!”

”Åt vad då?”

”Det som händer.”

”Med strandprojektet, menar du?”

Greta nickade tankfullt med blicken fäst ut mot Alvaret och berättade om det hon hört stockholmar'n säga. Om det stämde verkade Oskar och Elsas stuga var det enda som hindrade en snabb start av projektet. Kommunen verkade redan ha gjort upp planerna och bara de orden fick Stina att luta sig framåt och spetsa öronen. Hon brydde sig egentligen inte särskilt mycket om förändringarna i sig, det var mer hur samhället fjäskade för den arrogante jäveln och hunsade de bofasta som fick pulsen att slå. Hon tyckte fortfarande att hon hade en fjäder oplockad med samhället.

”Du ska få hjälpe mig, Stina. Med di däringa datorerna.”

”Något särskilt du tänker på?”

Greta vände blicken mot Stina och det var som om någon satt fyr på elden i hennes blick igen. Jo, Greta hade en plan. Hon fingrade på brevet hon kommit med och började berätta om saker i det förgångna som Stina inte hade haft en aning om. Det Greta hade tänkt sig var långsökt. Mycket långsökt men likväl var det en plan. Och faktum var att Stina skrattade när hon hörde den. Och när hon kände så skulle det bli som vanligt, de visste både Greta och Stina, hon gjorde inget halvdant, antingen var det fullt ut eller inte alls. Det skulle utan tvekan innebära en del handlingar av tveksam etisk natur men det var inget som bekymrade henne. Kanske snarare tvärtom. Det var domaren som dömde och fick han inte reda på saken var det inget fel begånget. Ansvar behövde man bara ta om man blev påkommen. En devis som många framgångsrika människor verkade leva efter om det så var medelsvennar, idrottsstjärnor, politiker eller näringslivstoppar.

20

Enstaka bilar stod på grusparkeringen framför Hemlösas gamla hembygdsgård. Några cyklar stod lutade mot väggen vars färg försvunnit i flagor och blottade en grå träfasad därunder. Där inne rådde en tryckt stämning, de flesta av byns invånare var samlade, några satt tysta på de rader av pinnstolar som ställts upp i aulan, andra stod och tittade ut genom fönstret. Ingen visste vad som egentligen väntade.

Efter det att planerna på att förvandla hela deras närområde till en turistfälla kommit ut var det mer än bara mäsken som börjat jäsa på allvar i stugorna. Det som tidigare bara varit obehagliga rykten hade visat sig vara en fullt möjlig verklighet i en snar framtid. Byborna hade närapå mangrant börjat uppvakta de lokala politikerna och efter mycket om och men hade kommunen lovat att ge dem en ordentlig informationsträff om vad som var på gång. Alla partier hade först bett dem vänta tills efter omröstningen i fullmäktige innan något var bestämt men då skulle det vara för sent.

Det var en liten seger att de nu skulle få sitt informationsmöte men det var fler än Janne som kände sig uppgivna. Vem brydde sig om vad några fattiga lantisar tyckte? Prospektet hade säkert redan hunnit så långt att det var snudd på omöjligt att backa och prestige och ideologi hade tagit över allt förnuft hos de styrande. Var det inte så det brukade fungera? Kvarnarna malde på.

Inbjudan som gått ut till dem alla hade varit diffus och innehållit klyschigt babbel om kommunens nya satsningar på jobb och utveckling av bygden. Bortsett från det som hade nämnts om strand och hotellbygge under den webbsända debatten i fullmäktige gick rykten om att det skulle byggas fabriker, det skulle borrar efter naturgas eller brytas uran. Saker det å andra sidan spekulerats om länge då företag fått tillstånd att provborra efter gas i trakterna men det var flera år sen nu. Alla var förstas övertygade om att det var stockholmar'n som låg bakom alltihop och det hade pratats om att bränna ner hans förbannade herrgård. Men ingen var ju helt säker och ingen hade vågat ta steget. Ännu.

Janne visste inte vad han skulle tro, men tankarna hade malt oupphörligt under promenaden bort till hembygdsgården. Han oroade sig mest för vad det skulle innebära för hans framtid som yrkesfiskare. Att bo mitt i ett turisthav med hotell och bungalows var inget som tilltalade honom även om han skulle kunna bo kvar i trakten. Han tittade på klockan och insåg att han var sen, motviljan att gå dit hade fått honom att vänta in i det sista med att ge sig

av. Han visste att Elsa valt att stanna hemma då hon inte stod ut med att traktens enda politiker, kommunchef Brita Degato, var den som skulle hålla i taktpinnen och att det framkommit att planerna skulle innebära ett kraftigt intrång på deras marker, deras stuga låg mitt i vägen för allt och ingen trodde längre att grannfejden med stockholmar'n var en tillfällighet. Inget var bestämt men Janne hade tolkat det som att Elsa inte orkade få reda på sanningen inför alla som skulle vara där. Oskar gick förstås inte heller dit, han hade förmodligen inte ens en aning om att det skulle hållas ett möte, men han hade gjort som Elsa sagt även om han vetat. Och han var hur som helst inte intresserad av förändringar. Det var bra som det var. Om man bortsåg från stockholmar'n och hur regeringen skötte sig, oavsett vilken version som avsågs. Stockholmare och politiker var som grupper betraktat mest av ondo hur man än vände och vred på saken. I hans värld var det i princip ändå samma sak numera, huvudstadens bekymmer var allt som räknades.

Det knastrade i gruset bakom Janne och en vit, ny BMW rullade in. Brita Degato, konstaterade han och skyndade på stegen, det var inte en människa han ville träffa på tu man hand. Bakom sig hörde han hur bildörren öppnades och från trappen hörde han en kvinnlig röst han först inte riktigt kände igen:

”Vilken fin bil. Inte helt gratis, men *Exclusive Leasing* kan ge flexibla villkor har jag hört.”

Det var Stina. Denna gåtfulla tjej som mest framstod som en harv eller traktor – en naturlig del av vardagen men inget man egentligen la märke till. Degato såg först ut att haja till men intog sedan en föraktfull min och ignorerade aktivt den unga Stina som inte verkade ta åt sig. Hon bara log och gick in i lokalen.

Det dämpade sorlet hördes genom den öppna entrédörren innan Janne kom in. Han hälsade på dem som la märke till honom men kände inte för att prata och gick och satte sig på bakersta raden där han snart fick sällskap av Stina. Båda undvek att ta ögonkontakt eller inleda något småprat.

Det såg ut som de flesta redan hade kommit. Ett trettioital bybor, några stod i grupp, andra satt på stolarna framför den något förhöjda scenen. Genom fönstret såg han hur Brita var på väg in i sällskap med en yngre kvinna som parkerat sin Audi jämte Britas bil. Den yngre kvinnan bar prydlig business-dräkt och höll något plakatliknande i händerna. Ytterligare ett par bilar rullade in. Fler politiker, konstaterade han. Han korsade armarna över bröstet som för att stänga inne oron över vad som väntade. Eller stänga ute det som han inte ville höra. Det tisslades och tasslades. Luften kändes elektrisk.

När dörren stängdes och politikerna anträt scenen tystnade det i lokalen. Det gick inte att avgöra vilka som var mest nervösa, de på scenen eller deras åhörare. Bortsett från Brita, hon såg i det närmaste upprymd och glad ut. Hon var den typen av människa som tog plats var hon än befann sig, det var i alla fall så hon uppfattade det själv. Hon var solen i planetsystemet och alla ville vara på rätt avstånd ifrån henne för att få en behaglig tillvaro. Nu sprack hon upp i ett leende när hon såg att folk tittade på henne. Sa något sliskigt om hur kul det var att se alla igen. Skrattade. Hyllade hemtrakterna hon lämnat. Hon bodde i Kalmar numera trots att det inte tillhörde kommunen hon styrde. Log igen. Glättigt som ett amerikanskt jävla konvent där Brita manade sina lärljungar, sina lamm, att ta del av hennes saliggörande budskap, tänkte Janne och var nära att lämna lokalen men stirrade istället ner i golvet.

Brita tog sig fram till talarpodiet på scenen följd av den yngre kvinnan i findräkten. Brita harklade sig teatraliskt. Med en ljudlig stämma började hon berätta hur allt det där fina med hemtrakterna förbyttes mot mörker när hon beskrev hur illa ställt det var med allt: arbetslöshet, utflyttning, ansträngd vård och omsorg, butiker i konkurs och knappt inga barnfamiljer som bodde kvar. Många i publiken skruvade på sig, det var svårt att helt förneka det hon sa men det var inte kul att få det upptryckt i ansiktet, ungefär som att de var en bunt lantisar som inte hängde med när världens ekonomi skenade iväg utom kontroll.

Sen kom det. Brita hade förstås lösningen. Hon gjorde en konstpaus samtidigt som hon vände sig mot sin yngre medarbetare som hon förstås inte presenterat, det här var Britas show. Stolar skrapade mot det gamla parkettgolvet, någon harklade sig och utifrån hördes måsar käbblas. På scenen stirrade miljöpartisten ner i golvet. Sossen, tillika den gamle fackpampen från Mörbylånga, satt med armarna i kors och skrevade med benen. Janne märkte hur han knöt händerna.

Brita nickade till sin kommunikatör som vände på plakatet. Janne gjorde som alla andra och försökte med kysande ögon se vad det var. En karta, uppenbarligen över deras kustremsa. Kvinnan tog fram ytterligare en plansch som föreställde en beach med leende vackra människor som solade, leende vackra människor som spelade volleyboll, leende vackra människor som drack drinkar runt en pool, leende vackra människor som åt på en fin restaurang, bodde på ett stort hotell med havsutsikt, leende vackra människor som spelade golf. Inga kor, inga grisar, inga åkrar och inga fiskebåtar. Det blev knäpptyst. Brita såg ut som hon höll på att spricka av stolthet. Det verkade som hon tolkade den elektriska stämningen i lokalen som känslor av förväntan och spirande framtidshopp.

”Vi ska locka hit det segment som Öland saknar, de människor som vill ha kvalitet och är beredda att betala för det. Mina vänner, vi ska skapa tillväxt, jobb och välfärd.”

Av minen att döma verkade hon förvänta sig stående ovationer men det var knappast därför människor reste sig och höjde sina röster.

”Var är våra hus?”

”Vart ska vi ta vägen?”

”Din galna häxa.”

Brita log och svarade:

”Jag förstår att ni blir oroliga. Men tänk så här, norra Öland har tagit hand om alla turister och tjänar massor på det medan vi på sin höjd har fattiga vandrare ute på Alvaret. Ja, och Eketorps borg kanske. Det är förstås vackert och fint på alla sätt men det är inget vi kan leva av. Mina vänner, det är ett rejält marknadssegment som saknas på den här ön och vi ska se till att det kommer hit. De har dessutom makt att se till att pengarna letar sig hit.” Hon log förnöjt. ”Och det innebär jobb. Inkomster. Bättre skola, vård och omsorg.”

”Ni kan för i helvete inte bara köra bort oss”, skrek någon.

”Oskar och Elsas marker finns inte på kartan”, sa Janne högt. ”Och ingen fiskehamn.”

Röster instämde i en kör. Någon ropade till bygdens socialdemokrat:

”Men du Patrik, du om någon måste väl ändå stå på vår sida.”

Den fete sosse-fackpampen som Janne bara kände till utseende reste sig och tog till orda.

”Det är förstås ohyggligt svåra beslut att fatta, Jag har, som ni säkert vet, i hela mitt liv jobbat för folket på golvet, de som gör det riktiga jobbet och det är vad som driver mig fortfarande. Vi inom Socialdemokraterna håller på att se över förslaget, Alliansen har naturligtvis sett till att vi fått underlaget i sista stund. Hade ni röstat annorlunda så hade även er framtid sett annorlunda ut.” Han blängde på Brita som skakade på huvudet i en nedlåtande gest och sa:

”Då hade kommunen varit ytterligare några steg närmre konkurs efter år av vanstyre.”

”Nu är det knappast vårt fel ...”, började Patrik men någon i publiken avbröt honom med en upprörd stämning:

”Sluta bete er som bäbisar i sandlådan, vad kommer hända med oss? Berätta var ni sossar står Patrik.”

”Som jag sa, vi får återkomma i frågan när vi tagit del av detaljerna. Men det *kan* leda till jobb och jag är övertygad om att detta *kan* leda till något bra. Efter regn kommer sol, men det förutsätter ett gediget ledarskap från kommunens sida och där finns det som ni vet stora brister idag.”

”Vilket jävla skitsnack, det är bara de rika förbannade kapitalisterna som kommer tjäna på detta medan vi skyfflas undan som koskit. Är det stockholmar’n som ligger bakom?”

Centerpartisten reste sig:

”Det kommer ge en rejäl skjuts för alla småföretagare. Se möjligheterna.”

”Vi står eniga bakom det här svåra beslutet”, sa Brita. ”Alla partier i kommunfullmäktige.”

Den tanige miljöpartisten i hemstickad tröja viftade med handen i luften.

”Det stämmer inte riktigt.”

Brita himlade med ögonen. Hon tänkte lägga till att alla partier med förankring i den ekonomiska verkligheten var överrens, alla *riktiga* partier var överrens. För så var det, till och med sosse-Patrik och Sverigedemokraterna hade fallit till föga även om Patrik nu inte vågade ta ställning officiellt. Miljöpartisten reste sig och började prata med darrande röst:

”Vi tycker inte att det är en bra idé detta.

”Högre. Vi hör inte.”

Mannen pillade på tröjkanten, harklade sig och fortsatte i ungefär samma tonläge.

”Vi vill skydda området. Till exempel finns den hotade alvarlarvmördaren”, han strök sig över håret, ”ja, det är en skalbagge alltså, bara en bit härifrån.”

”Är du inte riktigt klok?” hördes från publiken. ”Vi är alltså mindre värda än en förbannad insekt?”

”Nä, det var ju inte så jag menade.”

”Var ska vi ta vägen?”

Nu var det folkpartisten som tog till orda:

”Det ska byggas nya lägenheter nere i Mörbylånga där ni får förtur. Ja, om ni vill flytta förstås, det kommer ju bara att beröra ett par hus.”

”Enligt kartan kommer vi få nakna badande tyskar inne på altanen om vi stannar.”

”Det är ju vattenbrist som det är nu, hur ska ni lösa det? Vi får ju för fan inte borra här. Gäller inte risken att få in bräckvatten i berget när det är riskkapitalister som borrar?”

”Vi ska bygga en avsaltningsanläggning. Det kommer bli bra.”

”Är det den där jävla stockholmaren som ligger bakom?” sa någon igen.

Nu steg Brita fram. Hennes min var barsk, som en matmor i skolbespisningen på den tiden då elevmedbestämmande inte hade uppfunnits.

”Det är ingen *jävla* stockholmare. Rudolf är en av Sveriges främsta entreprenörer. Det är han som *möjliggör* detta genom sina investeringar. Han har dessutom *skapat* förutsättningar som gjort att andra finansiärer hoppat med på tåget. Öppnat dörrar ut i världen.”

”Dörrar till skatteparadis menar du?” sa Janne. ”Och vad kostar det? Vad har ni lovat den här gången?”

”Vi förhandlar om det just nu. En utredning pågår.”

”Ni ska alltså rösta igenom skiten utan att veta?”

Brita tittade på klockan och skakade på huvudet och vändes sig till sin välklädda yngre kollega utan namn. Den unga kommunikatören rotade i sin stora men eleganta handväska och fick upp en packe med färggranna broschyrer och steg ner från scenen. Delade ut dem med darrande händer medan Brita passade på att förklara att hon var tvungen att springa på ett annat viktigt möte och försvann ut ur lokalen. Kommunikatören verkade trots sin utbildning inte helt övertygad i sin gärning och när Janne mötte hennes blick tyckte han sig ana ett rop på hjälp, det här verkade hon inte ha varit förberedd på och nu hade hon som bar ansvaret försvunnit iväg i sin alldeles för dyra bil.

Och det blev inget bättre. Han fick ont i magen av alla ickesvar men det var uppenbart vad som väntade. Rosaskimrande löften om en guldkantad framtid hade slagit klorna i kommunfullmäktige. Entreprenörer hade pratat omkull dem och skaffat sig subventioner de själva aldrig skulle kunna drömma om. Kommunen skulle betala miljoner i hyra i en evighet framöver, stå för avsaltningsanläggning och bygga vägar och fixa vatten och avlopp. Det sades inte rakt ut men det var förstås så det låg till. För pengar som han själv och bönderna i området skulle kunna investera i sina verksamheter istället för att ligga sömnlösa av oro om nätterna. Nu skulle riskkapitalister investera, varav en bråkdel var deras egna pengar, det mesta kom från andra investerare, vilket i sin tur mestadels handlade om lånade pengar som banken trollat fram ur tomma intet. Sen blev de daddade av den fattiga kommunen som stod för riskerna medan Janne och hans vänner skulle tryckas ihop i några jävla lägenheter i Mörbylånga. Det var fan inte klokt!

Det slutade i tumult och politikerna försvann därifrån med svansen mellan benen. Janne förblev sittande och såg på. Det knöt sig i magen. Sista ordet verkade inte vara sagt men eftersom alla partier, utom kanske eventuellt miljöpartiet och socialdemokraterna, verkade överens kändes framtidsutsikten inte särskilt munter. Han kastade en hastig blick på Stina. Av någon märklig anledning satt hon och log åt eländet.

När politikerna var borta kom byborna in aulan igen. Det var tyst till en början. Någon viskade svordomar. Spridda kommentarer som blev till ett sorl. Han hörde faktiskt några argumentera att det fanns en del positiva saker i förslaget. Många av byborna var arbetslösa och hade det knapert. Till slut sa någon högt:

”Hörrni, vad fan ska vi göra?”

Det blev knäpptyst. Det var bara måsarnas skrän som hördes utifrån.

21

Pensionärerna på Hemlidavägen tittade på sin armbandsur och spanade ut på gatan men det var tomt. Greta, hade passerat där vid niotiden varje förmiddag så länge de kunde minnas. I ur och skur. För somliga av dem sträckte sig minnet visserligen bara några dagar men för de allra flesta innebar det många år. Och de blev alla lite oroliga när hon nu inte dök upp.

Det gällde även Greta själv. Sett ur en modern produktionsstrategisk synvinkel utgjorde hon *the golden standard*, det mesta gick enligt givna rutiner och alla visste vad som förväntades komma från hennes sida. Men det hade sina problem. För på samma sätt som produktiviteten i västvärldens storföretag hade stagnerat med tiden kunde även Greta ha svårt att hantera situationer där hon var tvungen att ändra på beprövade rutiner. Hon gillade att acceptera saker som de var, på gott och ont. Men nu kände hon sig tvungen att vika av från sitt upptrampade promenadstråk och det gjorde henne orolig. Så till den grad att hon hört rösterna i huvudet igen. De var visserligen inte helt ovälkomna om de höll sig på en lagom nivå men hon var ändå rädd för att det skulle skena iväg utom kontroll som när hon varit ung. De hade i alla fall diskuterat vilket alternativ som var bäst och gemensamt kommit fram till att det nog kunde vara värt att avvika från det vanliga just idag.

Greta var inte den nostalgiska typen men nu handlade det faktiskt om att allt som varit hennes liv skulle skövlas bort. Därför hade hon nu svängt vänster istället för höger i början på sin dagliga promenad och livet hade förvandlats till ett litet äventyr där hon snart hoppades få ett finger med i projekt Solig Framtids händelseutveckling. Det var så de kallade det på kommunen enligt Stina. Själv hade hon inte orkat gå på informationsmötet.

Hon kom in på en liten stig som följde en av öns alla stenmurar. Vårsådden hade börjat gro i Oskars åker på andra sidan. En gulsparv satt i en buske och räknade till sju på sitt karaktäristiska sätt, det påminde henne om barndomen, tiden innan hon började tänka så där mycket att det blev fel i hela kroppen och alla tyckte hon var konstig.

Hon nådde hörnet på åkern och vilade en stund innan hon svängde av där stemmuren tog slut. Elsa och Oskars gård låg framför henne. Kajorna väsnades i kastanjen och en ko råmade. Den svaga lukten av koskit blandades med jord och damm, för henne var även det liktydigt med barndomsminnen och en känsla av trygghet. Hon hörde en traktor närma sig samtidigt

som hon klev in på gårdsplanen. Elsa dök upp från bostadshuset och sken upp när hon såg henne.

”Nämen hej Greta, kommer du på besök?”

Samtidigt for Oskar in med sin traktor på gårdsplanen så dammet yrde. Han stängde av motorn och öppnade dörren men satt kvar. Stirrade på Greta, pillade sig på näsan och levererade en rejäl loska på marken.

”Ser man på, man. Är det inte tokkärringen som är här?”

”Oskar”, sa Elsa medan Greta plirade mot Oskar.

”Tok kan du vara själv, du förstörde Johans gamle traktor men så skickade di mej på hemmet för det. Det förlåter jag dig icke och aldrig.”

”Inte konstigt att de skickar dig dit som du svamler.”

”Oskar!” röt Elsa. ”Nu får det vara nog.” Både Oskar och Greta kunde vara långsinta så det räckte till månen båda två. Ingen skulle ge med sig, det visste Elsa av erfarenhet.

”Vill du ha kaffe, Greta?” frågade Elsa men hon skakade på huvudet.

”Nej, tack du Elsa. Min mage tåler inte mer än den redan fått. Men jag skulle behöve prate me er både två.” Hon kastade en sur blick på Oskar för att sen åter vända sig mot Elsa. ”Jag hörde att ni ska sälja den röda stugan där ner vid hamnen. Gun-Britts gamla hem.”

Oskar mumlade något innan han tryckte upp en rejäl prilla under läppen. Elsa skakade på huvudet och visade sen med ena handen att de kunde gå och sätta sig på bänken vid husväggen där det var lä. Greta stönade när hon satte sig ner med en lätt duns. Oskar satt kvar i sin traktor men det var på hörbart avstånd. Han var för stolt för att gå dit men för nyfiken för att låta bli att lyssna.

”Så ni ska sälja markerna te stockholmar’n då?” frågade Greta.

Elsa såg på henne med ögon som tycktes rymma både skräck och sorg. Hon började fingra på bordskanten. Det dröjde innan hon svarade och hon fick något glansigt i ögonen.

”Vad har du hört det?”

”Det går rykten, så det gör.”

Elsa verkade fundera och såg sen upp på Greta. ”Inte vill vi sälja inte, men vad ska vi göra? Det är inte stockholmar’n som vill köpa, det var till ett företag. Och kommunen hotar med att ta stugan ifrån oss ändå om vi vägrar. Till ett mycket lägre pris.” Hon tystnade med blicken fäst i bordet. ”Nog behöver vi pengarna allt, det är inte så herrans många år kvar tills vi inte orkar med längre.”

Det blev tyst. Till och med gråsparvarna i den intilliggande busken tystnade för ett ögonblick. Sen fortsatte Elsa: ”De ska komma alldeles snart.”

”Vilke då?”

”Kommunen och företaget som vill köpa vår tomt. Ge oss ett bud.”

Greta tittade ingående på först Elsa och sen på Oskar som tittade bort. Det var inget fel på stinginget i hennes blick, åldern till trots. Men om hon varit beslutsam på vägen hit hade hon nu börjat vackla. Trotsigheten mot Oskar hade stött på patrull i form av medlidsamhet med Elsa och hennes kval inför det som stundade. Men det här handlade trots allt om större saker än bara Elsa och Oskar. Det var hela bygden det handlade om. Hon fortsatte på den tänkta vägen:

”Inte kan man sälje nåt som inte är ens eget?”

Både Elsa och Oskar tittade frågande på den gamla damen.

”Vad gagnar du om nu, toka?” sa Oskar och blängde på henne.

”Nog vet du att Ing-Britt bodde där i stugan. Din mormor. Men det kanske du är för dum för att komme ihåg?” Oskars käkar malde och Elsa visste vad som väntade och skyndade sig att svara.

”Nog kommer vi ihåg det, Greta. Vi fick ju ta över stugan efter henne. Oskars mor skulle förstås haft den men hon hade ju gått bort. Men vad har det med saken att göra?”

Oskar tycktes inte hitta några ord men uttryckte sig så tydligt han kunde med ytterligare en spottloska.

”Nog vet ni då att det inte bare är att sälje huset. Det står i villkorena. Det måste ha sin tillåtelse av Sten Bockeman eller hans söner. Men det är förstås inget ni kan komme ihåg. Ing-Britts syster fick bruke stuga å markena när godsherren och Elvira försvann. Och jag har läst villkorena och vet hur de såg ut. Om Bockemansläkten dog ut så var det minsann te Hemlösas kyrkosamfund torpet skulle skänkas. Och skötes med Guds förlovade försyn.” Hon skrockade, kyrkan hade hon aldrig gett mycket för.

”Vad pratar du om, Greta?” Elsa såg på Greta och sen på Oskar som knep ihop näsan mellan tummen och pekfingeret och fäste blicken ut mot åkern.

”Nu ska mor inte lyssna på den gamle tokkärninga. Det är hundra år sedan, man. Det är vår fastighet och våre pengar. Finns inget å prat om.”

”Men finns det såna villkor?”

Tystnad.

”Svara nu Oskar?”

Greta njöt när hon såg hur han vred sig som en mask i traktorhytten. ”Är det inget du talt om för din käre fru, Oskar?”

”Det är som om att dra upp tio Guds heliga bud. Gammelt tjafs för att hålla oss i tukt och förmaning inför överheten. Godsherren är borta och tomten är vår. Och nu är det våre

miljoner för sautan.” Han spottade igen. Fortfarande med blicken på behörigt avstånd från kvinnorna.

”Jaså, du Oskar. Har girigheten gripe tag i dig nu. Som du gape på stockholmar’n.” Greta skrattade igen. Sedan vände hon sig till Elsa som såg förvirrad ut. ”Jo, nog är det så att det jag säger är riktigt och sant. Ni kan inte sälja utan tillåtelse.”

Elsa och Oskar stirrade på Greta och sen på varandra och tillbaka. Det riktigt syntes i deras ansikten hur tankarna for omkring där innanför.

”Nu ska vi inte ta och dribble bort våra pengar, mor. Lyssne inte på’na. Ho är tokig, det vet alla.”

”Oskar? Stämmer det och var finns pappret?” sa Elsa skarpt. Oskar fortsatte trycka ihop sin potatisnäsa och såg ut att fundera. Han hade aldrig varit en pappersmänniska och om inte Elsa hade koll på var det fanns var det inte troligt att *han* skulle ha det.

”Det vete sautan, man”, sa han sen tankfullt. ”Nog kanske det fanns nåt sånt men de är ju från tiden då dansken invaderade ön. Inge o bry sä om.”

”Oskar!”

”Om det inte ligger bland di andra papprena här i huset så vetefan om det inte ligger i stugan.”

Elsa gömde ansiktet i händerna och Greta undrade om hon hade börjat gråta.

”Och Arne fick åka in till sjukhuset”, sa Elsa och verkade jobba för att inte rösten skulle spricka. Arne var den jurist som många av byns egenföretagare använde sig av trots att han skulle ha gått i pension för länge sen. Att driva jordbruk var långt mer än att bara bruka jorden och sköta djuren. Återigen drabbades Greta av dåligt samvete, hon ville inte göra någon illa och Elsas våndor började bli för mycket.

Alla tre vände sig mot infarten när en bil svängde in. det var Jannes vita skåpbil med den glada torsken på sidan.

”Snällt av Janne att försöka vara till hjälp på mötet”, sa Elsa och log trött mot Greta som reste på sig.

”Det var inte meningen att vara elak, Elsa.”

Elsa log till svar och la handen på hennes. De hälsade på Janne och när tiden för mötet närmade sig gick Greta därifrån. Oskar försvann ut på åkern med sin traktor.

Det var med tunga steg hon tog sig hemåt men det var som hon trodde, Oskar visste mycket väl att det fanns ett avtal och dessutom verkade ryktena om att de hade bestämt sig för att sälja vara sanna, vilket lämnade vägen öppen för stockholmar’ns företag. Marmennill eller vad Stina hade sagt att det hette. Egentligen hade hon ingen aning om det där avtalet skulle

hindra någonting av det som var på gång. Innerst inne trodde hon inte det men det var ändå värt ett försök.

Det var Rut som berättat om avtalet mellan den gamle godsherren och deras familj angående nyttjanderätten av stugan och dess marker. Det var efter vårfesten hon letat fram Ruts gamla brev och förlorat sig i det förgångna, om deras drömmar och allt hemskt som hade hänt. Ibland saknade hon Rut så det värkte. Åtminstone någon som visste hur det var att leva förr och visste att uppskatta det överflöd som nu fanns. Men det var som det var med den saken. Tids nog var det över för hennes egen del också.

Väl hemma gick hon direkt upp till sitt torn och satte sig i fåtöljen och spanade ner mot Elsa och Oskars gård. Det stod tre bilar parkerade där som inte varit där när hon gått. Två nya, fina bilar och en mera alldaglig, hon hade aldrig haft varken körkort eller någon koll på bilmärken. När Oskars traktor kom infarande på gårdsplanen tog hon fram kikaren. Det tog ett tag innan hon förstod vad han höll på med. Men när hon väl insåg vad som var på gång kunde hon inte låta bli att skratta åt hans tilltag.

22

Kommunchef Brita gled fram i sin nya BMW på den närmast spikraka vägen över Alvaret. Den vita lacken glänste likt en juvel i kontrast till de grånade kalkstensmurar som kantade vägen. Hon mös i den skålformade lädersitsen och klappade sig själv på axeln för att ha lyckats ordna till detta pangerbjudande. Med sin kvinnliga list hade hon lurat upp dessa dåraktiga karlar på läktaren och priset hade blivit nästan löjligt lågt. Att leasa var dessutom fantastiskt behändigt, man behövde inte göra annat än att köra och tanka, blev det några problem var det bara att lyfta på telefonen. Men det var inga erbjudande som kom av sig självt, det gällde att kunna knyta kontakter och det var hon riktigt duktig på om hon fick säga det själv. Och det var väl ändå vad livet gick ut på? Genom att knyta kontakter drev man politik och det var så man gjorde affärer. Men det var inget som folk förstod sig på, det var ena konspirationsteorin efter den andra om hur korrupta de var bara för att råkade prata med representanter för näringslivet. Som om det var det privata som lurade det offentliga, hon kunde inte komma på ett enda fall där hon blivit lurad, däremot ett otal bevis på det omvända med orättfärdiga skatter och byråkratiskt krångel.

Men det var den vanliga socialistiska avundssjukan, så fort någon råkade lyckas nå framgångar skulle de tryckas ner. Och allra värst på att klaga var de lata och obegåvade som förutsatte att staten skulle ta hand om dem. Sossarna hade gjort Sverige till ett sjukt land där befolkningen förvandlats till ammande bebisar som inte kunde ta hand om sig själva.

Hon var på väg till Hemlösa ännu en gång. Hon hyste inga översvallande känslor för dess invånare då hon själv var uppvuxen i en grannby där det hörde till saken att man inte gillade varandra. Varför var oklart, men det var sedan gammalt och inget som behövde ifrågasättas. Traditioner och värderingar var viktigt. Naturligtvis gnällde byborna över det nya projektet och hon hade förståelse för kalabaliken som uppstått under informationsmötet, men det var fakta att bygden höll på att dö ut. Något var tvunget att göras och om det skulle ske någon utveckling var någon tvungen att ta de svåra besluten. Och det fanns ingen mer lämpad än hon för det när kommunens framtid låg i fatet. Enligt de framarbetade planerna skulle kommunen sälja sina fastigheter längs med vattnet till entreprenören och sedan ingick det i dealen att kommunen skulle betala hyra för marken i tjugofem år framåt med möjlighet att säga upp avtalet efter fem år om vissa kriterier inte var uppfyllda. Det var så man säkrade kvalitet, med tydliga regler och uppföljningar.

Men det fanns ett problem. Fastighet Hemlida 32:1. Den röda lilla stugan nere vid hamnen och den omgivande marken. Den låg mitt i alltihop och ägdes av Elsa och Oskar Svensson. Den galne idioten, suckade Brita för sig själv när hon tänkte på Oskar och såg fram emot att ge dem ett *offer they couldn't refuse*.

Hon skulle möta upp Ruppes advokat vid hans herrgård (det var något visst med att ha hamnat på smeknamnsrelationsnivå med en av landets rikaste människor), hon hade avrått den skicklige affärsmannen från att vara med på mötet personligen då det säkerligen skulle väcka mörka känslor hos Oskar. Köpet skulle också gå via ett företag som inte var direkt knutet till Ruppe själv, det hade han lovat. En av kommunens jurister skulle också delta men hon hade styrt undan pratet om att de skulle samåka, han skulle också dyka upp vid herrgården.

Hon skymtade snart den gula byggnaden på vänster sida, saktade in och svängde av utan att blinka, hon visste vart hon skulle. Bortsett från Ruppes två bilar stod där en klarröd Porsche, advokatens antog hon, och en skabbig Honda som hon visste vems den var. Kommunjuristen, disträare än ett skribordsunderlägg. De var samlade på trappen ihop med Ruppe och Jennifer, den lilla häxan som gift sig för pengar.

Brita kontrollerade frisyren och läppstift i backspegeln innan hon gick ut. De hälsade, småpratade om vädret innan de tog en snabb genomgång av det som väntade och tog sedan det självklara beslutet att alla åkte i varsin bil, någon kilometer på sin höjd. Brita fick medge att det kändes lite mäktigt att, som representant för landets styrande myndighet, rulla in i kortege med sin fina bil och en glänsande Porsche (hon tänkte bort Hondan) på Oskar och Elsas gårdsplan. En vit skåpbil stod parkerad vid ena ladan jämte en gammal Volvo och diverse jordbruksredskap. Men det var tomt på människor.

Efter att de parkerat bilen stegade Brita bestämt mot boningshuset men ryckte till när en flock kajor flög upp från ett träd under ett vansinnigt tjatter. De såg alla på flocken av fåglar som steg till väders för att sedan slå sig ner på ladans taknock en efter en. Brita skakade av sig känslan att ha hamnat i en Hitchcockfilm och klev upp på trappen, sträckte på kavajen, harklade sig och kontrollerade att de övriga två stod bakom henne, använde dörrklappen trots att det fanns en ringklocka.

Det var Elsa som öppnade, hon såg blek och nervös ut noterade Brita och även om hon insåg att det var morbitt kunde hon inte förneka en värmande känsla av makt inombords. Det luktade av kaffe och Elsa visade in dem till vardagsrummet som fick Brita att tänka *Herrejösses* med blicken fäst på vägpanelen i fur. *Som att ta ett par rejäla kliv bakåt i historien*. Efter att ha skakat hand slog de sig ner i en gammal hörnsoffa i grått skinn och samtidigt kom Janne, byns ende kvarvarande fiskare ut från köket med en köksstol i var hand.

”Oskar ville inte vara med”, sa Elsa och verkade inte veta vart hon skulle göra av vare sig händer eller blick. Hon och Janne slog sig ner på stolarna och såg nervöst på när det lades upp dokument på soffbordet.

”Jag ska gå rakt på sak”, sa Brita. ”Det är förändringar på gång i bygden som ni vet. Kommunen har för avsikt att utveckla denna del av kusten för att skapa jobb och tillväxt. Planerna, ja jag kan inte gå in på exakta detaljer idag då förslaget ännu inte röstats igenom i fullmäktige, kommer få bygden att blomstra, mängder med jobb kommer att skapas och ge tillväxt till hela södra delen av ön.”

”Vad pratar du om?” sa Janne med pupiller stora som tefat. ”Det behöver väl för fan inte röstas igenom för att ni ska få berätta vad det handlar om? Det handlar om att sälja en fastighet som varit deras i evigheter.” Han tittade på kommunjuristen som kastade en osäker blick på Brita men hann inte börja prata innan hon själv tog den bollen.

”Det där ligger över hans nivå” sa hon och syftade på juristen, ”och rent sakligt har det inte med saken att göra i det läge vi nu befinner oss i. Saken är den att kustremsan här ska göras om till en attraktiv strand och läget är så att er fastighet Hemlida 32:1 råkar ligga mitt i vägen.” Hon harklade sig och kom på att hon nog borde gå lite varsammare fram. ”Jag förstår naturligtvis hur jobbigt förändringar kan vara men det finns bara två lösningar på detta. Ru...”, började hon men avbröt sig i sista stund, det fanns ingen anledning att nämna Ruppes namn i det här sammanhanget. ”Företaget Aurvandil AB är berett att köpa er fastighet för en bra bit över marknadspriset.” Hon log åt den unge advokaten som dagen till ära klätt ner sig i uppknäppt skjorta och kostymbyxor även om den urtjusiga klockan på hans handled nog stack i ögonen på Jan och Elsa, tänkte Brita, men ändrade sig snabbt, för nej, de hade nog ingen aning om att klockan kostade mer än hundratusen.

Advokaten räckte fram ett prospekt till Elsa som tog emot det med en darrande hand. Hon var likblek i ansiktet och Janne la sin hand på hennes axel. Advokaten förklarade i korta drag vad det handlade om. Elsa sa inget. Protesterade inte men verkade ändå sorgsen, tänkte Brita. Men det var helt enligt förväntan. Janne stirrade på dokumentet med sammanbitna käkar, till synes oförmögen att säga något. Det blev tyst. Väggklockan tickade. Ute startade Oskar traktorn. Janne funderade på om han skulle gå ut och hämta honom men insåg att det mycket väl kunde sluta med att han plockade fram hagelgeväret.

”De kan inte göra så här”, tröstade han Elsa.

Återigen tänkte juristen säga något men Brita hann före.

”Jo, det kan vi. Om ni inte accepterar det här generösa erbjudandet kommer kommunen att exproprieras fastigheten.”

”Va?” stammade Elsa.

”Exproprierar betyder att ...”, började juristen.

”Kommunen tar över fastigheten”, sa Brita kort men kryddade med ett leende.

”Naturligtvis mot ersättning. Men det kommer vara mycket lägre än det erbjudande ni fått av Ru... Martin här.”

”Men ...” försökte juristen på nytt medan han till synes omedvetet strök hjässan med ena handflatan.

”Kom inte med teknikaliteter nu Johan, det är som jag har sagt. Det är det ni har att rätta er efter. Resten står där i.” Hon pekade på akten de fått.

Elsa snyftade till och satte ena handen för munnen. En tår föll på hennes kind. Men hon nickade ändå. Det var ett ja konstaterade Brita triumferande. Hon hade svårt för överkänsliga människor. Handhjärtan och snöflingor. De skulle alltid se saker och ting i svart.

”Såja, det är bara en fallfärdig stuga det handlar om, ni får självklart bo kvar här. Och se det från den ljusa sidan, ni får bra betalt”, sa Brita och reste sig. Hennes följeslagare gjorde detsamma men såg tveksamma ut. De hade nog förväntat sig något mer. Janne också. Men Brita fortsatte utan tecken till medlidande: ”Då vet ni vad som gäller, ni har fått information i dokumenten där. Fundera på saken till nästa vecka så fixar Martin och ni affären så slipper vi stökigheter. Alla kommer tjäna på det. Det är upprörande nu men med lite eftertanke kommer ni att hålla med.”

”Nu får du fan skärpa till dig, Brita. Är du helt galen? Jag kommer gå till polisen med det här, var så säker”, sa Janne. Elsa la handen på Jannes axel och skakade på huvudet.

”Gör det, kära du”, svarade Brita och gick mot hallen. Janne tycktes kippa efter andan och knöt båda nävarna så knogarna vitnade. Juristen och advokaten svansade efter Brita med märkliga uttryck i ansiktet. Janne såg dem gå medan Elsa bara satt och stirrade ut genom fönstret med tårarna rinnande nerför kinderna. De var först när hon hörde ett vrål utifrån trappen hon reagerade. Första tanken gick till Oskar och vad han nu hittat på, inte hade han väl plockat fram hagelbössan nu igen? Hon reste sig och följde efter Janne ut i hallen. En bekant lukt av urin och gödsel slog emot henne från den öppna dörren.

De gick ut på trappen och såg en gormande Brita och två ilska lagmän men en desto nöjdare Oskar sittande i sin traktor i färd att peta in en stor snus. Där bak fanns gödselspridaren monterad och den hade han använt på halva gårdsplanen. Besökarna kunde knappast komma fram till sina bilar utan att klampa i den näringsrika sörja han spridit där.

För en gång skull blev hon glad för sin mans tokiga tilltag. Det hade de verkligen förtjänat. Men det var inte nog för att jaga bort de nattsvarta moln som belägrat hennes hjärta. Fick det verkligen gå till så här?

23

”Vi blir inte yngre”, sa Elsa, lika mycket för sig själv som till sin man. De tog en morgonfika nere på strandängen och satt lutade mot en sten i lä av några enbuskar. Solen steg över en obruten horisont, vågorna rullade sakta in mot stranden och en morgonpigg kärnhök seglade förbi. Jannes fiskebåt syntes som en liten prick ute i det blå. Ett femtiotal meter framför dem låg den röda lilla stugan som plötsligt hamnat i vägen för kommunens framtidsplaner ihop med kapitalet.

Åsynen av stugan väckte många minnen. Den hade varit deras hem innan de tagit över gården. En tid då de varit nykära och livet hade lekt. Elsa skrattade och puffade på Oskar.

”Kommer du ihåg när du skulle fria?”

”Tyst, nu mor”, fick hon till svar men det tjuriga tonläget förbyttes snart i ett kraxande skratt. ”Det där vill jag inte höra om mer.”

Hon la huvudet mot hans axel. Det hade börjat så romantiskt, de hade suttit ungefär där de var nu. Oskar hade ställt sig på knä och hållit fram ringen när han frågat om hennes hand. Men han hade varit nervös och handen skakat så att han tappat ringen som föll rakt ner i en komocka. Ett antiklimax som gjort honom utom sig men det hade sen förvandlats till något vackert och minnesvärt. Men det var evigheter sen nu.

”Vi skulle behöva göra vid den om vi ska behålla den”, sa Elsa och tittade på stugan.

”Å de vetefan om vi ha råd med”, sa Oskar med näsan i ett stadigt grepp mellan tumme och pekfingret.

”Och vi blir inte yngre”, sa Elsa ännu en gång. ”Vi borde nog sälja ändå. Det skulle ge lite trygghet till vår ålderdom.”

Oskar satt tyst. Lantbruket var hans liv och han ville inte göra något annat. Även om det kunde vara tufft älskade han friheten det ändå innebar. Att sitta inne på ett kontor var något som inte ens fanns i hans tankevärld. Men det hade blivit allt svårare genom åren, var det inte EU och statens byråkrati som satte käppar i hjulen så var det handlare och jättekoncerner som tog både profit och bidrag och lämnade småbönderna att leva på de smulor som blev över medan politikerna ylade om att de värnade om svensk landsbygd. Stockholmsjävlar som förmodligen aldrig satt sin fot på en bondgård. Det var svårt att förstå att livet nu stod inför en vändpunkt och att de inte hade någon egentlig makt att påverka det som hände. Hur de än

gjorde skulle de förlora och stå lika kuvade och krumryggade som de vindpinade enarna runt omkring dem. Han snörvlade och reste sig upp med viss möda. De var som sagt inte ungdomar längre.

”Om bara ungadjävlarna inte varit så förbannade lata”, sa han och stegade därifrån. Elsa såg efter honom. Hon hade också önskat att någon av deras barn hade velat driva gården vidare men så skulle det inte bli. De hade valt andra vägar i livet och det smärtade dem båda även om det nog satt djupare i Oskars själ. Det var hans gamla familjemarker men det skulle förmodligen ta slut här. De hade diskuterat hur de skulle göra med det erbjudande de fått att sälja fastigheten. Elsa hade gråtit och trott att Oskar skulle hala fram bössan igen men det hade blivit tvärtom. Han hade knappt yppat ett ord, inte ens någon svordom, och sen hade han hållit sig undan så mycket han kunnat. Men till slut hade de satt sig ner för att diskutera saken och båda hade sakta men säkert kommit fram till att de nog inte hade några alternativ. Hur de än vände på saken skulle de bli av med stugan, frågan var bara till vilket pris. Nu när Elsa såg sin man gå därifrån visste hon att beslutet var taget. De kände varandra utan och innan. Ett tomrum hade öppnat sig inombords men samtidigt kändes det upplyftande på ett egendomligt sätt. De skulle bli miljonärer. Tanken kittlade faktiskt.

24

Pia hade anat fällan innan den ens hade gillrats men ändå satt foten i rävsaxen med ett stort, men förvisso tillgjort, leende på läpparna. Som den idiot hon var. Allt hon velat ha svar på var om Georg visste var Bosse höll hus men av erfarenhet visste hon att man aldrig fick ett kort svar från Georg. Och mycket riktigt, det som kunde ha sammanfattats i ett enkelt nej virades in i en oändlig utläggning om både det ena och det andra. Hon hade hört det mesta förut, han verkade inte ha någon som helst koll på vad han berättat tidigare eller inte. När hon tog några steg ut i korridoren för att markera att hon var på väg reste sig Georg och följde efter och fortsatte prata. Hon hade alltid haft svårt för att snörpa av folk och bara gå därifrån. Men det värsta var att hon även visste vad som skulle komma närmast. Hans utläggningar avbröts då och då med hängande repliker och en underfundig blick som bara väntade på frågan som skulle föra samtalet vidare. Så även denna gång. Och fastän hjärnan skrek ut order om att avbryta och avlägsna sig därifrån bums hörde hon orden trilla ur munnen. Straffet kom omgående. Georg började mala på igen och hon stod kvar och lyssnade utan att höra vad han sa. Med sitt fåniga leende på läpparna. Fröken Vara Alla Till Lags. Ibland föraktade hon sig själv.

Men till slut lyckades hon ta sig därifrån och kikade återigen in på Bosses kontor men det var fortfarande tomt. Det var tredje dagen på rad han inte syntts till men ingen hade sagt något. I ärlighetens namn tyckte många att det kunde kvitta men Pia var orolig. Hon fortsatte sin runda i korridoren och frågade kollegorna men ingen hade sett honom. Några ryckte bara på ointresserat på axlarna, en skojade till det med att konstatera att det var *därför* det varit så trivsamt här de senaste dagarna medan andra tyckte det lät märkligt. Chefen var inte där. Hon fick en fadd smak i munnen. Ingen hade koll. Ingen hade brytt sig. Visst, hon var inte heller särskilt förtjust i Bosse och han hade sig själv att skylla i mycket, men ändå. De var kollegor.

Hon ringde hans jobbnummer men det gick inte att nå. Hon testade även hans hemnummer men det var inget svar där heller. Med en stigande oro letade hon upp hans adress, drog på sig jackan och promenerade dit, det tog bara tio minuter.

Det var låst i porten. Hon såg upp mot fasaden, en fyra våningar hög fastighet, byggd någon gång på sextiotalet gissade hon. Den utgjorde ena flanken av en kvadratisk innergård omsluten av fyra likadana byggnader. Men det var folktomt, inga barn stöjade i lekparken och

inga pensionärer satt och matade duvorna. Folket var uppenbarligen iväg och jobbade på den eviga tillväxten. Plikten framförallt.

En yngling med blicken fäst vid telefonen och hörlurar för öronen lufsade förbi Pia utan att ägna omvärlden en tanke. När han gick in i porten följde hon efter, såg på tavlan innanför dörren att Bosse bodde på andra våningen. Hon tog trappen. Det luktade av sopor från hopknutna platspåsar med hushållsavfall på första våningen som inte orkat gå ner för att slänga dem. Jävla latmaskar, mumlade Pia för sig själv medan hon passerade dem.

Hon blev stående framför Bosses dörr och undrade om någon på jobbet någonsin varit där på besök? Eller om någon överhuvudtaget brukade komma på besök? Hon försökte låta bli att tänka på vad som kunde vänta där inne och ringde på men det var bara tystnad till svar. Samma sak när hon knackade på. Det var ingen hemma. Åtminstone ingen som reagerade, tänkte hon och rös.

Hon ringde på hos grannarna men det var lika öde i de två första som det varit i Bosses lägenhet. I den tredje öppnade en medelåldersman i grå mysbyxor och sliten T-shirt med Stå upp för Sverige-tryck på bröstet. Han såg på henne utan att säga ett ord. Inte ens ett hej. Men hon sa med ett leende:

”Jag söker din granne Bosse Nilsson”, hon pekade mot Bosses dörr, ”vi är kollegor och han har inte varit på jobbet på ett tag. Har du möjligtvis sett till honom under de senaste dagarna?”

”Nä”, sa mannen utan att ändra minsta min i ansiktet.

”Inte alls? Inte hört något?”

”Jag sköter mitt så får de sköta sitt.” Sedan drog han igen dörren. Svenska värderingar, tänkte Pia och suckade. Hon gick ner till informationstavlan på utgångsplanet och letade upp numret till fastighetsskötaren och ringde upp. Hon hade tur, de höll på att kontrollera ventilationen i området och de boende hade lämnat in reservnycklar, han skulle komma på direkten.

Men på direkten har olika innebörd för olika människor och tiden segade sig fram utan att något hände. Hon satte sig i trappen och tittade ut genom ytterdörrens glastrutor. Ett par skator hoppade jämfota i gräset utanför för att sedan kraxa upprört och fly fältet av okänd anledning. En dörr öppnades ovanför henne. Steg ekade i trappen. Det var mannen hon ringt på hos, iklädd samma mysbyxor men nu med en svart hoodiejacka på överkroppen och med en klirrande påse med tomglas i handen. En otänd cigarett dinglade i munnen och Pia höll på att börja skratta åt den parodi på coolhet han utgjorde. Han ignorerade henne, låste upp dörren in

till soprummet och hon kunde se att han kastade påsen i den närmsta plastbingen tydligt märkt med *Tidningar*. Sedan gick han mot utgången och Pia kunde inte hålla sig.

”Var det jobbigt att lägga tomflaskorna där de ska vara?”

Mannen stirrade på henne, först förvånad men sen svartnade blicken tvärt.

”Jävla PK-kärring”, mumlade han och gick vidare. Hon fick kämpa emot ingivelsen att skicka upp polislegitimationen i hans ansikte. Normalt hyfs var nu mera liktydligt med att vara politiskt korrekt. Men varför blev hon förvånad frågade hon sig själv, några minuter på Twitter räckte för att förvissa sig om att alla var kräk när folk kunde vara anonyma.

Fan, hon höll på att bli lika bitter som Bosse, tänkte hon förfärat.

Så småningom dök fastighetsskötaren upp men utan ansats till ursäkt för att han hade dröjt. De gick upp och Pia kände hur nackhåren reste sig när mannen låste upp och sakta drog upp dörren. Det luktade instängt, persiennerna var neddragna men skevade. Hon ropade men fick inget svar. De såg på varandra innan Pia steg in. Ett intrång i Bosses personliga integritetssfär hon visste att han inte skulle uppskatta. Men det var för hans egen skull.

Två dagstidningar låg på golvet nedanför brevinkastet. Dagens och gårdagens. Det bådade inte gott. Det var stökigt, några tallrikar och bestick stod odiskade i diskhon men det luktade inte. Sängen var obäddad. På ett skrivbord som var lika ostrukturerat som det han hade på jobbet låg utskrifter av gamla dokument. Hon kunde inte låta bli att tjuvkika och gissade att han måste höll på med släktforskning av något slag.

Det var en lättnad att slippa se Bosse ligga livlös inne i lägenheten men de hittade inget som gav några ledtrådar till vart han kunde ha tagit vägen mer än att han antagligen inte varit hemma på två dygn. Hon var orolig på riktigt när hon tackade fastighetsskötaren och återvände till stationen.

*

Tillbaka i polishuset gick Pia för att hämta kaffe men ångrade sig på vägen och fortsatte ut i trapphuset och gick ner till Klas. Ännu en gång. Hon sjönk ner i besöksstolen med en suck och Klas slutade knacka på tangentbordet och slet blicken från skärmen.

”Här var det klackarna i taket? Vad har hänt?”

”Jag håller på att förvandlas till bittra Bosse.”

”Låter allvarligt.”

Pia hummade först bara till svar.

”Bosse saknas.”

”Det gör din sura min än mer oförklarlig”, sa Klas och log.

”Ingen har sett honom på tre dagar och jag var nyss hemma i hans lägenhet. Ingen där.”

Klas min blev allvarlig.

”Åh fan. Grannarna? Har han ingen släkt eller så?”

Pia ryckte på axlarna och skakade på huvudet.

”När jag tänker på det, så har jag inte sett honom sen jag berättade att hans namn använts för att registrera ett av de där företagen på den röda lilla stugan nere i Hemlösa. Han stack iväg utan ett ljud direkt efter jag sagt det. Jag tänkte bara ...”, hon lutade sig framåt och stödde sig med armbågarna mot låren. ... ”Bagar’ns namn hade väl stått på några av de där företagen tidigare? Det kanske är långsökta men jag tänkte att han nu letade efter Bagar’n av någon anledning. Hade ni inte span på honom?”

”Inte längre, har inte i huvudet när vi slutade, jag ska kolla”, lovade Klas. ”Eller förresten, kom ner imorn, så kan vi ta det på genomgången. Då är förhoppningsvis alla där.”

”Okej. Hur går det annars då, med bedrägerierna menar jag. De andra företagen som också var reggade på samma adress i Hemlösa.”

”Det vanliga trasslet, en företagsekonomisk variant av Minotauros labyrint som det inte går att hitta ut ifrån, monstret själv skulle fälla tårar av att utreda den här sortens skit om och om igen utan att någon får stå till svars. Jag har inte hela bilden men det verkar i stort likna mönster som använts tidigare och som vi inte kan göra något åt. Företagen på adressen ägs av utländska medborgare som Skatteverket inte kan kontrollera och så vidare, berättade jag inte detta sist? Känns i och för sig som jag upprepar mig i varenda jävla fall nu för tiden.” Han suckade. ”Det är fan svårare för en sjuttonåring att köpa en starköl än att tvätta miljoner.”

Pia log.

”Men har Bagar’n verkligen med den typen av verksamhet att göra?” frågade hon.

”Nej, det är nog en tillfällighet. Han har nog bara råkat bli en nyttig idiot åt de som har pengar och sen har han väl kanske försökt fuska vidare på egen hand.” Han la händerna bakom nacken och lutade sig bakåt. ”Tror du verkligen att Bosses försvinnande, om han nu har försvunnit, har med detta att göra?”

Pia ryckte på axlarna

”Men kårens spjutspets och elitkompetens är förstås oerhört saknad ...”

”Nu är du dum”, sa Pia med ett leende och reste sig. ”Ursäkta att jag störde, behövde bara ventilera lite.”

Hon gick tillbaka till sin avdelning och svängde förbi chefens kontor igen och kände sig genast irriterad. Istället för att räkna konstruerade målsättningar som gränsade till tramsigheter borde väl en chef ha koll på att sina närmsta medarbetare var på plats? Och om

så inte var fallet, meddela övriga på avdelningen att denne inte var där. Men det kunde kvitta, hon knackade på, han kanske faktiskt visste något och om inte borde han få veta.

25

Chefen hade verkat trött när Pia tagit upp Bosses eventuella försvinnande med honom. Men han bad ärligt om ursäkt och hon avundades inte honom. Hans jobb innebar ofta att agera krockkudde mellan medarbetare och styrande men med liten makt att göra några större förändringar än att kraftsätta order uppifrån. Chefen hade tagit fram Bosses personalakt och kliat sig i bakhuvudet medan han bläddrade. Det fanns inga kontaktuppgifter till någon närmast anhörig eller liknande. Pia misstänkte av hans min att han tänkt samma tanke som hon själv: *var det inte ganska tragiskt?* Eller var avsaknaden av uppgifter bara ett resultat av Bosses envetna motstånd mot allt och alla som försökte kontrollera honom?

Men självklart skulle de söka efter honom och Pia blev naturligtvis den som fick ta tag i det; den som sa det, den var det. Men det var inget som störde henne, det gav henne tvärtom en möjlighet att fortsätta luska i det som hände i Hemlösa utan att inkräkta allt för mycket på sina duktiga-flicka-komplex som alltid dök upp när hon råkade göra saker som var emot uttryckliga order.

Hon hade ordnat med ett foto och skickat ut det till de patrullerande bilarna och dessutom pratat runt med diverse folk på stationen om någon hade en aning om var han kunde befinna sig eller om han hade någon släkt eller vänner hon kunde kontakta. Men det var ett uppdrag som visade sig vara lika lätt som att hitta en kommunist inom Svenskt Näringsliv. Sorgligt nog förvånade det henne inte. Men till slut hade hon ändå fått ett namn, Bosse verkade ha umgåtts med en av sina turkompisar, Leif, när han jobbade på Ordningen men det var för många herrans år sen. Trots alla sina år inom polisen var det få, om någon, som verkade känna honom men alla hade hört talas om Bosse Byling, den tvärsure mannen i detektivkappan. Efter en hel del letande fick hon tag i Leif, han jobbade inte längre kvar som polis, och åkte ner till den marina där han tydligen skulle befinna sig enligt frun.

Leif var en man i övre medelåldern som stod i målarfärgskladdiga arbetskläder och fixade med sin träbåt. Det var sjösättningsdags och det rädde full aktivitet i marinan. Lukten av hav

blandades med avgaser från kranbilen och lösningsmedel från bottenfärger och thinner. Leif tog av kepsen och torkade sig teatraliskt i pannan när Pia hälsade på honom.

”De där förbannade miljöpartisterna vill förbjuda allt, snart kan man inte använda båtajäveln längre. Den här bottenfärgen är för i helvete som att locka alkisar med en flaska brännvin och tro det ska bli städat och lugnt. Men själva kletar de där satans nollåttorna i regeringen på vafan som helst på *sina* båtar. Alltid är det småfolket som ska rätta in sig i ledet.” Han spottade med en grimas av avsky. ”Politrucker.”

Pia kämpade emot reflexen att börja argumentera om hur idiotiskt det var att sprida giftiga metaller i vattnet, det var inte läge för den debatten nu och de gånger hon försökt tidigare hade inte lett till någon högre upplysning och förståelse hos någon av debattörerna. Hon gick istället rakt på sak och berättade att Bosse saknades och någon på stationen hade sagt att de umgåtts en gång i tiden.

”Jodå, men det var en jävla massa år sedan.”

”Förstod det, men jag tänkte ändå höra. Jag antar att du inte hört något från honom nu heller då? Du vet inte om han har någon släkt eller någon annan som kan veta något?”

Leif skakade på huvudet och grimaserade som om det pågick en inre kamp i hans hjärna.

”Näfan, du. Det var lite struligt på den fronten.”

”På vilken front menar du?”

”Om han inte berättat själv vetefan om jag ska komma här och snacka personligheter.”

”Det kan faktiskt vara allvar.”

Leif satte på sig kepsen och skickade en ogenerad blick på hennes bröst. Hon stålsatte sig.

”Han växte upp i olika fosterhem vad jag förstår. Ja, inte för att vi pratade särskilt mycket om det men han var nog runt hos lite olika tror jag. Idioter som gjorde det för att få pengar till sprit och sket i grabbajäveln. Förbannade pack.”

Pia nickade.

”Hur var han att jobba med?”

”Faktiskt ganska trevlig. Lite tillbakadragen kanske, gjorde inte särskilt mycket väsen av sig men han kunde ha ett jävla temperament när det väl kopplade fel i pallet.” Leif skrattade och avslutade med att skicka en spottloska på marken.

”Men ni har inte haft kontakt på länge låter det som?”

”Näfan. Vi slutade umgås, ja när det blev fruga och ungar och hela den där skiten.”

”Och Bosse?”

”Han träffade inga fruntimmer vad jag vet. Men jag slutade som snut i den vevan, och det ska jag säga dig, att som det sköts idag är jag förbannat glad över det.”

Tack för informationen tänkte Pia, kanske berodde på att det var gamla gubbar som Leif som satt i ledningen. Men hon sa inget.

”Bosse och jag träffades alltmer sällan. Man var ju för satingen som ett urvridet russin med tre gapiga ungar och fruga och orkade inte med ytterligare ett gnälligt barn. För det var lite så han blev till slut. Tror jag. Jag kanske efterkonstruerar som en förbannad politiker nu, men nog fan blev han mer sned och svårbegriplig med tiden. Det var väl en av anledningarna att det inte funkade mellan oss längre.”

”Han var ganska ensam alltså?”

Leif ryckte på axlarna men verkade inte bry sig särskilt mycket.

”Bosse? Ja, antagligen.” Han stirrade återigen på Pias urringning och hon drog omedvetet för jackan. ”Men du stumpan”, fortsatte han, ”om det inte var något allvarligare än så, måste jag få till båtajäveln i sjödugligt skick nu.”

”Är den i lika odugligt skick som ditt hyfs har du lite att jobba på, gubbe lilla” sa Pia och gick därifrån. Ignorerade mumlet om ”vad tog det åt PK-kärningen?” och ”feministfitta”.

*

Norrliden låg logiskt nog i norra delen av Kalmar, inte långt ifrån Ölandsbron. Stadsdelen hade sett sitt ljus under sextiotalet och varit en del av miljonprogrammen men än idag var det ett tillhåll för de som inte hade det så fett. Både utbildnings- och inkomstnivåerna hos invånarna låg i botten jämfört med övriga områden inom kommunen. Men det var bara att ta ett skutt över Norrlidsvägen för att hitta det omvända i Bergavik. Hyreslägenheter blev där till villor och bostadsrätter. Bidragsfuskare och utlänningar på ena sidan och ambitiösa, strävsamma medborgare på andra enligt Bosses syn på världen, tänkte Pia medan hon sakta rullade in på en besöksparkering. *On the dark side of Norrlidsvägen!*

Hon hittade en plats och parkerade. Blev sittande i bilen och lyssnade på tystnaden medan hon försökte fokusera på det hon skulle göra och vad hon ville ha ut av mötet med Elisabeth Eriksson. Det var en av Bosses fosterföräldrar som en kollega hade snokat rätt på. Egentligen hade hon inga som helst förväntningar på att det skulle leda någon vart i sökandet efter Bosse, innerst inne fick hon erkänna att det var hennes egen nyfikenhet som lockat henne att rota i hans förflutna och dessutom ta kontakt. På något sätt fascinerade Bosses ensamhet henne, kanske var det även en släng av dåligt samvete, för hon hade inte direkt bjudit in honom i samtalen på jobbet. Men det var å andra sidan svårt att hantera en person som formligen åt upp allt ljus i sin närvaro.

Hon steg ut och tittade bort mot det nedgångna loftgångshus Elisabeth bodde i. Det var folktomt sänar på en ensam man som rastade sin hund och några barn som stojade en bit bort. Pia gick längs med husets bottenvåning och läste på namnen på textremsan ovanför brevinkasten. Många av dem kunde hon inte uttala och Eriksson stack ut i sammanhanget. Hon ringde på. Det dröjde innan hon hörde ljud inifrån lägenheten och slamret från någon som fumlade med dörrlåset. En krumryggad äldre dam iklädd en lila kofta öppnade och stirrade förvånat och kanske en aning skrämt på Pia. Men hon mjuknade upp när Pia förklarade sitt ärende, de hade pratats vid på telefon tidigare.

Elisabeth hade tunt, stripigt hår och ansiktet såg ganska härjat ut, något som förstärktes av hennes raspiga röst, som om hon gick omkring med ett kilo tjära i lungorna efter ett livslångt rökande. Kvinnan lämnade dörren öppen medan hon själv gick in i lägenheten stödd på en krycka. En rullator stod i hallen. Pia blev tillsagd att sätta sig i en nött tvåsitsig tygsoffa medan värden själv slamrade med porslin i köket. Det luktade kaffe och Pia grimaserade för sig själv, hon ville inte ha men insåg att det bara var att hålla god min och hoppades kopparna skulle vara ordentligt diskade.

Istället för att sätta sig gick hon fram till en tavla med bibelcitater hängde jämte ett stort kors. Under stod en byrå med ett par inramade foton. Det ena måste vara Elisabeth som ung, tänkte Pia men riktade snart all uppmärksamhet på det andra fotot. Hon tog upp det i hand samtidigt som Elisabeth haltade in bärande på en bricka med kaffekanna och koppar.

”Är det Bosse?” frågade Pia. På bilden stod han mellan Elisabeth och, vad hon antog, hennes man. Leende och vältränad, kisande i solen. Det var så långt man kunde komma från den sinnebild av Bosse hon hade. Den gamla damen suckade och kutryggen tycktes sjunka ihop ännu mer. Till en början sa hon inget utan ställde ifrån sig brickan på soffbordet och gick fram till Pia. Hon tittade på kortet medan hon fingrade på korset hon bar runt halsen.

”Jo, visst är det Bo. Och Ralf, min man som gick bort för längesen.”

”Hur gammal är han här?”

Hon harklade sig. Pia hade svårt att avgöra om det var för att hon behövde klara halsen eller om det var för att förhindra en snyftning.

”Det måste vara skolavslutningen i nian tror jag bestämt. Vad är man då, sexton?”

Pia satte ifrån sig fotot.

”Hur länge bodde han här?”

Elisabeth harklade sig igen, gick bort och serverade kaffe och satte sig tungt i den enda fåtöljen innan hon svarade. Pia satte sig i soffan mittemot.

”Vi fick honom när han var tolv. Han hade rymt flera gånger från sina tidigare fosterföräldrar. Det ...” hon harklade sig igen och fingrade på korset. ”Det var inget bra där. Nä.”

”Hurdan var han som liten?”

”Ganska blyg och tillbakadragen till en början. Det får man väl förstå, men sen blev det bättre. Ett tag ... Men han hade det inte lätt stackar’n.” Nu harklade hon sig igen och ögonen såg vattniga ut. ”Ralf, min man, var sjöman. Och han drack. Och ...” Hon tystnade och det såg ut som hon bad en stilla bön inombords. ”Och det gjorde jag med.” Nu snyftade hon utan att försöka hindra det. ”Tack och lov att Jesus hittade mig innan det var försent. Jag ber varje dag att vi inte förstörde livet för Bo. Men det är klart vi gjorde. Jag är så glad att han blev polis som han alltid pratade om när han var mindre.”

Elisabeth berättade, mestadels osammanhängande med en kraxande röst och med blicken stadigt fäst i golvet. Bosse hade haft en del vänner under grundskolan men det hade blivit värre på gymnasiet och han hade blivit allt mer inåtvänd och vrång. Efter ett av Elisabeth och Ralfs bråk hade Bosse rymt därifrån. Han hade fått nog av all stryk och sprit och de hade inte setts sedan dess.

Det blev tyst. Pia drack av kaffet. Hon ville krama om den stackars kvinnan som uppenbarligen var fylld av samvetsqual men på samma gång ville hon ge henne en örfil för det hon gjort. Men åren inom polisen hade gjort klart att livet sällan var så svart och vitt man först ville tro. Det fanns oftast många förklaringar bakom varje missöde och en människa blev sällan ond bara så där utan orsak.

”Vet du vilka hans ri ... biologiska föräldrar var och varför han först hamnade på fosterhem?”

Elisabeth tog ett djupt andetag och sträckte sig efter en servett, snöt sig och bad av någon anledning om ursäkt för att hon grät.

”Inte så länge han bodde här. Det var flera år efter det som jag faktiskt blev upprörd av hans mor. Hon ville så gärna träffa Bo innan det var för sent, det var något hon ville berätta. Men tja, jag vet inte om hon fick tag i honom sen.” Hon snyftade igen. ”Jag hoppas det.”

”Bodde hon här i trakten?”

”Jag vet inte. Jag ... jag kan fortfarande höra hennes röst och jag vet att jag var säker på att dialekten var härifrån. Men vad vet jag?”

De fortsatte prata en stund men det övergick mest till att likna ett terapisamtal för Elisabeths svåra samvetsqual. Efter ett tag tackade Pia för kaffet och pratstunden och gick

därifrån med en klump i magen. Bosse verkade inte haft det lätt i sitt liv. Kanske hade han anledning att vara sur på världen?

*

För ovanlighetens skull hade Pia köpt med sig lunch från McDonalds och åkt ut till Kalmar Dämme för att gå en promenad vid det system av sjöar och bäckar som utgjorde rening av Kalmarlättens avrinningsvatten som också blivit ett favorittillhåll för många fåglar. Nu var det inte därför hon åkt dit utan för att hon var i behov av en promenad utan störande människor efter att ha besökt flygplatsen som låg i närheten. Sökandet efter Bosse hade påverkat henne på ett sätt än hon inte förväntat sig. Naturligtvis var det oroväckande att leta efter en försvunnen person man kände även om man inte tycket särskilt mycket om denne, men det vakuum som fanns i Bosses förflutna gjorde henne sorgsen. Han verkade inte ha några egentliga vänner och uppväxten tycktes kantad av dåliga människor och missanpassning. Och de hade inte mycket att gå efter. Försöken att lokalisera hans mobiltelefon via triangulering hade inte gett något, sista positionen var från Stadsparken för flera dagar sen men det var allt.

Hon satte sig på en parkbänk och såg på en flock kanadagäss i sjön framför henne. Tänkte på Hemlösa och Janne. Han hade skickat ett sms under förmiddagen, tydligen försökte ett företag vid namn Aurvandil köpa ut Oskar och Elsas strandtomt med den röda stugan. Kommunen hotade med att exproprieras fastigheten om de inte accepterade och Janne hade frågat om det var lagligt att göra så. I hennes ögon lät det som rena maffiametoder men hon rådde dem att ta kontakt med en jurist, visst hade staten rätt att tvångsöverta egendom under vissa omständigheter men om detta var ett sådant vågade hon inte uttala sig om. Men att kommunen aktivt påverkade dem att anta ett bud från en privat aktör lät förstås helt uppåt väggarna fel.

Hon tryckte i sig den smaklösa hamburgaren och fick motvilligt erkänna att hon började bli känslomässigt involverad på ett sätt som inte gjorde henne helt objektiv. Det var naturligtvis omöjligt att helt undvika när man utredde oegentligheter men det var sällan bra förutsättningar för en effektiv och strukturerad undersökning.

Det Pia reagerat på i Jannes meddelande var företaget som skulle köpa fastigheten vid hamnen. Aurvandil. En mytologisk figur precis som Marmennill, Rudolf Carlzons byggkoncern som uppenbarligen också skulle delta i upphandlingen av byggprojektet på Öland. Aurvandil. Hon hade hört det förut men det hade dröjt en bra stund innan det slagit

henne att det var från Marmennills företagsstruktur hon kände igen namnet. Och det slutade inte där.

Anledningen till att hon besökt flygplatsen var för att besöka det företag som arrangerade helikopterfärder för turister och vemhelst som betalade. På vinst och förlust hade hon antagit att den helikopter hon sett landa nere i Hemlösa kom därifrån och trots att hon inte kom ihåg hela registreringsnumret var det uppenbart att det var en av deras helikoptrar. Det hade egentligen inget med sökandet efter Bosse att göra, det var bara så många frågor som hängde i luften att hon inte kunnat hålla sig trots att chefen nog inte skulle gilla det. Men han skulle inte få reda på det tänkte hon.

Det hade inte tagit lång tid för företaget att leta rätt på det specifika tillfället och det visade sig vara ett amerikanskt företag som betalat för resan. Hon tog upp surfplattan från handväskan och sökte på de uppgifter hon fått fram. Kontaktpersonen på fakturan gav inte något intressant men pulsen drog iväg när hon kollade upp ett av namnen på passagerarlistan och företaget i sig. Det låg under ett företagsparaply ägt av amerikanen och tillika helikopterpassageraren Bob Mann. En rik oljemagnat men även ägare av en privat ranch i Texas. Som erbjöd jakt på diverse olika djur. Även afrikanska. Rödlistade giraffer. Zebror och på en bild fanns en före detta presidents son poserande med ett armborst och en fälld gnu.

Hon lutade sig tillbaka på parkbänken och såg bort på ett skrånande gåspar utan att egentligen notera vad hon såg. Kunde det här verkligen vara en slump? Hon tog upp telefonen och skickade ett meddelande till Klas och frågade om han kände igen några av namnen. Det dröjde inte länge förrän han ringde upp.

”Menar du allvar, var de här? På Öland? Hos Rudolf Carlzon?”

”Jag fick precis namnen från helikopterföretaget. Hurså?”

”Boris Chabarov har dykt upp i våra utredningar. Hans bank i Ryssland erbjuder den typ av nyckelfärdiga kommanditibolag i Sverige jag pratade om sist, de registrerar ett bolag med en fejkadress, som den på den stugan i Hemlösa, med en utländsk ägare som Bolagsverket inte kan kolla upp, och allt ser ut som att de svenska myndigheterna kontrollerat och godkänt det och därmed är trovärdigt och klart för handel. Vad det gäller amerikanen var det bara något år sen eller så jag läste om att hans oljebolag varit intrasslad i mutaffärer rörande någon miljöförstöring nere i Afrika, vetefan hur det slutade eller om det ens är avslutat.”

”Å fan”, fick Pia ur sig. ”Sköna vänner han har. Kan det ha några kopplingar till projektet på Öland? Eller Bosse rentutav?”

”Säg det? Men att farbror Bosse skulle röra sig i deras kretsar låter väl lika troligt som att Karl Marx skulle dyka upp där.”

Pia skrattade och kunde bara hålla med. Men de kom inte längre i sina spekulationer, de var överens om att fortfarande inte hade något som konkret kunde knytas till varken Bosses försvinnande eller projektet nere i Hemlösa. Klas tackade för informationen och Pia kände sig alltmer illa till mods. Var strandprojektet på Öland i själva verket ett stort bedrägeri precis som Farnedun varit i Kalmar? Hade Bosse hamnat mitt i denna smet? Och i så fall hur och varför?

26

Pia var lätt andfådd när hon klev in i korridoren där Klas hade sitt kontor. För att hinna med hade hon bokat in sitt avslappnande mindfulnesspass på lunchen men sen fått rusa till mötet med Klas spaningsgrupp. Dörren till möteslokalen var stängd och efter en snabb blick på klockan insåg hon att det nog redan hade börjat. Hon rättade till frisyren och öppnade dörren försiktigt.

”Där är du ju”, sa Klas, ”Pia, du känner väl alla här?”

Hon nickade och viftade med handen i luften åt de fyra personer som satt där. Inte för att hon kände dem men stationen var så pass liten att det var svårt att helt missa varandra. Klas bad henne förklara sitt ärende och nämnde att hon var särskilt intresserad av tiden då Bosse sprungit ut från kontoret efter att hon berättat att hans identitet kanske blivit kapad, det var i alla fall arbetshypotesen för tillfället.

”Det kan finnas skäl till att han sökte upp Bagar’n och eftersom jag förstår att ni haft span på honom undrar jag helt enkelt om ni sett något av vår käre detektiv under tiden, bortsett från det som hände vid Larmtorget?” Hon fick en fadd smak i munnen när hon skämtade om Bosse som hon brukade göra när han inte var närvarande. Det kändes inte lika rätt nu under omständigheterna. Det bläddrades i papper och det hostades men ingen sa något. Till slut sköt Klas in:

”Amir, Johanna. Verkar som det var ert pass.”

”Nej, vi såg inget av Bosse”, sa Johanna men Amir var tyst. När Klas sa hans namn harklade han sig:

”Ja. Nä. Inte jag heller”, fick han ur sig men såg ändå förläget ner i bänken och Pia fick associationer till ett litet skolbarn som fuskat på provet.

”Amir, för fan. Ut med det”, sa Klas.

”Jo, men ... av olika anledningar tappade jag honom under någon timme eller så under just den tiden du frågade om.”

”Olika anledningar?”

”Ja, du vet, jag skulle bara fixa en grej. Det var lugnt och Bagar’n är ju som ett lydigt lamm numer och det fanns inget som talade för att han skulle lämna lägenheten eller träffa någon.”

Klas grimaserade och slog ut med armarna och tittade på Pia som log samtidigt som det knackade på dörren. Alla vände sig mot dörren som öppnades. Det var Sakine, en av Pias kollegor, som såg lite skärrad ut.

”De har hittat Bosses bil. Övergiven.”

”Var?”

”På Öland, östra sidan.”

”Inte Hemlösa väl?”

”Bara en bit utanför.”

27

Pia svor till när hon parkerade bilen längs med den smala vägen på gränsen till Alvaret, bara några kilometer norr om Hemlösa by. Svordomen kom inte på grund av åsynen av Bosses Volvo ute i gräset, teknikerna som sökte igenom den eller de två uniformerade poliser som stod vid polisbilen hon parkerat bakom. Det var kvinnan poliserna pratade med. Hon som hade hittat den försvunna gnun. Kristina, eller vad hon nu hette. Pratkvarnen. Pia satt kvar och stirrade på Kristinas mun som tycktes gå i ett. Med sin lilla hund i famnen.

Hon tog ett djupt andetag innan hon gick ur bilen. Det blåste en del och mörka moln jagade fram på himlen även om det var uppehåll. Hon rundade polisbilen och hälsade på poliserna med en nick. Kristina sken upp när hon såg Pia som själv fick tvinga upp mungiporna och leverera en vänlig hälsning.

”Hittade teknikerna några ledtrådar sen? Kan man använda DNA-analys kanske? Har det här med gnun att göra? Ja, man vågar ju knappast gå ut med hunden längre. Titta, Fiffi är alldeles tagen. Och ...” Pia avbröt henne och försökte låta bli att titta på en av sina kollegor som gick därifrån med handen för munnen. Fan ta er om ni lämnar mig båda två, tänkte Pia och försökte fokusera på jobbet.

”Var det du som hittade bilen? Kristina var det va?”

”Ja, jo just det. Det stämmer. Jag heter Kristina. Och det här var Fiffi.” Hon vände hundens ansikte mot Pia som inte fick någon lust att klappa den trots att hon älskade hundar. ”Stackaren, vad du får vara med om, vännen”, fortsatte Kristina och pussade på sin hund. ”Och det var jag som hittade bilen. Det är riktigt. Man vet ju inte vad som har hänt, någon kanske hade gått vilse på Alvaret, eller blivit sjuk eller så tänkte jag att det kunde höra ihop med den där förfärliga händelsen men den där blodiga gnun.” Hon tog sig för munnen. ”Vem vet, det är ju inget annat än mord och våldtäkter på nyheterna nu för tiden. Förfärligt samhället har blivit.”

”Du såg ingen människa här i krokarna?”

”Näe, vet du var, det gjorde jag inte. Jag hade varit och handlat och tänkte gå en runda med Fiffi och det brukar ju vara så lugnt och fridfullt men nu har det blivit otäckt här också.” Hon lutade sig mot Pia och såg på henne med en orolig blick. ”Har de där gängen kommit hit

nu också? Är det ... ja, utlänningarna. Flyktinförläggningarna och så. Ja, jag är inte rasist men man hör ju så mycket. Krig och allt elände de stackarna har fått genomlida. Klart att de har det svårt och då blir det ju lätt så där. Och de har ju inte våra värderingar. Det måste ju finnas bättre ställen att ha de där mottagningarna än här. Vi är ju så många åldringar här menar jag, hur ska vi kunna skydda oss?”

Pia bet sig i läppen och hämnades på polismannen som gått åt sidan genom att be Kristina lämna sina uppgifter till honom, sen förvånade hon sig själv med att ignorera Kristinas fortsatta svada och gick därifrån bort till Bosses bil där en tekniker i vit overall stod med överkroppen halvvägs ner i kofferten och rotade. När han reste sig ut och såg att Pia var på väg drog han av sig munskyddet och tog några steg för att möta henne.

”Hittat något?” frågade hon.

Mannen hon inte kände igen, det var sällan hon var på den här typen av brottsplatser, frågade vem hon var och hon var tvungen att visa polislegitimationen innan han kunde slappna av.

”Jag kan naturligtvis inte avslöja saker ur en förundersökning till vem som helst. Du kunde ha varit en journalist.” Pia bet ihop käkarna och undrade om hon skulle tåla mer skitsnack innan hon fick reda på det hon ville veta.

”Men för att svara på din fråga, ja en urladdad mobiltelefon och vad som ser ut som blodfläckar i baksätet. Inte mycket, bara ett par fläckar, något större än en femkrona. De gamla kronorna alltså, vet knappt hur de nya ser ut. Eller om de finns kvar över huvud taget. Man kör ju mest med kort.” Pia fick lust att dra tjänstevapnet och tvinga honom att hålla sig till saken. ”Men annars är det inget särskilt jag hittat. Ännu.”

Pia gick därifrån, förbryllad och orolig. De uniformerade poliserna hade lyckats få iväg Kristina och Fiffi och skulle börja knacka dörr i den närmsta omgivningen. Helikopter och hundpatrull hade tillkallats. Pia tänkte själv åka till Hemlösa och höra sig för. Hon visste inte varför, men något sa henne att lösningen fanns där. På *vad* kunde hon inte riktigt sätta fingret på, det innebar vissa problem att utreda brott när man inte ens visste om de hade inträffat. Allt hon hade var en hispig kvinna som sett en död gnu som försvunnit och sedan även hittat Bosses bil. Sen var det en grannfejd som indirekt tycktes involvera hela Hemlösa by, Mörbylånga kommun och en av Sveriges rikaste män. Och så var det den där röda lilla stugan och falska identiteter och snåriga företagskonstellationer. Och Janne förstås. Men det var svårt att se en uppenbar gemensam nämnare.

28

Pia saktade ner när hon närmade sig stockholmarens lantställe som i ärlighetens namn var många gånger större än normalsvenskens året-runt-villa. Efter en titt i backspegeln krypkörde hon förbi huset och funderade på om hon skulle börja sin dörrknackarrunda här. Men det var svårt att tro att han skulle ha något med Bosses försvinnande att göra, att han ville köpa marken där den röda stugan låg hörde inte riktigt till saken. Ingen av bilarna stod där och huset såg öde ut så hon bestämde sig för att strunta i stockholmar'n till att börja med och ökade farten för att återigen sakta ner när hon närmade sig Elsa och Oskars gård. Även här såg det tomt ut. Hon hade gärna pratat med dem om deras röda stuga och vad de visste om bluffföretagen som var registrerade på adressen men valde ändå att fortsätta, hon behövde hinna tänka igenom vad hon skulle fråga om. Men det var svårt att fokusera. Tankarna ville inte riktigt stanna upp och det var med viss möda hon lyckades ta ett beslut om att först prata med några andra bybor om de sett Bosse eller hans bil, *sen* eventuellt börja fiska efter vad som pågick här nere i övrigt. Om det nu var något.

Några hundra meter efter Elsa och Oskars gård körde hon upp på en grusplätt vid sidan av vägen och blev stående med motorn igång. Tog fram telefonen och tänkte messa till Janne att hon var där men blev nervös och sköt upp det. Var skulle hon börja? Två hjulspår ledde upp till ett gråmålat enplanshus en bit upp. En kvinna i blå flecejacka och jeans gick på tomten, hon såg åt Pias håll men verkade ointresserad och gick snart in i huset.

Pia stängde av motorn. Lyssnade på tystnaden. En flock kajor flög förbi men tjattret lät dämpat där hon satt inne i sin skyddade bilbubbla. Hon fick en känsla av att vara inkräktare i en främmande värld och ville helst bara sitta kvar, men ruskade på huvudet och klev ur bilen.

Öländska kalkstensplattor utgjorde gången upp mot dörren. Gräset var välklippt. Rabatterna ansade. Intetsägande gardiner hängde där de skulle. Allt kändes prydligt men alldagligt på ett märkligt framträdande sätt, tänkte hon medan hon ringde på. Till och med ringklockan var dämpad och formell. Gunilla Simonsson stod det på dörren.

En kvinna i femtioårsåldern öppnade dörren och det var ingen explosion av färger som mötte Pia. Kvinnan hade tagit av sig sin flecejacka och bar en beige stickad tröja och såg frågande på henne utan att säga något. Ansiktet var blekt och i princip helt uttryckslost om än

lite svarta ringar under ögonen. När Pia hälsade fick hon bara en kort nickning till svar och en hand som var mjukare än gelé. Först efter en grundlig granskning av polislegitimationen bjöd hon in Pia med en order att ta sig skorna innan hon trampade in.

Insidan av huset var lika prydligt som tomten hade varit, städat och fint och det mesta gick i jordnära kulörer och till och med tavlorna var intetsägande och Ikea-vanligt. Men när Pia steg in i vardagsrummet skymtade hon ett staffli och en radda målningar som stod lutade mot väggarna. Olika storlekar, olika material, en del i vattenfärg, andra i olja. Det gick i bjärt kontrast mot allt annat som fanns i hemmet, inklusive kvinnan själv, för det Pia kunde se var helt fantastiska verk i hennes amatörögon, mestadels landskap och fåglar, men avsevärt bättre än de standardtavlor som hängde inramade på väggarna.

”Vilka fina målningar.”

”Äsch”, svarade kvinnan som hette Gunilla och pillade sig på halsen med ena handen och rodnade en aning. ”Något måste man ju sysselsätta sig med om dagarna när ingen vill veta av en längre.”

Pia var på vippen att fråga om hon var arbetslös (eller bidragsparasit som Bosse skulle ha uttryckt det) eller pensionär men insåg att det kanske skulle vara känsligt att inleda diskussionen så. Gunilla sa åt henne att sätta sig i den bruna tygsoffan och satte sig själv i en matchande fåtölj på andra sidan ett lågt soffbord.

Pia plockade fram en bild på Bosse och hans bil men hann inte lägga fram dem på bordet innan kvinnan tog till orda med blicken fäst snett ner i golvet. Ena handen fingrade med det tunna halsbandet i silver.

”Nej, efter trettio år på Kassan så dög man inte längre. Så man inte gjorde. Man får försöka hanka sig fram på det lilla man har som sjukpensionär. Och mor min gick och skänkte bort hela arvet utan att banken lyfte ett finger, så de inte gjorde. Förvirrade stackars mamma, klart man inte kan bli arg på henne. Men banken”, Gunilla viftade avmätt med ena handen i luften och blundade, ”nog borde banken ha stoppat henne.” Pia blev överrumplad av både meningsbyggnad och känslösvall från den grå kvinnan och efter Kristinas haranger hade hon gärna sluppit ännu en hispig människa även om det här verkade vara på en annan nivå.

”Vad hände?” frågade hon men det var oklart om Gunilla uppfattat frågan.

”Men de tänkte då inte på följderna inte. Bara de fick pengarna. Där kan man minsann undra vad de tänkte på, så man kan.” Hon tittade upp. ”Och nu har de rika stockholmarna kommit till den här sidan av ön också. Tar allt vi har, så de gör. Och förstöra vår fina by ska de göra minsann. Kommunen också, så de ska. Det är tacken för alla år. Men vem frågar oss fattigpensionärer om något?”

”Det låter jobbigt”, sa Pia i brist på annat och la de utskrivna bilderna på bordet. ”Jag ville egentligen bara veta om du möjligtvis sett till honom eller hans bil på senare tid? Om han besökt några grannar eller bara kört förbi. Vad som helst.”

Gunilla tittade på bilderna och tittade sedan på Pia.

”Nej, honom har jag inte sett. Och jag spionerar förstås inte på mina grannar, så jag inte gör.”

”Det var inte så jag menade”, sa Pia men Gunilla reste sig och försvann ut i köket utan ett ord. Pia gjorde en grimas för sig själv och undrade om hon gjort något dumt. Men Gunilla kom snart tillbaka med ett anteckningsblock i handen. Hon satte sig och bläddrade, kastade sedan en blick på bilden på bordet.

”Men den där bilen har jag då sett, så jag har. I tisdags, klockan 15:12 passerade den förbi här.” Hon hade till och med skrivit upp registreringsnumret och Pia funderade på vad som egentligen fanns noterat i blocket av kvinnan som inte spionerade på sin omgivning. Det lät snarare som en analog lokalvariant av FRA, tänkte hon och försökte låta bli att skratta. Tidpunkten Gunilla angett var faktiskt bara några timmar efter det hon hade berättat för Bosse om Bagar’n och det där med hans eventuellt stulna identitet.

”Men han satt inte i bilen?”

”Nej, det var två män i bilen, men ingen tjockis. Den körde söderut. Sen kom den tillbaka fyrtiotre minuter senare. Norrut. Samma karlar i.”

”Hur såg de ut?”

”Jag vet inte riktigt.” Hon fingrade sig på halsen. ”De hade hår, så de hade. Inga flintisar men mer hann jag inte se. Inga ungdomar heller tror jag.”

”Tackar, det var mycket värdefull information.”

”Jagar ni skummisar? Är de farliga?”

”Nej, inga skummisar, vi letar bara efter en försvunnen person.” Det kunde förstås innefatta ”skummisar” men det var varken något hon ville skulle vara sant eller spekulera runt med en kvinna som inte kändes helt stabil i psyket.

Pia gick mot hallen och tog på sig skorna. Kvinnan hade tassat efter.

”Okej”, sa Pia, tackade återigen för de viktiga upplysningarna och öppnade dörren bakom sig. En vindil kom med frisk luft. Hon gick ut och skulle precis stänga efter sig när hon slängde ur sig en sista fråga på vinst och förlust:

”Du vet inget om den röda lilla stugan vid hamnen? Oskar och Elsas fastighet alltså.”

För första gången märkte Pia någon sorts reaktion i Gunillas annars så uttryckslösa ansikte. Ögonbrynen åkte upp, en snabb vidgning av pupillen och det alldeles för snabba svaret.

”Nej.”

Som *inte* följdes av ett ”så jag inte gör”. Kanske börjar jag bli trött och paranoid, tänkte Pia och sa hejdå ännu en gång och gick tillbaka till bilen och pustade ut. Det var som hon mött en kvinnlig version av Bosse, kanske inte lika dryg men nog så energidödande. Men hon skakade undan bilden av Gunilla och tänkte på sin kollega. Det var ändå intressant information hon fått. Bosses bil hade alltså varit här nere, frågan var om det gällde honom själv också?

29

Pia parkerade bilen på en öppen yta mellan två hus och tog fram mobilen. Log för sig själv och skrev ett meddelande till Janne om att hon var i Hemlösa och att hon gärna ville prata med honom. Tvekade en bra stund innan hon skickade iväg det samtidigt som hjärtat slog en trumvirvel. Sen steg hon ut och möttes av lukten av nyklippt gräs. Solen lyckades tränga genom molntäcket för ett ögonblick och värmden även om vinden fortfarande var sval.

Gatan som gick i en båge från landsvägen in mot Alvaret kändes övergiven. Inga ljud från trädgårdsaktiviteter hördes bakom de uppväxta häckarna. Villorna såg ut att vara från helt olika epoker, allt från trettiotalet till ett som såg helt nybyggt ut. Några verkade sköta sina hem minutiöst medan andras såg ut som ... tja, Bosses skrivbord.

Inom loppet av några minuter hade hon kollat av mobilen ett par gånger men det fanns inget svar från Janne och hon förbannade sig själv för att tänka tonårstankar om löjliga anledningar till varför han inte hade svarat. Hon var där på jobb. Punkt. Och hon började med huset på vänster sida. I det första var det ingen hemma, i det andra berättade ett äldre par att de aldrig sett varken Bosse eller bilen. Vid det tredje huset kom en ung kvinna hon kände igen ut genom dörren. Det tog inte lång stund innan minnet hann ikapp, det var hon som fått punktering och nästan krockat med dem första gången de var på väg till Hemlösa. Lisa. Hon hade fortfarande mörka ringar under ögonen men försökte hålla gott mod medan hon förklarade att hon var på väg till jobbet och lotsade in sina barn i bilen trots att det var sen eftermiddag.

”Ska dumpa dem hos en bekant”, sa hon ursäktande efter hon stängt bildörren. ”Vad ska man göra när man får sitta och vakta mobilen efter sms och snabba inhopp på jobb.” Hon skakade på huvudet. ”Man måste ju få råd till hus och mat till barnen.”

Pia visste inte hur hon skulle bemöta det och tog istället fram bilderna men Lisa hade inte sett något. Till sist gav Pia henne ett visitkort om ut i fall hon skulle komma på något och började gå därifrån. Snart blev hon omkörd av Volvon som nu hade fyra välpumpade däck. Hon tyckte synd om kvinnan, men vad kunde hon göra?

Hon fortsatte längs med gatan men ingen hade sett Bosse eller hans bil. Ingen av de tillfrågade var heller inte särskilt förtjusta i det som kommunen planerade göra med deras hembygd. Detsamma gällde stockholmar'n även om det tycktes vara få som egentligen pratat

med honom. Hon hade nästan klarat av hela gatan när hon hörde någon bakom henne ropa åt sin hund att stanna. Inte på något respektingivande sätt utan mer som att mannen bad om ursäkt.

Snälla Teddy, stanna nu.

Hon vände sig om och det dröjde inte länge innan hon hade sällskap av en svart labrador med viftande svans och hängande tunga. Men den var inte lös som hon misstänkt av det hon hört. En spinkig äldre man hängde som en vante i löplinan och bad sååå mycket om ursäkt när han kom fram. Pia hade inget emot det och klappade Teddy. Mannen fortsatte be om ursäkt för något hon inte riktigt kunde förstå. Han var även jätteledsen för att han inte sett Bosse eller hans bil och det var jättetråkigt att han inte kunde vara till någon hjälp.

”Bertil!” hördes en barsk kvinnoröst skrika från en av tomterna och han började slita och dra i kopplet för att få med sig sin hund. Självklart med en ramsa om hur ledsen han var att han var tvungen att gå utan att ha kunnat hjälpa till. Till slut bestämde Teddy att det var dags att gå till matte och de försvann. Pia skrattade tyst för sig själv och vände sig mot det sista huset på gatan. Det låg lite avsides och hon fick gå ett trettiotal meter på en anslutande grusväg för att komma dit.

Hon stannade till utanför den rostiga grinden. Huset skiljde sig från de andra hon besökt, det såg ut som en enplansvilla med källare men hade en tornliknande tillbyggnad i borten änden som fick Pia att tänka på ett flygledartorn eller styrhytten på ett lastfartyg. Det hade utsikt runt om och hon misstänkte att man hade en härlig vy över både Alvaret och stranden därifrån. För att inte tala om att sitta på balkongen på sommarkvällarna. Trädgården var omgärdad av en låg mur av grånad kalksten, gräset var oklippt och de få träden hade fått en fri och anarkistisk uppfostran. Hon sköt grinden åt sidan och följde gången av kalksten upp till huset. Hon tryckte på ringklockan men det lät inget. Istället bankade hon på med dörrklappen i form av ett lejon med en ring i munnen. Det lät öronbedövande i tystnaden.

Hon väntade. Ingen reaktion. Knackade och väntade igen men varken hörde eller såg någon reaktion så hon vände sig om i samma ögonblick som dörren öppnades. Det var en tjej som Pia gissade var i tjugofemårsåldern, klädd i mysbyxor och huvjacka med något futuristiskt tryck på. Håret var rufsigt och hon kisade med ögonen som om hon precis blivit uppdragen ur sängen trots att det var mitt på dagen. Tjejen sa inget utan stirrade på Pia som i sin tur blev en aning ställd. Hon fick i alla fall ur sig ett hej som bemöttes med en nickning. Pia harklade sig och efter att ha presenterat sig frågade hon om hon kunde ställa några frågor samtidigt som hon lirkade fram sin polislegitimation. Tjejen la armarna i kors och anlade en, om möjligt, än mer avvisande min men sa inget.

”Är det du som är Stina?” frågade Pia efter att ha läst namnskylden på den ej fungerande ringklockan.

”Jo, hurså? Jag har inte gjort nå't.”

”Det är inte därför jag är här.”

”Nähä.”

Pia drog fram bilden på Bosse och hans bil.

”Har du sett honom eller bilen här i krokarna de senaste dagarna?”

”Nä.”

Pia bet sig i läppen och funderade på om hon skulle lämna det där men valde att fortsätta med liknande frågor hon ställt till de andra i området.

”Det var en skottlossning här för någon vecka sedan. Borta hos Rudolf Carlzon, han som bor i herrgården. Är det något du hört något om?”

”Nä.”

”Det sägs att det råder en osämja mellan Carlzon, ja stockholmare, och några av byborna. Kanske grannen Oskar Svensson i synnerhet.”

”Klart det gör.”

”Kan du utveckla det en aning.”

”Typ alla hatar nollåttan utom Tomas som fick vara med och renovera hans kåk.”

”Finns det någon särskild anledning till att det är så?”

”Klart det gör.”

”Syftar du på strandprojektet?”

”Han är nollåtta, det räcker väl? Annars kan du väl fråga kommunen, de vet.”

”Jaha, vad vet de som inte någon annan här verkar ha koll på?”

”Klart dom inte har, det är bara gamla puckon som bor här.”

”Okej, men vad är det kommunen vet?”

”Leta själv. Du var väl snut, eller?”

Pia borde väl bli förbannad över tjejens tilltal men på något sätt var konversationen roande. Kanske påminde det henne om sig själv i tonåren, även om den här tjejen hade lämnat tonåren bakom sig för länge sen. Istället log hon.

”Fast utan medborgarnas hjälp har vi ingen chans.”

Stina himlade med ögonen och visade en min som sa ”ärthjärna”:

”Men hur svårt kan det vara? Vem är den enda som äger mark längs vattnet. Kolla hur det ser ut på stockholmarens egen strand. Vilket företag har en offert perfekt anpassad för det förbannade projektet redan innan upphandlingen startat och har miljoner i hyra säkrad i en

miljard år framöver och vem hade besök av pissrika kräk från Ryssland och USA förra veckan som av en händelse tänkte vara med att finansiera skiten och så vidare och så vidare. *Do the math...*"

Pia tappade sänkar hakan, både av ordsvadan och vad den innehöll och det verkade som tjejen själv tycktes häpnat över det hon sagt.

"Oj", sa Pia. "Du vet alltså hur både offert och prospekt ser ut?"

Stina bara ryckte på axlarna.

"Menar du allvar?" sa Pia.

Ny axelryckning.

"Kan du förklara?"

"Typ, nä."

"För att jag är polis?" Egentligen skulle hon ha svårt att ta den här typen av information på allvar men det var något som kändes genuint. Hennes utbrott hade varit spontant och ... nej det gick inte ihop men hon *ville* ändå att det skulle vara en öppning. Något att berätta för Janne, tänkte hon och bad samtidigt sig själv dra åt helvete och återgick till att fokusera på Stina.

Tystnad.

"Jobbar du inom kommunen kanske?" frågade Pia.

"Nä. Jag game'ar."

"Datorspel? Lever du på det? Då är du skicklig antar jag." Pia hade hört att vissa kunde leva gott på det även om hon inte kunde förstå att det kunde vara ett jobb.

"Ja."

"Skicklig på datorer då också, antar jag?"

Hon fick inget svar.

"Du vet, jag tänker inte gripa dig för att du råkat säga att du vet något som du kanske inte borde veta. Jag letar efter min försvunna kollega vars bil har hittats här i närheten. Men jag vet folk som skulle vara intresserade av att få lite tips om det som händer här." Hon hoppades det skulle ha någon koppling till de företag som hade sin postadress registrerade på stugan vid hamnen. Pia plockade fram ett visitkort och sträckte emot Stina som bara tittade på det.

"Anonymt om du vill. Sen kan de få kontrollera och bekräfta vad de vill själva. Men det är alltid lättare att kontrollera något konkret än att famla i blindo. Om du vill hjälpa till att sätta dit stockholmaren tänkte jag."

Stina började skratta.

"Det behöver jag ingen hjälp med", sa hon men tog visitkortet. "Var det nåt mer?"

Pia skakade på huvudet men kunde inte låta bli att le åt tjejen, som ett barn som hamnat i tonåren alldeles för sent. Förmodligen skulle hon lägga sig och glo på Youtube eller spela spel när Pia försvann. Hon tackade men fick inget svar och gick därifrån en aning tankfull, kunde hon verkligen ta den arga unga tjejen på allvar? Och vad menade hon med att hon inte behövde hjälp med att sätta dit stockholmaren?

Hon hörde ett avlägset ljud från en helikopter och hon vände sig om och spanade mot norr utan att se något. Hon antog det var polishelikoptern som kallats in, förhoppningsvis hade även en hundpatrull hunnit dit vid det här laget. Hon kastade en blick upp mot tornet och såg att något rörde sig i fönstret. En äldre kvinna tittade ner på henne med en bestämd min och Pia kunde inte låta bli att tänka på en gammal Hitchcock-film hon glömt namnet på.

30

Glada och luddiga fjärilar flaxade vilt omkring i Pias mellangärde medan hon svängde ner mot Hemlösa hamn. Hon tryckte ner rutan och lyssnade på knastret från gruset, njöt av doften från gräs och hav och det var omöjligt att inte dra på munnen. Men när hon parkerat på hamnplanen och kastade en blick åt den röda stugan gick det ändå rysning av obehag genom kroppen utan att hon kunde sätta fingret på varför. Hela historien gäckade henne, det var som om att stugan utgjorde navet i ett hjul där hon kunde ana en följd men inga ekrar som förband dem.

Det Stina hävt ur sig om att upphandlingen var riggad konfunderade henne. Delvis för att hon uttalat sig så självsäkert om saken, som att hon verkligen visste att det förhöll sig så, men kanske framförallt på grund av att hon nämnt stockholmarens rika besökare som skulle vara med och finansiera projektet. De som hon själv precis identifierat. Tänk om hela projektet var riggat med enda avsikt att dölja något annat? Att tvätta pengar till exempel. Med hjälp av ett brevlådeföretag vars adress gick till platsen där hon just nu stod?

Hon skakade på huvudet, hon kunde naturligtvis inte fantisera vidare på uppgifter en obstinat game'ar-brud hade spottat ur sig. Hon steg ur bilen och tittade ut mot Jannes båt vid kajen men kunde inte se honom. Inte heller syntes han bland fiskestugorna eller det ruckliga hamnmagasinet så hon kunde inte låta bli att gå bort till stugan. Fingrade på den rostiga grinden och tittade in på tomten. Det var vackert i all sin vildvuxenhet men samtidigt spöklikt. Hon drog upp grinden med ett gnisslade som fick det att skära sig i öronen. En vindby fick löven i syrenhäcken att prassla. Soluret mitt på den lilla gräsplätten såg ärgat och antikt ut. Stugans fönster var som svarta hål in till en annan värld där allt var stilla.

Sedan hände allt snabbt. Hon drog efter andan när något rörde sig i källarfönstret, samtidigt for en katt fram ur syrenerna och en mansröst hördes bakom henne. I det närmaste panikslaget snodde hon runt.

”Hallå”, sa Janne och började skratta när han såg hennes min. ”Förlåt, det var inte meningen att skrämmas.”

Pia svalde: ”Katten ... och så du, samtidigt ...”, men när hon hämtat sig från chocken skrattade hon och kände hur det hettade lite i kinderna. ”Kaxig snut man är, va?”

Hon sa inget om rörelsen i fönstret men hon vände sig om och tittade efter igen. Det var mörkt och stilla. Hon började bli nojig. De gick ut mot hamnplanen.

”Det bodde ingen där, eller vad var det du sa?” sa Pia.

”Stämmer. Någon hyr eller lånar den väl ibland, men inte på sistone vad jag vet. Men det är väl slut på det nu antar jag när de ska sälja den.”

Pia visste inte vad hon skulle säga och de gick under tystnad mot hamnen. Sen kunde hon inte hålla sig från att fråga:

”Har du sett om någon varit här och hämtat post någon gång?”

Janne stannade och kliade sig på sin orakade haka. Skjortärmarna var upprullade till armbågarna och underarmarnas muskler spelade när han rörde på fingrarna.

”Nej, men det kommer ner folk här lite titt som tätt, mest turister som vill fota en pittoresk hamn antar jag. Men jag har faktiskt funderat på den där brevlådan sedan du var här sist, den ser ganska ny ut men jag kan för mitt liv inte komma ihåg hur länge den har stått där. Är det nåt särskilt?”

Pia var på vippen att börja berätta men insåg i tid att det inte fanns någon anledning att avslöja mer än nödvändigt, hon var trots allt där på jobb.

”Nej, inget särskilt. Tyckte bara att den inte passar in på något sätt.”

Hon plockade fram fotot på Bosse och hans bil och frågade om Janne sett till honom. De stannade upp. Hans kropp kom alldeles nära. Hans ena finger nuddade hennes.

”Nej, det har jag inte gjort. Tyvärr. Var det han som var med här nere sist? När Oskar skjutit med hagelbössan menar jag.”

”Jo, det stämmer. Han dök inte upp på jobbet och nu har vi hittat hans bil en bit norr om Hemlösa. Det är därför jag är här”, la hon till som om hon behövde en legitim anledning till varför hon var där. De fortsatte framåt under tystnad och Pia kände lukten av grillkol och tändvätska. Janne kliade sig i nacken och tycktes leta efter orden medan han såg på henne.

”Jag blev precis klar med båten och drog igång grillen.” Han pekade mot de nergångna fiskeskjulen. En grill och några utemöbler hon missat förra gången hon var här, eller om han precis satt ut dem. ”Det finns så det räcker till dig också om du vill ha. Du kan aldrig gissa vad det blir.”

Pia skrattade men dröjde en aning med svaret för att inte verka allt för på. Vad det nu skulle spela för roll.

”Gärna, jag hann bara med en macka på stående fot till lunch. Fisk kanske?”

”Nyfångad havsöring.”

De gick och satte sig, solen kom fram och det blev riktigt skönt där de satt i lä. Han berättade om det kaosartade mötet de haft med kommunchefen och representanten för det företag som ville köpa Elsa och Oskars tomt. De skrattade åt Oskars tilltag att spraya bilarna med gödsel men sen blev Janne allvarlig igen.

”Det känns så hopplöst. Man är bara en bricka i ett spel, det spelar ingen roll vilket parti man röstar på. Det enda som betyder något är en aktiebörs på amfetamin. Jag har ingen aning om vad som händer med min hamn och mitt fiske. Ibland vill jag bara ge upp. Oskar och Elsa har bestämt sig för att sälja trots allt. Jävla utpressning. Antingen till företaget eller så konfiskerar kommunen fastigheten.”

”Men de måste kunna överklaga saken?”

Janne ryckte på axlarna.

”Till vilken nytta? Och vad kostar inte det i energi och pengar? På måndag ska de tydligen rösta i kommunfullmäktige. Det verkar hänga på om sossarna röstar för eller emot om jag ska tolka vad de sa på informationsmötet. På något sätt känns det som stugan där borta är det enda som står i vägen för skövlingen och Elsa kände sig som det var hennes fel att hela bygden nu kanske raseras. Men vem kan klandra dem, de behöver pengarna.”

Janne drog en djup suck och gick fram till grillen och rörde om i kolet.

”Förstår att det måste vara tungt, önskar jag kunde vara till någon hjälp”, sa Pia. En del av henne fylldes av dåligt samvete i egenskap av att hon på ett sätt företrädde myndigheterna, en myndighet som säkerligen skulle sättas in om byborna började protestera mer handgripligt. Egentligen ville hon bara gå fram och krama om honom, men hon satt förstås kvar. Hur skulle det ha sett ut?

”Det här borde jag kanske inte säga till en polis, men jag ger mig fan på att han mutat till sig hela det här spektaklet. Brita har tydligen börjat köra omkring i en alldeles ny BMW. Hörde att hon leasade den av en firma i Stockholm som ägs av en kompis till stockholmar’n, vet inte om det är sant men ...”

”Vem sa det?”

”En tjej i byn, hon hade kollat upp det på nätet tydligen.”

”Heter hon Stina möjligtvis?”

Janne höjde på ögonbrynen och såg nyfiket på henne.

”Ja, hur visste du det?”

”Träffade på henne när jag knackade dörr uppe i byn. Vad jobbar hon med?”

Janne slog ut med armarna och skrattade till.

”Hon är ett litet mysterium hela hon. Våldigt intelligent men dessvärre ganska bångstyrig. Hoppade av plugget i gymnasiet. Efter att hennes föräldrar dog hjälptes hon och hennes bror åt att sköta gården men det har hon slutat med för länge sen. Ingen vet riktigt vad hon gör annat än spela tevespel, man ser henne sällan och jag tänker sällan på att hon bor här om jag ska vara ärlig.”

”Jag såg en äldre kvinna i fönstret.”

”Det är Greta. Stinas, vad blir det, mormors syster. Hon åkte in och ut på mentalsjukhuset förr om åren men när hälsovården inte längre hade råd att bry sig om den typen av patienter lät Stina henne flytta in. Det fungerar bra tror jag. Man kan ställa klockan på Gretas rutiner, promenaderna går i exakt samma spår varje dag och vid samma tidpunkt. Hon brukar stanna till och vila här faktiskt. Men hon är helt oförarglig och har aldrig gjort en fluga förnär. Kan vara ganska rolig att lyssna på även om hon oftast inte pratar så mycket. Kul att höra hennes gamla historier om hur det var här förr.”

Det började lukta gott från den folieinlagda fisken på grillen. Samtalet gled över på matlagning och mindre laddade ämnen. Om allt och inget. Inte ens tystnaden kändes svår, tänkte Pia. Inte den här gången heller. Och det helt utan alkohol.

Solen sjönk allt längre ner mot horisonten och det blev kallt. Till slut bröt de upp och hon åkte därifrån med ett leende på läpparna som varade ända till Ölandsbron. Där fick hon ett sms och bröt mot lagen när hon sträckte sig efter mobilen och vinglade över i grannfilen. Det var från Klas. De hade försökt få tag i Bagar'n men han verkade också ha försvunnit från jordens yta.

31

Brita lutade sig tillbaka i sin ergonomiska kontorsstol och kände sig nöjd med livet. Hennes projekt var i det närmaste i hamn när Oskar och Elsa efter mycket om och men gått med på att sälja sin fastighet nere vid hamnen. Nu var det kanske inte hon som kommit på projektet eller ens börjat driva det men utan henne skulle det aldrig ha nått så här långt, så enligt Brita var det helt korrekt att benämna det för sitt. De skulle de slippa exproprieras fastigheten vilket utan tvekan skulle ha lett till överklagande och snyftiga hitte-på-drev i den vänstervridna pressen och därmed riskera hela projektet. Ruppe hade tryckt på vikten av att hålla drivet uppe för investerarnas skull.

Nu var det i princip bara måndagens röstning som återstod men det såg hon som ren formalia. Den efterföljande upphandlingen skulle knappast bli något problem den heller, de låg ovanligt långt framme i den processen redan även om det inte var officiellt och hon kunde inte låta bli att ge sig en klapp på axeln för sin förmåga att driva igenom saker. Det fanns bara ett företag som kunde leverera vad de ville ha till tillräckligt låga priser. Naturligtvis hade de vanliga nej-sägarna varnat om att Marmennill tidigare vunnit upphandlingar men sen inte kunnat leverera till den offererade kostnaden, men Ruppe hade förklarat anledningarna till det. Högst rimliga orsaker. Alarmisterna tjoade om än det ena och än det andra; var det inte plast och kemikalier som skulle utrota oss var det klimatet eller vedspisarna. Hysteriska människor som inte förstod hur ekonomin fungerade och hur viktigt det var att ge företagen möjlighet att utveckla teknik för att lösa problemen. Det fanns ett verkligt hot mot människans frihet och samhällets överlevnad och det var de där människornas vilja att sönderreglera och driva in skatter tills systemet kollapsade som i forna Sovjetunionen. Sverige hade med röd-gröna stollar vid rodret drivit farligt nära den gränsen om Brita fick tycka till om saken. Och det gjorde hon så gärna och så ofta hon fick tillfälle.

Hon funderade på om hon inte var värd att ta helg och njuta av ett tidigt glas vin när ett mejl dök upp i hennes inbox. De brukade komma i en strid ström men rubriken på detta fick henne att haka till.

Vad Ruppe inte vill att du ska veta.

Avsändaren kände hon inte igen men hon kunde naturligtvis inte låta bli att öppna det. Det virvlade till i magen när hon läste det. I de bifogade filerna fanns mejlologer på engelska

mellan Ruppe och för henne okända människor där de bland annat diskuterade investeringar och svårigheten att få de lån de ville ha. Det framgick tydligt att det saknades pengar. Hon reste sig hastigt upp och gick runt i rummet medan hon tänkte febrilt. Det var förstås idiotiskt att ta ett sådant anonymt mejl på allvar men hon kunde inte låta bli.

Hon återvände till skrivbordet och tittade ännu en gång på mejlet. Naturligtvis var det fejk, eller åtminstone taget ur sitt sammanhang. Hon tänkte genast på sosse-Patrik men honom hade Ruppe tydligen lindat runt sitt finger på något sätt och dessutom skulle han knappast lyckas skicka ett anonymt mejl som såg ut så här. Hon scrollade ner och upp igen. Läste ännu en gång. Fick en antydning till ont i magen. Hade Ruppe ljugit för henne?

Men det stod inte explicit att det rörde sig om hennes projekt. En person som Ruppe hade naturligtvis flera stora projekt rullande samtidigt. Och det var under alla omständigheter så det fungerade i affärsvärlden, tänkte hon, ibland var man tvungen att satsa utan att ha både livrem och hängslen. Det var det som skiljde agnarna från vetet.

”Precis. Just så är det”, mumlade hon för sig själv och stängde ner mejlet. Lutade sig tillbaka. Det här med desinformation hade blivit ett allvarligt problem. De borde lägga till något om det i sitt partiprogram.

Hon lutade sig framåt och öppnade upp mejlet igen. Skrev ett svar och frågade vem avsändaren var och vad som menades. Hon påpekade i starka ordalag att nättroll inte gjorde sig besvär. Efter att hon skickat det stirrade hon in i skärmen i väntan på svar men det kom inget. Efter ett tag kastade hon mejlet och stängde ner datorn. *Fake news* skulle inte stoppa hennes projekt. Och nu var det helg.

Hon reste sig och gick ut i korridoren men efter några meter stannade hon tvärt. Vilka mer kunde ha fått samma mejl? Det skulle vara förödande om det spreds falska rykten innan måndagens röstning, kanske skulle det få några svaga syltryggar att ändra sig?

Hon gick runt till några kollegor som fortfarande var där men ingen hade fått något konstigt mejl. Hon pustade ut en aning. Men vad skulle pressen säga om det kom fram att hon hade vetskap om att projektet var underfinansierat från början? De skulle förstås avsiktligt missförstå allt för att dreva bäst de kunde. Men det var en fråga som skulle bli aktuell först senare när upphandlingen skulle avgöras. På måndag var det bara projektet som sådant och det var tiptop. Hon var nöjd så. Problem skulle man inte oroa sig för innan de inträffade. Hon skrattade för sig själv, det var så miljötomtarna agerade hela tiden och så gick det inte att leva.

*

Så går det när man låtsas vara nöjd med allt och tycker allt får duga som det är!

Precis, du får skylla dig själv!

Nog är det lite ditt fel att Elsa blir av med sin stuga. Rut skulle inte ha blivit glad!

”Sluta”, sa Greta och lyfte upp Leffe i knäet och försökte ignorera tankarna i huvudet. Rösterna. Hon var fortfarande inte övertygad om att hon var ensam om att höra dem, nog lät det troligare att andra bara inte vågade erkänna att de hörde dem? En del av henne välkomnade dem som trygga vänner nu när hennes värld höll på att ryckas upp med rötterna medan en annan var livrädd för att återigen tappa fotfästet. För orolig det var hon. Kommunen skulle rösta om prospekt Solig Framtid som skulle innebära slutet för det Hemlösa hon levte hela sitt liv i. Från sitt torn hade hon sett hur byborna nästan mangrant satt sig i bilarna och kört i kortege mot Mörbylånga för att protestera. De flesta ansåg att det var lönlöst men något var de tvungna att göra. Hon själv hade inte orkat. Och hon var inte den som ställde sig på barrikaderna, det var oftast enklare att fortsätta göra som man gjorde och låta bråkstakarna hållas utan att göra så mycket väsen av det. Men det kanske inte var det bästa i detta fall?

Elsa och Oskar hade ännu inte sålt sin stuga men det verkade bara vara fråga om dagar innan avtalen skulle skrivas på. Beslutet var taget. Hon tänkte på den gamla nyttjanderätten av stugan och markerna runt omkring. Hon hade haft en from förhoppning om att Elsa och Oskar skulle sett det som ett välkommet vapen i kampen emot utpressningen men eftersom de redan bestämt sig verkade de mer inne på att gömma undan det för att få sina pengar. I alla fall Oskar.

Hon vände blicken ner mot herrgården. Stockholmar'n stod på altanen och såg ut över ägorna. Enligt Stina var det egentligen hans företags marker, det hade säkert med skatter och sådant att göra, saker hon inte intresserade sig särskilt mycket om och hade inte lyssnat när Stina berättat. Men det fanns andra saker Stina lovat hjälpa henne att titta på men hon hade varit tystlåten om saken och Greta var inte den som propsade. Hon visste att Stina skulle berätta när det fanns något att berätta. Och det hade förstås varit rena rama fantasierna från början och nu verkade det bara vara röstningen i kommunfullmäktige som kunde hindra skövlingen.

Du har alltid varit så naiv, Greta.

Den här gången sa hon inte emot.

*

Sosse-Patrik tog bakvägen in till kommunhuset, det var inte för att han var feg, tvärtom, men han hade inte mycket till övers för folk som inte respekterade demokratiska lagar och istället ägnade sig åt att trakassera folkvalda representanter. En folksamling hade nämligen samlats

utanför huvudingången med plakat som såg ut som de var skrivna av femåringar. Han kände sig dessutom grusig i ögonen av bristen på sömn när han traskade in till det extrainkallade fullmäktigemötet. De skulle rösta om Prospekt Solig Framtids vara eller icke vara. Men det kunde lika väl vara hans eget vara eller icke vara insåg han. I förrgår hade han fått ett meddelande från Ruppe. Det hade bara innehållit en bild och en fråga. Visst hade vi skoj? Och bilden när de stod med fötterna på ett djur och jaktgevären i högsta hugg. Det var knappt han kom ihåg det, så full hade han varit. Nog insåg han att det var ett förtäckt hot och ännu en gång hade hans fördomar besannats, de där riskkapitalisterna gick över lik om så behövdes. Det var som om alla landets största kräk samlades runt börsen i Stockholm.

Naturligtvis skulle det innebära slutet på hans politiska karriär om det kom fram i offentligheten. Att vara en ynka kommunpolitiker var inte som att sitta i EU-kommissionen eller i styrelsen för ett stort bolag, de överlevde alltid utan att behöva ta några konsekvenser. För fotfolk som han själv var det annorlunda. Trots alla de år han kämpat för dem som hade det svårt och trots att han blivit lurad så skulle det inte betyda något när allt kom omkring. Världen var inte rättvis.

Han hade fått kämpa hårt för att övertyga flera av sina partikollegor i frågan om Prospekt Solig Framtid, förslaget från kommunstyrelsen var i ärlighetens namn ganska dåligt underbyggt. Utredningen av frågan hade hastats fram och han hade själv överrumplats av hur snabbt det gått. Initialt hade han förstås, till skillnad från övriga partier, protesterat och läxat upp den där häxan till kommunchef. Men efter att ha fått projektet förklarar av de som verkligen var insatta, det ville säga Ruppe, Bob och Boris hade han insett potentialen, inte bara för det där förbannade fotot. Ibland var man tvungen att agera snabbt för att gripa möjligheterna när de dök upp och det var en bra egenskap att prestigelöst medge att man haft fel och våga ändra uppfattning när man blivit överbevisad.

Förslaget hade ändå diskuterats livligt och många hade kritiserat det, både inom och utanför partiet. Alla visste att Nej-sägarpartiet skulle rösta ner vartenda förslag som skapade jobb om det tog död på någon skalbagge, men det fanns även riktiga människor utanför elcykelkretsen som opponerade sig. Flera tanter i hans eget parti som naturligtvis inte hade minsta koll på ekonomi var också skeptiska. Det var de alltid så länge det inte handlade om feministiska synvinklar på fan och hans moster. Men han hade varit med länge och visste hur det fungerade. Alla hade svagheter. Ryktena gick att en av tanterna hade vänstrat med en centerpartist och det räckte med en antydning om att det kunde läcka ut för att övertyga henne och vis av erfarenhet skulle även de andra följa efter. I kohandeln hade Patrik i gengäld gått

med på att den socialdemokratiska gruppen skulle jobba för en kvinnojoursgrupp och han fick tillstå att han var en synnerligen skicklig strateg.

Men det var ändå med viss oro i kroppen han stegade in i lokalen och satte sig. Precis innan han skulle ta helg föregående fredag hade han fått ett märkligt mejl som antydde att Ruppe inte hade de pengar de skröt med att investera i projektet. Han hade inte känt igen avsändaren och hade inte fått något svar när han mejlade tillbaka. Det var visserligen en fråga som mer berörde upphandlingen än själva projektet som sådant men han insåg att det inte skulle spela någon roll när pressen fick tag i det. Det skulle inte se bra ut om det kom fram att han hade den informationen innan projektet röstades igenom. Särskilt inte i kombination med det förbannade fotot. Han hade försiktigt hört sig för men det verkade inte som någon annan hade fått meddelandet. Men han kunde ju inte veta. Han satt i en rävsax, hur det än gick skulle det finnas risk för att han kåkades upp av media och folkdrevet som skulle följa.

Det sedvanliga sorlet tystnade när Brita äntrade scenen och Patrik mådde illa när hon började sitt överdådiga anförande. Om hur bygden skulle lyfta till skyarna med det nya och viktiga projektet men han fick lov att låta henne hållas. Idag behövde han inte lida särskilt länge, de hade haft sina debatter och idag skulle det enbart röstas. Patrik skulle aldrig säga det högt men han fick ge Brita en sak, det var ordentligt drag under galoscherna i beslutsprocessen runt det här. De klarade av några mindre frågor innan det var dags för den stora frågan: Prospekt Solig Framtid. Sydöstra Ölands revansch. För vad var oklart men Patrik antog att det var påhittat av kommunens nya kommunikatör och PR-strateg.

Han fångade sitt partis feministextremists blick och hon sänkte blicken för att snabbt titta upp igen. Han såg ett medgivande i hennes korta nick och han log tillbaka. Det var något särskilt värmande när man åtnjöt respekt av sina kollegor. Han vände blicken framåt och mötte Britas blick. Moderathäxan. Hon log mot honom och blinkade snabbt med ena ögat och han ville springa fram och strypa henne. En snabb scanning av omgivningen visade i alla fall att ingen verkade ha sett vad som hänt.

Han kände hur pulsen rusade iväg när det var dags och det låg en ödesmättad stämning i hela lokalen. Det var ett stort projekt, kommunen skulle visserligen få in en del pengar via försäljning av tomtmarkerna runt Hemlösa men de skulle också binda upp sig att betala hyra under en lång tid framåt och dessutom bygga ut infrastrukturen. Och ingen kunde med säkerhet säga hur resultatet skulle bli i slutänden. Klart att alla var medvetna om Fanerdun-fiaskot i Kalmar. Men många lokala höjdare inom näringslivet hade varit positiva och förmodligen hade det avgjort saken för många av de närvarande. Det och partpiskorna.

Men Patrik hade inte behövt oroa sig. Förslaget röstades igenom trots en gråtande miljöpartist och några quislingar i hans eget parti som han skulle ta ett snack med vid senare tillfälle. Nu var det över och han kunde andas ut. Det gällde bara att ta sig ut från byggnaden utan att blir nerslagen av pöbeln utanför.

*

Brita gick från mötet med lätta steg. Det hade stått klart hur det skulle gå redan innan men man visste aldrig. Nu var det genomröstat och upphandlingen kunde sparkas igång på riktigt. Hon hade särskilt njutit av att ha tackat Patrik som vägrat se henne i ögonen och istället bara försvunnit därifrån. Han som hade lovat att stoppa det. Vilket stolpskott han var. Hon hade varit med länge och visste hur en slipsten skulle dras. Kanske kunde hon till och med hamna i riksmedia för det här. Självaste partitoppen i Stockholm skulle säkerligen vara nöjda med hur hon släppt lös kraften i det privata entreprenörskapet.

Efter det muntra eftersnacket stängde hon om sig på kontoret. Trots uppspeltheten var hon tvungen att sätta sig ner ett tag. Hon skakade liv i datorn och såg att hon redan fått en del grattiskommentarer på Facebook. Naturligtvis även en del hat från personer som inte begrep bättre och de sedvanliga trollkommentarerna och hoten, men hon tyckte mest synd om dem som inte hade något liv. Sedan kollade hon mejlen och blev alldeles kall.

Det var från någon som hette Marmen Nill och först hade hon tagit det för att vara från Ruppes företag men det var från en vanlig hotmailadress. I mejlet fanns en kopia på hennes leasingavtal på bilen. Det som Ruppe hade tipsat henne om. Annars stod det inte särskilt mycket, bara en kommentar om att det var väldigt billigt och att det var märkligt att det kom precis innan en upphandling av ett jätteprojekt och att ägaren av leasingföretaget var kompis med Ruppe. Det avslutades med ett par frågor: *Vill du se bevis på att Ruppe är delägare i leasingföretaget via ett annat företag? Tror du pressen vill publicera det jämte dina hyllningar av dagens beslut?*

Hon lutade sig tillbaka i stolen och la handen för bröstet medan tankarna for omkring. Vem? Det kunde knappast vara Patrik, han hade också leasat en bil från samma företag hade hon hört. Den gråtande miljöpartisten? Knappast. Sen slog det henne, den där unga tjejen vid informationsmötet i Hemlösa, hade hon inte kommenterat just det? Men hur kunde hon veta? Och vad ville hon? Om det nu var hon. Brita kände hur den initiala rädslan ersattes av ilska och lutade sig fram och närmast attackerade tangentbordet när hon skrev:

Vem är du och vad vill du?

... och satte sig och stirra på skärmen i väntan på svar. Och det kom förvånansvärt fort.

Du vet väl om att Ruppes köp (ja, du brukar ju kalla honom så) av stugan vid hamnen inte är giltigt?

Vad pratar du om?

Oskar och Elsa har aldrig varit de riktiga ägarna. Får man sälja någon annans egendom?

Nonsens.

Inget svar.

Vem är du och vad vill du egentligen?

Men det kom inget svar nu heller. Brita var tvungen att resa sig upp i ren frustration för hon visste varken ut eller in. Skulle hon lita på det här tramset och fanns det en verklig risk att det kunde antydass att Ruppe mutat henne med bilen. Trots alla försäkringar om att han inte kunde knytass till firman? Och vem fan var det som lekte med henne?

*

Klockan började närma sig elva men Greta satt fortfarande kvar i sin fåtölj med Leffe i knäet och såg ut över sin hembygd. Kaffet var inte urdruckat och hon hade inte en tanke på att gå sin dagliga promenad. Kommunen hade nu bestämt att det skulle skövlass och hon kände sig lika hjälplös som när hon blivit satt på tokhemmet trots att allt hon behövt var mamma eller pappas trygga famn.

Hon skakade på huvudet för att få rösterna att tystna men de fortsatte att håna henne. Varför var det inte de snälla rösterna som kom tillbaka? Men visst hade de rätt. Hennes tro på att det där gamla avtalet med nyttjanderätt av Elsa och Oskars stuga från godsherren Bockeman skulle göra någon skillnad hade väl varit idiotisk från början? Och enligt vad Stina hade sagt så fanns det inget som tydde på annat än att de stod som rättmätiga ägare hos myndigheterna. Någonstans långt därinne fanns ett litet hopp kvar men det var som att placera ett stearinljus ute på Alvaret i en stormande vinterfåk och tro det skulle brinna klart. Kanske skulle det överklagass men vad spelade det för roll? Hoppet hade nog slocknat i och med kommunens beslut. Hon vände blicken mot herrgården.

Himlen mörknade. Skuggorna sträckte sig plötsligt långt ut över åkrarna och vågor från det kalla Östersjön jagades upp i skummande kaskader mot stranden. Hon såg en mörk gestalt stå vid strandkanten med en spade i hand. Såg hur gestalten kastade spaden och böjde sig över

en livlös kropp och släpade ut den i vattnet och tryckte huvudet under ytan. Greta ryggade tillbaka över det vrål som kom ur gestaltens hals trots att hon aldrig skulle kunna hört det där hon satt. Den taniga gestalten släpade en livlös kropp upp mot huset för att sen försvinna därifrån. Snart sträckte sig lågor högt upp mot den mörka himlen. Med fru Bockeman därinne tillsammans med sin bortrymda mans bror.

Det var inte verkligt. Det visste hon. Men Rut hade berättat och hon hade sen dess sett det spelas upp i otaliga mardrömmar genom åren. Men det hade varit längesen sist.

Berätta!

När Ruts dotter Gunvor och Greta hade hamnat på hemmet samtidigt hade Rut varit där dagligen. Gretas egna mor och far hade inte fått lov, de hade sina jobb att sköta och Rut hade blivit som hennes extramor. Gunvor hade inte pratat alls på ett halvår.

Berätta varför!

På något konstigt sätt hade Rut och Greta kommit varandra nära trots ålderskillnaden och att det egentligen var Gunvor och Greta som varit kompisar. Det var långt senare Greta fått veta den mörka hemligheten: Rut hade bragt godsherre Sten Bockemans yngre bror om livet. Rykten hade förstås gått men få visste om det var sant. Än färre visste varför hon gjort det. Men Greta visste.

Du bara drömmar och fantiserar!

32

Pia slöt ögonen och gnuggade tinningarna innan hon tittade upp på Klas igen. Han satt som vanligt bakåtlutad i sin stol med händerna bakom nacken och spände bicepsen.

”Så har jag fattat det rätt? Ert ursprungliga uppdrag var att kontrollera några företag som fakturerade för arbete som inte utfördes för att på så sätt tvätta pengar och undvika skatter. Dessa brevlådeföretag med registrerad adress i Hemlösa har utländska medborgare som vd och ni har inte kunnat få tag i dem. Uppenbara målvakter med andra ord. Men nu har ni alltså gripit en person som ligger bakom detta?”

”Stämmer”, sa Klas.

”Det var i samband med det du ville prata med Bosse för att du kom ihåg ett liknande fall för några år sen där Bagar’n uppenbarligen varit målvakt, vilket han i och för sig inte blev dömd för. Och Bosse var alltså med och utredde det, eller skulle ha gjort rättare sagt, nu verkade utredningen istället ha fastnat i hans privata arkiv och råka bli indränkt i kaffe.”

”Och alla blev jätteförvånade.” sa Klas och flinade men Pia noterade det inte.

”Nu visade det sig att det fanns fler företag registrerade på den där stugan i Hemlösa och jag hittade Bosses namn på ett av dem. Ett som ingick i det ursprungliga fallet med luftfakturorna.”

”Korrekt.”

”Men det var bara en del av utredningen, resten ska ni alltså lägga ner?”

Klas slog ut med armarna.

”Vad ska vi göra? Utöver de här småföretagen du just nämnt inom bygg och servicebranscherna fanns även ett kommanditbolag registrerat på stugans adress i Hemlösa. Det passar inte in i mönstret. Även det har utländska ägare utan personnummer och det är utan tvekan ett uppenbart upplägg för pengatvätt, men vi kan inte göra något eftersom lagen är skriven som den är. Bolagen kan till och med fortsätta som inget har hänt och få en fin fasad utåt och verka vara kontrollerade av svenska myndigheter även att de inte är det. Och det finns inte en chans att vi skulle kunna reda ut det med tanke på de resurser vi har och hur låg sannolikheten är att det skulle leda till en fällande dom. Vad jag vet är att spåren leder till den där ryssen Boris Chabarovs ryska bank. Det vill säga Rudolf Carlzons kompis som också äger

ett av de företag som är huvudägare av Aurvandil som i sin tur är ett dotterbolag till Marmennill som Rudolf Carlzon är vd för.”

”Aaargh!” sa Pia och tryckte återigen fingrarna mot tinningen. ”Jag klarar fan inte mer av dessa labyrinter. Marmennill är ju det företag som ska skövla ...” Hon hejdade sig och undrade om hon blivit för involverad i det som hände Jannes hembygd Hemlösa. Hon andades in djupt och suckade innan hon fortsatte. ”Ett företag som är iblandat i upphandlingen av byggprojektet nere på Öland. Och samtidigt är Bosse försvunnen och hans bil hittades utanför Hemlösa. Inte fan kan det bara läggas ner nu!?”

”Ta det med ledningen. Men vi har ärligt talat ingenting konkret att gå på och insatsen för att binda någon av dem till något brottsligt skulle vara enorm. Att den där Bob Mann råkar ha en jaktranch i USA och att en död gnu påstås ha hittats på Alvaret är inte jättestarka bevis ...”

Pia stirrade ner i golvet. Hon insåg att han hade rätt men det *kändes* fel. Och det var kanske det som var problemet: hon tyckte synd om Janne och resten av byborna. Det kändes som deras sista halmstrån mejades ner ett efter ett.

”Men Bosses försvinnande är förstås en helt annan grej, låt oss fokusera på att hitta honom först”, sa Klas. ”ID-kapning och eventuella kopplingar till andra bedrägerier får vi ta sen.”

Hon höll förstås med. De var även överens om att de inte hade jättemycket att gå på i det fallet heller och båda ansåg att högsta prioritet var att försöka få tag i Bagar’n. Det var kanske inte särskilt troligt att det skulle leda till något men insatsen för att lokalisera honom borde inte vara enorm även om inte heller han hade synts till i sin lägenhet eller på stan. Bagar’n var heller inte känd för våldsbrott så ingen av dem trodde på hypotesen att han skulle ha gjort sig skyldig till något så allvarligt, men det kunde mycket väl finnas andra i hans närhet som var kapabla till dessa onämnbara gärningar.

*

Pia satt i baksätet i polisbilen som sakta rullade fram nere vid Kalmars hamnområde. Hennes väninna var i tjänst och hon hade frågat om hon inte kunde få hänga med när småbuset i Kalmar skulle höras angående Bagar’n. Jenny och Samir hade naturligtvis koll på de flesta av stadens alkisar men på frågan när de senast sett Bagar’n tittade de på varandra och skakade simultant på huvudet:

”Det var ett bra tag sen. Han har ju alltid varit lite av en periodare så länge jag varit med”, sa Samir och vände sig bakåt mot Pia. ”Och det måste vara över ett år sen jag kan komma ihåg att vi tagit in honom för något.” Jenny instämde.

Både Jenny och Samir tillhörde en allt mer sällsynt skara av poliser som jobbat mer än ett par år i yttre tjänst och Pia antog att de hade bättre koll på det där än någon annan. Hon skulle precis säga något när det sprakade till i radion. Det var ett pågående rån, eller snarare snatteri. Ett fyllor var inne på köpcentrumet Baronen och plockade åt sig saker. Jenny skrattade.

”Låter som det kan vara en av de kära medborgare vi är ute efter.”

De hade precis kört förbi platsen och vände snabbt om. De var snart framme och parkerade bilen utanför ingången och steg ur. Det lät som det varit ett stillsamt brott och de var ganska övertygade om att de skulle känna gärningsmannen.

Samir och Jenny drog på sig läderhandskarna medan de i rask takt tog sig in i köpcentrumet. Folk kastade nyfikna blickar precis som vanligt. Jenny slog Samir lätt på axeln och pekade mot en figur som gjorde en väldigt vid och vinglig U-sväng efter att ha upptäckt dem. Det var Dunken, en av deras stammisar, precis som väntat. Pia anade att Dunken kände sig som en kameleont där han försökte smälta in bland de övriga shoppingsugna människorna i gången. Men den här kameleonten kunde varken ändra sitt pigment eller mimikera övriga människors avslappnade gångstilar. Det var tragikomiskt att se.

De ökade takten en aning och Jenny var snart ifatt.

”Tjenare Dunken, är du ute på äventyr igen?”

”Det var inte jag som snodde den.” Han såg ut som en fyraåring som blivit påkommen med att äta godis innan maten.

”Nej, det var tomten, precis som vanligt va?”

”Det är säkert.”

Dunken suckade och mumlade något mer om att han inte ville men det var ett halvhjärtat motstånd. Det här var ett drama de hade repeterat många gånger och det skulle knappast vara sista gången heller. De gick mot butiken han hade snattat i, Jenny gick in och pratade med personalen medan Pia och Samir väntade utanför. Dunken stirrade på den påse Samir tagit ifrån honom. Innehållet hade han antagligen inte snott i denna butik, en flaska etanolhaltigt desinficeringsmedel, den var med all sannolikhet denaturerad och skulle inte gå att dricka för en otränad människa men Dunken lirade i elitserien och var inte kräsmagad på det sättet. Tillväxt och pensionsfonder var inget han låg orolig om nätterna för.

Jenny kom snart ut och de gick därifrån med Dunken i tryggt förvar i lagens långa armar. Väl ute vid bilen ringde Samirs telefon och Jenny vände sig mot den misstänkte:

”*You know the drill*: Har du något vasst i fickorna?”

Efter visitation fick han sätta sig i baksätet tillsammans med Pia och de rullade sakta därifrån. Det luktade gammal fylla och Dunken satt och gnydde för sig själv.

”Träffat Bagar’n på sistone?” frågade Jenny.

Han skakade snabbt på huvudet på ett ryckigt sätt som bara rutinerade missbrukare behärskade. Hon kastade en snabb blick i backspegeln och såg att han gned händerna nervöst mot varandra. Ett oroväckande tecken, var han på väg att få ett abstinensbryt? Hon orkade inte med det nu.

”Kom igen nu, Dunken. Ni är ju gamla polare”, sa Samir.

”Nä.” han gnuggade handflatorna i ansiktet. ”Inte längre. Han har, vad heter det, han har ballat ur.”

”Ballat ur?” sa Pia.

”Ja fan, han har varit på torken och är vit som en babianröv.”

”Berätta var vi hittar honom, du vet att vi gör det förr eller senare än då. Du vet var han slaggat om nätterna.”

”Men jag sa ju det, han har ju blivit straight för fan. Han har till och med en egen jävla kvart.”

”Och den ligger?”

”Näee.” Han gnuggade sig i ansiktet igen för att sedan gnida sig på låren.

”Vi vet vad den ligger, Dunken”, sa Pia. ”Det är Bagar’n vi vill prata med. Vi tänker inte gripa honom, bara ta ett snack.”

”Näee.”

”Jo.”

”Jag golar inte.”

”Men du har träffat honom på sistone?”

”Ja. Eller näe. Vem pratar ni om?”

”Ingen kommer få veta.”

Dunken skakade frenetiskt på huvudet och gnuggade sina händer i allt snabbare takt mot låren. Pia såg hur han led och funderade. De var snart framme vid tågstationen. Hon sa till Jenny att stanna i en parkeringsficka utanför en hamburgerkiosk, bad dem vänta och sprang över vägen och in på Pressbyrån, köpte en folköl och sprang tillbaka med en ”ja-men-vad-fan-ska-vi-göra-grimas”. Jenny log och vände om bilen, körde ner mot köpcentrumet igen men svängde höger och snart syntes Kalmar slott på andra sidan vattnet bakom ett parkstråk. Där var det folktomt och hon stannade bilen.

”Samir, jag tror det är en grej vi måste kolla där borta”, sa Jenny. ”Någon håller på att invadera slottet.” Samir skakade på huvudet men gjorde som han blev tillsagd och snart satt Pia ensam med Dunken i bilen. Hon höll upp ölen framför honom och han såg på den som om den vore *The Precious* i Sagan om Ringen. Hans utseende påminde dessutom en aning om Gollum men det var egentligen rätt ovidkommande, tänkte Pia och sa:

”Om du berättar var vi hittar Bagar’n så får du den här. En bra deal, eller hur?”

”Ja”, sa Dunken och försökte slita åt sig skatten men Pia hann få undan den.

”Berätta först.”

Det blev för mycket och orden forsade ur honom så snabbt och sluddrigt att hon hade svårt att höra vad han sa. Men innebörden var helt tydlig. Bagar’n satt på Torken. Han hade fått ett återfall. Pia gav honom burken och han drack med illa dolt behag. Hon kunde inte låta bli att fråga sig om Ruppe kände samma sak när det kom till pengar? Det fick i sin tur henne att tänka på Janne, vilket kändes makabert med tanke på alkisen som fått henne att göra associationen.

Samir och Jenny kom tillbaka och log när Pia sagt att det gått bra. De åkte sen tillbaka till stationen för att hantera den missanpassade medborgaren. De kunde rutinerna vid det här laget, Samir, Jenny och Dunken.

*

Det hade inte tagit särskilt lång tid att lokalisera Bagar’n när de visste var de skulle leta. Dunken hade inte ljugit. Enligt föreståndaren på behandlingshemmet hade dessutom Bengt Nordström, som han egentligen hette, nyktrat till och var på bättringsvägen. Hon och Klas åkte dit och blev visade till ett rum i en lång korridor som luktade av plast och desinfektionsmedel. De skulle snart få gå in. Pia sjönk ner i en stol med suck, hon var trött. Någonstans spelade en radio på låg volym, steg knarrade mot korridorens plastgolv men annars var det lugnt. Hon såg på Klas som inte heller verkade vara på humör.

Föreståndaren kom tillbaka och meddelade att de kunde följa med henne. De gick genom sterila korridorer som kändes som ett sjukhus även om personalen gjort allt för att inreda det i en mer personlig anda. De stannade framför en dörr och knackade på men väntade inte på svar innan de gick in. Därinne låg Bagar’n på en säng men han for upp och kröp ihop i försvarsställning i ena änden när han såg vilka som var där.

”Ta det lugnt, Bagar’n”, sa Klas och föreståndaren frågade om det var okej. Bagar’n såg förskräckt ut men nickade till slut och de blev lämnade ensamma. Rummet var litet och

liknade mest ett studentrum tänkte Pia: en säng, en fåtölj och en teve. I den minimala hallen fanns en garderob och ingången till, vad det verkade, en lika minimal toalett. Pia satte sig i fåtöljen och Klas satte sig på en pall.

”Väckte vi dig?” frågade han.

”Vad vill ni? Jag har inte gjort nåt!” Bagar’n tryckte sig mot väggen och såg så vettskrämd och ledsen ut att Pia nästan tycket synd om honom. Det förvånade henne samtidigt eftersom Bagar’n var van vid att ha med polisen att göra.

”Det är det ingen som påstår heller. Vi vill bara ställa några frågor?” De fick inget svar.

”Du känner till Bosse Nilsson, va? Kanske mer känd som Bosse Byling.”

Bagar’n skakade på huvudet och Klas suckade.

”För inte särskilt länge sen såg jag med egna ögon hur du sprang iväg när Bosse kom emot dig på Larmtorget. Du behöver inte ljuga.”

”Okej, jag vet vem han är.”

”Varför stack du när du såg honom?”

Han ryckte på axlarna. ”Vafan, där kom Sherlock rusande, klart som fan jag pyser.”

”Vem väntade du på?”

”Ingen särskild.”

”Spela inte dum”, sa Klas och lutade sig tillbaka mot väggen och satte händerna i nacken.

”Jag vet att du skulle träffa Lech Dozlan. Varför?”

Bagar’n tog upp en kudde och kramade om den som ett litet barn.

”Jag golar fan inte.”

”Han är inblandad i några företag som råkar vara registrerade på en adress i Hemlösa på Öland. Och som har haft dig som vd. Vad säger vi om det?”

”Knas”, kved Bagar’n. Hans röst var tård efter år av missbruk.

”Kom igen nu.”

”Asså, jag var skyldig lite deg till en polare. Vi var kvitt om jag fixade fram en bra adress och lånade ut mitt namn. Det var så det var, jag frågade fan inte. Vad skulle jag ha gjort, tror ni en gammal alkis kan kila in på banken och få ett schyst lån eller? Annars hade jag fått bomma cash av någon jävla jugge och sen fått pröjsa som fan i ockerränta eller fått halsen avskuren.” Han slog i kudden och svor.

”Och varför valde du adressen till just den stugan mitt ute i ingenstans?”

”Asså, jag var inlagd här för nåt år sen. Har inte druckit ett skit sen dess. Träffade på en gammal polare. Hans son Tomas fixade jobb därnere åt mig. Kratta kyrkogårdar och sånt. Fan, Öland har väl fler förbannade kyrkor än apotek, sjukvårdsmottagningar och systembolag

ihop. Jag donade lite med den där barren ni snackar om också. De tryckte in polska slavarbetare där när det var skördedags. Morsan var från Polen och eftersom jag kan språket hjälpte jag till. Den var ju nästan öde så vafan. Om jag tömde brevlådan och lämnade vidare posten till en annan jävla låda uti Berga var det coolt med skulden. Vad fan skulle ni själva ha gjort?”

Bagar’ns röst gick i ett allt gällare tonläge och orden kom i en strid ström. Pia tyckte att ögonen såg glansiga ut.

”Asså, jag knegar där nere. Krattar grusgångar och pyntar gravar. Jag har inte gjort nåt. Ska ni sy in mig för att tömma en jävla brevlåda när förbannade våldtäktare och barnknallare får göra vafan de vill? Nu när jag äntligen fått någon sorts ordning på mitt jävla liv.”

”Varför är du här då?” frågade Klas.

”Jag trilla dit.”

”Någon särskild anledning? Hänt något dumt? Råkat träffa Bosse Byling kanske?”

Inget svar.

”Vår kollega Bosse Nilsson stod som vd för ett av de där företagen som var reggade på stugan. Vet du nåt om det?” Pia fick inget svar och fortsatte. ”Efter jag hade berättat det för Bosse drog han iväg och skulle prata med dig. Sedan dess har ingen sett honom. Och nu förstår du säkert den egentliga anledningen till varför vi är här. Vad hände?”

Bagar’n knep ihop ögonen och andades tungt.

”Asså, fatta, jag pröjsar till och med skatt. Kolla med fogden för fanken... gör det.” Han fumlade fram ett cigarettpaket ur fickan, och verkade leta efter en tändare med sina nikotingula fingrar. Händerna skakade. Men han hittade inga, det luktade inte rök därinne och antagligen fick han inte röka där heller.

”Men du kan spelet Bagar’n”, sa Klas, ”håll dig till lagarna så slipper du åka dit.”

”Men asså, jag har inte ... jag var skyldig lite stålar har jag ju sagt.”

”Bagar’n, vi har varit med förr precis som du. Du vet att vi inte kommer släppa det här. Hur hamnade Bosses namn som vd och framförallt: vad hände när du träffade Bosse?”

Bagar’n tog ett djupt andetag och såg ut att fortsätta protestera men släppte ut luften i en suck och sjönk ihop.

”Ja, jag tipsade om Bosse Bylings namn. Fille hade fått tag i hans personnummer och tja... Det var inte meningen liksom...” Det sista lät som från ett barn och Pia kunde inte låta bli att tycka synd om honom. ”Men Bosse har varit ett surhål och tja ... fan.”

”Hur hade han, Fille, fått tag i Bosses ID-handlingar?”

”Jag vet inte. På riktigt.”

Det blev tyst. Steg från korridoren hördes utanför men de passerade förbi.

”Vem gav han det till?” sa Pia.

”Jag golar inte.”

”Vi behöver bara ett namn.”

”*Off the record?*”

”Kom igen nu, vi är inga journalister.”

”Knas”, sa Bagar’n och gav ifrån sig ett kvidande ljud igen. ”Men jag tänker inte vittna eller erkänna något alls om konstaplarna tror det. Jag tipsade bara Fille om den där snubben som jag var skyldig flis. Den där Lech du snacka om. Han som använt mitt namn förra gången. Asså. Kolla era jävla papper, jag kommer inte ihåg vad han hette. Jag vet inte mer, jag lovar.”

”Och vad hände med Bosse?” Pia lutade sig fram och såg Bagar’n i ögonen. ”Vi vill inte knasa till det för dig om du fixat jobb och lyckats komma ur missbruket. Tro mig. Men vi behöver veta var vår kollega är, och du är nu den mest misstänkte vi har. Du kan välja att sitta häktad och se vad din arbetsgivare tycker om det. Ge oss en ledtråd. Vi har hittat hans bil med blodstänk i. Jag tror ärligt talat inte du har slagit ihjäl honom, men jag vet att du vet vad som har hänt. Om du nu vill vara en god samhällelig medborgare bör du berätta nu.”

Bagar’n svalde och det syntes hur tankarna verka fara omkring i hans hjärna.

”Asså, på riktigt jag vet inte. Men jo, asså, han letade efter mig. Men jag pös när jag såg han.”

”Honom.”

”Vem?”

”Det heter honom, äh glöm det. Fortsätt.”

”Bosse försökte följa efter men snubbla och slog huve’t i en sten. Vi trodde han kolat. Vi släpa upp han i sin bil och tänkte köra han till sjukan men sen, vafan, två fyllon och en halvkolad och blodig snut. Vem fan skulle tro oss?”

Klas och Pia stirrade på honom, ingen av dem tvivlade egentligen på vad han sa men det var ändå lite svårt att tro på allt. ”Och vad gjorde ni av honom?”

”Jag psykade ur. Vi drog ner till den där jävla övergivna stugan ni snacka om. Det brukade ju kvarta polacker där. Vi tjacka mat och skit och lämna han där.”

”Du säger att han finns i stugan? I Hemlösa? Det är ju minst en vecka sen. Varför i helvete ringde ni inte polisen? Anonymt eller vad som helst. Han kan ju för fan vara död nu?” sa Klas.

”Jag psykade ju ur sa jag ju. Varför tror ni jag är här? Jag ville inte ner i skiten igen. Men jag orka inte ...” Hans ögon var tårfyllda märkte Pia innan han begravde ansiktet i händerna.

De reste sig och Klas la en hand på Bagar’ns axel och såg på Pia. Hon nickade och de gick därifrån. De var tysta hela vägen ut till bilen. Båda hade blandade känslor för det som hände. När de satt inne i bilen suckade Pia.

”Här skrämmer vi slag på småbuset som kravlat sig halvvägs upp ur diket medan de stora skattesmitarna försvinner in i sina globala företagslabyrinter.”

Klas skrattade torrt.

”Men bevisa det. Etik och moral är inte vad vår stolta kår är satt att kämpa för och jag har sysslat med det här för länge för att lita på det han sa.”

Pia skakade på huvudet och skrattade, hon kunde inte annat än att hålla med, men innerst inne anade hon att Bagar’n talat sanning. Det kändes så. Men om Bosse legat livlös därnere i en vecka kunde det innebära att han faktiskt var död vid det här laget. Hon rös när hon tänkte på att hon varit där nere under den tiden. Och hade hon inte sett att något rört på sig nere i källaren?

Hon tog upp telefonen för att skicka dit ambulans och sina kollegor på Ordningen men ryckte till när den ringde innan hon kommit till skott. Det var ett okänt nummer men hon kände genast igen rösten när hon svarat och blundade. Det var Kristina. Hon med hunden Fiffi som hittat både gnun och Bosses bil. Men Pia spärrade upp ögonen när hon insåg vad det var hon försökte säga: Det låg en döing på golvet i den röda förbannade lilla stugan vid Hemlösa hamn. En människa den här gången. Vad var det hon hade sagt?

Pia avbröt Kristina bryskt och sa att de var på väg. Svalde hårt innan hon berättade för Klas som satte upp sirenen på taket och tryckte gasen i botten medan Pia kontaktade ledningscentralen.

33

EN VECKA TIDIGARE ...

Bosse grymtade till av den pulserande smärtan i pannan. Huden stramade åt. Världen snurrade sakta, det märkte han utan att behöva öppna ögonen. Med ena handen kände han något kompressliknande mot pannan. Det luktade fuktig källare eller gammal möjlig garderob. Han låg där en stund alldeles stilla utan att våga öppna ögonen och lyssnade efter ljud. Men det förblev tyst bortsett ett svagt, regelbundet brus likt vågor som rullade in mot en strand. Det var i alla fall så han föreställde sig det. Sakta kom minnet tillbaka. Hur han letat efter Bagar'n och träffat hans gamla fyllepolare och jagat dem, hur han trillat och det svartnat för ögonen. Det slog honom att han alltså hade haft rätt. Bagar'n hade något fuffens för sig och var uppenbarligen rädd för honom. Men han hade egentligen ingen aning om vad det här handlade om. Hade idioten snott hans identitet? Men varför i så fall? Och hur?

Han öppnade ögonen långsamt och såg upp i ett tak av vitmålad betong, väggar täckt av omålad träpanel. Ljus sköt in från två smala fönster och han fick blinka några gånger innan han vande sig. Han låg i en smal säng. Någon hade lagt en sträv filt över honom. Det var uppenbart att han befann sig i en källare, men var?

Med stor möda reste han sig upp i sittande ställning. Världen gungade en aning men stillade sig snart. Tygbiten som någon tejpat fast vid hans panna trillade ner, han rev bort den tejp som satt kvar. Vanlig kontorstejp, jävla klåpare! Pannan var svullen och det fanns ett jack där men det verkade inte blöda. Alltid något. Han såg efter telefonen men hittade den inte.

Han reste sig från sängen och en radda knorrande läten strömmade ur honom utan att han var medveten om det. Lätt andfådd fick han stå still ett tag och vänta till rummet slutade röra på sig. Vajade likt en tall i hård vind. Hann tänka tanken att det var rätt trevligt att känna att hela universum rörde sig runt honom själv innan den bultande värken drog honom tillbaka till verkligheten. Om det var där han befann sig, han var inte helt övertygad ännu.

Fönstren satt någon decimeter ovanför hans huvud och det enda han kunde skymta var en blå himmel bakom en ridå av växtlighet. Mot ena väggen stod en bokhylla som var i det närmaste tom bortsett från några böcker skrivna på polska eller liknande språk. Det fanns ytterligare ett rum och han gick dit in. Tre hopvikta sängar stod lutade mot väggen liksom tre

madrasser. Ett litet bord med en mintgrön vaxduk, fyra pinnstolar, ett par garderober och en sliten, grå tygsoffa. En liten tjockteve. Bakom ett draperi fanns en kokvrå med både kyl och frys. Han öppnade och blev en aning besviken när kylan var tom bortsett från en ketchupflaska och två stora PET-flaskor med kolsyrat vatten. Han log dock när han upptäckte att frysen var full med Gorby's piroger och pizza. Han log ännu mer när han öppnade skafferiet och såg ett par chipspåsar och diverse kakpaket.

Han blev stående. Villrådlig. Var han hungrig eller inte? Beslutade sig för att slutföra husesynen och hittade en toalett, rummet var så litet att det var nätt och jämt att han fick plats. Porslinet var randigt av kalkavlagringar men efter att ha kissat upptäckte han att spolmekanismen i alla fall fungerade. Det fanns till och med papper.

Han gick ut i det större rummet igen, placerade en av pinnstolarna under ett av fönstren, klev upp och höll på att vingla omkull men hann få tag i väggen innan det var för sent. Genom första fönstret såg han bara rätt in i en mur av grön växtlighet. Men efter att ha flyttat stolen till nästa fönster kunde han se ut på en ovårdad gräsmatta som snarare kunde klassas som en vildvuxen äng, om än liten. I mitten stod en halvmeter hög piedestal i murad röd kalksten med ett solur på. Han försökte kika åt sidan men stönade när pannan törnade emot väggkanten. Genom syrenbuskens tjocka bladverk skymtade han i alla fall vatten, vågor som rullade in, han hade alltså hört rätt.

Med en suck klev han ner från stolen igen. Såg en dörr han missat tidigare och öppnade den. En brant trappa ledde upp till ytterligare en stängd dörr. Vägen ut förmodade han och tog sig sakta uppåt. Greppade tag i dörrhandtaget. La örat mot dörren men hörde inget. Någon hade uppenbarligen fört honom hit, fanns de där ute? Hade fyllekajorna kidnappat honom? Väntade de på honom? Han hade förväntat sig att det skulle vara låst men det var det inte och han sköt upp dörren med bultande hjärta.

Han lyssnade men det var tyst. Tog ett försiktigt steg ut i en sorts hall. Ytterdörren fanns rakt framför honom, till höger ett vardagsrum med en gammal soffa med träryggstöd och fönster ut mot en åker. Till vänster låg ett kök som tycktes sakna moderna självklarheter som spis, kyl och frys. Ett rangligt matsalsbord och tre skeva stolar. Det var uppenbart att ingen hade bott här permanent på länge. Han kikade ut genom fönstren och såg skymten av havet genom en lucka i den vildvuxna syrenhäcken. En vidsträckt och obruten horisont. Var det Östersjön? Hade han befunnit sig på Kalmarsidan och tittat ut över Kalmarsund skulle väl Öland ligga på andra sidan? Nu var det bara öppet hav så långt ögat nådde, åtminstone i den begränsade vy han fick genom häcken.

Han smög tillbaka till ytterdörren trots att han nu var helt säker på att han var ensam i huset. Kanske någon dolde sig därute? Den här dörren var dock låst och han fick regla upp den och ta i för att trycka upp den. En doft av gräs blandad med lukten av unken tång mötte honom. Han steg ut. Solen värmdde. Några måsar flög skrånande förbi. Han trippade, nåja, lät bli att klampa, fram till husknuten men såg ingen och gick över tomten till den rostiga grinden. Portalen ut från den igenväxta trädgården. Där utanför fanns en sliten lagerbyggnad, några fallfärdiga bodar och en vit skåpbil med en torsk målad på sidan. En pir sköt ut i havet. Hamnen var tom bortsett från ett sjunket skepp med tampar fortfarande fästa vid pollarna. Han såg norrut och långt där borta fanns en byggnad som såg märkligt bekant ut. En gulmålad herrgård och han blev förbryllad när det gick upp för honom var han befann sig. I den förbannade bonnhålan på Öland. Hemlösa by. Hur var det möjligt?

Ett taktfast dunk fick honom att lyfta blicken ut mot sjön igen. En fiskebåt var på väg in och hans spontana reaktion var att skynda tillbaka in i stugan och ner till källaren. Där kröp han ner i sängen och drog filten över sig. Funderade på om det inte hade varit mer konstruktivt att ha rusat efter hjälp, men å andra sidan fanns här chips och piroger i överflöd, ingen tjatande chef, ingen hurtig piplärka som alltid stressade och kanske framförallt, ingen väckarklocka och inga måsten. Det kanske inte var så dumt att vara kvar där trots allt? Om fyllona verkligen varit ute efter honom, då hade de väl inte lämnat allting öppet? Han märkte att han fortfarande var för yr och trött för att fundera djupare på saken, tog fasta på det viktiga och med tankarna på det fantastiska i att slippa gå till jobbet föll han snart i sömn igen.

*

När Bosse vaknade var ljuset varmt gulaktigt och rummets dunkla vrår var i det närmaste svarta. Solnedgång, tänkte han, men insåg att det likaväl kunde handla om soluppgång. Såret värkte lika mycket som tidigare, eller kanske aningens mindre. Han gick och hämtade en av chipspåsarna och en av vattenflaskorna och slog sig ner i soffan. Det krasade härligt när han mosade in en handfull chips i munnen. Dill och gräslök, hans favoritsmak.

Återigen fingrade han efter telefonen i fickorna med chipsflottiga fingrar men hittade ingen den här gången heller. Han förflyttade sig in i det lilla sovrummet igen, sökte av rummet men mobilen fanns inte där nu heller. Blicken stannade på byrån, till skillnad från allt annat i källaren såg den välvårdad och stilig ut även om den verkade vara gammal. En virkad löpare i gulnande vitt låg ovanpå. Men ingen telefon där heller.

Han drog i handtagen på den översta lådan men fick tråckla en del innan den gav med sig. Där låg en packe gulnande brev med snirklig text som såg ut att vara skrivet med bläck och fjäderpenna. Men ingen mobil och det var samma sak i de övriga lådorna, gamla papper och ett träskrin och inget annat. Av ren nyfikenhet öppnade han den översta lådan igen och plockade upp packen med brev. Han hade ju börjat släktforska på sistone och tyckte gamla texter blivit spännande till skillnad från förhörsprotokoll och utredningar.

Underst låg ett större kuvert som innehöll ett ark som tycktes vara ett gammalt avtal eller gåvobrev rörande någon åkerlapp eller liknande. Skriften var svårtydd och han la det ifrån sig och plockade istället upp det foto som också funnits i lådan. Det var i ungefärligt A4-format även om det definitivt var taget innan A4 hade blivit till en standard. Kanterna var gulnade, tre rader människor poserade utanför en villa som kändes bekant. Överst på trappen stod, vad han antog var godsägarna av kläderna att döma. Under dem, längre ned på trappen fanns män och kvinnor som troligtvis kunde kallas drängar och pigor. Fotvida kjolar med förkläde, huckle, västar, hattar och grova stövlar. Nog var det gammalt allt. Han vände på det men fann inga noteringar eller ledtrådar till vilka som fanns på kortet eller när det var taget. Faktum var att det liknade huset, eller herrgården, där den där stockholmaren nu huserade. Alldeles i närheten av där han själv förmodligen befann sig, konstaterade han.

*

Bosse sträckte på sig i sängen och tyckte att han hade det ganska bra där han låg. För ett ögonblick funderade han på om någon undrade vart han tagit vägen men han visste ju svaret på det och trängde undan tankarna. Här hade han faktiskt i princip allt han behövde även om han kunde sakna en öl och djurprogrammen på teve. Men under gårdagen hade han hittat en gammal kikare och en fågelbok och sen suttit i trädgården och spanat efter pippisar, som en av hans dagisfröknar brukat kalla dem. Ett av de få positiva minnen han hade från barndomen. Men dagis fick man väl å andra sidan inte säga längre i det här förbannade landet som höll på att kollapsa av politisk korrekthet. Det hade hur som helst varit innan han tvingats flytta till en annan fosterfamilj och fåglar slutat att existera i hans värld. Men nu var de där igen, talgoxe och kråka var han säker på att han hade sett, sen blev det värre med artkunskaperna, hur såg man skillnad på en mås och en trut?

Det hade passerat lite folk nere vid hamnen från och till men efter att flera gånger varit på vippen att ta kontakt så hade han börjat acceptera tillvaron där. Ingen hade letat efter honom, inte ens de som forslat dit honom, maten skulle räcka några dagar till om han hushöll med

den. Han hade vägt för och nackdelar med att återvända till det vanliga livet och faktiskt inte hittat något avgörande argument som talade för att han inte skulle utnyttja tillfället att ha en liten oförutsedd semester. *All inclusive*, typ. Gratis.

Han satte sig upp i sängen, gick på toa och plockade fram en pirog som han mikrade och åt till frukost. Eller om det var kvällsmat. Han gick sen tillbaka till sovrummet, kände sig rastlös och la sig därför i sängen igen tills det gick över. Slumrade till en aning och upprepade hela proceduren men stannade i sittande ställning i sängen den här gången. Tittade på den antika byrån och dess innehåll han hade spritt ut på golvet. Han hasade sig ner på golvet och fingrade på ett vältummat träskrin han funnit i en av lådorna. Inuti det fanns ytterligare en bunt med gulnade brev och i botten ett par gamla svartvita foton. Han fick en känsla av att vara barn igen där han satt med en skattkista i knäet.

Första brevet var skrivet med gammeldags bläck, handstilen var vacker och snirklig men väldigt svår att tyda. Det började *Elvira, min Käresta* och innehöll drömmar om att rymma och upptäcka världen, fly nedlåtande bybor och anklagande präster. Och lite allmänt sötsliskt han bara ögnade igenom. Det var undertecknat *Din för alltid, Sten*.

Han hoppade till av en rap som uppstått ur intet och bara slapp ur honom, men han var van att ingen kunde höra honom och la knappt märke till det själv. Han kastade ytterligare en blick i en av byrålådorna som stod öppen, ett modernt anteckningsblock i A4-format låg kvar och han tog upp det. Några papper var instuckna i blocket på vilka det fanns något som helt uppenbart var släktträd, precis vad han själv börjat skissa ihop. En konstig pirrande känsla spred sig i kroppen: Någon släktforskade. Han blev nyfiken och upprymd. Nästan så att han hade glömt hur det var att känna så.

Han ögnade igenom det som uppenbarligen verkade vara kladdpapper men ändå skrivet med en vacker handstil och modernt bläck. Sidorna blev mindre kladdiga ju längre bak i häftet han kom. Till slut såg han ett närapå helt ifyllt släktträd som sträckte sig ända bak till en Karl Jonsson född år 1750. Men det han såg när han fortsatte fram i släktleden fick honom att fullständigt tappa hakan.

34

Gunilla vankade av och an i sitt hus. Flera gånger hade hon tagit upp telefonen för att ringa upp Elsa men lagt ner den igen. Hon hatade att prata i telefon. Och att störa. Elsa kanske var mitt uppe i något viktigt och så ringde hon mitt i allt. Men samtidigt behövde hon sina papper och till slut tog hon mod till sig och ringde upp. Hjärtats hammarslag fick det att vibrera i revbenen för varje signal som gick fram och hon fick kämpa för att inte slänga på luren. Men det visade sig att Elsa inte alls blev tjurig. De hade heller inte hyrt eller lånat ut stugan till någon för tillfället, men det var värre än så, de hade blivit tvungna att sälja den! Nog hade hon hört ryktena men det var alltså sant. Världen hade blivit galen, det var de båda överens om. Avtalen skulle skrivas på samma dag men stugan hade inte lämnats över till den nye ägaren så det var bara att gå ner och hämta papprena så fort som möjligt enligt Elsa, nyckeln skulle finnas på det vanliga stället.

Gunilla drog på sig jackan och gick ut. Exklusiva semesterresor var naturligtvis inget hon kunde unna sig efter att bankirerna låtit hennes förvirrade mor skänka bort hela arvet till lurendrejure. Alla andra åkte till USA och Thailand flera gånger om året och klagade samtidigt på hur svårt det var att leva i det skattetyngda Sverige medan hon själv fick gå där och försöka överleva på sina korvören. Men det var det förstås ingen som brydde sig om. Hennes egna semesterresor sträckte sig till att låna Elsa och Oskars lilla stuga nere vid hamnen när de inte hyrde ut den till andra. Där fick hon vara gratis. Men nu var det tydligen slut på det också. Istället skulle de rika förlusta sig alldeles utanför hennes hem. Det var som att de där moderaterna ville få henne att ta livet av sig. Så det var.

Hon hade tänkt pyssla med sin släktforskning men inte hittat sina papper och efter idogt letande insåg hon att de måste ha blivit kvar nere i stugan sedan förra gången hon varit där.

Ute var det molnigt och en aning blåsig men efter att ha bott ett helt liv på Öland var det knappt hon la märke till det även vindilarna var lite kyliga. Vågorna drev fram över sjön men utan att bilda vita gäss. Långt ut kunde hon se Jannes fiskebåt stäva mot land. Gruset krasade trivsamt under fötterna där hon strosade ner på vägen mot hamnen. Det var tomt på hamnplan och hon gick direkt till stugan. Grinden gnisslade som vanligt och som alltid tyckte hon att

stugan var sorgligt illa skött, men det kunde ju inte vara hennes sak att hålla den i gott skick? Det var ju inte hennes. Och ont i ryggen hade hon.

Nyckeln hängde på kroken i redskapsboden som vanligt men när hon skulle låsa upp ytterdörren upptäckte hon att den redan var öppen. Men hon reagerade inte särskilt mycket på det, det hörde inte till ovanligheterna att man gick in till varandra om man behövde låna något och folk lämnade därför dörren öppen för jämnan. Det var först när hon öppnat dörren och kände doften av mat hon blev fundersam. Och lite rädd för att störa.

*

Bosse kliade sig förbryllat på huvudet medan hjärtat dunkade på i oroande fart. Fotot. Handen darrade. Han visste vem kvinnan på bilden var. Han hade sett det tidigare. Det var samma. Hans biologiska mor! Gunvor Simonsson. Som han aldrig hade träffat. Och det fanns två rutor under henne, i ett stod det Gunilla Simonsson och i den andra stod det ett frågetecken. Rutan var inringad i rött. Han blev alldeles svettig när han tänkte tanken ...

Men tankegången avbröts av ljud. Det lät som steg utanför. Han reste sig snabbt (för att vara Bosse), kanske lite väl snabbt och blev alldeles yr. Han försökte spana ut genom de små fönstren men såg ingen där. Han lyssnade. Vinden susade i hyacinthäcken, eller om det var syrener, han hade svårt för det där. Men annars hörde han inget annat.

Han gick ut i det större rummet och fortsatte lyssna. Där kom de igen. Steg. Vid ingången. Han smög fram till dörren som dolde trappan till övervåningen. Satte örat mot den men det var återigen tyst. Han öppnade dörren försiktigt. Tog några steg upp, sen några till och snart stod han med örat mot den övre dörren. Någon öppnade ytterdörren.

*

Ytterdörren gnisslade precis som vanligt den med, ingen hade förstås smörjt gångjärnen här heller. Gunilla tog ett steg in trots att det luktade mat och hon kände sig både påflugen och skraj. Var det någon här? Hon lutade sig in för att kika in i köket. Men det var tomt.

”Hallå”, sa hon men det blev mest en viskning.

Hon trippade in i köket. Tog mod till sig och skulle precis ropa högt när hon samtidigt råkade stöta till ställningen med skyffel och raka till den öppna spisen. Hon skrek till när den dråsade i golvet med ett öronbedövande skrammel. Det följdes i sin tur av ett skrik och brak

inifrån stugan. Dövt. Från källaren. Som om någon rullat ner för trappan. Herrejistanses, flämtade hon och sprang ut.

Gunilla hann ända ut till grinden innan hon lyckades få stopp på sig själv. Hjärtat hade slutat skena men dunkade ändå hårt i bröstet. Tänk om någon gjort sig illa? Men det hade ju inte varit hennes fel. Så det inte var.

Hon brottades med sig själv, hamnade i partär och blev oförmögen att röra på sig. Efter en evighet tog hon ändå mod till sig och smög fram till ett av källarfönstren. Hon svalde hårt och kikade ner. En karl låg utsträckt på golvet. Som om han tuppat av. Tänk om han var död!

”Herrejistanses”, sa hon för sig själv ännu en gång. ”Herrejistanses. Så det var.”

35

Ruppe stod på sin väldiga altan och tittade ut över ägorna som inom kort skulle bli avsevärt mycket större. Rent tekniskt var det väl hans företag som skulle köpa den röda lilla stugan liksom all kommunens mark men det var petitesseer i den byråkratiska världen han inte hade mycket till övers för. Ur alla praktiska aspekter var det hans. Eller skulle bli hans, rättade han sig själv högst motvilligt. Den galne bonnläppen hade till slut gått med på att sälja och han fick erkänna att Brita, häxan på kommunen, hade varit till hjälp i det avseendet. Hotet om expropriering hade varit effektivt och hans advokat Martin hade även lurat i bonden att han fått ett överpris för fastigheten. Det var förstås inte fallet, Ruppe köpte inte till överpriser om det inte fanns en mycket god anledning till det och bland dessa öländska affärnollor hade det förstås inte behövts. Men han hade faktiskt tyckt det var vansinnigt roligt att bonden sprayat gårdsplanen och delar av deras bilar med gödsel när de varit där, det fick han ge honom.

Marken ända fram till hamnen inklusive den röda lilla stugan var nu hans. Skulle bli hans. Kontraktet skulle skrivas på idag. Och ganska snart skulle det bli ännu mer, förslaget hade gått igenom kommunfullmäktige och så fort upphandlingen var klar skulle han köpa loss ännu mer mark från kommunen. Han själv investerade bara ett par miljoner, resten stod andra investerare för och det mesta handlade i slutänden om lånade pengar men han stod personligen för en väldigt liten del av riskerna under alla omständigheter. Kommunen skulle sedan hyra marken av honom i åtminstone fem år framöver även om projektet gick i stå. Inte för att han avsåg att driva projektet på halvfart, nej han ville verkligen göra det här. Det skulle bli kul.

Ljudet av en bil på uppfarten på andra sidan huset väckte honom ur funderingarna. Han väntade på sin advokat och genom fönstren såg han att det var Martins Porsche, nu fri från gödsel, som var på ingående. Han hörde hur bildörren öppnades och sen slog igen. Ruppe ropade att han var på framsidan. Eller om det var baksidan, han hade inte riktigt bestämt sig vilket som var vilket.

”Alla papper i ordning?” frågade han efter att de tagit hand.

”Jadå, och finaste pennan att signera med”, sa Martin och lyfte på sin portfölj.

Ruppe tittade på sin klocka och spanade bort mot bondens gård men såg ingen aktivitet där. Han flyttade blicken mot stugan, någon gick på grusvägen ner mot hamnen men det var nog varken bonden eller hans fru, tyckte han sig se. Men snart var det dags.

”En snabb espresso kanske?” frågade han Martin som nickade glatt.

De pratade om alldagliga ting och berörde inte det stundande fastighetsköpet, allt var redan klart och Ruppe litade fullt och fast på sin advokat i dylika frågor. När de druckit ur tittade han upp mot himlen. Molntussar låg jämt spridda i det blå. Solen som gömt sig bakom ett större moln gjorde sig fri och visade sig i all sin prakt. Han tog det som ett tecken.

”Du, Martin. Jag tror vi tar och promenerar bort längs stranden.”

Martin ryckte på axlarna, han hade inte skor för att traska ute i spenaten men om chefen ville ta den vägen så var det bara att rätta in sig i ledet. De började gå. De skulle möta paret Svensson borta vid stugan för att signera det slutliga köpavtalet. Sen var marken Ruppes. Eller Marmennills. Eller Aurvendils. Tekniskt sett.

36

”Nu du mor, nu tyar jag inte mer”, sa Oskar på det sätt han ofta pratade med sig själv. Elsa hade lärt sig att ignorera honom men inte denna gång. Hon slutade pilla med krukväxterna i köksfönstret och såg efter sin man som klampade ut genom hallen och fläkte upp dörren. Men istället för att säga något såg hon bara ut genom fönstret och krasade sönder de torra bladen hon höll i handen. Livet som de levt skulle från och med idag aldrig bli detsamma.

De skulle om bara en liten stund gå ner till stugan för att där skriva på avtalet angående försäljningen och sen var det bara en tidsfråga innan maskinerna skulle komma. Deras mark och deras sjöutsikt skulle förvandlas till en byggarbetsplats för att sedan bli hotell för rika turister. Det sades att även Alvaret skulle bli drabbat i ett senare skede även om de inte hört något officiellt om det. UNESCO:s världsarvslista och Natura 2000 och allt vad det hette betydde tydligen ingenting när det väl kom till kritan.

De hade båda varit eniga i beslutet till slut och Oskar hade till och gjort helt om och drivit på att de skulle sälja, han var alltid för eller emot, det var svart eller vitt, av eller på. Pengarna lockade och de skulle definitivt behöva dem men samtidigt hade beslutet fått något att brista inom dem båda. Oskar hade alltid haft svårt att göra av sina känslor och Elsa fylldes av sorg av att bara se sin annars så handlingskraftige man gå runt och plocka med saker på gårdsplan för att tränga undan det som stormade inombords.

Hon såg bort mot stockholmar’ns herrgård och tyckte sig se honom stå på sin olagliga altan och titta bort mot stugan. Det högg till i mellangärdet men hon försökte förtränga det. Allt hade blivit så komplicerat. Försäljningen av stugan skulle ge dem pengar som de så väl behövde för att säkra en god pension men samtidigt kändes det som de bedrog hela byn. Hon visste att det pratades bakom deras rygg. Och hur var det med det där Greta hade sagt om att de inte fick sälja på grund av något gammalt avtal? Oskar hade tydligen haft kännedom om det men glömt bort vad det egentligen innebar och nu kunde de inte hitta det. Han sa att det kanske kunde finnas i stugan men det hade inte blivit av att de gått dit för att leta. Ingen av dem hade haft energi nog att tänka på det. Kanske var de rädda för att hitta det och behöva ta ställning ytterligare en gång. Förmodligen var det inget att bry sig om men hon gillade inte när saker och ting hängde i luften. All ovisshet, alla rykten och förändringar gick henne på

nerverna. Det gällde även Oskar men han skulle aldrig uttrycka det så neutralt. Hon tog på sig jackan och gick ut till sin man.

”Tror du de andra i byn tänker protestera”, sa Elsa.

”Vad ska di göra? Spränge kommunhuset i luften kanske?”

”Dummer, jag tänkte på vår stuga.”

”Men den är ju inte vår längre för sautan mä”, sa Oskar och levererade en loska av bara farten. ”Du ska se att di ordnar till så vi varken får ha stugan eller pengarna kvar. Du ska få se, mor. Jag måste se te att det där gamla kontraktet försvinner, så vi inte står alldeles utan när allt kommer kring.” Det var därför han velat gå tidigare för att leta igenom stugan. ”Den där tokkärringen kanske är där nere och rotar fram det?” fräste han och tänkte på Greta.

Elsa gav honom det onda ögat men sa inget. De såg på varandra och Elsa undrade om han var redo att gå. Oskar nickade och de började sakta gå ner mot strandängarna och stugan. De höll varandra i handen för första gången på många, många år.

*

De gick över sin nysådda åker som inte längre skulle vara deras, tog sig över stenvallen och sicksackade sig genom strandängens dungar av enbuskar och vindpinade tallar. Blickarna var stadigt fästa på den röda lilla stugan som de var på väg för att sälja. Och bli miljonärer på kuppen. Det var svåra känslor att hantera. Inte för att Oskar gillade vad som komma skulle och han hatade fortfarande stockholmar'n av hela sitt hjärta, men nu var det som det var och han tänkte minsann inte låta några gamla fåniga papper eller klagande bybor få hans pengar att brinna inne. Särskilt inte kyrkan eller staten, som historien visat bara existerade för att förtrycka hårt arbetande människor som han själv till förmån för de besuttna.

När de kom närmre hördes ett jämrans tjatter, två upprörda kvinnoröster pratade i mun på varandra på andra sidan huset. Oskar och Elsa såg frågande på varandra innan de rundade syrenhäcken. Där stod Gunilla och pratade upprört med Kristina från grannbyn med sin lilla råtta till hund. Oskar började få nog av hispiga tanter, allt som saknades var den förbannade kommunhäxan Brita. Kvinnorna vände sig mot Elsa och Oskar och en tsunami av ord sköljde över dem.

”Lugna ner er tokkärringar! Ni gaper i mun på varan. Vad sä ni? Ligger det en döing i källaren?”

Oskar fick ett jakande svar följt av ett ohörbart kackel. Han skakade på huvudet, vräkte upp den rostiga grinden och klev vidare. Ytterdörren stod på vid gavel. Han fortsatte in utan

att tveka, gummistövlarna lämnade stora jordiga avtryck på golvet men det var inte hans problem längre. Han såg sig snabbt omkring men upptäckte inget ovanligt. Att den öppna spisens redskap låg omkullvräkta var en detalj han inte reflekterade särskilt mycket över, men han plockade ändå upp spisrakan och höll den som ett svärd framför sig medan han knep ihop näsan mellan fingrarna med den andra och gick mot dörren ner till källaren. Även den stod på vid gavel och han gjorde stora ögon när han tittade ner.

”Se på sautan, mor.”

Därnere låg mycket riktigt en fetlagd man i tröja och kalsonger. Men inte var han död inte, han ojade sig och satte sig upp samtidigt som Oskar gick ner.

”Nu du gubbajävel, tar du det lugnt”, sa Oskar högt och njöt av den reaktion han fick från tjockisen som kravlade baklänges med skräckslagen blick.

*

Pia gillade att köra fort, det var mindre kul att sitta bredvid när hon inte själv hade kontrollen även om Klas körde bra. Det var i alla fall inte Bosse som körde. På Ölandsbron hade de blivit omkörda av en polisbil som svarat snabbt på anropet och kanske lockelsen att få köra lite rally ända ner till sydöstra Öland. Klas hade hakat på och det hade gått undan rejält på de smala men ändå raka vägarna med god sikt och för dagen lite trafik.

Det var en märklig syn som mötte dem. Ute på hamnplanen nära kajen stod två män involverande i vad som såg ut som en dragkamp. Tre kvinnor stod vid sidan av och tycktes gapa av fulla muggar. Det var Elsa och såklart Kristina med sin Fiffi i famn och när de kom närmre kände Pia även igen den andra kvinnan sen dörrknackningen. Det var den färglösa och bittra kvinnan vars mor hade skänkt bort hela arvet. Men det var ändå de två männen som fick Klas och Pia att svära i mun på varandra och undra vad som pågick. Den ena mannen var den ilskne bonden Oskar och Elsa hans fru försökte lugna ner honom. Men den andre mannen var Bosse! Iklädd tröja och kalsonger! Men allt annat än död.

”Å vad fan har Sherlock lyckats med nu då?” sa Klas men Pia sa inget.

Oskar och Bosse var ingripna i en kamp om vad som såg ut att vara ett pappersblock eller liknande. De tycktes inte märka av de två bilarna som kom. Men när kollegorna i polisbilen framför dem drog igång sirenerna för kort stund hände det saker. Det som dragkampen gällde såg ut att gå itu, papper flög i luften och Bosse föll baklänges med ett sönderrivet papper i händerna som han tappade. En vindil tog tag i papprena som seglade ut över kajkanten och försvann ner i vattnet.

De steg ur bilen. Gunilla försökte förtvivlat samla ihop de papper som virvlade omkring men ännu inte hamnat i vattnet. Detsamma gjorde Oskar. Kristina ylade och Fiffi skällde medan Bosse sakta tog sig upp på fötter igen och tittade förvånat på kaoset och sen storögt på polisen. På Pia och Klas. Ner på sina bara ben. Han tycktes vara lika förvirrad som Pia kände sig.

”Och vad händer här då?” sa en av de uniformerade poliserna som också verkade ha svårt att greppa vad som behövde göras. Oskar, Gunilla och Kristina började prata i mun på varandra vilket fick Fiffi att stämma in i kören. Bosse var tyst.

”Bosse, hur är det med dig? Varför har du inte hört av dig, vi har dragit igång värsta sökningen efter dig. Och vad gör du här nere?” sa Pia och för en gång skull såg Bosse skamsen ut. Det var oklart om det var på grund av hans bara ben eller om det var för att han inte hört av sig.

”Det blev så”, sa han och verkade tycka att det var ett uttömmande svar. Gunilla hade nu lyckats plocka ihop alla papper men Oskar stegade fram och slet dem åt sig. Bläddrade genom dem och släppte dem på marken innan han gick fram till kajkanten och spanade ner i vattnet. Han skrattade förnöjt och vände sig till sin fru.

”Så mor, det var det pappret och pengarna är våra. För sautan, man.”

Elsa gick fram till kajkanten och såg ner på det som flöt omkring därnere. Men hon sa inget. Bakom dem började Gunilla plocka upp de lösa papprena ännu en gång. Med tårar i ögonen.

”Mina papper. Allt mitt jobb. Men det är det väl ingen som bryr sig om. Så det inte är.”

Ena polismannen gick fram till henne och la en hand på hennes axel och frågade hur det var med henne. Hon svarade med att trycka ansiktet mot hans bröst och storgråta. Klas och Pia gick fram till Bosse. Hon såg på hans jack i pannan.

”Är du okej? Vad är det som händer?”

Det tog sin tid att reda ut. Bosse berättade att han inte mindes något efter att någon, oklart vem, fällt honom när han jagade brottslingar som skulle leda honom till Bagar’n som verkade ha snott hans identitet. Hur som helst hade han vaknat upp i stugan och det hade funnits både mat och dryck. Pia fick inte heller den här gången ett ordentligt svar på varför han inte hört av sig på en hel vecka mer än att han inte hade någon telefon.

Det var heller inte helt glasklart vad Oskar och Bosse hade slagits om. Enligt Bosse hade bonden slitit åt sig de gamla papper Bosse suttit och läst där nere i källaren varvid Gunilla hade sagt åt bonden att det var hennes. Men Oskar hade gått därifrån med pappershögen i händerna och ett flin i ansiktet. Gunilla hade rusat efter och likaså Bosse.

”Släktforskning”, var Bosses kommentar när han nickade mot Gunilla och de papper hon höll krampaktigt om. Som om det skulle förklara allt.

Men när situationen äntligen började lugna ner sig tog förvirringen snart ny fart igen. Längs med stranden kom stockholmarens gående i sällskap med en yngre man med portfölj i handen. De såg med förskräckta ansiktsuttryck på den märkliga scenen framför dem: polisbilar, stirriga bybor och en kalsongpydd man.

Pia bet såg lätt i läppen, tittade sig omkring och hjärtat slog några extra slag när hon märkte att Jannes båt var på väg in i hamnen. Samtidigt kom två personer gående längs med grusvägen uppifrån landsvägen. En gammal kvinna och den där uppstudsiga tjejen hon stött på vid dörrknackningen. Stina. Det här var på väg att bli en av de mest snurriga dagar hon upplevt, tänkte hon och försökte fokusera på det som hände.

Bosse hade gått bort mot den färglösa kvinnan som hette Gunilla och Pia skulle precis följa efter när en gäll kvinnoröst och en bjäbbande hund dök upp från ingenstans:

”Ja, kära nån vilken tur att det inte var en döing. Så det kan bli. Var det hans bil jag hittade?” sa hon med en blick på Bosse och fortsatte peppra Pia med frågor: ”Var det utlänningarna som kidnappat honom? De brukar ju bo här när det ska till och skördas. Vem vet vad som händer härnäst, jag får låta stackars Fiffi springa omkring inne på tomten härnäst. Vem kunde tro det? Här nere på Öland. Jösses!”

Pia svalde hårt men kämpade fram ett leende.

”Tack snälla för att du är så uppmärksam. Ja, det var hans bil men det har inte begåtts något brott. Du behöver inte vara rädd.”

Kristina ställde sig alldeles intill Pia och la handen förtroligt på hennes underarm medan Pia försökte hålla sig undan från den lilla hundens käkar.

”Och hur går den tekniska undersökningen. Mystriet med den där gnun tänker jag på förstås. Hujedamej, är det inte konstigt, säg? Har ni gjort sån där avgjutning av bilspåren? Och hur går det med DNA-testerna?”

”Jag kan tyvärr inte uttala mig om det”, sa Pia och försökte vända sig till Bosse igen. Men Kristina hängde sig kvar och stod långt innanför Pias personliga sfär och tittade storögt på de båda poliskommissarierna. Pia försökte ignorera det och tog några steg åt Bosse igen och såg på hans jack i pannan.

”Hur är det?”

Innan Bosse hann svara kände hon en hand på sin underarm igen och flåsande hundandetag i örat.

”Glöm inte att skrapa under hans naglar, där kan det finnas DNA från brottslingen. Glöm inte det.”

”Jag måste be dig avlägsna dig, det här är klassificerad information. Vi inom polisen är naturligtvis jättegglada för ditt engagemang, utan medborgarna står vi oss slätt”, sa Pia och försökte hålla tonläget och leendet så naturligt det bara gick med tanke på vad hon egentligen ville uttrycka för känslor. Hon la handen på Bosse och mer eller mindre föste bort honom från Kristina och Fiffi. Till slut hamnade de vid den rostiga grinden in till stugan. För ett ögonblick fick Pia känslan av att Bosse var ett stort barn och att hon var skolfröken som skulle trösta. Eller tala till rätta. Hon frågade ytterligare än gång vad som hänt.

”Äsch, jag trillade bara.”

”Var det Bagar’n?”

Bosse skruvade på sig. ”Nja, han var inte där. Jag letade efter honom men det var några av hans alkiskumpaner jag jagade.”

”Så han var inte inblandad?”

Bosse skakade på huvudet, vilket fick honom att grimasera och ta sig för pannan. Uppe vid vägen kom nu ambulansen. Klas och de två uniformerade poliserna pratade med Oskar dit nu även stockholmar’n hade anslutit. Offerkoftan Gunilla hade gjort sig fri från sin stödjande polis och smög sig förbi Pia och Bosse. Grinden till stugan gnällde i ungefär samma tonläge som Gunilla gnydde något om *Mina papper*. Innan Pia hann reagera hade Bosse snott runt och följt efter och kastade en fråga efter Gunilla:

”Var det dina papper där nere?”

Hon vände sig snabbt om och såg ut som hon skyggade inför Bosses kroppshydda och nästan nakna underkropp. Men hon svarade tyst:

”Jo, hela min släktforskning. Som de nu bara tänkte begrava under grävskoporna, men det var det väl ingen som tänkte på? Så det inte var.” Sedan försvann hon in i stugan och Bosse lullade efter. Pia försökte få grepp om den kaotiska situationen. Hon tittade bort mot piren och såg att Jannes båt hade lagt till och att han själv stod och tittade på eländet. Deras blickar möttes. Hon log och höjde handen i en tafatt vinkning men ångrade sig, hur professionellt var det där? Men han vinkade tillbaka och slog ut med armarna som om han frågade vad det var som pågick. Hon hade inte kunnat svara om han så stått framför henne.

Pia mötte upp ambulanspersonalen och förklarade läget, så mycket hon själv begrep av det. Hon visade en av dem vägen in i stugan. Tack och lov hade Bosse inte legat ihjälslagen där nere men det skadade inte att någon såg till jacket i pannan. Hon hörde röster nerifrån källaren och tog sig ner för den branta trappan. Väl nere blev hon så paff av det hon såg att

hon blev stående så ambulanssköterskan dunsade in i henne men Pia noterade det knappt. Framför henne stod Gunilla och Bosse och såg ömsint på varandra, till synes helt omedvetna om att de fått sällskap.

Gunilla höll i en hög med papper medan Bosse stod med ett enkelt ark i hand som han pekade på. Pia hade aldrig hört honom prata med en så underdånig och darrande röst:

”Det här. Är det din mor?”

Pia tyckte sig se att det fanns något som hon antog vara ett släktträd med tanke på vad Gunilla sagt däruppe.

”Ja”, svarade Gunilla och såg frågande på Bosse. Han svalde hårt och kliade sig nervöst i nacken.

”Min med”, sa han. Det lät mest som en viskning.

Det blev tyst. Rösterna utifrån tycktes tona bort när Pia såg på dem och hon hade svårt att ta in vad hon just hade hört. Det verkade som de själva hade ännu svårare att hantera det.

”Jag träffade aldrig min mor och far”, sa Bosse tyst.

De bara såg på varandra. Där, i källaren på en röd liten stuga vid kanten av Östersjön, mitt i ingenstans, stod två människor som precis upptäckt att de hade ett livs levande syskon. Pia tänkte på det hon hört från Bosses fostermamma, hur hans mamma försökt få tag i honom i livets slutskede. För att berätta något. Det blev plötsligt uppenbart vad det hade gällt.

Många hade kanske famnat om varandra eller skrattat eller gråtit. Bosse höll fram handen och hälsade. Det var något fint i det tafatta som hände framför Pias ögon och hon förmådde inte röra på sig. Inte heller ambulanssköterskan.

”Det är ett mirakel, så det är”, viskade Gunilla. ”Som jag undrat över det där. Mamma sa aldrig något, så hon inte gjorde.”

Det märkliga ögonblicket avbröts av klampande ljud där uppfra och Pia hörde hur Klas ropade på henne. Det fick dem alla att komma tillbaka till nuet, hon visade sköterskan att det var Bosse som behövde omplåstring och rusade sen själv upp för trappan. Till kaoset som inte längre såg så kaosartat ut.

Kristina och Fiffi stod lite avsides och såg med illa dold förtjusning på allt som hände. Pia var snabb på att vända bort sin egen blick när hon märkte att Kristina ville ta kontakt. Borta vid kajen stod stockholmar'n med sin yngre följeslagare och diskuterade med Oskar och Elsa tillsammans med de båda uniformerade poliserna. Märkligt nog syntes inga tecken på bråk eller oenigheter. Stina och den äldre kvinnan var också där. Pia kastade en snabb blick bort mot Janne och ville gå dit istället för att försöka reda ut den här soppan. Men hon suckade och vände sig mot Klas:

”Det Bosse säger stämmer i alla fall överens med Bagar’ns historia även om han inte verkar minnas särskilt mycket.”

”Är han okej nu då?”

Pia ryckte på axlarna. Log sen:

”Tror det, han verkar precis ha hittat en syster.”

Hon gick bort mot folksamlingen vid kajen medan Klas tittade på henne med hopknycklade ögonbryn och skakade oförstående på huvudet innan han följde efter.

”... en nyttjanderätt gäller normalt ändå inte mer än femtio år”, sa mannen som kommit i sällskap med stockholmaren. ”Om man inte skrivit något ytterligare om saken.”

”Så det hade inte spelat någon roll?” sa Elsa.

”Nej.”

Pia sökte blicken hos en av poliserna och frågade om allt var lugnt. Han nickade och berättade att Oskar och Bosse hade bråkat över några papper, tydligen ett gammalt avtal som hamnade i vattnet enligt Oskar. Efter vad Pia sett i källaren anade hon att Bosse varit ute efter ett helt annat papper och det hade inte varit första, och knappast sista, gången han sett saken ur ett annat perspektiv än sin omgivning.

”Men ska ni verkligen sälja, Elsa?” Det var den gamla damen som kommit fram och såg nedstämd ut.

”Vi har inget val, Greta”, sa Elsa och tittade ner i marken.

Greta tog ett steg mot Elsa och fattade hennes ena hand, klappade den med den andra.

”Det är som det är och det blir som det blir. Det rede sej, ska du se, käre Elsa. Det rede sej.” Men det såg ut som den gamla kvinnan inte riktigt trodde på det hon sa.

Det blev märkligt tyst. Vågorna skvalpande mot kajen. Blickar möttes och outtalade frågor utbyttes. Det var Rudolf Carlzon som väckte alla till liv genom att sträcka på armen och titta på klockan.

”Jaha, då går vi väl in och skriver på avtalen då.”

Han log mot sällskapet och la handen på sin, vad Pia antog, advokats axel och mer eller mindre föste honom framför sig. Oskar svor tyst och stegade efter men Elsa stod kvar. I ögonvrån såg Pia hur Janne dök upp och la armen om Elsa. Han kastade en snabb blick på Pia och log. Hon log tillbaka och kände sig med ens varm inombords. Han frågade vad som hänt och Elsa förklarade. Eller försökte, hon hade förstås ingen aning om vem Bosse var eller vad det handlade om. Bara att de skulle skriva på avtalen om försäljning.

De stod tysta. Återigen kände sig Pia som en inkräktare men visste inte vad hon skulle göra än att stå kvar. Klas och de uniformerade poliserna verkade också stå handfallna, tagna av stunden och liksom Pia hade de nog svårt att ta in vad som egentligen pågick.

Elsa suckade sen tungt och gick efter sin make in i stugan där de gjorde upp affären. Stinas telefon plingade till och ingen kunde låta bli att titta på henne medan hon tog upp den. Efter ett tag tittade hon upp mot Greta och fick ett svårtolkat uttryck i ansiktet. Greta såg också konfunderad ut när Stina sa att hon skulle gå hem. Pia fick en känsla av vara publik till en teaterpjäs där skådespelarna for in och ut på scenen i en helt slumpmässig ordning och där handlingen var lika ogreppbar som en hal tvål. Till och med Kristina och Fiffi stod helt mållösa på en bits avstånd.

”Då var det väl bara en tidsfråga innan allt det här är skövlat”, sa Janne och suckade tungt. Han såg så sorgsen ut att Pia fick anstränga sig för att inte krama om honom.

”Det är väl det”, sa Greta med darrande röst.

Det gnisslade i grinden till stugan och Bosse kom upp i sällskap med Gunilla och ambulanspersonalen. Klas och de båda poliserna gick och mötte dem medan Pia stod kvar. När även Greta gick bort till Gunilla stod Pia ensam kvar. Med Janne.

”Hur känns det?” sa hon. Som en jädra sportjournalist. Deras blickar möttes. Han log trots allt.

”Lite lätt surrealistiskt. Polis och ambulans. Stockholmar’n. Att stå här med dig samtidigt som allt omkring mig håller på att kollapsa.” Han ryckte på axlarna och log igen innan han tittade ner i marken.

”Det vore kul att ses igen”, sa Pia. Kinderna hettade.

”Ja, verkligen.”

Klas ropade på henne.

”När det här är över.”

Pia kände sig som en tonåring där de stod och log mot varandra. Hon nickade. Vinkade lite tafatt innan hon gick bort mot Klas och de övriga.

Efter att ha tagit alla uppgifter satte de sig i bilarna igen, det fanns inte mycket kvar för dem att göra. Tack och lov hade Bosse varit vid liv. Klas startade och vände nere på hamnplan, Pia vinkade till Janne och Klas såg på henne med ett grin men lät tacksamt nog bli att kommentera. Stockholmar’n kom ut i sällskap med sin advokat när de sakta rullade förbi stugan på väg upp mot landsvägen. Han såg nöjd och glad ut. Värre var det med Elsa och Oskar. Nyblivna miljonärer men de såg mest ut att ha förlorat allt de ägde. Pia fick en klump i magen. Vad hjälplöst det måste kännas när staten och kapitalet slagit klorna i det man höll

kärt och man inte hade en chans att försvara sig. Hon visste att hon inte borde känna så men något inom henne ville så gärna sätta dit stockholmar'n för något. Få stopp på alltihop. Men de hade inget att gå på. Inget brott var begånget. Kvarnarna malde på. Hemlösa by hade fått ge vika. Andra tider var på väg.

*

Greta såg efter bilarna som lämnade hamnen. Dammet föll oändligt sakta mot marken. Stockholmar'n och hans advokat promenerade tillbaka mot sin herrgård. Kvar stod Gunilla med sina papper i hand. Oskar och Elsa såg länge efter bilarna, liksom Janne. Måsarnas skri tycktes komma från en annan värld.

”Så det är verkligen över nu?” sa Janne tyst.

”Vi hade inget val”, sa Elsa lika tyst och såg ner i backen.

”Det hade knappast spelat någon roll om ni vägrat sälja”, svarade Janne och klappade henne på axeln. ”Det är inte er jag är arg på.”

De tystnade igen. Kristina sa någonting om hur otäckt det var att brottsligheten nu letat sig ända ner till Hemlösa. Hur illa det stod till med samhället. Men hon fick inget svar och begav sig därifrån.

Gunilla harklade sig och försökte lugna ner sig så pass mycket att hon kunde berätta vad som hänt. Det tog sin tid men alla utom Greta stirrade på henne med stora ögon när hon var klar.

”Så du visste?” sa Greta.

”Jag hittade en del av Ruts gamla brev. Jag har inte förstått hur det hänger ihop men det framgick att mor min hade fått en son som hon inte behöll. Men det var inget hon någonsin pratade om.”

”Då är det kanske på tiden att du får vete, arme flicka”, sa Greta och började berätta.

Efter det att godsherren Sten Bockeman försvunnit med sin piga Elvira hade hans yngre bror Arne tagit över kommandot på gården. Och han hade tagit sig hemska friheter och förgripit sig på Ruts dotter Gunvor. Gunillas mor. Hon hade inte alls skickats bort på sanatorium för att hon varit tuberkulosjuk utan för att föda sitt oäkta barn.

”Det tog många år för Gunvor att hämta sig efter det som hänt. Även Rut. Hon ...”

Oskar grymtade och såg barskt på Greta men utan att komma med de invektiv han normalt brukade använda i samtal med henne.

”Nog har hon rätt att få vete. Tycker du inte det Oskar?”

Oskar svarade inte utan tittade ut över vattnet istället.

”Herrgården brann inte ner av en slump. Det var Rut som hämnades det som hänt dottera sin. Så de.” Hon nöjde sig där, det fanns ingen anledning att gå in på detaljer om hur Rut använt en spade för att slå ihjäl mannen som våldtagit hennes dotter. Vissa saker kunde gott glömmas bort och byns mörka hemlighet var en av dem.

De stod där länge utan att säga något. Var och en på sitt håll lät de sig uppslukas av ljuden som alltid funnits där; vågornas brus, måsarnas skri och vindens viskningar. Drog in lukterna som hörde till; gräs, tång och den svaga lukten av gödsel. De försökte ta in att den tiden nu var förbi. Att producera mat var inte längre lönsamt för dem längst ner i kedjan i den moderna världen. Snart skulle det se helt annorlunda ut där de stod.

*

Stina promenerade hemåt med frustrationen kokande i kroppen. Nej, hon hade inte förväntat sig att det gamla avtalet om vem som skulle få använda stugan skulle ha någon bäring i verkligheten, det var mest för Greta skull hon hållit minen uppe, och försäljningen av stugan var inget som förvånade henne. Och nej, hon hade innerst inne inte heller förväntat sig att beslutet skulle ha stoppats i kommunfullmäktige trots de mejl hon skickat till de styrande angående deras omoraliska kontakter med stockholmar’n, det fanns för mycket prestige inbakat i projektet nu och det skulle krävas något mer dramatiskt för att hindra det. Och det var däri hennes frustration låg: Känslan av att inte kunna kämpa emot, meningslösheten i att bråka med lärare, chefer och arbetsförmedlare, allt påminde henne om sin mammas död och uppgivenheten som följt efter det.

Det var även irritationen över att hon inte lyckats med det Greta hade bett henne undersöka. Hon brukade inte misslyckas. Men när de stått där nere vid kajen och tittat på det märkliga kaos som uppstått hade hon insett att det var precis vad hon gjort. Allt hade gått åt helvete.

Sen hade hon fått det där mejlet.

Någon hade svarat på hennes förfrågningar.

37

Pia log när hon satte sig i fikarummet med en mikrad tallrik pasta Carbonara från gårdagen. Bosse hade väntat på en kopp kaffe från automaten och han hade inte hört henne komma. Av ren förvåning hade hon stannat upp i dörröppningen. Bosse hade nynn timer! Det hade hon aldrig hört förut. Nu var det inte så att han förvandlats till en solstråle och omfamnade hela världen med ett leende på läpparna efter det som hänt nere i Hemlösa, men det fanns i alla fall stunder då han verkade tycka det fanns en gnutta mening med livet. Han hade till och med antytt att han skulle gå en ornitologkurs.

Det måste vara en omvälvande upplevelse att plötsligt inse att man hade en syster, tänkte Pia och snurrade spaghettitrådar runt gaffeln, särskilt om man levt hela sitt liv utan rötter och alla ens trygga punkter visat sig vara falska fasader. Hon hade velat fråga om hans uppväxt och hur han kände inför det som hänt men han gled effektivt undan alla försök att föra det på tal.

Bosse hade heller inte velat prata mer om Bagar'n och den misstänkta identitetskapningen och han ville inte anmäla någon för att han blivit bortförd till stugan. Och även om det var allvarliga brott kände Pia en viss lättnad över att slippa sätta dit Bagar'n, en typisk småförbrytare som lyckats komma på grön, eller kanske snarare vit, kvist med jobb och så vidare. Hon hade svårare att hantera att det kommanditbolag som varit registrerat på den röda stugan kunde diffundera bort i ett ogenomträngligt dis, det var helt uppenbart att det handlade om ett upplägg med brottsliga avsikter men varken myndigheter eller lagstiftning hängde med i de internationella bolagsnätverkens tempo. För bara något år sen hade de brittiska myndigheterna beslutat att inte utreda oljetradingföretaget Trafigura efter att de varit inblandade i en gigantisk härva med dumpning av giftigt avfall i Elfenbenskusten trots att Amnesty och Greenpeace lämnat över mängder med utredningsmaterial. Motiveringen var att de inte ansåg sig ha kompetens eller resurser att mäta sig med bolagets jurister. Deras styrelseordförande hade dessutom sluppit åtal inom EU genom en ekonomisk uppgörelse med de holländska myndigheterna. För småpengar i sammanhanget. Hade man råd gick det

fortfarande att köpa sig fri från rättvisan. Det var sådant som fick Pia att misströsta över mänskligheten och det hon själv höll på med.

Och på tal om känslor. Janne och hon hade varsin gång försökt att få till en träff men det hade inte passat. Hela sommaren gått och det hela hade mer eller mindre gått i stå. Sen hade ännu mera tid passerat och även om de skickade sms till varandra blev det allt mer sällan. Det var väl bara att acceptera att hon låtit ännu en möjlighet att glida iväg med de vanliga bortförklaringarna: alltid något annat på gång, så lite tid, så många saker att göra, jag tar det imorgon, det kändes ändå inte helt rätt.

Hon slevade oengagerat i sig maten och lutade sig sen tillbaka mot ryggstödet med en suck. Det hade gått för fort och nu låg pastan som en Barbapappklump i magen. Hon sträckte sig efter lokaltidningen och hajade till av bilden på framsidan. Rudolf Carlzon och några politiker poserade med stora leenden och varsin spade i händerna. Hon skymtade stugan och Jannes hamnpir i bakgrunden. Det var alltså igång? Stockholmar'ns företag Marmennill hade som väntat vunnit upphandlingen som gått i en rasande fart för att vara ett så pass stort projekt. Nästan så att hon undrade om det låg något i pratet om att den varit riggad. Det hade naturligtvis blivit överklaganden och proteststormar men även det hade avvisats i en rasande fart.

Hon suckade igen och slog ihop tidningen. Diskade och gick tillbaka till kontoret men Barbapappan i magen hade dragit åt sig allt blod och hon stirrade ut genom fönstret i brist på ork. Tidningsartikeln fick henne att tänka på en sak och hon drog upp en av skrivbordslådorna och plockade fram en plastpåse hon förvarade längst in. Det var de blodiga hårstråna hon tagit på platsen där den påstådda gnun skulle ha skjutits. Annat hade kommit emellan när det begav sig och eftersom det inte skulle utredas hade hon förträngt det och det hade blivit liggande.

Det hade onekligen varit kul att ta reda på vad som egentligen hade hänt men det närmaste en följbär tråd hon luskat fram var en nattlig djurtransport till Hemlösa by vid den tidpunkten. Adressen stod på en fasttejp lapp på påsen. Men hon hade inte brytt sig om att följa upp det heller; att lantbrukare använde sig av djurtransporter fick väl anses vara ganska normalt.

Hon stirrade återigen ut genom fönstret. Tänk på Janne. Det kanske skulle vara sista chansen? Både för att få en rätsida på den förbannade gnuhistorien och för att träffa Janne. Var det ändå inte *lite* konstigt att man gjorde en sådan transport mitt i natten? Hon bestämde sig för att det var det och därför skulle hon åka ner på lunchen under morgondagen. Plötsligt hade Barbapappklumpen i magen förvandlats till en svärm med surrande bin och hon log.

38

Två mörkhyade män i välstrukna byxor och diskreta jackor steg ut från Hotell Witt i Kalmars centrala delar. Den ene mannen i övre medelåldern och begynnande gråhårighet bar en sliten brun läderportfölj i handen medan den andre yngre mannen bar på en datorväska. Det var morgon och lugnt och fridfullt, särskilt jämfört med hemstaden de befunnit sig i för bara några dagar sedan. En hel kontinent bort. Efter ett kaotiskt möte i Stockholm under gårdagen hade de nu kommit till Kalmar.

En bil rullade sakta förbi på gatstenen. Efter en snabb titt på klockan log den äldre mannen mot en förbipasserande kvinna och ursäktade sig på bruten svenska. Kvinnan, med mobilens öronsnäckor intryckta i öronen ryggade tillbaka och gjorde en lätt gir runt om honom och skyndade vidare. En man som sett det som hänt kom fram och frågade om de behövde hjälp och snart pekade han in mot city. Det var där Storgatan fanns och det var där banken de hade ett bokat möte på låg.

De gick ditåt och kom snart fram till ett kullerstensbelagt torg som dominerades av en mäktig domkyrka. En flock duvor genomförde spektakulära formationsflygningar ovanför deras huvuden. De gick bort mot gågatan, mot banken. Båda tycktes vara upprymda och på gott humör.

Besöket på banken var ganska snabbt avklarat även om bankiren de stämt möte med sett konfunderad ut. Men de hade fått gjort vad de kommit dit för. De båda männen såg det inte men bankiren de just träffat gick efter deras besök raka vägen till sin chef och berättade vad som hade hänt.

De båda männen av afrikansk börd tittade på klockan när de kom ut från banken. De hade gott om tid och bestämde sig för att ta en svensk fika som de hört så mycket om. Starkt kaffe och kanelbulle. De pendlade mellan att titta på exotiska människor i en exotisk kultur och att bläddra i prospekt om gårdar med mark till salu på den långsmala ön alldeles utanför kusten. Dit de snart skulle bege sig. Det var många frågor som hängde i luften och så många aspekter de borde ta hänsyn till att de inte riktigt visste vad som skulle hända när de väl kom fram. De hade minst sagt blivit förvånade när de blivit kontaktade och än mer förbryllade när de insett att det fanns gemensamma beröringspunkter med ett av deras stora projekt de sysselsatte sig med. Det verkade finnas många intressenter i frågan men de ville göra saker och ting på sitt

sätt och de misstänkte att deras planer inte skulle tas emot väl av deras eventuella uppdragsgivare. Men det gjorde det samtidigt mer spännande. Hela besöket i detta främmande och märkliga land var som en safaritripp, man visste aldrig vad som väntade runt nästa buske.

Efter ett tag kunde den yngre mannen inte låta bli att plocka upp datorn. De tittade gemensamt på bilder av leende glada människor på en strand med hotell och bungalows i bakgrunden, leende glada människor som spelade golf på välansade banor eller strosade vid en pittoresk hamn med gemytliga restauranger. Men de log själva först när de kom till den sista bilden, ett platt landskap med för dem inte särskilt exotiska djur. Gnuer och zebror jämte gamla väderkvarnar och kyrktorn i fjärran. Den yngre mannen zoomade in och pekade på djuret långt i bakgrunden som knappt syntes. En elefant med långa betar. De skrattade högt.

Den äldre tog upp sin mobiltelefon och ringde ett samtal, såg sen på sin yngre medresenär och nickade innan de reste sig och gick därifrån, osäkra på om det var kutym att lämna dricks på bordet men kom fram till att det nog inte var det då ingen verkade vilja ha med kontanter att göra i det här landet.

De gick tillbaka till hotellet dit deras hyrbil hade levererats. Den yngre mannen satte sig vid ratten och med gemensamma ansträngningar lyckades de knappa in rätt adress på GPS:en. Snart var de på väg över Ölandsbron mot den lilla byn vars namn de hade svårt att uttala.

39

Pia kände sig en aning obekväm med det hon skulle göra, hon hade inte tillräckligt på fötterna för att gå runt och fråga om en gammal djurtransport för att knyta ihop den med en försvunnen gnu. Det lät minst sagt fånigt insåg hon själv och hon hade hoppats att hon skulle få någon snilleblix på vägen ner till Hemlösa. Men hon var lika obeslutsam nu när hon rullade genom byn som när hon lämnat polishuset i Kalmar. Kanske mest för att tankarna snurrade in på hur hon skulle förklara sitt ärende för Janne. Hon hade skickat ett meddelande om att hon hade ett ärende dit och frågat om de kunde ses. Hon skulle åka ner till hamnen efteråt. Men först transporten.

Transportföretaget hade angett att det var en Tomas Algotsson som stått som mottagare för fakturan men det hade inte specificerats noggrannare vad transporten gällt. Föraren hade slutat på företaget och Pia hade inte letat vidare. Janne hade nämnt en Tomas kom hon ihåg, byns allt i allo som både renoverat Stockholmar's herrgård och varit den som gett Bagar'n en anställning för att ta hand om kyrkogårdarna i närområdet. En fixare. Om någon skulle komma på en så pass galen idé att forsla hit en gnu vore väl han den perfekta gärningsmannaprofilen försökte hon intala sig själv medan hon svängde av från landsvägen och in på en mindre väg inåt land.

Han bodde vid randen av Alvaret och Pia kände igen sig. Det var inte långt ifrån platsen där den påstådda gnun hade funnits. När hon tänkte på det var det faktiskt hela anledningen till att de åkt ner hit från början och att hon träffat Janne. Och att Bosse träffat sin syster. Det hade dykt upp samtidigt med att Oskar skjutit mot stockholmaremen men frågan var om de hade fått åka på det om det inte råkat sammanfalla med det påstådda jaktbrottet? Livets tillfälligheter.

Hon saktade in och passerade infarten, en öppning i en stenmur framför en vildvuxen häck hon inte kunde artbestämma. På uppfarten stod en amerikansk van med eldflammar målade på sidorna. Huset var ett tvåvåningshus i trä omgärdat av byggnadsställningar, oklart vad som pågick men det såg definitivt ut att vara behovligt. Varken målning eller takläggning verkade ha vidgjorts på år och dar.

Hon fortsatte en bit och kom fram till gården där hon pratat med en kvinna precis efter hon kört iväg den pratglada Kristina som hittat gnun. Det kändes som evigheter sen. Hon vände och körde tillbaka. Tvekade en aning men svängde sen in på uppfarten till Tomas. Till höger om henne fanns en liten stuga och på den stora tomten fanns en jättelik studs matta trots att hösten redan anlönt. Överallt låg en mängd bråte av alla möjliga slag. På något sätt var det precis vad hon hade väntat sig. Fixaren. Alltid något på gång. En man i hennes egen ålder steg ut på trappen. Han var klädd i en sliten tröja och jeans och såg nyfiket på henne medan hon knäppte bort säkerhetsbältet och steg ur. Han hälsade glatt och hon hälsade tillbaka. Plötsligt osäker på vad hon skulle säga.

”Nämen, är det inte polisen? Välkommen, vill du ha kaffe?” sa han och vinkade.

Hon log och tackade ja, osäker på om det var bra eller dålig taktik. Mannen försvann in efter att ha sagt att hon kunde stiga på. En kvinna dök upp i bortre änden av den stora trädgården och vinkade glatt när hon såg Pia. Hon vinkade tillbaka. Känslan av att hälsa på gamla bekanta dök upp och det var kanske inte rätt känsla när man skulle förhöra sig om eventuellt kriminella handlingar konstaterade hon innan hon gick in.

”Hörru, kan du sånt här med bokföring och moms och skit?”

Pia hajade till av frågan och såg hur han stod lutad över ett skrivbord med en uppslagen laptop och en hög med papper och pärmar. ”Jag blir galen, man måste fan ha gått på någon jävla handelshögskola för att göra rätt. Oskar berättade att inte ens myndigheterna kunde berätta hur han skulle fylla i bidragsansökningarna till EU för nåt år sen. Helt förbannat sjukt. Du vet, vi brukar leja ut den här skiten men vår revisor gick bort häromdagen, fick en hjärtinfarkt och närmsta ambulans fanns väl uppe i Stockholm, typ.”

”Jag är nog inte rätt person för det där är jag rädd”, sa Pia och fick en dos av dåligt samvete för sina förutfattade meningar. Kanske var han ingen trixare ändå utan försökte göra rätt. Han hade hjälpt Bagar’n med jobb och hon hade själv kompisar som vittnade om hur kämpigt det kunde vara att driva företag. Hon hade full förståelse för att folk kräktes på skatter och invecklade regler, samtidigt tyckte hon det var lite orättvist att skylla allt på myndigheter och politiker. Det fanns trots allt en hel yrkeskår som inte gjorde annat än försökte hitta kreativa vägar att undvika skatt, hål som var tvungna att täppas igen med nya lagar och den eviga spiralen var igång.

”Nej, jag anar att det inte var därför du kom hit?” sa Tomas med ett skratt. ”Har jag gjort något dumt?”

Pia log. ”Det vet jag inte, har du det?”

”Absolut. Men om det är olagligt vetefan.”

”Okej, jag vill bara ställa några frågor om en sak jag inte kan släppa.”

”Shoot baby.”

”Du vet att det ryktades om att man hittade en skjuten gnu här i alldeles närheten.”

Tomas skrattade och nickade men sa inget.

”Vad jag förstår hyrde du en djurtransport som kom hit mitt i natten några dagar innan denna händelse, det var ingen reguljär transport vad jag förstår. Stämmer det?”

Tomas såg på henne. La tillbaka en hårtes bakom örat. Sen skrattade han.

”Du frågar om jag fraktade hit gnuer?”

Pia ryckte på axlarna och kände hur hon rodnade. ”Det säger jag inte, men jag ville bara höra dig berätta vad det handlar om.”

Tomas skrattade igen.

”Okej, kom”, sa han och la handen på Pias axel utan att det kändes påträngande. De gick ut igen och han ledde runt henne på baksidan av gården och gick ut mot kanten av deras tomt.

”Nej, det var ingen vanlig transport. Jag och min granne tänkte börja med en ny grej. Typ det där.” Han pekade bort mot granngården som låg några hundra meter bort. Det var baksidan av gården hon besökt precis efter hon pratat med Kristina vid ”brottsplatsen” där gnun skulle ha dräpts. Hon kunde inte låta bli att skratta när hon såg vad han pekade på. I en inhägnad sprang en flock av ett märkligt slag omkring. De var visserligen också från Afrikas savanner men det var inga gnuer. Det var strutsar.

”Det finns en strutsfarm uppe på norra Öland och vi tänkte testa det här också.”

”Okej, jag ville som sagt bara höra. Jag vet att det låter knäppt och men jag såg faktiskt en bild på gnun och jag kan inte släppa det. Det var en ordentlig pöl med blod på marken, det såg jag med egna ögon. Säkert att du inte hört något? Jag har svårt att tro att det inte pratades en del om det när det hände.”

Tomas blev med ens tankfull och tittade ner i marken. Efter ett tag tittade han upp.

”Klart det snackades en del och de gick en del rykten, bland annat att det skulle vara stockholmar’n och hans utländska polare som ordnade det. Men egentligen har det varit ganska liten uppståndelse med tanke på hur sjukt det är när man tänker efter. Ingen trodde väl på det antar jag. Fast ...” Han tystnade och kliade sig på hakan med blicken fäst bort mot strutsarna.

”Fast vadå?”

Han skrattade till.

”Snubben som körde transporten med strutsarna. Han sa någonting i stil med ’är det inte nog med alla jävla invandrare, ska ni dra hit Afrikas alla djur nu dessutom?’ Typ. Tydligen

hade han kört någon transport till grannbyn, fan vet vad det var men det handlade inte om någon ordinär transport kan jag säga. Och naturligtvis inget som skattmasen fick vara med att dela på. Alla är vi slavar för pengar, eller hur? En amerikansk snubbe hade cashat ganska bra för jobbet.”

Pia stirrade på Tomas och undrade om hon hört rätt. Det var naturligtvis inte svartjobbet som chockerade henne utan det faktum att det helt plötsligt fanns en viss sannolikhet att gnuhistorien faktiskt var sann.

”Och vem är denna transportsnubbe?”

Han vände sig mot henne och flinade.

”Det skulle du vilja veta, va?” Pia log tillbaka och han fortsatte: ”Johan Fransson hette han. Tyvärr omkom han i en bilolycka för ett tag sen. Du kan kolla själv.”

Det stämde i alla fall med det hon hört från transportfirman, chauffören hade inte jobbat kvar.

”Okej. Och vem var mottagaren i grannbyn?”

Han ryckte på axlarna och log med en svårtolkad min i ansiktet.

”Har faktiskt ingen aning. Det sägs att en del av planen med hela den här strandgrejen var att även öppna en typ safaripark på Alvaret. Där man fick jaga mot betalning. Enligt Stina skulle en av stockholmar’ns affärskontakter äga en sån farm i Texas. Men vad vet jag? Du kan inte ana vilka rykten som kan florerar här. Flera slutade prata med mig efter att jag hade gjort en del affärer med stockholmar’n. Jag fixade renoveringen av hans hus till exempel och jag är inte emot strandprojektet som sådant, men den där jaktskiten är jag fan inte inblandad i.”

Pia nickade och känslan i maggropen var att han talade sanning. Hon hade haft fel i liknande antaganden förr men ändå. De gick tillbaka och Pia ursäktade sig för att hon hoppade över kaffet. Tomas försvann in i huset och Pia gick bort till bilen igen och hoppade in men blev sittande med motorn på tomgång. Det hade alltså gått en misstänkt transport till grannbyn. Och en amerikan hade betalat. Bob Mann? Stockholmar’ns polare. Men fortfarande inga konkreta bevis. Skulle hon släppa det?

Hon backade ut och körde därifrån. Gnu hade kanske inte varit huvudanledningen till varför hon var i Hemlösa trots allt.

39

Hon hade blivit så mycket äldre på bara några månader, tänkte Stina och såg på Greta där hon satt i sin fåtölj med Leffe i knäet. De dagliga promenaderna hade blivit allt kortare och ögonen var sällan lika pigga och intresserade av omgivningen som tidigare.

”De är på väg”, sa Stina och hon blev varm inombords av att se hur det glimtade till i ögonen. Greta tog hennes hand. Ingen av dem var särskilt bekväm med kroppskontakt men just då önskade sig Stina inget annat än att de bara kunde sitta där och titta ut över strandängarna och Östersjön ihop för evigt. Hand i hand. Men nu fanns det ingen återvändo och hon var tvungen att gå.

”Vi syns hos Oskar och Elsa”, sa hon och kramade om Gretas hand innan hon släppte taget. De log mot varandra och behövde inte säga något mer. Stina vände sig om och gick ner för trappen. Tog på sig ytterkläderna och la handen på dörrhandtaget. Slöt ögonen och tog ett par djupa andetag men kunde inte jaga bort getingarna i magen. Hon hade bokat ett möte med stockhomar’n. Rudolf Carlzon. Men inte i sitt eget namn, gubben skulle vänta sig att Brita Degato dök upp på det akuta mötet. *Inget fick starta innan de hade pratats vid*, hade hon skrivit och det verkade inte som han misstänkte något eller märkt att Stina varit inne och rotat i hans dators innersta gömmor. Hon misstänkte att han skulle försöka vifta bort henne som en fluga eller ignorera henne. Precis som många andra i samhällets styrande skick gjort genom livet.

Hon bet ihop och gick ut, drog in den kyliga höstluften. Det var bara någon kilometer till herrgården men det var bråttom och hon ökade tempot. En grävmaskin stod redan nere vid hamnen och nu hängde allt på ett sista halmstrå. Hon var nervös men kände samtidigt hur hämndbegäret slingrade sig upp runt ryggraden och fick henne att lyfta blicken och till och med att skratta rått.

Hon passerade Oskar och Elsas gård och såg att många bybor redan kommit dit. De hade bjudit in de som ville till någon sorts begravningsfika över bygdens förestående död. Några hade velat protestera och försöka hindra grävskoporna med våld men den samlade uppgivenheten hade varit för stor. Energin hade runnit ur de flesta och det skulle inte bli några

aktivistfasoner nere vid maskinerna. Överklagandena hade gått åt skogen. Byborna hade gett upp.

Men sådant låg inte för Stina, när hon väl påbörjat något som fick henne att gå igång så fortsatte hon in i kaklet. Det var kanske inte så ofta det hände men när det väl hände så blev det sällan några halvmesyrier. Och som hennes far hade lärt henne, man skulle agera sportsligt och det var domaren som dömde. Det hade varit fotbolls-VM under sommaren som gått och det var uppenbart att regler var till för att tänjas så långt det bara gick. Domaren dömde. Men det krävde ju att denne såg vad som hände.

Från landsvägen var det bara ett par hundra meter ner till stockholmar'ns herrgård men det kändes som maraton. Hon såg att han stod utanför sitt hus och pratade med en man iförd neonfärgad reflexväst med en vit bygghjälm i handen. Hon hade hunnit halvvägs ner när de upptäckte henne och ingen av dem tog blicken från henne under hela gångvägen ner. Och Stina blängde tillbaka, gav byggförmannen en snabb blick när hon väl var framme för att sen åter stirra på Hin Håle. Och han log. Hånlog.

”Jaha?” sa han och kastade en menande blick till mannen i reflexväxten. ”Har du gått vilse?”

Stina glodde tillbaka. Det var nästan så hon ville hålla kvar detta ögonblick, stunden innan stormen brakade lös. Hon log. Hånlog.

”Det är nog herrn själv som hamnat på villovägar.”

Stockholmar'ns överlägsna flin försvann, ögonbrynen skrynklades ihop och svarta moln förmörkade hans blick.

”Det här är privat område så du kanske ska visa lite respekt eller förpassa dig här ifrån illa kvickt flicka lilla.” Han viftade med ena handen upp mot landsvägen och vände sig mot förmannen och skakade på huvudet. ”Vi vuxna för ett samtal här och”, han tittade övertydligt på klockan, ”jag ska dessutom ha ett viktigt möte om bara någon minut. Så...”

Stina avbröt honom.

”Brita Degato kommer inte. Det är mig du ska träffa. Och du kommer snart få veta varför du ska säga till din förman här att det inte blir någon byggstart idag.”

Stockholmar'n såg konfunderat på henne och uppenbart överrumplad över Stinas kontring. Han försökte säga något men orden tycktes stanna precis innan de nådde tungan och för ett ögonblick liknade han en fisk som kippade efter andan.

”Vad står du och säger?” fick han fram.

”Du hörde. Jag har hälsningar från dina polare i Aurvandil, ditt dotterbolag som inte är i så bra skick just nu. Vill du höra resten nu eller ska vi ta det i enrum?”

Stockholmar'n skakade på huvudet och verkade ha svårt att ta in det hon sa. Till slut såg han snabbt på förmannen och viftade med handen och sa till honom att gå runt till baksidan. När de var ensamma spände han blicken i henne och hötte med fingret. Som en gammal gubbe, tänkte Stina.

"Nu förklarar du vad i helsikotta du pratar om."

Hon korsade armarna över bröstet och log.

"Så gärna. Marmennill är tillsammans med två utländska företag huvudägare till dotterbolaget Aurvandil, eller hur?"

Stockholmar'n slog ut med armarna och såg ut som ett frågetecken men svarade inte. Och frågan var retorisk, hon visste mycket väl att det var så.

"Och dessa två företag ägs i sin tur av Bob Mann respektive Boris Chabarov. Båda som också anmält intresse för att investera i det här strandprojektet. Eller hur?"

Inget svar på den lika retoriska frågan.

"Och båda var dessutom här och jagade exotiska djur. Nästa fas i er idiotiska, men ännu så länge, hemliga plan."

Under bråkdelen av en sekund anade hon en darrning bakom den hårda fasaden men den försvann snabbt och svaret kom genom sammanpressade käkar.

"Vad pratar du för skit. Kom till saken."

"Jag har sett bilderna", sa Stina och blinkade med ena ögat. "Men vi kan ta det sen. Nu är det så att dina kära investerare inte längre är ägare till de där företagen som äger Aurvandil och de har heller inte pengar att investera i ditt lilla projekt."

Stockholmar'n skrattade högt. Men tillgjort. Blicken var inte längre lika järnhård.

"Men lilla vän, det här är lite ovanför din kompetensnivå."

"Men lilla bubben, man kan inte låta hemlig information ligga så öppet. Fanns det någon specifik anledning till att du skickade ett jaktfoto till Patrik Johansson? Sossen som var här på middag. Det kan väl inte vara så att du försökte påverka honom på något sätt? Vissa inom kommunen verkar ha fått väldigt fina bilar på sistone, jag antar att det är en ren slump att de leasar nästan gratis från din polares företag?"

Nu såg han med ens villrådig ut.

"Jag vet inte vad du pratar om. Vad är du ute efter?"

"Vet du i vilket ekonomiskt skick Aurvandil är i? Hur belånat det egentligen är? Visste du att Marmennill hade ett extrainsatt styrelsemöte i förrgår?"

”Klart jag skulle veta om det, jag är för fan CEO!” Men rösten var inte lika kraftfull som tidigare. Blicken flackade en aning. Stina log. Han drog in luft för att säga något men avbröt sig när det hördes ljud uppifrån vägen. Båda vände blicken mot bilen som svängde ner.

”De kommer berätta mer”, sa hon och på något sätt kunde hon för sitt inre se Greta sitta i sin fåtölj och le mot henne. ”Det kan nog bli lite aktuellt med några ändringar i projektplanen”, sa hon och Rudolf Carlzon blängde på henne. För första gången såg han faktiskt rädd ut noterade hon innan de vände blicken upp mot bilen.

40

Det kvittrade inombords när Pia svängde ner på grusvägen till Hemlösa hamn trots att landskapet gjorde sig redo för mörkret. Syrenhäcken runt den röda stugan hade tappat sina blad, strandängarna var tysta och Östersjön låg kall och mörk i bakgrunden. Men det var ett trailersläp lastad med en grävmaskin på larvfötter intill stugan som fångade hennes blick. Hon kunde knappt föreställa sig hur det kändes för de boende här.

Gruset knastrade när hon svängde ner på hamnplan och parkerade intill hamnmagasinet. Jannes vita van stod där och hon blev genast nervös även om han inte syntes till själv. Hon gjorde en sista check av ansikte och frisyr i backspegeln innan hon steg ut med lika stor lust att springa därifrån i panik som längtan att springa in i Jannes famn. Men när han dök upp bakom bilen blev de båda bara stående med varsitt fånigt leende på läpparna. Ögonblicket varade säkert bara någon sekund men kändes som en hel livstid innan de möttes i en kram.

”Kul att se dig igen”, sa Janne.

”Detsamma, inte vill man missa när dina hemtrakter skövlas”, sa Pia och ångrade sig genast. Men Janne skrattade även om det märktes att det låg en stor sorg någonstans i bakgrunden. ”Hur känns det?” la hon till för att släta över.

”Overkligt. Igår stod kommunpamparna här med journalister och firade att de nu kunde sätta igång.”

Pia skakade sakta på huvudet när ljudet från en lastbil som uppenbarligen var på väg ner mot hamnen fick dem att se frågande på varandra. De tog några steg åt stugan till för att få fritt synfält upp mot landsvägen. Mycket riktigt var en lastbil och en mindre van på väg ner. De bar inte Marmennills logga, noterade Pia, men det var väl mer regel än undantag med lager på lager av underleverantörer och entreprenörer idag. Allt för att förvirra och flytta ansvar, tänkte hon och undrade om det var hon som skulle bli avdelningens nya Bosse inom några år. Hon såg på Janne i smyg, hans käkmuskler var spända.

Lastbilen krypkörde förbi Janne och Pia och parkerade intill kajkanten. Lukten av hav dränktes i sotiga dieselångor. Vanen parkerade uppe vid trailersläpet. Män i självlysande arbetskläder strömmade ut och pratade polska med varandra och tog ingen större notis av Pia och Janne. Men det kom ytterligare en bil. Den här hade Marmennills logga på motorhuven.

Bilen stannade i höjd med trailersläpet och en man med reflexväst steg ur. Ropade till sig en av arbetarna. De pratade en stund, Pia hörde bara brottstycken men det lät som engelska. Efter en stund ropade den polske mannen något till sina kollegor och fick en rad kommentarer och frågande blickar till svar. Sen gick de tillbaka till sin van och sin lastbil.

Mannen med reflexväst hoppade in i bilen igen, körde ner till hamnplanen och höll på att vända när Janne gick fram till förarsidan. Mannen tryckte ner rutan och Janne böjde sig ner och Pia hörde inte vad de sa. Men det var en kort konversation och bilen for snart därifrån liksom de övriga arbetarna. Snart var de lämnade ensamma på hamnplanen. Omslutna av dieselångor och obesvarade frågor.

”Vad hände?” sa Pia.

”Vetefan. Men byggstarten har skjutits upp.”

”Varför då?”

Janne slog ut med armarna och skrynklade ihop ansiktet i en grimas.

”Oskar och Elsa har bjudit in till en ... tja ... begravningsfika uppe hos dem. Jag hade inte tänkt gå dit men nu känns det som jag vill åka dit och berätta och höra om någon har vet något mer.”

”Jag kan skjutsa dig”, sa Pia lika nyfiken och spänd som Janne på vad som var på gång. Även om hon inte var bjuden tänkte hon inte missa det här. De hoppade in och Pia rivstartade.

Det kändes som ett helt liv passerat sen hon varit där sist och allt såg annorlunda ut i höstfärger även om det mesta antagligen var helt identiskt bortsett från bilarna. De parkerade och Janne gick utan tvekan till ena ladugården och öppnade dörren. Därinne satt en stor del av Hemlösa bys invånare med jackorna på och småpratade och få reagerade när att Janne och Pia steg in. Ett gemytligt sorl blandades med lukten av kaffe och lantbruk.

Elsa och Oskar hade ställt upp vad de kunde uppbringa i bord- och stolväg inne i en utav ladorna. Där fanns pumptermosar med kaffe och korgar med hembakta bullar. Några hade tagit med egna fällstolar och egna fikakorgar.

”Har ni hört?” frågade Janne högt och bybornas ansikten vändes unisont mot honom och det blev tyst. ”De åkte iväg. Byggarna. De sa att det blivit uppskjutet. Bygget.”

”Vad säger du? Varför då?”

”Det var precis vad jag tänkte fråga er.”

Pia stod i bakgrunden intill väggen vid sidan av dörren de kommit in genom och fick känslan av att tjuvlyssna på ett personligt samtal mellan personer hon inte kände. Byborna såg förvirrat på varandra när en äldre kvinna reste sig upp och blickarna vändes mot henne. Det var den äldre kvinnan som bodde ihop med Stina kunde Pia konstatera.

”Stina kan snart berätta, ho kommer snart, ska ni se.”

Sen satte hon sig ner och brydde sig inte om att svara på alla de frågor som yrde genom luften. Men det såg ut som hon myste, tänkte Pia och hörde samtidigt ljudet från en bil i gruset utanför. Tydligt gjorde de andra det också för snart satt alla tysta och stirrade på den stängda dörren. På avstånd hördes en ko råma. Bildörrar öppnades och stängdes. Steg närmade sig. Dörren öppnades.

In steg den unga kaxiga tjejen Pia träffat på när hon knackat dörr. Stina. Men hon var inte ensam, bakom henne följde två färgade män. Det mumlades i lokalen.

*

Stina kände sig plötsligt yr. Det var inte det att stå i centrum i sig, det var stundens allvar. Det var så mycket som stod på spel. I hela sitt liv hade hon egentligen bara gjort det som fallit henne in och lyckats väldigt bra även om samhället som sådant inte ville veta av egensinnade bråkmakare som henne. Men nu var det skillnad, visst hade det börjat av rent egenintresse att hacka sig in i stockholmar’ns dator och rota i diverse företagsinformation hon inte borde ha tillgång till och heller inte alltid förstod. Bara själva grejen hade varit spännande. Senare hade hon förstås insett att det var det förbannade samhället som ville rasera hennes värld ännu en gång och hämndbegäret hade väckts. Så mycket som passerade under den officiella radarn, bygglov som överskreds, vänner kliade vänner på ryggen, strandskyddet kompis-korrumperades bort med floskelargumentation om särskilda skäl och diverse olika ekonomiska termer som bara innebar en sak: mer pengar och makt till den förbannade stockholmar’n och kommunpolitikerna. Att snoka i det hade också varit själviskt, skojigt och rebelliskt i sig självt. Nu stod hon där och verkligen kände bybornas närvaro. De var där. Inte bara några som råkade bo på samma ställe. Hon gjorde något som faktiskt betydde något på riktigt och det rörde vid något djupt inom henne.

”Det kanske va tösen själv som skulle stoppet i sej lite medicin?” skrockade Greta från stolen längst fram och fick Stina att vakna till liv igen. Hon harklade sig och började med säker stämma:

”Det har hänt lite grejor.”

”Janne sa att de åkt härifrån.”

”Ska de inte bygga?”

Stina höll avvärande upp händerna och bad dem lugna ner sig.

”Ja, ni undrar säkert vad det är som pågår?” Hopen mumlade ett gemensamt ja på den frågan medan blickarna hoppade oavbrutet från henne och de mörkhyade männen och tillbaka. ”Jag ska presentera dem snart men det är en historia som började för mycket länge sen. Vill du berätta Greta?”

Men Greta viftade avvisande med handen och såg förskräckt ut. Så Stina berättade det hon själv fått berättat för sig, om hur godsherren Sten Bockeman flytt landet med sin piga Elvira och samtidigt gett Oskars morföräldrar nyttjanderätt till stugan vid hamnen.

”Men det kan kvitta, det är överspelat vid det här laget”, fortsatte hon. ”Men saken är den att Oskar och Elsa inte sålde tomten till stockholmar’n. De sålde den till hans företag Aurvandil och ...” hon harklade sig. ”Nu har det hänt saker med företaget ...” Hon vände sig mot de båda afrikanerna. ”Jag tror de får förklara resten. *Samuel och Benjamin, welcome to Hemlösa.*”

Det var knäpptyst i lokalen.

”Tackar Stina, äntligen träffas vi på riktigt”, sa den äldre mannen på någon typ av svenska och skrattade. Stina log tillbaka. Han vände sig till de förstummade byborna och ursäktade sig för att han bara kunde enstaka ord på svenska och var tvungen att ta resten på engelska. Stina lovade att översätta.

”Jag ska gå rakt på sak, ni kommer säkert att ha många frågor. Jag heter Samuel och kommer från Nigeria. Det här är min advokat Benjamin. Aurvandil har förutom Marmennill, som vann upphandlingen av strandprojektet, ytterligare två huvudägare. Det är två företag som i sin tur nyligen bytt ägare av anledningar jag snart ska avslöja. Men det, plus en del annat gör att mister Carlzon inte längre har majoritet i företaget. Det har vi. De tidigare ägarna var också de som skulle säkra investeringarna i projektet men de har inte längre de pengarna då de har svårt att få krediter.”

Byborna såg på varandra medan Stina översatte. Hon kände hur det bubblade av skadeglädje inombords. Samuel fortsatte:

”Jag äger flera stora företag och är en förmögen man, men det har inte alltid varit så. Min far dog i fängelset när jag var ung. Han satt där för ett brott han inte begått. Anklagad av dem som drev ett av de stora oljebolagen i vårt land. Min far protesterade mot den hänsynslösa exploateringen av Nigerdeltat som tog död på allt liv och gjorde det hopplöst för oss fattiga som bodde där. De korrupta politikerna ville ha sina pengar, de utländska oljebaronerna ville ha sina pengar och det var så stora summor att de gärna såg mellan fingrarna med hur det tog kål på vårt land och våra fattiga invånare.”

Han gjorde en konstpaus och Stina märkte hur han trollbundit sin publik.

”När min far dog i fängelset svor jag på att hämnas. Och idag har jag kommit en bra bit på väg. Men faktum är att det inte hade gått utan er hjälp.”

Han såg ut över byborna medan Stina översatte för de äldre som inte behärskade engelska. I övrigt var det knäpptyst.

”Min familj var fattig. De hade tagit ifrån oss allt, min mor var sjuk och då berättade hon historien om min mormor Elvira som jag aldrig fick träffa. Hon hade kommit till Afrika med sin man från Sverige, varför de valde Nigeria vet jag inte. Han avled i sviterna efter malaria och mormor Elvira träffade sen en nigeriansk man som hon fick fyra barn tillsammans med. Min mor var ett av dem. Efter min fars död och min mors sjukdom började jag göra lite efterforskningar om min härkomst och hittade mormor Elviras brev. De var på svenska men jag skrev på vinst och förlust till den adress hon hade fått breven ifrån. Till Rut Simonsson här i Hemlösa.”

Det gick ett sus genom lokalen när de hörde hennes namn. Många anade vad som skulle komma men kunde ändå inte tro det.

”Jag brevväxlade sen med hennes dotter Gunvor. Gunillas mor vad jag förstår. Finns Gunilla här?”

Gunilla lyfte sin hand, sakta och skakigt. Hon såg förvirrad ut av att hamna i centrum av händelserna för en gång skull och det syntes att hon var på helspänn.

”Gunilla, jag vill tacka din mor Gunvor av hela mitt hjärta. Tack vare de pengar hon skickade till oss för länge sedan kunde jag förverkliga min dröm. Idag har jag satt tillbaka dessa pengar med ränta och mer därtill på samma konto de kom ifrån.”

”Herrejistanes!” mumlade Gunilla tyst och var på väg att falla ihop av innebörden i det han precis hade sagt. ”Mammas Nigeria-brev? Det var på riktigt? Mitt arv?”

”Efter Gunvor gick bort tappade jag kontakten med Sverige men Stina hittade rätt på mig. Via henne fick jag också reda på att en av mina värsta fiender, amerikanen Bob Mann som äger ett av oljebolagen som var ansvarigt för min fars död, även ägde en stor del i ett av Marmennills dotterbolag och en av de två huvudfinansiärerna av det byggnadsprojekt som ska starta här nere.”

Nu var det Pias tur att haka till. Bob Mann! Det var ju han som ägde jaktranchen i Texas och hade varit här på besök. Han som Klas hade sagt hamnat i någon sorts ekonomiskt trubbel. Hon såg förvirrat på Janne men han skakade på huvudet, till synes oförmögen att ta in det som sagts. Samuel fortsatte:

”Men Bob Mann som blivit miljardär efter att ha exploaterat den afrikanska kontinenten är idag inte längre miljardär. De mutor han betalat har nu slagit tillbaka mot honom själv. De

utrotningsshotade djur han skjutit har nu bitit tillbaka. Genom mig och mina kollegor har kapitalet gjort vad det alltid gjort, de stora äter de mindre. En filosofi Bob har tillbett likt en religion. Framtiden får utvisa om han tycker den kampen är lika rolig att utkämpa som utblottad och svag. Jag har skaffat många mäktiga vänner och de började kräva tillbaka de lån han tagit av dem och förhalat återbetalningar. Pengar han inte har och tillsammans har vi manövrerat ut honom och hans ryska kompanjon och vi äger numera de företag som i sin tur är huvudägare av Aurvandil. Marmennills styrelse hade ett extrainsatt möte igår och de var inte helt nöjda med hur företaget hanterats och de ekonomiska siffror som dolts i Aurvandils kassabok.” Han såg sig runt i publiken medan Stina översatte. Det var fullt av uppspärade ögon, pannor i djupa veck och ett mummel av kommentarer.

”Så vad händer nu?”

”Vad innebär det här? Är det du som ska skövla vår mark nu?”

Samuel höll upp båda handflatorna i luften som för att mota strömmen av frågor.

”Jag är för dåligt insatt i era svenska lagar och vad som gäller och hur långt i beslutsprocesserna saker och ting har kommit. Det viktiga här är vad ni egentligen vill göra. Även om jag aldrig varit i Sverige är det här min mormor växte upp och utan hennes och Gunvors bidrag hade jag aldrig stått här idag. Därför tänker jag inte bestämma över era huvuden vad som ska göras. Låt oss börja där. Låt oss prata om hur vi ska gå till väga. Men en sak är klar, utan Stina hade detta aldrig hänt och vad jag förstår skulle grävskoporna nu varit i full gång om projektet gått som det var planerat.” Han slog ut med händerna inför en förvirrad åhörarskara som inte tycktes förmögna att säga något.

Sen reste sig Elsa och gick fram till Stina med händerna för kinderna och viskade:

”Jag förstår nog inte vad som har hänt, menar du att de inte ska skövla stranden?”

Stina log.

”Nej. Det blir nog inte så. Om vi inte vill.”

”Men kommunen har väl bestämt?”

”Oroa dig inte för det”, sa Stina och flinade. Hon hade gjort klart för den där Brita Degato och sossepampen att de skulle låta projektet ha sin gång och att det fanns gott om jobbiga saker för dem att läcka ut om de började konstra. När Elsa kramade om henne hårt stod Stina bara där helt handlingsförlamad medan känslorna åkte berg och dalbana inombords. Det fortsatte när andra kom fram och ville höra mer. Helt plötsligt var hon i centrum. Bygdens kanske mest hemliga tjej. Kanske var det första gången hon kände sig som en del i allt?

De båda afrikanerna stod bredvid och såg på. Till synes lika tafatta i situationen som Stina kände sig. I ögonvrån såg hon hur Gunilla gick fram till de båda männen. Hon grät. Det

var nästan så att Stina själv fick en tår i ögat. Men bara nästan. Hon höll inte på med sådant. Hon hade dessutom mängder med frågor. Det fanns så mycket som behövde redas ut om vad som skulle hända nu. Vad hade Samuel sagt till stockholmar'n till exempel?

*

Pia och Janne stod vid utgången och stirrade på folkhopen framför dem.

”Hände det här precis eller drömmer jag?” sa Janne.

”I så fall har vi en gemensam dröm”, svarade Pia och höll på att tillägga att det var en bra början på ett förhållande men lät bli.

”Men alltså, har stockholmar'n precis blivit av med sitt företag? Kan man göra så, om jag ens fattar vad det är de har gjort? Och kan det verkligen ändra på något som kommunen beslutat? Blir det inte bara en ny upphandling och ett annat företag som får göra det om Marmennill nu skulle backa ur. Men de har väl skrivit på avtal?”

Pia mötte strömmen av frågor med att slå ut med armarna. Hon hade åkt hit för en sorts låtsasdejt men hamnat i en bisarr situation hon inte kunde tolka.

”Jag har ingen aning, men de hade väl redan sålt marken till Marmennill och hörde jag inte någonstans ifrån att de skulle få hyra av kommunen i åtminstone fem år även om projektet inte kom igång som det skulle?”

Janne skakade på huvudet, la en hand på hennes axel och gick sen bort till sina grannar och tog del av de förvirrade frågorna men Pia stod kvar. Någon hade alltså fått ett Nigeriabrev och skickat ner pengar och det hade varit på riktigt? Hela den här historien var knäpp mumlade hon för sig själv och tänkte på den där gnun, var det sant det också?

Hon tog upp mobilen och började skriva ett sms till Klas och bad honom kolla upp vad som hänt med Bob Mann och avslutade med ett kryptiskt *Hemlösa är fanimej hemsökt på riktigt*.

Hon ryckte till när någon knackade henne försynt på armen.

”Får jag störa lite?” Det tog någon sekund innan Pia kände igen henne. Det var kvinnan som fått punktering när de varit på väg ner till Hemlösa första gången. Hon som slet med tre olika jobb och väntade på sms för uppdrag för att få livet att gå ihop. Lisa. Pia log.

”Självklart.”

”Det här låter säkert dumt och är väl alldeles för sent. Jag hade tänkt höra av mig men glömde bort det i röran.” Hon la håret till rätta bakom ena örat och såg ner innan hon tittade upp igen. ”Jag hörde att du var och frågade Tomas om den där gnun igen.”

”Det stämmer”, sa Pia och kände något virvla till i magen. Var det dags för nästa kanin att hoppa upp ur hatten?

”Jag städar ibland hemma hos folk. En dag i våras råkade jag höra ett telefonsamtal som jag först i efterhand funderat på om det faktiskt var på allvar. Han pratade faktiskt om jakt. Och om gnuer. Jag trodde inte det var på allvar men ... tja ... det var bara det. Jättedumt, jag vet.” Hon vek ner blicken. ”Ville bara berätta i alla fall.”

”Det var väl inget dumt i det. Vem pratar vi om?”

”En i grannbyn...” Hon skulle precis fortsätta men avbröts av Stina som plötsligt befann sig jämte dem och såg surt på Pia.

”Bara en sak.” Hon la handen på Pias axel och förde henne åt sidan så att Lisa inte skulle höra. ”Det går rykten om att du dejtar Janne.”

Pia blev paff av påståendet och visste inte vad hon skulle säga, för hon visste faktiskt inte svaret på den frågan själv. Likväl rodnade hon men hann inte säga något innan Stina fortsatte.

”Hur som helst. Så här är det. Jag har bevis för att det var en av stockholmar’ns polare som både fixade och betalade för hela den där gnujakten.”

”Bob Mann?”

”Ja. Som nu fått sitt straff tydligen. Likaså vet jag vem i grannbyn som lånade ut sitt stall och marker för jakten.”

”Du säger alltså att det funnits en gnu här på riktigt?”

”Ja, det säger jag. Och en skjuten kossa. Men jag tror aldrig du kommer kunna bevisa det. Eller åtminstone inte vem som bär ansvaret.”

”Okej?” sa Pia trevande, oklar över vad Stina var ute efter.

”Jag har inte hittat något som kan knyta stockholmar’n själv till detta mer än att han visste om det och då kommer nog inte du heller hitta något mer.” Pia log inombords utan att visa det, tjejen var uppfriskande självsäker. Hon hade kanske tyckt annorlunda om den friskheten om det varit Bosse som stått där och sagt samma sak men funderade inte vidare på det. ”Du kan välja att fortsätta snoka i detta men jag vill att du ska veta vilka konsekvenser det med all sannolikhet kommer få: De hållhakar jag har på kommunen och stockholmar’n kommer att försvinna. Upphandlingen kommer att göras om. Ett nytt företag kommer att få uppdraget och därmed utföra det som är planerat. Det är kanske rätt och riktigt men vår hembygd kommer att skövlas. Du får välja själv vad du vill göra. Ni hade ju ändå lagt ner utredningen. Även den om stockholmar’ns olovliga utbyggnad.”

Pia stod mållös när Stina spände ögonen i henne innan hon vände sig tvärt om och gick bort till folksamlingen igen. Även Lisa hade försvunnit. Hon var ensam och tankarna snurrade.

Något sa henne att Stina inte hittade på. Det hade alltså funnits en gnu här. Den hispiga kvinnan hade inte fantiserat. Officiellt var hon väl tvingad att ingripa mot brott. Men var det alltid rätt? Skulle hon ta hänsyn till konsekvenserna? Om hon och kollegorna alltid skulle göra det skulle då inte hela systemet kollapsa? Var det okej att se mellan fingrarna ibland?

Å andra sidan fanns det inte mycket att gå på nu heller. Hon hade ord på att ett telefonsamtal om jakt ägt rum. Men inget mer. Och utredningen var officiellt nedlagd. Någonstans blev man tvungen att prioritera. Brukade hon inte tjata om hur omständligt och byråkratiskt allt hade blivit, hur ingen vågade ta egna beslut längre om det inte fanns en skriftlig och minutiöst detaljerad rutin som man kunde hänvisa till? Illusionen att man aldrig skulle eller behövde ta ställning själv, slippa stå för det man gjorde eftersom det fanns en skriftlig rutin i ryggen att falla tillbaka på. En rutin som aldrig någonsin skulle kunna täcka in varje situation i detalj i förväg.

Tankegångarna avbröts av att telefonen ringde. Det var från jobbet, hon hade i uppståndelsen helt glömt bort att hon officiellt bara varit på lunch nere på stan. Hon gick fram till Janne och sa att hon var tvungen att åka tillbaka. Han följde med henne ut.

Sorlet dog ut när de stängde dörren. Tystnaden omslöt dem. De såg på varandra.

”Det blev en omvälvande dag”, sa Janne.

”På många sätt.” Hon tog hans hand. ”Jag har verkligen sett fram emot att träffa dig igen. Det blev bara inte av att jag hörde av mig.”

”Jag har väl inte varit bättre. Vågade knappt hoppas på att du skulle vilja träffa en fiskluktande man mitt ute i ingenstans.”

Hon skrattade och kröp in i hans famn. Hjärtat galopperade. På ett härligt sätt. Men som på en given signal frigjorde de sig ifrån varandra och Janne kliade sig i nacken.

”Jag måste verkligen åka in till jobbet. Kan vi inte ses till helgen?” sa Pia.

”Absolut.”

”Lova.”

Han böjde sig fram och pussade henne på kinden, log och gick tillbaka.

”Lovar”, sa han innan han drog upp ladugårdsdörren och försvann in.

Pia kände sig som porlande champagne och överkokt spaghetti på samma gång. Hon skulle ha mycket att smälta på vägen hem.

41

”Vad ska du ha?” frågade Janne.

”Lax, tror jag”, svarade Pia och tummade på menyn. Fångade hans blick och log. ”Jag vågar väl inget annat ihop med en fiskare.”

Janne skrattade och pekade på Entrecôte i menyn. ”Själv vill jag ha en sån där men vet inte om jag vågar beställa för jag glömmer alltid bort hur det ska uttalas.”

De satt på en restaurang inne i Kalmar och såg ut över hamnen. Gatulyktornas sken reflekterades i vattnet. På andra sidan sundet syntes ljusen från Öland. Klirr av bestick och enstaka skratt i ett dämpat sorl omgav dem.

”Jag blir inte klok på det som händer hemma i byn”, sa Janne med blicken fäst ut genom fönstret.

”Vadå?”

”Helt plötsligt verkar det som bygdens hemlige välgörare från Nigeria, Samuel, kommit på god fot med stockholmar’n. På något märkligt sätt har Stina och Samuel kokat ihop en plan på att skapa något annat än det där förbannade strandprojektet men de säger att det är upp till oss bybor att bestämma vad. Samuel är beredd att skjuta till pengar, allt det som kommunen tänkt ge till Marmennill i form av hyror och infrastruktur ger han till oss. Om vi vill och har någon bra plan.”

Pia såg på Janne med stora ögon. ”Och stockholmar’n?”

”Han ska vara kvar som vd men agera som någon sorts mentor. Eller ... tja ... jag vet inte, han tycktes i alla fall vara med på att överge strandprojektet i dess gamla form. Vad det nu innebär. Bara det ger pengar och att han får vara kvar som vd antar jag. En del av mig skulle bara vilja att han försvann, att han fick lida någon gång.”

”De har en förmåga att få saker rinna av dem som vatten på en gås. Men om jag känner den typen av människor rätt är det nog en rejäl törn för självkänslan när hans planer blir skrinlagda och att han blir tillsagd vad han ska göra med sitt eget företag. Av en hop bönder och ett par afrikaner dessutom.”

De skrattade.

”Men vad säger kommunen om det? Beslut och planer har väl ändå klubbats?” sa Pia. Janne ryckte på axlarna. ”Rykten säger att Stina har några hållhakar på pamparna men hon vill inte säga något. Hon kan vara hemligast i världen.”

”Vad säger du om det då? Tror du på det?”

”Jag vet inte.” De tystnade, båda med blicken ut mot vattnet. Ljusen guppade i vattnet. ”Men bara det att själv få bli tillfrågad och kanske ha en möjlighet att påverka utan att någon utomstående miljardär dikterar villkoren känns bra. Sen är det kanske bara skenbart, men det skiter jag i. Fan vet vad det kommer bli av det.”

”Det blir säkert bra.” Pia skrattade till. ”Vet du att det faktiskt fanns en skjuten gnu där nere?”

Janne såg frågande på henne.

”Vår hemlige tjej berättade att det var så. Och av någon anledning litar jag på henne. Det var tydligen stockholmar’ns amerikanske vän som låg bakom.”

”Så du håller på att utreda det?”

”Fallet är nedlagt”, sa hon och log men sa inget mer.

De avbröts av att kyparen kom. De beställde och det blev besvärande tyst när han frågade om de ville ha vin till maten.

”Då kan jag inte köra tillbaka ...”, sa Janne och log men visste inte riktigt vad han skulle göra av blicken.

”Jag tycker vi tar en flaska vin”, sa Pia och de såg på varandra. Ljusen glittrade i deras ögon.

42

Den amerikanska kvinnan satte sig under solparasollet och beställde ytterligare ett glas vin medan hon såg bort mot den röda lilla stugan på andra sidan hamnplanen där en fetlagd man och en kvinna drev ett konstgalleri. Visst var det vackra tavlor men det var mest fåglar och sådant hon inte var särskilt intresserad av. De hade inte heller något vidare investeringsvärde, konstnären var inte känd. Fiskrestaurangen hon satt på var trevlig även om hon avskydde de där öländska specialiteterna som de serverade under dagtid. Lufsa och kroppkakor. Bondmat och inte alls classy. Men de hade ju annat.

Utsikten över den lilla hamnen var vacker. De små fiskebodarna gav stället charm och gemyt om det inte vore för de skråniga måsarna. Fiskebåten som låg vid kajen såg så där riktig ut, som de brukade göra i gamla filmer. Pittoreskt var ordet. Hon hade dock lyckats övertala familjen att inte åka med ut på fiskefärd, någon måtta fick det vara. Det låg andra betydligt finare båtar där också. Hon hade själv en båt hemma i Florida som liknade en av dem som fanns här fastän hennes var några storlekar större förstås. Men den låg mest i hamn för hon var ingen riktig båtmänniska. Det var ändå fantastiskt att vara ombord på något sätt. Och man ville ju inte vara sämre än grannarna.

Hon höll sig till vinet medan hon väntade på sin man och två barn. De hade varit borta vid den stora herrgården som var någon typ av museum över Ölands våldsamma historia. Ut mot havet visade de en film om ett sjöslag som utspelat sig där under 1600-talet. Allt i 3D-format med vattnet och himlen som bakgrund. Det hade varit oväntat häftigt liksom det tillhörande museet med en mängd detaljer från arkeologiska dykningar som pågått alldeles utanför kusten vid ett gammalt örlogsfartyg som förlist i slaget. Det gick tydligen en historisk vandringsled bort till Eketorps borg med olika event som hon lagt in sitt familjeveto mot. De hade efter mycken förhandling gått med på att skipa det men när övriga familjen skulle ge sig in i äventyrstunneln med järnåldersspöken och underjordiska gångar ut mot vattnet där de kunde komma fåglar och sälar nära utan att skrämma dem hade hon fått dändimpen. De hade fått gå själva. Hon förstod inte hur hon kunnat få barn som var så intresserade av naturen, de hade även släpat med henne på den förbannade bondgården som var ett mellanting mellan en israelisk kibbutz för gröna eko-fascist-nördar från storstäderna och ett vanligt västerländsk

lantbruk. Och hade hon inte läst att det samtidigt var ett afrikansk-svenskt forskningsprojekt, allt i ett, där de stackars skolbarnen blev tvingade att göra praktik. Kommunism av det värsta slaget. De kanske skulle byta nanny till nästa år funderade hon medan hon smakade på vinet igen. Hon hade hört rykten om att det egentligen skulle ha blivit en sandstrand med fina hotell och golfbana här. Helt vansinnigt att de istället hade satsat på allt det här andra. Det gick till och med äckliga kossor alldeles i närheten liksom fula strutsar som barnen förstår genast skulle besöka.

Familjens Europasemester hade varit en kamp att planera, hon själv hade sett Paris, Franska Rivieran och Rom framför sig men hennes man, som efter att ha varit känd modellfotograf på något märkligt sätt blivit helt besatt av fågelfotografering, hade krävt att de åkte hit av alla ställen. Deras bungalow en bit norröver längs med stranden var utrustad med en tunnel ut till ett gömsle där man hade utsikt över ett konstgjort rev där sälar och fåglar höll till. Visst var det mysigt, det fick hon medge, soluppgångarna var fantastiska men det kändes ändå som de knölat in sig i en hobbithåla vars ägare var fundamentalistiska ekoterrorister. Tänkte man bort det var det okej men hon längtade vansinnigt efter Cannes som var deras nästa anhalt.

Hon tänkte sig bort till utflykten de gjort under föregående dag. Hon hade fått en idé som faktiskt kunde ge trippen en mening. De hade stått ute på det Stora Alvaret när hon plötsligt insett potentialen. Så mycket mark som stod helt outnyttjad. Alldeles platt. Flygplan och flygplatser med långa landningsbanor skulle snart vara helt passé, det var drönare och liknande som gällde, åtminstone för kortare frakt av varor. Bonnläpparna här skulle naturligtvis aldrig inse det men Alvaret passade perfekt för ändamålet. Det skulle lätt gå att smälla upp ett gäng lagerlokaler och anlägga en drönarflygplats där. Det fanns enorma pengar att tjäna, det insåg hela hennes investerarhjärta med en gång. Folk handlade inte i affärer längre. De klickade på saker på nätet och behövde någon som levererade dem utan att de behövde resa sig ur soffan.

Hennes man hade genast lyft fram problemen, precis som vanligt. Det var världsarvklassat och så vidare. Hon visste att sådant där bara gjorde saken lite krångligare men långt ifrån omöjlig. När pengarna väl låg inom räckhåll var det bara en tidsfråga innan allt försvar var nedbrutet. Det hade hon empiriska bevis för. Och hon hade sitt namn som vapen. Efter några ordentligt lyckade satsningar på ny teknik hade hon gjort sig känd som en visionär och godhjärtad affärskvinna. Något av en idol, framför allt bland alla feminister och unga kvinnliga talanger med ambitioner. Men även andra förstås. Människor beundrade dem som hade lyckats här i livet. Och hon hyste inga tvivel om att idén skulle lyfta om hon väl

satte igång att bearbeta de rätta människorna. Hon var dessutom övertygad om att hon skulle få rejält med pengar för att starta igång det. Det var så det fungerade, när politiker väl blev desperata efter jobb och tillväxt till sin region skulle de göra snudd på var som helst för att få dit ett jätteföretag. Varenda amerikansk delstat hade haft sina tungor långt upp i arslet på Amazon.com och lockat med både det ena och det andra för att få dit dem. Och det var så det fungerade världen över.

Hon tog en klunk vin till. Tog upp telefonen och klickade in sig på twitter och skrev:

Den där känslan när man hittat ett nytt perspekt.

Hon visste att hon inom loppet av några minuter skulle ha en uppsjö av kommentarer och frågor vad hon syftade på. Hon älskade den där känslan. Att sitta på leken. Att bestämma. Makt.

Nej, Pia och Bosses polisavdelning existerar inte i Kalmar och det gör inte heller Hemlösa By. Det gör dock de flesta brottsbeskrivningar som nämnts även om de kan vara lite tagna ur sitt ursprungliga sammanhang och någon lag har kanske hunnit uppdateras vid det här laget.

En molnig dag i augusti 2018

Maths Nilsson